

České vydání

Informace a oznámení

Ročník 60
30. června 2017

Obsah

I *Usnesení, doporučení a stanoviska*

USNESENÍ

Výbor regionů

121. plenární zasedání ve dnech 8. a 9. února 2017

2017/C 207/01	Usnesení Evropského výboru regionů – Roční analýza růstu na rok 2017 vypracovaná Evropskou komisí	1
2017/C 207/02	Usnesení Evropského výboru regionů – 60. výročí podepsání Římské smlouvy	5

STANOVISKA

Výbor regionů

121. plenární zasedání ve dnech 8. a 9. února 2017

2017/C 207/03	Stanovisko Evropského výboru regionů Překlenutí investiční mezery: jak vyřešit problémy	7
2017/C 207/04	Stanovisko Evropského výboru regionů – Fiskální kapacita a automatické stabilizátory v hospodářské a měnové unii	15
2017/C 207/05	Stanovisko Evropského výboru regionů – Chybějící dopravní spojení v příhraničních regionech	19
2017/C 207/06	Stanovisko Evropského výboru regionů – Obnova přístavních měst a oblastí	25
2017/C 207/07	Stanovisko Evropského výboru regionů – Rámec pro partnerství s třetími zeměmi v oblasti migrace	32
2017/C 207/08	Stanovisko Evropského výboru regionů – Návrh nového Evropského konsensu o rozvoji – náš svět, naše důstojnost, naše budoucnost	39
2017/C 207/09	Stanovisko Evropského výboru regionů – Účinný systém hospodaření s vodou – přístup k inovativním řešením	45

2017/C 207/10	Stanovisko Evropského výboru regionů – Směrem k nové strategii EU pro přizpůsobení se změně klimatu – integrovaný přístup	51
2017/C 207/11	Stanovisko Evropského výboru regionů – Podpora mladých evropských zemědělců	57
2017/C 207/12	Stanovisko Evropského výboru regionů — Potřeba vypracovat strategii EU týkající se alkoholu a cesta k jejímu přijetí	61

III Přípravné akty

VÝBOR REGIONŮ

121. plenární zasedání ve dnech 8. a 9. února 2017

2017/C 207/13	Stanovisko Evropského výboru regionů – Reforma společného evropského azylového systému – balíček opatření, II. část a rámec Unie pro znovusídlování	67
2017/C 207/14	Stanovisko Evropského výboru regionů – Autorské právo na jednotném digitálním trhu	80
2017/C 207/15	Stanovisko Evropského výboru regionů – Přezkum telekomunikačního balíčku	87
2017/C 207/16	Stanovisko Evropského výboru regionů – Směrem ke strategii EU pro mezinárodní kulturní vztahy	95
2017/C 207/17	Stanovisko Evropského výboru regionů – Politika Evropské unie pro Arktidu	100
2017/C 207/18	Stanovisko Evropského výboru regionů – Hodnocení programu LIFE v polovině období	104

I

(Usnesení, doporučení a stanoviska)

USNESENÍ

VÝBOR REGIONŮ

121. PLENÁRNÍ ZASEDÁNÍ VE DNECH 8. A 9. ÚNORA 2017

Usnesení Evropského výboru regionů – Roční analýza růstu na rok 2017 vypracovaná Evropskou komisí

(2017/C 207/01)

Předkládají politické skupiny SES, ELS, ALDE, EA a EKR

EVROPSKÝ VÝBOR REGIONŮ (VR),

— s ohledem na sdělení Komise Roční analýza růstu na rok 2017 ⁽¹⁾ a na zahájení evropského semestru 2017;

— s ohledem na usnesení Evropského parlamentu ze dne 26. října 2016 o evropském semestru pro koordinaci hospodářských politik: provádění priorit na rok 2016 ⁽²⁾;

1. vítá, že se roční analýza růstu zaměřuje na investice, strukturální reformy a odpovědné veřejné finance, očekával by však větší zaměření na provádění cílů udržitelného rozvoje, neboť je to jeden z pilířů evropské hospodářské, sociální a environmentální strategie po roce 2020;

2. konstatuje, že řada ukazatelů – HDP, investice, vytváření pracovních příležitostí, míra zaměstnanosti a ekonomické aktivity – signalizuje, že hospodářství EU prochází oživením, a to navzdory rostoucí celosvětové nejistotě. Ztotožňuje se však s názorem Komise, že pocit spokojenosti není na místě, neboť míra nezaměstnanosti je v mnoha regionech Evropy stále ještě příliš vysoká a nedostatek investic během řady let negativně ovlivňuje konkurenceschopnost a soudržnost Evropy;

3. je znepokojen tím, že stávající nerovnováha v EU a eurozóně značně komplikuje růst a soudržnost a že v řadě případů došlo k pozastavení konvergence v rámci jednotlivých členských států a mezi nimi. Upozorňuje na to, že rozdíly v jednotlivých členských státech jsou jednou z hlavních příčin hospodářských a sociálních rozdílů, které v EU neustále rostou, a lituje, že se jimi roční analýza růstu strukturovaně nezabývá;

⁽¹⁾ COM(2016) 725 final.

⁽²⁾ <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//NONSGML+TA+P8-TA-2016-0416+0+DOC+PDF+V0//CS>.

4. vyzdvihuje skutečnost, že by evropský pilíř sociálních práv, který musí respektovat zásady subsidiarity a proporcionality, mohl do značné míry přispět ke koordinaci a sblížení sociálních norem směrem k vyšší úrovni a posílit demokratickou legitimitu EU;

5. vyzývá Komisi, aby předložila návrh fiskální kapacity pro eurozónu, která bude otevřena všem členským státům a bude spojena s analýzou rozpočtových dopadů⁽³⁾;

Obnovení investic

6. vítá výsledky za první rok provádění EFSI, co se týče objemu investic, které se mu podařilo spustit. Je však znepokojen nejistými výsledky EFSI s ohledem na adicionalitu, nerovnoměrným zeměpisným rozložením projektů, které financoval, a nedostatkem podrobných a transparentních informací, které o něm kolují. Podotýká, že tyto obavy sdílí i Evropský účetní dvůr⁽⁴⁾ a nezávislé hodnocení zveřejněné Komisí⁽⁵⁾. Zdůrazňuje, že projekty s hodnotou vyšší než 10 mil. eur by měly být způsobilé k podpoře z EFSI, aby místní a regionální orgány EFSI více využívaly, mj. i prostřednictvím investičních platforem, a lituje, že hodně z nich o něm stále ještě nemá dostatek informací. Je přesvědčen o tom, že řešení problémů správní kapacity, které místním a regionálním orgánům často brání ve využívání EFSI, je třeba považovat za jednu z priorit v rámci evropského semestru;

7. vítá, že se roční analýza růstu zmiňuje o překážkách, které brání investicím na místní a regionální úrovni. Lituje však, že na analýzu překážek pro investice, která byla provedena v rámci evropského semestru 2016 a k níž VR přispěl rozbořením těchto překážek na územní úrovni⁽⁶⁾, nebylo v roční analýze růstu na rok 2017 navázáno. Považuje za důležité uznat, že opatření nezbytná k prohloubení jednotného trhu mají významnou úlohu při zlepšování celkového investičního prostředí na úrovni EU a odstranění překážek bránících investicím na vnitrostátní, regionální a místní úrovni;

8. vyzdvihuje přínos ESI fondů pro investice a upozorňuje na to, že na úrovni členských států bylo do programů politiky soudržnosti převzato 61 doporučení pro jednotlivé země pro rok 2016. Ztotožňuje se s názorem, že by ESI fondy mohly být kombinovány s EFSI, a připomíná, že ESI fondy jsou hlavním investičním nástrojem EU a jejich účelem je zvýšit soudržnost, jak se uvádí ve Smlouvách;

9. vítá, že se v roční analýze růstu označuje za nutné zajistit, že přínosy globalizace budou spravedlivě rozděleny a zvýší se legitimita obchodní politiky. Poukazuje rovněž na závažnost obav občanů a na to, že musí být zaručen prostor Evropské unie, parlamentů a vlád členských států i regionů pro činnost a budování demokracie, a tím také zaručena možnost jejich občanů vykonávat demokratický vliv. Zastává názor, že by se Komise měla při jednáních a při uzavírání obchodních dohod více zasazovat o zachování evropských norem kvality, vnitrostátních předpisů a norem, mj. v oblasti ochrany životního prostředí, zvířat, klimatu, údajů, zdraví a spotřebitelů, aby mohly obchodní dohody dospět ke spravedlivému a transparentnímu výsledku;

10. vítá, že roční analýza růstu uznává význam, který mají jasné pokyny k uplatňování pravidel státní podpory na veřejné financování infrastruktury pro usnadnění financování reálné ekonomiky. Podotýká, že značná část těchto finančních prostředků plyne na služby obecného hospodářského zájmu, a vyzývá Komisi, aby rozšířila rozsah služeb obecného hospodářského zájmu tak, aby zohledňovaly nové výzvy;

Provádění strukturálních reforem

11. konstatuje, že strukturální reformy jsou klíčovými faktory pro dosažení větší konkurenceschopnosti, která je stále nutnější k prosazování udržitelného růstu a udržitelné zaměstnanosti podporujících začlenění v kontextu celosvětového obchodu a hospodářské soutěže;

⁽³⁾ Viz návrh stanoviska VR *Fiskální kapacita a automatické stabilizátory v hospodářské a měnové unii*, zpravodaj: Carl Fredrik Graf (SE/ELS), ECON-VI-018, které má být přijato na plenárním zasedání VR v únoru 2017.

⁽⁴⁾ Evropský účetní dvůr, *EFSI: an early proposal to extend and expand*, stanovisko č. 2/2016.

⁽⁵⁾ https://ec.europa.eu/priorities/publications/independent-evaluation-investment-plan_en.

⁽⁶⁾ 7th CoR Monitoring Report on Europe 2020 and the European Semester
<http://portal.cor.europa.eu/europe2020/pub/Documents/2016/7mp.pdf>.

12. vítá, že je uznávána důležitost zadávání veřejných zakázek pro zvýšení konkurenceschopnosti a inovací, a zdůrazňuje, že místní a regionální orgány mají na zadávání veřejných zakázek značný podíl. Zdůrazňuje, že úsilí vynakládané na zvýšení správní kapacity k zadávání veřejných zakázek by mělo být směřováno konkrétně k místním a regionálním orgánům;

13. poukazuje na to, že je třeba podporovat malé a střední podniky, začínající podniky a podnikání usnadněním přístupu k financování, pobídkami investic do výzkumných a vývojových činností, snížením administrativní zátěže a zařazením zlepšování právní úpravy na přední místo v agendě. Zdůrazňuje, že malým a středním podnikům ve všech odvětvích, včetně poskytovatelů služeb, musí být zaručena možnost účasti v globálních hodnotových řetězcích mj. díky podpůrné průmyslové a regulační politice;

14. poukazuje na to, že nedostatečná správní kapacita orgánů veřejné správy na všech úrovních, a zejména na místní a regionální úrovni, brání v provádění strukturálních reforem a že by Komise měla vydat jednotný strategický dokument ke koordinaci všech zdrojů odborné pomoci s účinnější správou financované z prostředků EU, včetně programu na podporu strukturálních reforem;

15. oceňuje, že roční analýza růstu považuje za prioritní podporu investic do lidského kapitálu. Zdůrazňuje zejména význam podpory realizace systému záruk pro mladé lidi a výzvu k boji proti nezaměstnanosti mladých lidí, která je v různých regionech a obcích stále ještě vysoká;

Zajištění fiskální expanze a odpovědných veřejných financí

16. vítá diskusi o pozitivní orientaci fiskální politiky pro eurozónu jako celek, která bude muset nutně jít ruku v ruce s prováděním strukturálních reforem;

17. připomíná, že místní a regionální orgány mají zájem na plném využívání flexibility zakotvené v Paktu o stabilitě a růstu. Opakuje svůj požadavek, aby investice, které místní a regionální orgány činí v rámci ESI fondů, byly vyňaty z výpočtů stropů pro schodek a dluh ve všech zemích EU;

18. vyzdvihuje nutnost zaručit zdravé veřejné finance a omezení veřejného dluhu na všech správních úrovních. Zdůrazňuje, že v rámci tohoto obecného úsilí je třeba zlepšit skladbu veřejných výdajů, vzhledem k zásadám OECD pro účinné veřejné investice na všech úrovních správy, a že se sám zapojil do zahájení monitorování uplatňování těchto pravidel. Vyzývá Komisi, aby přijala opatření na podporu fiskální decentralizace v celé EU, což by podle dostupných údajů pomohlo zvýšit účinnost veřejných výdajů;

Zlepšit řízení evropského semestru

19. konstatuje, že více než polovina doporučení pro jednotlivé země souvisí se strukturálními reformami, které lze provádět pouze v partnerství s místními a regionálními orgány. Proto upozorňuje na to, že omezené zapojení místních a regionálních orgánů je jednou z příčin nedostatečné účinnosti a nedostatečného převzetí odpovědnosti za koordinaci hospodářských politik v rámci evropského semestru, což se projevuje v nízké míře provádění strukturálních reforem uvedených v doporučeních pro jednotlivé země;

20. vítá, že pracovníci odpovědní za evropský semestr vyslaní Komisí do členských států již v některých členských státech spolupracují s místními a regionálními orgány. Měl by to být obvyklý postup ve všech členských státech;

21. lituje, že v roční analýze růstu není uznána úloha místních a regionálních orgánů a že doporučení pro jednotlivé země nepřihlíží ke skutečnosti, že regionální úroveň má řadu výhradních pravomocí. Připomíná, že v současné době pracuje na stanovisku, v němž se navrhuje přijmutí kodexu chování pro zapojení místních a regionálních orgánů do evropského semestru, a vítá, že Evropský parlament tento návrh podpořil. Vyzývá orgány EU, aby o tomto návrhu začaly okamžitě po jeho zveřejnění jednat;

22. konstatuje, že několik doporučení pro jednotlivé země požaduje strukturální reformy, jejichž realizace může trvat mnohem déle než jeden rok, takže měření provádění po jednom roce může podhodnotit dosažený pokrok, což by mohlo být pro celostátní a nižší než celostátní úroveň příslušné státní správy zavádějící a odrazující. Vyzývá proto Komisi a Radu, aby vypracovaly doporučení pro jednotlivé země tak, aby bylo umožněno spravedlivé a transparentní měření pokroku při jejich provádění;
23. pověřuje předsedu, aby toto usnesení předložil Komisi, Evropskému parlamentu, maltskému předsednictví Rady a předsedovi Evropské rady.

V Bruselu dne 8. února 2017.

předseda
Evropského výboru regionů
Markku MARKKULA

Usnesení Evropského výboru regionů – 60. výročí podepsání Římské smlouvy

(2017/C 207/02)

EVROPSKÝ VÝBOR REGIONŮ

My, členové Evropského výboru regionů (VR):

1. se připojujeme k oslavám podepsání Římské smlouvy, které jsou klíčovým okamžikem k širšímu zamyšlení nad budoucností Evropské unie (EU), a opětovně zdůrazňujeme, že smyslem existence Unie je zajišťovat respektování základních práv, mír, prosperitu, stabilitu a nové příležitosti v celounijním měřítku pro všechny její občany;
2. požadujeme takovou Evropu, která bude schopna posílit důvěru svých občanů, lépe čelit výzvám, před kterými stojíme jak v rámci EU, tak na celosvětové úrovni, a činit rozhodnutí o společném postupu v duchu solidarity při současném respektování zásady subsidiarity;
3. připomínáme, že evropská identita má své historické kořeny v evropských regionech, městech a vesnicích a že se místní a regionální orgány z hospodářského, kulturního a politického hlediska stále více podílejí na procesu evropské integrace;
4. připomínáme, že odstupem mezi občany a EU se zabývala již před 25 lety Maastrichtská smlouva, v jejímž rámci bylo mimo jiné zavedeno občanství Evropské unie a byl zřízen Evropský výbor regionů. Důležitým úkolem decentralizovaných místních a regionálních orgánů, který stanoví Lisabonská smlouva, je nicméně i nadále zajišťovat zachování subsidiarity a zapojení do evropského legislativního procesu. Z tohoto důvodu je naprosto nezbytné napravit současnou situaci, kdy jsou místní a regionální orgány stále příliš často pouze konečnými adresáty politik EU a ve skutečnosti nejsou zapojeny do jejich přípravy a především ani do vypracování právních předpisů, a to ani přes politické a institucionální úsilí a angažovanost Evropského výboru regionů ve vztahu k ostatním evropským institucím;
5. domníváme se, že VR jakožto shromáždění EU regionálních a místních zástupců reprezentuje Unii jednotnou ve své kulturní a jazykové rozmanitosti v globalizovaném světě. Jsme plně odhodláni podporovat evropskou demokracii a aktivní občanství, přispívat k upevnování základních práv a ochraně menšin, posilovat bezpečnost, podporovat rovnost a zabezpečovat harmonický a udržitelný rozvoj v souladu s našimi cíli hospodářské, sociální a územní soudržnosti;
6. zdůrazňujeme, že je naléhavě nutné posílit demokratickou vazbu mezi Evropskou unií a jejími občany, a to zajištěním toho, že bude Unie poskytovat účinná a rychlá řešení zásadních společných výzev, které města, regiony a členské státy nedokáží vyřešit samy. Jde například o zvýšení konkurenceschopnosti EU, posílení soudržnosti, proměnu EU v bezpečný prostor, v němž mají všichni zaručenu svobodu, bezpečnost a spravedlnost, poskytnutí konkrétních vyhlídek mladým lidem do budoucna v oblasti studia i práce, vypořádání se s migrační a uprchlickou krizí, ochranu schengenského prostoru, boj proti změně klimatu a vybudování odolnosti vůči katastrofám, podporu nízkouhlíkového hospodářství a energetické unie, posílení klíčového významu Unie na světové scéně a zvláště při plnění cílů udržitelného rozvoje stanovených v Agendě 2030, snižování nezaměstnanosti a boj proti terorismu;
7. podtrhujeme, že čtyři svobody jednotného trhu EU, tj. volný pohyb osob, služeb, zboží a kapitálu, představují konkrétní výdobytek ve prospěch občanů EU a jsou neodmyslitelným prvkem evropského politického projektu. Tyto svobody tvoří nedělitelný soubor práv, na něž nelze pohlížet izolovaně, jinak bychom odsunuli do pozadí hodnoty, o něž se opírá samotná existence EU. Proto jsme znepokojeni tím, že se některé členské státy snaží omezit jejich uplatňování, zejména pokud jde o volný pohyb osob;
8. znovu však připomínáme, že „jednotný trh“ by měl zaručit také sociální pokrok a že pravidla základních hospodářských svobod a hospodářské soutěže nemají přednost před základními právy, jako je boj proti diskriminaci, chudobě a nezaměstnanosti;
9. jsme toho názoru, že je nutné využít oslav podepsání Římské smlouvy k docílení přímé účasti, kritického myšlení a aktivního zájmu občanů Unie o utváření budoucnosti Unie, v níž budou rozhodnutí přijímána na úrovni, která k nim má co nejbližší. Máme za to, že by tento proces měl být participativní a reprezentativní a všichni občané by měli mít stejnou příležitost zapojit se, přispívat a angažovat se v zájmu Unie. Místní a regionální orgány mají ideální předpoklady pro to, aby tento proces podněcovaly a pomohly dosáhnout toho, že se Evropa, která bude náležet občanům, stane skutečností;

10. obzvláště se domníváme, že je důležité udělat si přesnou představu na jedné straně o tom, co občané od EU chtějí a očekávají, a na straně druhé o tom, co je znepokojuje a z čeho jsou rozčarováni. Z tohoto důvodu vítáme třetí zprávu o občanství EU pro rok 2017 vycházející z údajů, které byly získány od občanů prostřednictvím průzkumů a veřejné konzultace;

11. upozorňujeme tudíž na to, že EU:

- musí být s to řešit nevyvážený dopad globalizace na život evropských občanů, a to posílením zásad Evropy založené na sociální spravedlnosti, hospodářské síle a solidaritě;
- by měla být členskými státy zmocněna jednat ve spolupráci s jejich místními orgány a regiony v případech, kdy společnost a občané čelí závažným problémům, a to s pomocí vhodných nástrojů správy a odpovídajících finančních prostředků;
- musí v rámci své komunikace zajistit decentralizovaný přístup, jehož prostřednictvím přístupným způsobem informuje o svých politikách a postupech tak, aby byl jasně patrný význam rozhodnutí na úrovni EU pro místní situaci v jednotlivých částech EU. V tomto ohledu hrají zásadní roli informační střediska Evropské unie a další evropské informační sítě, které spojují regiony a místní orgány;
- potřebuje jasnější a transparentnější rozdělení politických pravomocí a musí zaručit zodpovědnost svých orgánů a otevřenost svého procesu rozhodování vůči občanům, což může vyžadovat další změny Smluv;
- by měla zvážit provedení institucionálních reforem s cílem posílit zapojení regionů a místních orgánů tak, aby byla zohledněna jejich legislativní úloha při uplatňování zásady subsidiarity a při zajišťování zdola vycházející demokratické správy v Evropě občanů, regionů, územních celků a místních orgánů;

12. v rámci přípravy našeho příspěvku k nadcházející politické diskusi o budoucnosti naší Unie hodláme:

- zahájit rozsáhlý proces diskusí s občany s cílem vyslechnout přímo na nejnižší úrovni a v celé EU jejich postoje, návrhy a obavy. Tento proces budou provázet politické konzultace se zapojením evropských a vnitrostátních sdružení regionálních a místních orgánů a dalších zainteresovaných subjektů ve všech členských státech, jejichž účelem bude vypracovat konkrétní inovativní a praktická řešení výzev, které před námi stojí;
- sdělit výsledky těchto souběžných procesů ostatním institucím EU s cílem přispět k budoucímu konventu, který bude připravovat změny Smluv pro budoucnost Evropské unie;
- zintenzivnit úsilí při podpoře práv spojených s občanstvím EU, našich společných hodnot a zapojení občanů do demokratického života v Unii;
- prozkoumat, jakým způsobem by se dal ještě více posílit náš dialog s evropskými institucemi, zejména s Evropským parlamentem;
- prohloubit dialog a diskusí s evropskými orgány, zejména s Evropským parlamentem, přičemž budeme vycházet z iniciativ jako „Zlepšení fungování Evropské unie využitím potenciálu Lisabonské smlouvy“ nebo „Možný vývoj a úprava stávajícího institucionálního uspořádání Evropské unie“ s cílem zajistit ještě aktivnější a efektivnější zapojení Výboru regionů do evropského legislativního procesu;

13. zdůrazňujeme, že je důležité zaručit práva mladých lidí v celé Evropě. Přístupnější EU podpoří otevřený dialog mezi lidmi všech věkových skupin. Pokud jde o základní zásady míru a prosperity, bude reakceschopná EU odpovídat na očekávání mladých lidí;

14. pověřujeme našeho předsedu, aby toto usnesení předložil Evropskému parlamentu, Evropské radě, Radě, Komisi, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a národním a regionálním parlamentům a vládám a místním orgánům.

V Bruselu dne 9. února 2017.

předseda
Evropského výboru regionů
Markku MARKKULA

STANOVISKA

VÝBOR REGIONŮ

121. PLENÁRNÍ ZASEDÁNÍ VE DNECH 8. A 9. ÚNORA 2017

Stanovisko Evropského výboru regionů Překlenutí investiční mezery: jak vyřešit problémy

(2017/C 207/03)

Zpravodaj: Markku MARKKULA (FI/ELS), člen rady města Espoo

POLITICKÁ DOPORUČENÍ

EVROPSKÝ VÝBOR REGIONŮ

Nynější investiční mezera v evropských městech a regionech

1. poznamenává, že v přímém důsledku finanční a hospodářské krize se investice v Evropě snížily o celkem 15 % a v případě veřejných investic pak také došlo ke snížení v důsledku omezení stanovených mechanismy rozpočtové regulace na evropské i vnitrostátní úrovni a že úroveň celkových investic v celé EU zůstává v nominálním vyjádření nižší než před krizí, přičemž v roce 2015 to bylo téměř o 60 miliard EUR méně než v roce 2008 ⁽¹⁾. Domnívá se, že vedle snížení objemu investic v absolutním vyjádření trpí Evropská unie nedostatečnou konkurenceschopností zapříčiněnou zastarávající infrastrukturou a nedostačujícími investicemi do digitální a ekologické transformace a do inovací;
2. zdůrazňuje, že místní a regionální orgány zodpovídají za více než polovinu veřejných investic v EU a jejich investice v oblastech, jako jsou infrastruktura, energetika, veřejná doprava, vzdělávání, zdravotnictví a mnoho dalších, mají přímý dopad na místní hospodářství, dynamiku podniků a život a blahobyt evropských občanů;
3. vítá výzvu Evropského parlamentu týkající se přijetí větší odpovědnosti na celostátní, regionální a místní úrovni při formulování a provádění strategií pro růst a zaměstnanost a vítá podporu požadavku VR na kodex chování pro zapojení místních a regionálních orgánů do evropského semestru ⁽²⁾;

⁽¹⁾ Viz Eurostat, kód datového souboru: tec00011 „Gross fixed capital formation (investments)“ a teina210, „General government fixed investment“.

⁽²⁾ Usnesení Evropského parlamentu ze dne 26. října 2016 o evropském semestru pro koordinaci hospodářských politik: provádění priorit na rok 2016 (2016/2101(INI)). „6. [EP] plně podporuje úsilí o zajištění větší odpovědnosti členských států při formulování a provádění doporučení pro jednotlivé země jakožto probíhající reformní proces; domnívá se, že v zájmu zvýšení vlastní odpovědnosti jednotlivých států a podpory účinného provádění doporučení pro jednotlivé země a s přihlédnutím k tomu, že více než polovinu doporučení pro jednotlivé země musí provádět místní a regionální orgány, by tato doporučení měla být jasně formulována ve vztahu k řádně definovaným a strukturovaným prioritám na evropské úrovni a měla by tam, kde je to vhodné, zahrnovat vnitrostátní parlamenty a regionální a místní orgány; znovu opakuje, že z hlediska rozdělení pravomocí a kompetencí v různých členských státech se může provádění doporučení pro jednotlivé země zlepšit díky aktivní účasti místních a regionálních orgánů, a za tímto účelem podporuje návrh kodexu chování pro zapojení místních a regionálních orgánů do evropského semestru, jak navrhl Výbor regionů; vyzývá členské státy, aby zajistily řádnou demokratickou kontrolu svých národních programů reforem v rámci svých vnitrostátních parlamentů;“.

4. v této souvislosti zdůrazňuje, že stávající veřejné výdaje na investice zůstávají oproti úrovni před krizí poloviční, což znamená, že v evropských regionech a městech nejsou každoročně realizovány stovky milionů EUR na investice;
5. připomíná společný průzkum Evropského výboru regionů (VR) a OECD z roku 2015, kdy 96 % respondentů zastupujících města a regiony zmínilo chybějící prostředky na výdaje v oblasti veřejných investic⁽³⁾. To bylo znovu potvrzeno v nedávném průzkumu VR⁽⁴⁾, kdy 75 % respondentů na místní a regionální úrovni uvedlo, že v období 2008–2014 došlo v jejich městě či regionu k výraznému poklesu celkových investic, a pouze třetina se domnívala, že se situace nyní zlepšuje;
6. připojuje se k výzvě OECD⁽⁵⁾ a MMF, aby byla v celosvětovém měřítku a koordinovaným způsobem přijata stimulační fiskální opatření, a to s ohledem na momentálně omezený manévrovací prostor měnové politiky, na mimořádně nízké úrokové sazby a na to, že snahy o fiskální konsolidaci z posledních let umožnily snížit v řadě zemí poměr dluhu k HDP a skýtají větší manévrovací prostor. Aby se podařilo podnítit hospodářskou činnost, je třeba náležitě odměřovat zvyšování veřejných výdajů a především ho zaměřit na investiční priority, které podporují růst, výzkum a vývoj, odbornou přípravu zaměstnanců či zelenou infrastrukturu;
7. zdůrazňuje, že potenciál strategických investic ve městech a regionech je výrazně vyšší, než ukazují obecné trendy před krizí, v neposlední řadě v důsledku rozsáhlého rozvoje znalostí a dovedností, poklesu úrokových sazeb a možností, které skýtá digitalizace, ekonomika sdílení, oběhové hospodářství a stávající prostor pro lepší zapojení malých a středních podniků do stále globálnějšího podnikatelského prostředí;
8. opakuje, že tento setrvalý pokles celkových investic je neudržitelný a že nízké investice nejen zpomalují oživení, ale také ohrožují budoucí potenciál EU v oblasti růstu a inovací tím, že poškozují dlouhodobé hospodářské výsledky a vytváření pracovních míst;
9. vyzdvihuje, že investice v evropských městech a regionech jsou zásadní, a to v zájmu dalšího udržitelného růstu a vytváření pracovních míst v Evropě i v zájmu zachování stávajících pracovních míst, která jsou současným nízkým objemem investic ohrožena. Zdůrazňuje tudíž potřebu pracovat na odstranění překážek, aby bylo v Evropě dosaženo úrovně investic před krizí, přičemž je třeba investovat do opravdového potenciálu, jehož jsou regiony a města nositelem jako hybné síly Evropy;
10. vyslovuje se pro rozvoj „trpělivého“ kapitálu (patient capital) na celosvětové, evropské a vnitrostátní úrovni v rámci dlouhodobé perspektivy financování základních potřeb, které neodpovídají ročnímu charakteru realizace veřejných výdajů ani převládajícímu čtvrtletnímu systému soukromých investorů. Důraz by měl být v této souvislosti kladen na investice do opatření zaměřených na boj proti změně klimatu a do strategické infrastruktury, na inovace a na přístup k omezeným zdrojům;
11. upozorňuje na důležitost celkové vize ohledně udržitelných a inteligentních investic jako hlavní politické priority pro funkční období 2015–2020⁽⁶⁾. Toto stanovisko je – mezi jinými a spolu s Bratislavským prohlášením⁽⁷⁾ a akčním plánem pro investice VR – zásadním krokem v tomto procesu;

⁽³⁾ VR, *Výsledky konzultace orgánů na nižší než celostátní úrovni na téma Plánování a investice v oblasti infrastruktury na všech úrovních správy: současné výzvy a možná řešení*, VR a OECD, březen 2016. Dostupné online zde

⁽⁴⁾ VR, *Výsledky on-line konzultace VR o překážkách pro investování na místní a regionální úrovni*, září 2016. Dostupné online zde

⁽⁵⁾ Viz *Hospodářský výhled*, který zveřejnila OECD dne 28. listopadu 2016: <https://www.oecd.org/eco/economicoutlook.htm>.

⁽⁶⁾ VR, *The political priorities of the European Committee of the Regions 2015-2020 (Politické priority Evropského výboru regionů na období 2015–2020)*, říjen 2015, dostupné online zde.

⁽⁷⁾ VR, *Nový začátek pro Evropu: Regiony a města spouštějí investiční plán s cílem zaměřit pozornost EU na občany*: <http://cor.europa.eu/cs/news/Pages/Regions-and-cities-launch-investment-plan-for-a-citizen-centred-EU.aspx> a Bratislavské prohlášení *Investovat a propojit*, červenec 2016 – dostupné online zde.

Ucelený přístup k investicím v našich regionech a městech – úloha politiky soudržnosti, investiční plán a další finanční nástroje

12. vítá iniciativy Evropské komise a Evropské investiční banky (EIB) a jejich zásadní pozornost zaměřenou na zvýšení investic a připomíná úspěšnou spolupráci mezi EIB a VR prostřednictvím společného akčního plánu ⁽⁸⁾;

13. upozorňuje na kroky, jež podporuje Evropská komise a Evropská investiční banka (EIB) v souvislosti se zaváděním finančních nástrojů za účasti několika regionů, jelikož významně přispívají ke zvýšení likvidity na trzích a ke generování investic;

14. podtrhuje, že evropské finanční nástroje mohou mít pozitivní vliv na veřejné financování, zejména co se týče předchozí administrativní kapacity, obzvláště pokud jde o projekty generující příjmy. Z toho důvodu by se měly tyto nástroje posunout směrem k využití úvěrů, inovativních finančních nástrojů a inovativních veřejných zakázek. Rovněž vyzdvihuje úlohu grantů jako hlavního finančního nástroje v regionech a městech u projektů, které reagují na selhání trhu nebo nejsou dostatečně ziskové, aby byly pro investory přitažlivé;

15. zdůrazňuje význam financování soudržnosti, jež musí i nadále zůstat páteří investiční politiky EU a musí posilovat partnerství mezi evropskými regiony jako skutečný výraz spolupráce a solidarity – budoucnost politiky soudržnosti je svázána s budoucností EU. Z tohoto důvodu je nutné zajistit úlohu politiky soudržnosti v EU po roce 2020 ⁽⁹⁾;

16. opakuje, že je nutné posoudit všechny formy financování: víceletý finanční rámec (VFR), politiku soudržnosti a ESI fondy, Junckerův plán a Evropský fond pro strategické investice (EFSD) spolu s dalšími finančními nástroji – všechny mají jedinečnou, ale nikoliv protikladnou filozofii, a proto by se měly doplňovat a v případě potřeby fungovat synergicky;

17. vítá zásadu rozšíření EFSD ⁽¹⁰⁾, co se týče doby trvání i finanční kapacity, což může být příležitostí ke zdokonalení stávajících postupů. Poznamenává však, že aby byl EFSD 2.0 úspěšnější, je třeba dále vyjasnit synergie s evropskou politikou soudržnosti prostřednictvím ESI fondů. Soudí, že EFSD by neměl být koncipován tak, aby nahradil stávající nástroje politiky soudržnosti EU. Vzhledem k úloze místních a regionálních orgánů při navrhování a plánování střednědobých a dlouhodobých investic vyzývá k tomu, aby byly tyto orgány úžeji zapojeny do správy tohoto fondu, zvláště do zřizování finančních platforem na regionální či multiregionální úrovni;

18. požaduje, aby byly veřejně dostupné podrobnější informace o projektech financovaných z EFSD, přičemž je třeba v příslušných případech zdůraznit zejména jejich adicionalitu a doplňkovost. Užší zapojení VR do procesů monitorování a podávání zpráv napomáhá informačním tokům mezi regiony a městy; v tomto smyslu zdůrazňuje nutnost zajistit skutečnou adicionalitu projektů financovaných z EFSD, a to zejména s ohledem na využití finančních prostředků z rozpočtu EU, jako je tomu v případě Nástroje pro propojení Evropy a programu Horizont 2020;

19. požaduje, aby fond EFSD nebyl financován z jiných fondů ani konkurenčních programů;

Překážky bránící městům a regionům EU v dosažení plného investičního potenciálu

20. poukazuje na to, že řešení překážek v oblasti investic, které má zlepšit investiční prostředí, vyžaduje rozsáhlé reformy na všech úrovních správy, jejichž cílem bude odstranit administrativní, regulační a další překážky, které odrážejí investory;

⁽⁸⁾ VR, EIB and Committee of Regions intensify co-operation to boost Europe's economic recovery (EIB a Výbor regionů posilují spolupráci s cílem nastartovat hospodářské oživení Evropy), září 2015, tisková zpráva k dispozici zde.

⁽⁹⁾ Návrh stanoviska Budoucnost politiky soudržnosti po roce 2020 – Směrem k silné a účinné evropské politice soudržnosti po roce 2020, zpravodaj: Dr Michael Schneider (DE/ELS).

⁽¹⁰⁾ Co se týče postoje VR k prodloužení doby trvání Evropského fondu pro strategické investice, jakož i zavedení technických zlepšení daného fondu a Evropského centra pro investiční poradenství, viz návrh stanoviska VR EFSD 2.0, zpravodaj: Wim van de Donk (NL/ELS).

21. připomíná, že investice na místní a regionální úrovni se realizují průřezově v různých odvětvích, jako jsou infrastruktura, doprava, vzdělávání, výzkum a inovace, životní prostředí, zdravotnictví, sociální služby, a týkají se dalších forem sociálního a lidského kapitálu, který je nezbytný ke zvýšení dlouhodobého dopadu strategických investic;

22. konstatuje, že místní a regionální orgány mohou být katalyzátory spojujícími rozdílné veřejné a soukromé subjekty za účelem investičních projektů, zejména v případě větších projektů nebo partnerství veřejného a soukromého sektoru; domnívá se však, že je třeba dále podporovat přeshraniční vazby a víceúrovňovou spolupráci prostřednictvím aktivní podpory investic mezi regiony, aby se urychlilo fungování celoevropského jednotného trhu, a to zejména díky vytvoření unie kapitálových trhů. Současně je třeba i nadále řešit regulační a administrativní otázky prostřednictvím programu zlepšování právní úpravy Evropské komise, což je způsob, jak zajistit dosažení cílů politik co nejefektivnějším způsobem a s nejnižší administrativní zátěží;

23. zdůrazňuje význam regionálních strategií inteligentní specializace jako nástroje ke společnému vytvoření evropských partnerství pro učení na základě referenčního srovnávání a pro koordinaci vysoce kvalitních vícerozměrných investičních projektů se zapojením víceřetězových stran; v tomto kontextu zdůrazňuje, že řešení překážek investování může jít ruku v ruce s prováděním regionálních inovačních strategií vycházejících z inteligentní specializace (RIS3), jež může být užitečným nástrojem k tomu, aby se podpora a investice v rámci politik zaměřily na klíčové priority a problémy, a tak stimulovaly soukromé investice;

Územní překážky: velká regulační zátěž

24. poukazuje na to, že významná část překážek pro investice uvedených v evropském semestru se týká územních celků v tom smyslu, že buď souvisí s fungováním místních a regionálních orgánů v oblasti investic, nebo místní a regionální orgány mají potenciál, aby přispěly k jejich zmírnění nebo odstranění;

25. z toho plyne, že stávající překážky pro investice často mohou mít své kořeny, ale následně také řešení na místní a regionální úrovni a v rámci nadnárodní spolupráce;

26. zdůrazňuje však, že mezi jednotlivými členskými státy panují značné rozdíly, pokud jde o způsoby investování a bariéry pro investice, proto neexistuje žádné univerzální řešení;

27. poznamenává, že je tomu tak zejména proto, že místní a regionální orgány plní v oblasti investic rozdílné úlohy – v první řadě jsou města a regiony *investory*, jelikož mají na starosti více než polovinu veřejných investic v EU (54 %). Tyto investice jsou realizovány v různých a doplňujících se sektorech a oblastech, jako je lidský kapitál, dovednosti, vzdělávání, zdravotnictví a mnohé další. Města a regiony jsou tak *poskytovateli a zprostředkovateli služeb*. Místní a regionální orgány jsou také *plánovači*, neboť pracují na strategiích rozvoje a díky včasnému plánování mohou místní a regionální orgány zaměřit podporu a investice v rámci politik na klíčové priority a výzvy, a tak stimulovat investice. Města a regiony jsou *katalyzátory a regulátory změn*, například pokud se jedná o územní plánování a stavební povolení. A konečně jsou *investičními partnery*, kteří spojují různé veřejné a soukromé subjekty za účelem realizace investičních projektů ⁽¹¹⁾;

28. vítá důraz Evropské komise kladený na identifikaci těchto překážek a výzev v oblasti investic v rámci evropského semestru – od roční analýzy růstu a jejího seznamu investičních výzev až po zprávy o jednotlivých zemích a doporučení pro jednotlivé země. V zájmu přispění k evropskému přístupu k veřejným výdajům, jenž bude více zaměřen na kvalitu, nicméně podporuje návrh, aby doporučení pro jednotlivé země v rámci evropského semestru obsahovala rovněž cíle týkající se minimálních veřejných investic, především vzhledem k běžným výdajům ⁽¹²⁾;

⁽¹¹⁾ Mnohostranné úlohy místních a regionálních orgánů, pokud jde o veřejné a soukromé investice, jsou podrobněji popsány ve studii zadané VR. Zejména viz kapitola 4: Metis GmbH, *Obstacles to investments at local and regional level*, studie zadaná VR, 2016. Dostupné online zde.

⁽¹²⁾ Tento návrh navazuje na doporučení, jež v listopadu 2012 ve svém usnesení nazvaném „Pakt o sociálních investicích – reakce na krizi“^[1] formuloval Evropský parlament: zpráva Danuty Jazłowiecké (PL/ELS): <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+TA+P7-TA-2012-0419+0+DOC+XML+V0//CS>.

29. v této souvislosti opakovaně vyzývá Evropskou komisi, aby předložila bílou knihu, v níž bude na úrovni EU klasifikována kvalita veřejných investic na účtech veřejných výdajů podle jejich dlouhodobých účinků⁽¹³⁾;

30. připomíná taktéž svůj návrh⁽¹⁴⁾, aby Evropská komise oficiálně podpořila doporučení Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (OECD) týkající se zavedení souboru zásad pro veřejné investice⁽¹⁵⁾. (březen 2014). Je potěšen tím, že toto doporučení ve všech oblastech činnosti (koordinace veřejných investic, budování kapacit, stanovení rámcových podmínek) uznává významnou a rostoucí úlohu regionálních a místních orgánů při plánování a provádění veřejných investic;

31. zdůrazňuje, že ve zprávách o jednotlivých zemích bylo v roce 2016 zmíněno 178 otázek vztahujících se k územní problematice, a to ve všech zemích a oblastech politik. Téměř 60 % se týkalo odstranění překážek pro investování spočívajících především v zatěžujících horizontálních a odvětvových právních předpisech, nedostatečné kvalitě veřejné správy, konkrétních překážkách na trhu práce a na trhu pro financování malých a středních podniků⁽¹⁶⁾;

32. zdůrazňuje, že nedávný průzkum VR mezi místními a regionálními orgány opětovně potvrzuje, že složité předpisy postihující investice a podnikatelské prostředí, trh práce, maloobchod a další oblasti, jakož i nákladné/dlouhé/zatěžující administrativní postupy pro zahájení, prodloužení nebo ukončení činnosti a soudní řízení jsou příliš zdlouhavé nebo zatěžující, a přibližně 9 z 10 respondentů je považuje za překážky pro investice;

33. doporučuje, aby identifikace překážek pro investování zůstala hlavním bodem evropského semestru, včetně každoročních aktualizací problémů týkajících se investičního prostředí členských států, tak jak byly předloženy spolu s roční analýzou růstu poprvé v listopadu 2015;

34. vyzývá k užšímu a strukturovanějšímu zapojení místních a regionálních orgánů do evropského semestru, aby byly tyto územní problémy v oblasti investování účinně řešeny; vyzývá Evropský parlament, aby VR zapojil do tohoto procesu prostřednictvím jeho aktivní účasti na meziparlamentních schůzích k evropskému semestru;

Nedostatečná administrativní kapacita na místní a regionální úrovni

35. připomíná potřebu dalšího zjednodušení fondů EU v rámci sdíleného řízení, zejména pokud jde o využívání finančních nástrojů, a zdůrazňuje, že pro překlenutí investiční mezery je důležité zvýšit administrativní kapacitu a institucionální odbornost orgánů veřejné správy;

36. konstatuje, že respondenti průzkumu VR o překážkách pro investování⁽¹⁷⁾, z nichž většina osobně zastupovala místní a regionální orgány, zdůraznili, že problémem pro investování v jejich městě či regionu je administrativní kapacita místních a regionálních orgánů. Schopnost zapojit se do partnerství veřejného a soukromého sektoru považovalo za problém nebo velký problém 71 %, zatímco 70 % uvedlo, že problémem nebo velkým problémem pro ně je zadávání veřejných zakázek, zejména složitější postupy⁽¹⁸⁾;

37. zdůrazňuje, že chybějící administrativní kapacita není otázkou jen několika méně rozvinutých členských států a regionů EU, jelikož v doporučeních pro jednotlivé země na rok 2016 obdrželo 20 z 28 členských států doporučení zlepšit kvalitu veřejné správy, a to i na nižší než celostátní úrovni⁽¹⁹⁾;

⁽¹³⁾ Stanovisko VR Podpora kvality veřejných výdajů v oblastech, ve kterých EU vykonává činnost (CdR 4885/2014 – zpravodajka: paní Catuscia Marini (IT/SES), 3. prosince 2014.

⁽¹⁴⁾ Tamtéž.

⁽¹⁵⁾ <http://www.oecd.org/gov/regional-policy/oecd-principles-on-effective-public-investment.htm>.

⁽¹⁶⁾ VR, *Územní analýza zpráv o jednotlivých zemích a související sdělení*, zpráva řídicího výboru Platformy pro monitorování strategie Evropa 2020. květen 2016. Dostupné online zde.

⁽¹⁷⁾ Viz poznámka pod čarou 4.

⁽¹⁸⁾ Viz poznámka pod čarou 4.

⁽¹⁹⁾ Viz poznámka pod čarou 16.

38. naléhavě vyzývá Komisi a členské státy, aby zvýšily úsilí o snížení administrativní zátěže, a také aby vypracovaly nové iniciativy a posílily ty stávající za účelem zvýšení znalostí, dovedností a schopností nezbytných pro procesy partnerství veřejného a soukromého sektoru a administrativní účinnost, zejména místních a regionálních orgánů, zvláště s přihlédnutím k mnohostranným úlohám, jež hrají v oblasti investic (plánovač, investor, investiční partner, regulační orgán, poskytovatel a zprostředkovatel/propagátor);

39. zdůrazňuje, že strategické investice ve složitém globálním prostředí vyžadují nové typy administrativních a řídicích kapacit pro posílení vývoje budoucích obchodních modelů a tvorby hodnot a zapojení ziskových a neziskových organizací do místních a regionálních ekosystémů tvorby hodnot;

40. vyzdvihuje, že efektivní nástroje pro zvyšování administrativní účinnosti zahrnují rozvoj schopností, na němž se mohou podílet výměny, pracovní cesty odborníků, studijní návštěvy a semináře mezi partnerskými místními a regionálními orgány. V tomto ohledu upozorňuje rovněž na model používaný v rámci nástroje „TAIEX REGIO PEER 2 PEER“⁽²⁰⁾, který zasluhuje napodobení a rozšíření;

41. zdůrazňuje, jak je obtížné efektivně využívat finanční nástroje vzhledem k administrativní kapacitě místních a regionálních orgánů, jak vyplynulo z průzkumu VR⁽²¹⁾; v tomto ohledu doporučuje vznik platformy fi-compass⁽²²⁾ i „předpřipravené“ finanční nástroje Komise⁽²³⁾. V obou případech se jedná o cenné iniciativy, zvláště pro místní a regionální orgány, které řeší otázky větší administrativní kapacity; vybízí místní a regionální orgány, aby tyto nástroje využívaly k mobilizaci dalších soukromých a veřejných zdrojů pro své investiční projekty; zdůrazňuje připravenost Výboru spolupracovat s Evropskou komisí na hladkém průběhu a propagaci této iniciativy;

Nedostatečné povědomí ohledně financování a finančních a investičních příležitostí

42. zdůrazňuje, že ačkoli místní a regionální orgány hrají klíčovou úlohu při úspěšném provádění EFSI, mají o něm velmi malé povědomí. Z průzkumu VR mezi místními a regionálními orgány vyplynulo, že pouze 7 % respondentů má za to, že jsou „dobře obeznámeni“ s tím, jak lze EFSI využít v jejich městě či regionu, přičemž dalších 18 % je zvrubně informováno, zatímco 35 % prohlásilo, že má pouze základní informace, a 39 % „není informováno“⁽²⁴⁾;

43. zdůrazňuje, že toto chybějící povědomí se týká i dalších iniciativ navázaných na EFSI: 73 % respondentů v průzkumu VR uvedlo, že „nejsou informováni“ o možnosti vytvořit investiční platformy pro financování investic v jejich městě nebo regionu s podporou z EFSI, zatímco pouhá 2 % uvedla, že jsou „dobře informováni“ o Evropském portále investičních projektů nebo Evropském centru pro investiční poradenství⁽²⁵⁾;

44. vyzývá Komisi a EIB, aby učinily více pro zlepšení informovanosti a porozumění, pokud jde o EFSI a související iniciativy, jako jsou poradenská střediska veřejných a soukromých subjektů na místní a regionální úrovni, neboť stávající situace ohrožuje úspěch investičního plánu;

45. navrhuje spolupráci s místními a regionálními orgány, VR a jeho sítěmi a vnitrostátními a regionálními podpůrnými bankami a dalšími institucemi s cílem identifikovat vnitrostátní a regionální příklady úspěšných projektů a potvrzuje připravenost VR podpořit potenciál učení založeného na referenčním srovnávání (bench-learning) regionů a měst prostřednictvím výměny osvědčených postupů, čímž by se vytvořil potřebný počet příjemců a řídicích orgánů;

⁽²⁰⁾ Více informací o nástroji TAIEX REGIO PEER 2 PEER: http://ec.europa.eu/regional_policy/en/policy/how/improving-investment/taieux-regio-peer-2-peer.

⁽²¹⁾ Dvě třetiny respondentů průzkumu uvedly, že využití inovativních finančních nástrojů, včetně finančních nástrojů, pro ně představuje problém nebo velký problém, pokud jde o investování v jejich městě či regionu. VR, *Výsledky on-line konzultace VR o překážkách pro investování na místní a regionální úrovni*, září 2016. Dostupné online zde.

⁽²²⁾ Více informací o platformě fi-compass naleznete zde: <https://www.fi-compass.eu/>.

⁽²³⁾ Více informací o předpřipravených produktech naleznete pod záložkou *EC Regulatory Guidance* zde: <https://www.fi-compass.eu/resources>.

⁽²⁴⁾ Viz poznámka pod čarou 4.

⁽²⁵⁾ Viz poznámka pod čarou 4.

46. vítá, že se Evropská komise snaží při svých prezentacích týkajících se investic pořádaných v členských státech zvyšovat informovanost o možnostech financování;

47. upozorňuje na nesoulad poradenských a informačních strategií a obává se, že pouhá poradní úloha stávajících center by mohla být nedostatečná pro identifikaci a přilákání nových projektů do regionů, které mají nízké povědomí o investičních příležitostech;

48. zdůrazňuje, že je třeba zamezit tomu, aby EFSI prohluboval rozdíly, pokud jde o soudržnost v rámci EU, že by se měly zavést služby a pobídky k odstranění geografické nerovnováhy, včetně rozšíření rozsahu obecných cílů způsobilých pro podporu z EFSI, zlepšení – a možná i decentralizace – v oblasti poradenských a odborných služeb a posílení úlohy Evropského centra pro investiční poradenství a rovněž zlepšení využívání Evropského portálu investičních projektů, jehož cílem je překlenout propast mezi navrhovateli projektů z EU hledajícími financování a investory z celého světa, kteří hledají investiční příležitosti;

Správa ekonomických záležitostí a fiskální rámec

49. zdůrazňuje, že pro přilákání větších investic a kapitálu jsou nezbytné zásadní změny ekonomického a fiskálního rámce, jež musí být spojeny s vyšším úsilím o odstranění regulatorních překážek; přestože správu ekonomických záležitostí a daňové předpisy nelze přímo považovat za součást investičního prostředí nebo za překážku pro investování, tvoří zastřešující rámec zvláště z pohledu veřejných investic;

50. je velmi znepokojen tím, že v časech krize jsou veřejné investice často kráceny, protože snížit tyto investice je na rozdíl od mnoha dalších druhů veřejných výdajů, zvláště základních investic do lidského kapitálu, zdraví a vzdělávání, jež přinášejí vysoké dlouhodobé zisky, méně viditelné a politicky průchodnější; proto podtrhuje, že budoucí udržitelný růst a blahobyt závisí zejména na zlepšení hospodářského prostředí pro začínající podniky a expandující společnosti a na přilákání soukromých investic, jakož i na udržení dlouhodobých veřejných investic, jež by měly být zachovány i v dobách finanční konsolidace;

51. konstatuje, že – i když je VR zastáncem přístupu založeného na přísných předpisech v oblasti fiskální politiky – obnovení veřejných investic by mohlo být složité v rámci omezení daných stávajícími daňovými předpisy, a proto zdůrazňuje, že je třeba zvolit lepší přístup k investicím, zejména k partnerstvím veřejného a soukromého sektoru, ale nejen k nim, který zajistí plné uplatňování daňových předpisů a současně bude usilovat o maximalizaci investičních příležitostí v evropských regionech a městech;

52. vhodné řešení by mohlo být nalezeno v rámci stávajícího fiskálního rámce, zejména v dluhové brzdě strukturálního schodku pro střednědobý rozpočtový cíl obsažené v Paktu o stabilitě a růstu a rozpočtovém paktu. Aby bylo zajištěno, že bude existovat dostatečný prostor pro investice a zároveň budou dodržována fiskální pravidla, měl by být stanoven skutečný rozpočtový schodek veřejných investic pro místní a regionální orgány, který by se nezapočítával do strukturálního schodku, jenž bude posuzován z hlediska střednědobého rozpočtového cíle;

53. připomíná v této souvislosti svůj nesouhlas s pozastavením strukturálních a investičních fondů jako přímého důsledku makroekonomické podmíněnosti v rámci Paktu o stabilitě a růstu, jelikož by to mělo nepříznivé důsledky pro provádění projektů spolufinancovaných Evropskou unií a obecně by to zhoršilo investiční situaci v dotčených členských státech a regionech;

54. opakuje požadavek, aby veřejné výdaje členských států a místních a regionálních orgánů na spolufinancování v rámci ESI fondů a EIB nebyly považovány za strukturální výdaje podle Paktu o stabilitě a růstu, neboť tyto investice jsou z definice v obecném evropském zájmu a prokázaly svůj pákový účinek, pokud jde o podporu hospodářského růstu;

Hledání řešení: zvýšení investičního potenciálu na místní a regionální úrovni

55. připomíná, že prvořadou prioritou VR je nastartovat ekonomiku EU, a to na základě přístupu zdola nahoru, a povzbudit tak cílené investice vycházející z místních potřeb, využít osvědčené postupy na místní úrovni a vzbudit novou chuť k podnikání; současně zdůrazňuje nutnost vytvořit inovativní a podnikavou Evropu zaměřenou na občany;

56. zdůrazňuje odhodlání VR podporovat města a regiony, aby lépe plnily veškeré své role usnadněním sdílení postupů, které slučují znalosti, a podporou navazování kontaktů v rozšiřujícím se evropském partnerství s cílem vybudovat nezbytnou kapacitu k vytvoření vysoce kvalitních a komplexních projektů za využití finančních nástrojů, ESI fondů a EFSI a dalších;
57. zdůrazňuje význam údajů o existujících investičních projektech na místní úrovni, jež jsou v současné době omezené, ale mají velkou přidanou hodnotu pro všechny úrovně správy. Navrhuje proto vytvoření evropského srovnávacího přehledu místních a regionálních investic a vyzývá své členy, aby sdíleli své projekty, reference a oblasti zájmu za účelem vytvoření takové databáze;
58. zdůrazňuje, že je nutné, aby se EU i nadále věnovala snižování nadměrné byrokratické zátěže, aby investiční prostředí bylo jednodušší pro nové, ale i pro již existující podniky; podtrhuje, že i když města a regiony mohou na své úrovni udělat pro snížení regulační zátěže mnohé, jejich aktivity musí být doplněny iniciativami na vnitrostátní a evropské úrovni;
59. připomíná, že investicemi se nerozumí pouze doprava a další infrastruktura, ale rovněž musí být zaměřeny na oblast lidského kapitálu, dovednosti, vzdělávání, výzkum a inovace, inteligentní energetické sítě, bydlení, sociální a zdravotnická zařízení a na podporu pro začínající a rozvíjející se inovativní a dynamické podniky;
60. připomíná, že cílem investičních plánů by mělo být vytvoření ekologicky šetrnějšího, inteligentnějšího a územně vyváženějšího hospodářství, které více podporuje začleňování, aby byla zachována konkurenceschopnost EU na světové scéně;
61. je odhodlán hledat ve spolupráci se soukromým sektorem řešení pro další investice ve městech a regionech, což je rovněž klíčové politické poselství Bratislavského prohlášení „Investovat a propojit“, jež VR přijal dne 8. července 2016 ⁽²⁶⁾.

V Bruselu dne 8. února 2017.

předseda
Evropského výboru regionů
Markku MARKKULA

⁽²⁶⁾ Viz poznámka pod čarou 7.

Stanovisko Evropského výboru regionů – Fiskální kapacita a automatické stabilizátory v hospodářské a měnové unii

(2017/C 207/04)

Zpravodaj: Carl Fredrik Graf (SE/ELS), člen zastupitelstva obce Halmstad**I. POLITICKÁ DOPORUČENÍ**

EVROPSKÝ VÝBOR REGIONŮ

II. ÚVOD

1. konstatuje, že euro bylo zamýšleno jako ochrana proti kolísání směnných kurzů a bylo koncipováno jako nástroj k zajištění lepšího dlouhodobého růstu. Zavedení eura však vedlo k tomu, že odpadly alternativní politické možnosti řešení asymetrických šoků, včetně devalvace směnného kurzu;
2. vyjadřuje politování nad tím, že hospodářská a měnová unie (HMU) vykazovala nedostatky již od svého vzniku na základě Maastrichtské smlouvy, která svěřila měnovou politiku do působnosti EU, ale fiskální politika zůstala v pravomoci členských států a vztahují se na ni pouze ustanovení o omezené koordinaci vnitrostátních politik;
3. poukazuje na to, že zranitelnost HMU se projevila během celosvětové finanční a hospodářské krize, kdy neudržitelná nerovnováha spolu s příliš vysokou mírou veřejného a soukromého zadlužení vyústila v krizi státního dluhu, v jejímž průběhu v některých členských státech výrazně vzrostly náklady na úvěry vlád, což vzhledem k neexistenci řádného fiskálního jistění ohrozilo vlastní existenci eurozóny;
4. oceňuje výsledky, které byly dosaženy od vypuknutí krize, pokud jde o omezování rizika a řadu opatření, která přijaly orgány EU s cílem posílit koordinaci vnitrostátních fiskálních politik;
5. konstatuje, že i přes toto úsilí a přes to, že většina regionů EU má opět – z větší části díky vnějším faktorům – kladnou míru růstu, nevyšla pouhá koordinace fiskálních politik jednotlivých států vnitrostátní kapacitu pro tlumení hospodářských otřesů, ani nezabránila zvyšování nedostatku investic a rostoucím nerovnostem v HMU ⁽¹⁾. Ukázalo se, že politika není dostačující k podnícení strukturálních reforem podporujících růst, které by byly udržitelné a sociálně vyvážené;
6. podotýká, že za stabilizaci hospodářského cyklu odpovídala od počátku krize ECB. Prezident ECB vyzval k integraci institucí, k důraznější a proaktivnější fiskální politice na úrovni eurozóny a k tomu, aby členské státy eurozóny prováděly strukturální reformy. VR varuje, že měnová politika nemůže sama stimulovat hospodářství, a zároveň zdůrazňuje, že stávající nízké úrokové sazby podporují úvěrovou a investiční činnost. Předpokladem k obnovení dlouhodobého, udržitelného růstu jsou zásadní strukturální reformy a odpovědnost, kterou za ně nese úroveň, jež je občanům nejbližší, jakož i fiskální odpovědnost;
7. konstatuje, že ve zprávě pěti předsedů o dokončení evropské hospodářské a měnové unie se poukazuje na to, že je na úrovni eurozóny zapotřebí kapacity k absorpci šoků, která by doplnila automatické stabilizátory jednotlivých států, pokud to bude nutné;
8. domnívá se, že pro opětovné získání důvěry je nutné, aby euro splnilo očekávání, pokud jde o stabilitu, konvergenci, růst a zaměstnanost. Fiskální kapacita by mohla pomoci těmto cílům dosáhnout. Solidarita je úzce provázána s odpovědností a závisí na ní, což znamená, že dodatečná finanční podpora na úrovni eurozóny by měla být poskytována pod podmínkou neustálé fiskální odpovědnosti a strukturálních reforem;

⁽¹⁾ Viz výroční zpráva Evropské komise o zaměstnanosti a sociálních ukazatelích v Evropě ze dne 20. prosince 2016.

9. opakuje, že při veškerém rozhodování o vývoji HMU, např. zavedení fiskální kapacity a automatických stabilizátorů, by měl být plně uznáván podíl místních a regionálních orgánů na vytvoření podmínek pro udržitelný růst a pokud možno i zvyšován, zejména co se týče provádění hospodářských a sociálních politik a strukturálních reforem, vytvoření příznivého podnikatelského prostředí usnadňujícího tvorbu pracovních příležitostí a podpory investic;

III. OBECNÉ ZÁSADY

10. opakuje, že realizace bankovní unie je v krátkodobém horizontu nejúčinnějším nástrojem úsilí o předcházení krizím ve finančním systému a minimalizaci negativních dopadů hospodářských otřesů ⁽²⁾;

11. domnívá se, že bankovní unie činí zásadu ECB, že potřeby financování vnitrostátních bankovních systémů musí být odděleny od veřejných rozpočtů jednotlivých států a že bankovní krize v jedné zemi nesmí vyústit v bankovní krizi v celé Unii, důvěryhodnější;

12. má za to, že do diskusí o zavedení nových nástrojů, například automatických stabilizátorů, jež mají zmírnit dopady asymetrických šoků, musí být zapojeni hospodářští a sociální partneři i místní a regionální orgány;

13. domnívá se, že je třeba rozvíjet sociální rozměr HMU prostřednictvím sledování ukazatelů pokroku v jednotlivých regionech a zemích. Důraz by se měl klást na monitorování aktivní politiky trhu práce a strukturálních sociálních ukazatelů. Do sledování ukazatelů by měli být zapojeni sociální partneři – na úrovni regionů, členských států i EU;

14. bere na vědomí přesvědčení, že fiskální kapacita je nezbytná, má-li mít HMU dočasný mechanismus absorpce šoků ⁽³⁾. Případná fiskální kapacita by se neměla překrývat s nástroji politiky soudržnosti, nýbrž je doplňovat;

15. domnívá se však, že fiskální kapacita na úrovni EU nesmí být formována tak, že by vzniklo riziko trvalých transferů a narušily se tak pobídky k přijímání rozumných hospodářských a sociálních rozhodnutí o politikách na vnitrostátní nebo regionální úrovni a o jejich provádění a pobídky k řešení vnitrostátních nebo regionálních strukturálních nedostatků. V zájmu vyloučení morálního hazardu by proto měla být úzce provázána s respektováním celkového rámce EU pro řízení a s vývojem konvergence;

16. požaduje, aby členské státy musely za účelem získání přístupu k evropským nástrojům určeným ke stabilizaci ekonomiky prokázat zodpovědnou makroekonomickou politiku. Využívání těchto nástrojů by mělo jít ruku v ruce s úplným provedením strukturálních reforem se zaměřením na vyšší konvergenci, koordinaci a integraci, a podpora nesmí za žádných okolností vést ke stálým jednosměrným tokům mezi zeměmi ⁽⁴⁾. Podpora musí být stanovena na úrovni EU, musí být dočasná a mít jasný harmonogram;

17. zdůrazňuje, že musí být respektován Pakt o stabilitě a růstu, jak je uvedeno ve sdělení Komise o optimálním využití flexibility v rámci Paktu o stabilitě a růstu z ledna 2015, a že je důležité, aby měl každý členský stát zdravou ekonomiku a stabilní veřejné finance, což je předpokladem nezbytných krátkodobých a dlouhodobých veřejných investic;

18. domnívá se také, že aby bylo zajištěno, že bude existovat dostatečný prostor pro investice a zároveň budou dodržována fiskální pravidla, bylo by vhodné, aby byl střednědobý cíl týkající se dluhové brzdy strukturálního schodku doplněn stanovením skutečného rozpočtového schodku veřejných investic pro místní a regionální orgány;

19. znovu vyzývá k větší hospodářské a sociální konvergenci a posílení řádné správy, neboť mají rozhodující význam pro předcházení trvalým transferům a morálnímu hazardu, a vyzdvihuje potřebu větší konvergence;

20. zároveň zdůrazňuje, že sociální, hospodářské a územní rozdíly uvnitř členských států i mezi nimi lze snížit pouze s pomocí koncepce, která zahrnuje územní rozměr. Pojem fiskální odpovědnosti se nesmí omezovat na centralizované uplatňování společných pravidel. Více decentralizace a lokalizace ve veřejných výdajích má totiž za následek více pobídek a podmínek pro fiskální odpovědnost, reformy a přitažlivost investic;

⁽²⁾ Stanovisko Reakce na zprávu pěti předsedů „Dokončení evropské hospodářské a měnové unie“ ze dne 7. dubna 2016, zpravodaj: Paul Lindquist, COR-2015-05112, odstavec 24.

⁽³⁾ Stanovisko, jehož zpravodajem byl pan Lindquist, odstavec 35.

⁽⁴⁾ Stanovisko, jehož zpravodajem byl pan Lindquist, odstavec 33.

21. konstatuje, že regionální rozdíly se musí řešit, aby se čelilo sociálním nerovnostem, zvyšoval růst, vytvářela pracovní místa a zlepšovala konkurenceschopnost a soudržnost v rámci HMU a EU, a poukazuje na důležitou úlohu, již hrají místní a regionální orgány jakožto zaměstnavatelé, investoři, dodavatelé a poskytovatelé služeb, plánovači, hnací motor a regulátor změn a investiční partneři;

22. připomíná, že vysoká míra odpovědnosti příslušných místních a regionálních orgánů za strukturální reformy v praxi má zásadní význam pro jejich úspěšnost. Upozorňuje na územní rozměr evropského semestru. Znovu vyzývá Komisi a Parlament, aby přijaly kodex chování, který zaručí, že budou místní a regionální orgány do evropského semestru, který je také jedním ze způsobů přípravy strukturálních reforem, systémově zapojeny ⁽⁵⁾;

23. vyzývá členské státy, aby uskutečnily unii kapitálových trhů, jež umožní kapitálové toky přes hranice, aniž by byla ohrožena stabilita různých regionů a zemí, a která podnikům, a to zejména mikropodnikům a malým a středním podnikům, pomůže získat přístup k široké škále zdrojů financování, a tím přispěje ke zmírnění hospodářských otřesů ⁽⁶⁾;

IV. ROZPOČTOVÁ HLEDISKA

24. poukazuje na to, že euro bylo zavedeno, aniž by existovala nějaká podpůrná fiskální struktura pro řešení nerovnováhy v eurozóně, a že rozpočet EU není do značné míry vhodný k případnému rychlému mobilizování finančních prostředků za účelem stabilizace trhů, refinancování bank a řešení problémů s platební bilancí;

25. v souvislosti s vypracováním budoucích evropských hospodářských a finančních politik vyzývá Komisi, aby zvážila možnost použít pro každý region ekonomické ukazatele, které udávají stav veřejného dluhu a příslušný podíl na růstu evropského HDP;

26. zdůrazňuje, že je nutné intenzivně jednat o struktuře a úpravě fiskální kapacity a dospět k takovému řešení, které bude v souladu s požadavky na transparentnost a demokratickou kontrolu a s doložkou „no bail-out“ stanovenou v článku 125 SFEU ⁽⁷⁾;

V. ÚVAHY TÝKAJÍCÍ SE FISKÁLNÍ KAPACITY

27. má za to, že by mohly být splněny dvě funkce. Zaprvé by mělo být možné poskytovat v hospodářsky příznivých obdobích pobídky ke strukturálním reformám v členských státech s cílem podpořit hospodářskou a sociální konvergenci v rámci eurozóny a zlepšit její hospodářskou konkurenceschopnost a odolnost. Za druhé by mělo být možné snížit rozdílnost hospodářských cyklů členských států eurozóny danou strukturálními faktory, a to zavedením nástroje, který by reagoval na asymetrické šoky;

28. zdůrazňuje, že je třeba dosáhnout výrazného pokroku v oblasti udržitelných strukturálních reforem, aby bylo možné posílit konvergenci, růst, zaměstnanost a konkurenceschopnost s cílem účinně zamezit asymetrickým šokům;

29. vyzývá členské státy, aby zvážily větší fiskální autonomii místních a regionálních orgánů jakožto způsob převzetí odpovědnosti za lepší provádění strukturálních reforem a jeho zaručení;

30. zdůrazňuje, že k poskytnutí jiné unijní finanční podpory na provedení dohodnutých strukturálních reforem v členských státech než podpory v rámci stávajících nástrojů politiky soudržnosti je třeba přistupovat opatrně. Žádná případná dodatečná podpora by se neměla překrývat se stávajícími nástroji, nýbrž je doplňovat;

31. domnívá se, že by finanční podpora měla být vázána na provádění doporučení pro jednotlivé země. Měl by být dále rozvíjen Program na podporu strukturálních reforem, který má vnitrostátním orgánům poskytovat technickou podporu, neboť přispívá k funkci fiskální kapacity jakožto podpory strukturálních reforem;

⁽⁵⁾ COR-2016-05386-00-00-DT.

⁽⁶⁾ Stanovisko, jehož zpravodajem byl pan Lindquist, odstavec 30.

⁽⁷⁾ Usnesení Udržitelná budoucnost hospodářské a měnové unie (HMU), odstavec 21.

32. domnívá se, že by se mělo přezkoumat, zda by byl účelný dodatečný nástroj podpory strukturálních reforem, který by byl zaveden ve formě půjček na financování veřejné investiční strategie, což by mohlo umožnit určení souboru zdrojů financování a investičních projektů, jenž by mohl přispět k podpoře provádění potřebných reforem;
33. domnívá se, že bez ohledu na stávající úsilí o konvergenci a udržitelné strukturální reformy nelze vzhledem k silnému provázání členských států eurozóny zcela vyloučit možnost asymetrických šoků s dopadem na stabilitu eurozóny jako celku. Proto je zapotřebí nástroj, který může v případech nouze zajistit okamžitý stabilizační účinek;
34. má za to, že místní a regionální orgány mohou být v některých zemích vzhledem ke své důležité úloze v systémech sociálního zabezpečení členských států méně odolné vůči dopadům asymetrických šoků;
35. žádá, aby byl dále rozvíjen Evropský mechanismus stability (ESM) a aby byl přeměněn v evropský měnový fond s dostatečnými kapacitami pro poskytování a získávání úvěrů a jasně definovaným mandátem, včetně případného příspěvku k fiskální kapacitě eurozóny;
36. požaduje, aby fiskální kapacita podléhala společnému rozhodování a provádění na úrovni HMU, ale byla zároveň na dobrovolném základě otevřena i členským státům mimo eurozónu;

VI. ZÁVĚREČNÉ PŘIPOMÍNKY

37. opakuje, že by měl být zapojen do přípravy bílé knihy týkající se přechodu z první fáze reformy HMU do druhé;
38. zdůrazňuje, že je důležité zajistit, aby byly při úsilí o prohloubení měnové unie zohledněny také důsledky pro země mimo eurozónu;
39. trvá na tom, že by veškerá opatření týkající se dokončení HMU měla být provedena co nejtransparentnějším způsobem a s ohledem na demokratickou legitimitu měnové unie.

V Bruselu dne 8. února 2017.

předseda
Evropského výboru regionů
Markku MARKKULA

Stanovisko Evropského výboru regionů – Chybějící dopravní spojení v příhraničních regionech

(2017/C 207/05)

Zpravodaj: Michiel SCHEFFER (NL/ALDE), člen výkonné rady provincie Gelderland**POLITICKÁ DOPORUČENÍ**

EVROPSKÝ VÝBOR REGIONŮ

1. konstatuje, že evropská integrace je viditelná především na hranicích. Otevřené hranice a infrastruktura, která lidi spojuje, jsou jádrem evropské myšlenky. Rozvoj příhraničních regionů je v Evropě v této souvislosti z velké míry ovlivněn dostupností infrastruktury, která umožňuje propojení mezi městy, podniky a občany na obou stranách hranice.

Nedávná uprchlická krize, jež vedla k uzavření hranic, představuje pro mnoho příhraničních regionů nové výzvy v oblasti integrovaného rozvoje regionu.

2. Na příhraniční regiony se stále častěji pohlíží jako na funkční regiony, které mohou svůj potenciál pro růst a pracovní příležitosti využít pouze tehdy, bude-li existovat dostatečné propojení mezi oběma stranami hranice a evropskou sítí. Dopad migrace v příhraničních regionech by měl být posuzován vyváženým způsobem a měly by být zohledněny zájmy přeshraničních pracovníků, zákazníků, malých a středních podniků a turistů.

3. Spolupráce mezi regiony a státy by měla být zaměřena i na usnadnění v oblasti zaměstnávání na obou stranách hranice. Rozvoj infrastruktury a kvalitních dopravních spojení motivuje obyvatele příhraničních regionů k tomu, aby si hledali práci odpovídající jejich kvalifikaci i ve větší vzdálenosti od místa bydliště. Zvýšily by se tak ukazatele zaměstnanosti a přizpůsobení kvalifikací potřebám trhu práce a byl by tudíž i lépe využíván potenciál lidského kapitálu. Nejde jen o zajištění dostupnosti hospodářsky činných oblastí, ale také o zajištění dostupnosti zařízení.

4. V tomto dokumentu se věnuje klíčová pozornost přeshraničnímu železničnímu a silničnímu spojení, v menší míře i vodním cestám. Dokument se zabývá pouze příhraničními regiony v rámci Evropy. Rovněž vzhledem ke stanovisku ke strategii pro letectví⁽¹⁾ však VR nezapomíná na význam, jež mají jak letecká, tak námořní spojení mezi okrajovými, ostrovními regiony a nejvzdálenějšími regiony na jedné straně a blízkými přeshraničními územními celky na straně druhé, a žádá Komisi, aby se tato situace zohlednila v příštím přezkumu TEN-T.

5. Problematika chybějících spojení v infrastruktuře v příhraničních regionech tvoří součást širšího tématu, kterým je nedostatek finančních prostředků pro rozvoj místní a regionální infrastruktury. Pro řešení otázek mobility v příhraničních regionech je třeba inovačního myšlení.

6. V uplynulých letech se Evropská unie soustředila především na předkládání centralizovaných řešení pro rozsáhlou transevropskou dopravní síť, zejména v rámci Nástroje pro propojení Evropy, ale i programu Horizont 2020. Pro decentralizované nástroje jako program Interreg je k dispozici poměrně málo prostředků na vybudování chybějících drobných infrastrukturních propojení v evropských příhraničních oblastech, i když tyto programy mnohem lépe zohledňují místní potřeby dotčeného přeshraničního území.

7. Z Nástroje pro propojení Evropy na sedmileté období 2014–2020 již byla financována řada projektů, které mají značný význam pro mobilitu v Unii, a příslušné prostředky na ně již byly z větší části přiděleny. Proto by měl být obnoven finanční závazek Nástroje pro propojení Evropy a navýšeny prostředky na něj, přičemž je třeba podpořit mj. i opatření k vytvoření globální sítě a systému spojení se sítí TEN-T v příhraničních regionech.

⁽¹⁾ COR-2016-00007.

8. Klíčovým úkolem je proto také výzkum a poskytnutí finanční podpory na opatření týkající se vytváření, posílení či obnovování přeshraničních dopravních spojení, přičemž je třeba se zaměřit na to, aby v členských státech platila pokud možno jednotná pravidla spolufinancování. Tyto státy mají v každém případě při financování projektů důležitou úlohu.

9. Transevropské dopravní sítě (TEN-T) jsou pro udržitelný rozvoj evropských regionů klíčové. Převážná část finančních prostředků směřuje do hlavních koridorů této sítě. Ze zřetele však nesmíme ztratit ani propojení s místními a regionálními sítěmi, o něž se tyto sítě TEN-T opírají. Výzva k podávání návrhů týkajících se Nástroje pro propojení Evropy – sítě TEN-T, kterou Evropská komise zveřejnila v říjnu 2016 konkrétně pro přeshraniční propojení, je vítána jako první krok.

10. Tato výzva pro Nástroj pro propojení Evropy týkající se chybějících spojení je dobrým příkladem možného výsledku interinstitucionální spolupráce mezi Evropskou komisí, Evropským parlamentem, Evropským výborem regionů, členskými státy, autonomními oblastmi či dotčenými regiony, a pokud jde o definování společných výzev příhraničních regionů, popis možných řešení a poskytnutí nezbytných prostředků na vypořádání se s těmito výzvami. Tato spolupráce by mohla sloužit ke stanovení možných závěrů ohledně budoucí podoby Nástroje pro propojení Evropy v období po roce 2020 a sloužit jako vzor pro podobné aktivity v jiných oblastech politiky EU.

11. Revize víceletého finančního rámce EU ke konci roku 2016 a probíhající debaty o podobě politiky soudržnosti po roce 2020 jsou skvělou příležitostí pro předložení nových návrhů podpory EU pro vybudování chybějící infrastruktury v příhraničních regionech. V souladu s principem subsidiarity by nejhodnějším řešením bylo umožnit financování této infrastruktury (vč. infrastruktury menšího rozsahu) v rámci programů přeshraniční spolupráce (Interreg A) a odpovídajícím způsobem navýšit jejich alokaci.

12. Studie „The potential of closing missing links of small scale infrastructure in Europe's border regions for growth and employment – recommendations for the way ahead“ (Budování chybějících spojení v drobné infrastruktuře evropských příhraničních regionů a jeho potenciál pro růst a zaměstnanost⁽²⁾) uvádí velké množství případových studií, které tento stav dokládají.

Příležitosti pro hospodářský rozvoj

13. Regiony na hranicích jsou často považovány za okrajové, mohou však být hospodářskými uzly. Dobře fungující systém mobility je přitom předpokladem regionálního hospodářského růstu, územní soudržnosti a rozvoje potenciálu přeshraničních funkčních oblastí. Právě v příhraničních oblastech lze ještě dosáhnout velkého přínosu v oblasti hospodářského rozvoje a tvorby pracovních míst.

14. Upozorňuje na to, že řada příhraničních regionů těží z přeshraničního obchodu. Zlepšení dostupnosti a zkvalitnění spojení v silniční, železniční a vodní dopravě by nepřímo umožnilo vyřešit socioekonomické problémy, včetně snížení počtu nezaměstnaných osob a zvýšení kvality života obyvatel. Tyto aspekty by měly být prioritou při přístupu k mechanismu příhraničního financování.

15. Cestovní ruch může sloužit jako hnací síla pro zlepšování infrastruktury. Zlepšení infrastruktury pak zase může vést rovněž k růstu cestovního ruchu. Je třeba prozkoumat použití takových katalyzátorů pro rozvoj. Zejména nesmí být opomíjen význam přeshraničních sítí cyklostezek pro oblast cestovního ruchu.

16. U přeshraničních spojení může rozvoj poptávky na trhu trvat déle. Vyšší náklady rovněž vedou k větší nejistotě ohledně vyváženosti mezi náklady a přínosy, zejména v počátečním období. Je tedy nutné věnovat velkou pozornost finančnímu inženýrství projektů. Finanční inženýrství projektů má rovněž zásadní význam z hlediska návratnosti investic a důsledků pro hospodářskou činnost v oblasti investic do infrastruktury probíhajících v rámci programů přeshraniční spolupráce a rozvojových programů v dopravě. Rozdílné složení zdrojů financování, výše vlastního příspěvku, sazba financování činností a náklady účastníků konsorcia jsou z hlediska projektů rozhodujícími faktory. Vzhledem k výše uvedeným skutečnostem Výbor navrhuje, pokud jsou úpravy dopravní infrastruktury pro obě dotčené země rozsáhlé, stanovit pro každou příhraniční oblast jednotné pokyny a předpisy, které budou pro členské státy společné, aby byla finanční způsobilost projektů ještě účinnější.

⁽²⁾ <http://cor.europa.eu/en/documentation/studies/Documents/Potential-missing-link.pdf>.

Infrastruktura a služby

17. Při řešení chybějících spojení jde o vybudování infrastruktury, jakož i o umožnění služeb, jakými jsou např. nové spoje hromadné a nákladní dopravy. Může jít rovněž o znovuzprovoznění existující tratě. Ústřední úlohu pro realizovatelnost nových spojů přitom hraje poptávka na trhu.

18. Při řešení chybějících přeshraničních spojení je nutné zaujmout integrovaný přístup zahrnující jak nákladní, tak osobní přepravu, jakož i všechny druhy dopravy – silniční, železniční a lodní. Zvláštní pozornost by se měla věnovat přeshraničnímu systému prodeje jízdenek a poskytování informací, který by neobsahoval žádné překážky a podporoval by intermodalitu. Za tímto účelem by bylo nutné zapojit různé podniky působící na těchto spojeních a koordinovat je, zejména ty státní, jakož i členské státy a regiony v oblasti jejich pravomocí.

19. Prvním krokem je lepší sladění jízdních řádů hromadné dopravy v příhraničních oblastech. Druhým by mohly být přeshraniční koncese na hromadnou dopravu.

20. Pomalé druhy dopravy, jako jsou jízdní kola, mohou být v příhraničních oblastech velmi významné. Jízdní kola totiž v řadě případů představují doplňkový způsob dopravy vedle hromadných dopravních prostředků a jsou stále využívanější zejména ve městech, která se potýkají s hustým provozem. Za tímto účelem jsou zapotřebí přeshraniční přístup a přeshraniční síť kvalitní cyklistické infrastruktury. Rozvoj dopravy související se sítí cyklistických tras EuroVelo také pomáhá zlepšit přístupnost destinací cestovního ruchu, takže jej lze považovat za sociální a hospodářský cíl.

21. I ve spíše venkovských a v méně hospodářsky rozvinutých oblastech je třeba upřednostnit integrované plánování, aby byly odstraněny překážky, jež brání v dostupnosti některých pracovišť a zařízení.

Potřeba víceúrovňové přeshraniční spolupráce

22. Překračování hranic se nemusí vázat pouze na hlavní síť infrastruktury, ale může vycházet i ze sítí, o něž se hlavní síť opírá. To umožní plynulejší dopravu mezi domovem a prací a zpřístupní pracovní místa na opačných stranách hranic. Pro vytvoření hladce fungujícího systému mobility je nezbytná větší přeshraniční spolupráce mezi všemi stupni veřejné správy a zúčastněnými stranami.

23. Potřeba je také přijmout společnou politickou iniciativu ze strany Evropského parlamentu, Evropské komise, Evropského výboru regionů a členských států, jež by mohla zahrnovat následující prvky:

- využití probíhajícího přeshraničního přezkumu Evropské komise za účelem odstranění existujících překážek přeshraničních dopravních řešení. Výbor regionů je odhodlán sehrát aktivní úlohu při překonávání těchto překážek;
- zřízení platformy pro hodnocení stávajících projektů a šíření modelů a osvědčených postupů;
- vytvoření společného seznamu projektů týkajících se dopravní infrastruktury v příhraničních regionech za silné podpory GR MOVE Evropské komise, které by propagovalo sdílení znalostí a spolupráci v oblasti problémů s přeshraniční mobilitou;
- využití programu Interreg A k usnadnění lepšího plánování přeshraniční infrastruktury a zavádění a integrace služeb a využití evropského seskupení pro územní spolupráci (ESÚS) k uskutečňování přeshraničních investic, a to i na hranicích mezi členskými státy a třetími zeměmi, zejména k rozvoji přeshraničních úseků dopravní infrastruktury, jakož i jiných struktur přeshraniční spolupráce, jež by rozvojem svých institucionálních činností přispívaly k tomuto plánování.

24. Součástí iniciativy může být společný seznam projektů týkajících se dopravní infrastruktury a sjednocení provozních norem v příhraničních regionech, jež by mohl být monitorován a podporován na politické úrovni.

GR MOVE by mohlo za Evropskou komisi zajistit koordinační úlohu v iniciativách, sdílení znalostí a spolupráci v oblasti problémů s přeshraniční mobilitou a seznamem projektů.

25. Program Interreg může být něčím více než jen podporou financování a může také usnadnit lepší plánování přeshraniční infrastruktury a služeb. Spolupráce v souvislosti s Interreg A může hrát významnou úlohu při sladování a řešení otázek přeshraniční mobility.

26. Provádění investic lze lépe dosáhnout prostřednictvím většího využití evropského seskupení pro územní spolupráci (ESÚS). To také přináší výhody pro rozvoj přeshraničních úseků dopravní infrastruktury.

Včasné zapojení občanů

27. Včasné zapojení občanů do rozvoje přeshraničních projektů je nezbytné pro úspěch těchto projektů a přispívá k jejich přijetí. Napomáhá také tomu, aby občané pochopili, jaké možnosti příhraniční oblasti nabízejí.

28. Při rozvíjení přeshraničních spojení je třeba zohlednit změny postojů k otevřeným hranicím, jež souvisejí zejména s uprchlickou krizí, nezaměstnaností a silícím nacionalismem.

29. Je třeba podporovat iniciativy, jež umožňují začleňovat obyvatele ze sousedících států Evropské unie a z přilehlých zemí, které hraničí s členskými státy. Podpora sítí dopravních spojení by přispěla k lepšímu vzájemnému poznání. Tato zlepšení by vyústila v přiblížení mezi občany a podniky, což by mělo dopad na kvalitu života občanů obou sousedních zemí.

Potřeba harmonizace techniky a pravidel

30. Pro dobré přeshraniční propojení infrastruktury a její rovnoměrnou harmonizaci ze strany různých zainteresovaných členských států je nutné sladit technické aspekty, právní úpravu a otázky financování. Zejména železniční tratě a spoje je třeba standardizovat. Příkladem jsou elektrifikace a evropské zabezpečovací systémy (evropský systém řízení železničního provozu, ERTMS) nebo problémy související s tím, že v mnoha zemích východní Evropy platí odlišné normy upravující širší nebo užší rozchod. V oblasti harmonizace technických aspektů je rovněž třeba zmínit odstranění překážek bránících komunikaci a šíření informací, vytvoření společné platformy pro informování uživatelů, internetový prodej jízdenek a modernizaci předávání údajů týkajících se infrastruktury. Pro dosažení těchto cílů bude zásadní zapojit provozovatele státní železniční infrastruktury, kteří mají pravomoci v těchto přeshraničních spojeních, a koordinovat je.

31. Kromě technické harmonizace je nezbytná také harmonizace právní úpravy a postupů schvalování, mj. s cílem sladit lhůty pro provádění přeshraničních opatření. Přeshraniční veřejné zakázky na hromadnou dopravu se mohou stát hnacím motorem pro zlepšení přeshraniční mobility. Je třeba mnohem více pracovat s přeshraničními regionálními dopravními oblastmi a přeshraničními dopravními orgány.

32. Uplatňování a možné rozšíření návrhu Lucemburska, aby se zavedl „nástroj pro přidělování a uplatňování zvláštních ustanovení týkajících se zlepšení přeshraniční spolupráce“, který by v případě malých úseků přeshraničních dopravních spojení umožnil uplatňování právních a technických ustanovení jedné země v jiné sousedící zemi. To by mohlo omezit technické překážky a snížit náklady. VR vyzývá Komisi, aby se návrhem evropské přeshraniční úmluvy o zvláštních ustanoveních v přeshraničních regionech zabývala, vyhodnotila její možné využití a představila návrh, jak jej implementovat.

Infrastruktura otevírá hranice a zaslouží si financování

33. Převážná část (95 %) finančních prostředků EU (Nástroj pro propojení Evropy – síť TEN-T) jde momentálně na hlavní koridory sítě TEN-T. Malé projekty týkající se sítě, o níž se síť TEN-T opírá (globální síť), a opatření zajišťující spojení se sítí TEN-T mají sice zásadní význam pro řešení specifických problémů, budování přeshraničních vztahů a rozvoj přeshraničních ekonomik, nyní však často nejsou brány v potaz, pokud jde o (spolu)financování či vnitrostátní financování. Děje se tak částečně z důvodu polohy na hranici. Vnitrostátní trasy a spojení jsou co do objemu často větší.

34. Související balíčky relativně menších projektů mohou podstatnou měrou přispět k odstranění překážek v příhraničních regionech. Přeshraniční menší projekty v oblasti infrastruktury by proto měly zaujímat stejně jako větší projekty sítě TEN-T prioritní postavení v evropské agendě. Kromě opatření v oblasti infrastruktury by měl být kladen zvláštní důraz na iniciativy v oblasti rozvoje služeb a na iniciativy koordinované příhraničními zeměmi a zaměřené na

řízení poptávky po mobilitě, jako jsou např. opatření proti využívání soukromých vozidel a opatření k prosazování využívání prostředků hromadné nebo sdílené mobility. Investice do infrastruktury vyžadují kromě zdrojů Unie rovněž vlastní příspěvek. Malé a velké projekty financované z prostředků EU (ESI fondy) potřebují vlastní příspěvek od partnerů projektu. Na úrovni členských států by měl být tento vklad rovněž v různé míře doplněn (spolu)financováním ze strany členského státu, vycházejícím z rozdělení pravomocí členského státu. Přeshraniční projekty, jakož i finanční stabilita partnerů v konsorciu jsou zárukou úspěšného provádění a získávání finančních prostředků.

35. V souvislosti s pohybem zboží by měla být podpořena opatření usilující o harmonizaci pravidel silničního provozu tím, že budou přijata opatření ke snížení dopadů omezení platných v některých státech na silniční provoz a bude prosazován rozvoj intermodálních terminálů pro železniční a silniční dopravu v zájmu přeshraniční dopravy.

36. Pomoci mohou alternativní modely financování, přičemž nezbytné je zjednodušení pravidel pro zadávání veřejných zakázek a pravidel státní podpory. Při plánování využití přímých zdrojů Unie mohou nastat nejistoty již ve fázi vývoje projektu ohledně záruk vlastních příspěvků státních a nestátních subjektů. S ohledem na velký rozsah investic do infrastruktury by stálo za úvahu zřídit fond vlastních zdrojů určený na rozvoj dopravy a podporu vývoje projektů a také fondy společné a národní. V případě projektů přeshraniční spolupráce mohou problémy nastat již ve fázi plánování z důvodu neexistence vlastních příspěvků.

37. Evropský fond pro strategické investice (EFIS) poskytuje možnosti pro inovativní financování projektů v oblasti mobility a infrastruktury v příhraničních regionech. VR proto vítá vyšší zaměření EFIS 2.0 na financování více přeshraničních a udržitelných projektů.

38. EFIS funguje lépe za přítomnosti přeshraničních finančních institucí či přeshraniční spolupráce. Mělo by se prověřit, zda by ESÚS mohly být vhodnou strukturou a jak mohou být využity tak, aby byly způsobilé pro podporu z EFIS a/nebo EIB.

39. V rámci fondu EFIS by vedle záruk měly být vypracovány další finanční nástroje, aby se podpořilo provádění opatření přeshraničního zájmu, která jsou sice zásadní z hlediska sítí a zlepšení mobility a služeb, ale mají nízkou míru rentability.

40. Elektrifikace stávající a široce využívané železniční infrastruktury může být využita pro koordinované použití fondu EFIS.

Význam zeměpisné polohy a poměru nákladů a přínosů

41. Ne všechny příhraniční regiony mají stejné charakteristiky a stejnou úroveň. Některé příhraniční regiony mohou mít městský charakter a jiné spíše venkovský. Zeměpisná poloha a přírodní překážky mají vliv na možnosti realizace dostatečného množství účelných přeshraničních spojů, kromě toho, že jsou faktory, z nichž by měly mít prospěch například ve venkovštějších či v okrajových regionech, které se nacházejí ve strategickém postavení a mají nedostatečné přeshraniční spojení. Vzhledem k nerovnosti hospodářského rozvoje regionů mají hospodářské a sociální jevy – zejména situace v oblasti zaměstnanosti – v regionech sousedících se třetími zeměmi významný vliv na úsilí o hospodářský rozvoj příhraničních regionů.

42. V regionech, jež se částečně skládají z ostrovů, jsou trajekty často jediným spojením s okolním územím. Této skutečnosti je třeba věnovat zvláštní pozornost.

43. Zvláštní pozornost je nutné věnovat také hornatým příhraničním oblastem, jelikož některá pohoří představují obtížně překonatelnou hraniční překážku, která vyžaduje výstavbu odpovídající a nákladné infrastruktury (viadukty, tunely atd.). Lepší železniční spojení v horských oblastech mohou významně snížit emise CO₂, zlepšit kvalitu vzduchu a optimalizovat potenciál cestovního ruchu, a tím přispět k demografické a environmentální životaschopnosti horských oblastí.

44. Při rozvoji přeshraničních projektů a rozhodování o nich je třeba provést analýzy nákladů a přínosů a přípravné činnosti, které zajistí úspěch projektů rozvoje. Infrastrukturní spojení, jako je např. železniční trať, je často skutečně nákladné. Při provádění projektů je třeba mít na paměti existující postupy nabídkového řízení, právní a finanční postupy a postupy analýzy rizik, které jsou v jednotlivých členských státech často odlišné. Při rozhodování musí být rovněž zohledněny provozní náklady železničního spojení.

45. Nelze se omezit pouze na krátkodobou hospodářskou analýzu, ale je třeba se zabývat i strategičtějším významem nových spojení, jež mohou působit jako hnací motor rozvoje v (odlehlych) příhraničních regionech. Pro přeshraniční projekty je rovněž třeba již ve fázi plánování a analýzy nákladů na infrastrukturu vzít v úvahu strategie rozvoje dopravy přijaté členskými státy i související vnitrostátní strategie rozvoje zaměřené na ochranu životního prostředí, technologický výzkum a inovace a zajistit soulad s nimi.

V Bruselu dne 8. února 2017.

předseda
Evropského výboru regionů
Markku MARKKULA

Stanovisko Evropského výboru regionů – Obnova přístavních měst a oblastí

(2017/C 207/06)

Zpravodaj: Stanisław SZWABSKI (PL/EA), člen rady města Gdyně**POLITICKÁ DOPORUČENÍ**

EVROPSKÝ VÝBOR REGIONŮ

1. zdůrazňuje, že přístavní města a oblasti jsou podstatným prvkem hospodářského systému Evropské unie (EU), jenž má v podmínkách sílící globalizace výrazný vliv na možnosti obnovení prosperity, zvýšení efektivity, podněcování inovací a zajištění dlouhodobé konkurenceschopnosti;
2. upozorňuje, že technologické změny v námořní i vnitrozemské vodní dopravě vedou k zeměpisné koncentraci přístavních operací a mají dopad na význam mnohých středních a malých přístavů, na základě čehož tyto přístavy ztrácejí svoji hospodářskou funkci a dochází k úpadku přístavních oblastí i městských oblastí, jež jsou s nimi provázány;
3. poukazuje na to, že tendence liberalizovat správu přístavů je důležitá, neboť napomáhá zlepšování jejich efektivity, která pak přispívá ke konkurenceschopnosti evropského odvětví dopravy. V této souvislosti bere na vědomí obavy ohledně toho, že by liberalizace případně mohla znesnadnit poskytování služeb obecného hospodářského zájmu (i dalších přístavních funkcí, jež jsou podstatným prvkem fungování a rozvoje struktury přístav–město) prostřednictvím těchto přístavů. Smlouvy se však v souladu s článkem 345 SFEU nijak nedotýkají úpravy vlastnictví uplatňované v členských státech a právní předpisy EU nevnučují přístavním orgánům konkrétní model řízení;
4. je toho názoru, že dosavadní opatření na místní a regionální úrovni za účelem revitalizace přístavních měst a oblastí, včetně ostrovů, vyžadují intenzivnější a cílenější podporu v rámci politiky soudržnosti i dalších politik EU, přičemž je třeba postupovat v duchu územní agendy, městské agendy, Lipské charty a Amsterodamského paktu a využít jejich možnosti;
5. vítá zásady stanovené článkem 15 nařízení o přístavech a, aniž by zpochybňoval dohodu, které bylo dosaženo, vyzývá Evropskou komisi, aby stanovila další pokyny, co se týče provádění. Poukazuje na to, že komerční přístavní činnosti vykonávají soukromí provozovatelé a že je nutné, aby s nimi přístavní orgány konzultovaly záležitosti v souvislosti s rozvojem přístavů;
6. vyzývá správy přístavů, majitele plavidel, orgány říční správy, soukromé provozovatele terminálů a jejich evropská a regionální sdružení k dialogu s místními a regionálními orgány v oblastech ležících u moří a řek a v ostrovních oblastech s cílem vypracovat kompromisní a pružná řešení v zájmu revitalizace všech druhů námořních i vnitrozemských přístavů a přístavních měst a oblastí;

PROBLÉMY A VÝZVY**Význam přístavů a přístavních měst pro hospodářství EU**

7. je si vědom toho, že námořní přístavy, a především 104 hlavních přístavů sítě TEN-T, zůstávají hlavními branami do evropského hospodářského prostoru a že jejich propojení s přístavy a přístavními městy celosvětového významu (např. čínskými) je zcela zásadní pro zachování a zlepšení konkurenceschopnosti hospodářství EU, a tedy i prosperity a sociálního smíru;
8. uvědomuje si, že vnitrozemské přístavy, a především 79 vnitrozemských přístavů v rámci hlavní a globální sítě TEN-T, plní funkci uzlových bodů pro regionální a místní hospodářství. Slouží jako efektivní multimodální uzly na koridorech evropských vnitrozemských vodních cest. Jsou styčným bodem mezi interkontinentální/námořní dopravou a vnitrozemskou dopravou (železniční, silniční a vnitrozemskou vodní dopravou) a představují předstunuté brány námořních přístavů;

9. zdůrazňuje, že některé z místních orgánů v Evropě, zejména ve venkovských a ostrovních komunitách, působí rovněž jako přístavní orgány s celou řadou povinností, pokud jde o podporu pobřežních společenství, napomáhání hospodářskému rozvoji a rozvoj dobře fungujících a udržitelných námořních přístavů. Regionální a místní orgány mohou přispět k efektivní správě přístavů zásadními veřejnými intervencemi;

10. vyvozuje závěry z četných empirických výzkumů, které potvrzují a dokumentují skutečnost, že vzájemné vztahy mezi evropskými přístavy a přístavními městy, jež se vytvářely v průběhu staletí, prochází v poslední době prudkou změnou v důsledku zvětšování rozměrů obchodních i osobních lodí, pokračující kontejnerizace a zeměpisné koncentrace přístavních funkcí;

11. upozorňuje na to, že navzdory celkovému nárůstu námořní dopravy, ztrácí mnohá evropská přístavní města a s nimi provázané regiony hospodářskou funkci, přicházejí o pracovní místa a jejich vnitroměstské přístavní oblasti upadají;

12. opakuje, že vzhledem k aktuálním nepříznivým podmínkám hospodářského cyklu a prognózám jsou důležitými předpoklady pro budoucí hospodářský růst další inovace, automatizace, digitalizace a využití potenciálu nových kontinentálních a udržitelných trhů, jako jsou oběhové hospodářství a bioekonomika;

13. zdůrazňuje nezbytnost stabilního investičního prostředí a nepřetržitého financování inovativních projektů a iniciativ z prostředků EU. Podporuje iniciativy a myšlenky „vycházející zdola“, jako je dlouhodobá evropská platforma pro vnitrozemskou vodní dopravu, v jejímž rámci zúčastněné veřejné a soukromé subjekty a vládní instituce podporují výzkum a inovace s cílem zlepšit vztahy mezi přístavem a městem a inovační schopnost odvětví;

14. poukazuje obzvláště na skutečnost, že pozitivní vnější dopady přístavů – dokonce i těch největších – se v důsledku globalizace přenášejí na odlehlejší oblasti a města (včetně mimoevropských). Na druhou stranu vítá diverzifikaci dříve upadajících přístavů, pokud jde o přilákání nových forem hospodářské činnosti a vytváření pozitivního dopadu na dané místo;

15. připomíná, že rozvinutá síť vnitrozemských vodních cest spolu s početnými vnitrozemskými přístavy skýtá vzhledem k nutnosti snížit zatížení silnic a k cíli EU převést do roku 2030 30 % silniční přepravy na železniční či lodní dopravu (bílá kniha o dopravě, 2011, COM(2011) 144 final) vyhlídky, pokud jde o posílení důležitosti těchto cest a přístavů pro lepší spojení mezi námořními přístavy a jejich vnitrozemím;

16. připomíná rovněž, že střední přístavy náležející k síti TEN-T a malé přístavy na ostrovech a souostrovích a v nejvzdálenějších regionech jsou hnací silou ekonomického rozvoje. Mají také zásadní význam pro územní soudržnost EU. Z těchto důvodů by měly mít o mnoho lepší přístup k financování v rámci Nástroje pro propojení Evropy;

17. konstatuje, že zvýšení efektivity a konkurenceschopnosti námořních a vnitrozemských přístavů, lepší fungování přístavních měst a revitalizace přístavních oblastí mají zásadní význam pro řešení aktuálních problémů rozvoje EU a jejich členských států a regionů, jakož i pro globální reindustrializaci;

18. kromě toho se domnívá, že by větší podpora obnovy přístavních měst a oblastí v rámci politiky soudržnosti a dalších odvětvových politik zapůsobila jako katalyzátor hospodářského, sociálního a územního rozvoje EU;

DOPORUČENÍ

Druhy struktur přístav–přístavní město

19. poukazuje na to, že evropské přístavy a přístavní města – jak námořní, tak vnitrozemské – se značně liší co do velikosti, zeměpisné polohy, potenciálu a specializace v oblasti překládky a dalších s tím spojených hospodářských funkcí a stejně tak se různí význam přístavů pro ekonomiku jejich měst;

20. upozorňuje na to, že vztahy mezi místními, regionálními a metropolitními přímořskými centry a přístavy s malou, střední a velkou kapacitou v oblasti překládky dávají vzniknout odlišným druhům problémů, jež vyžadují rozdílný přístup,

a navrhuje, aby Evropská komise při navrhování politik, jež mají pro jejich řešení význam, tuto rozdílnost zohlednila a vzala přitom – v souladu se zásadou subsidiarity – v potaz názory zainteresovaných subjektů námořního hospodářství a územních orgánů přímořských oblastí;

21. podotýká, že dominance přístavu nad přístavním městem a naopak zpravidla vede k nepoměru v rozvoji struktury přístav–přístavní město, což je nevýhodné pro obě strany a proti čemuž by se v souladu se zásadami územní agendy mělo bojovat společnými projekty hospodářských subjektů námořního odvětví, průmyslu a služeb a městských a regionálních orgánů, jež budou podporovány právními a finančními nástroji v rámci koordinace odvětvových politik EU;

Integrovaný přístup k obnově přístavních měst a oblastí

22. je si vědom toho, že přístavní oblasti jsou specifickými místy, kde jsou četné hospodářské činnosti a související potřeby a zájmy shromážděny na mimořádně malém prostoru a vytvářejí složitý územní, hospodářský a sociální systém, což vede k nevyhnutelným rozporům a střetům vyžadujícím zvláštní – integrovaný, partnerský a víceúrovňový – přístup;

23. upozorňuje na to, že mnohé evropské přístavy, zvláště ty z 19. století, jsou de facto přístavními a průmyslovými zónami, v nichž se soustřeďují výroby, pro něž je důležitý přístup k vodě nebo které zpracovávají suroviny a polotovary, jež jsou v přístavu překládány, a také četné služby související s lodní dopravou, překládkou a další činností přístavu, např. v odvětvích rybolovu a akvakultury, rekreace a výroby energie;

24. poukazuje na to, že je třeba zajistit dobrou koordinaci mezi přístavy téhož správního regionu a také posílit spolupráci mezi přístavy téže přímořsko–přístavní oblasti, bez ohledu na to, ke kterému regionu náležejí;

25. zdůrazňuje, že je nutné zlepšit institucionální vztahy mezi přístavními oblastmi a městy, a doporučuje zřídit výbory pro integraci přístavu a města a zohlednit při tom osvědčené postupy evropských přístavů, v nichž takovéto výbory, sestávající ze zástupců místních a regionálních orgánů a přístavního orgánu, existují;

26. vyzývá k tomu, aby se fóra týkající se koridorů sítě TEN-T zabývala vazbami mezi přístavními městy a přístavními oblastmi, a doporučuje zřídit zvláštní platformy pro přístavní města, jež jsou označena za městské uzly;

27. zdůrazňuje, že obnova přístavních měst a oblastí by měla integrovaným způsobem zohledňovat širokou škálu činitelů: strategické řízení přístavních měst; synergie mezi přístavními městy a ve strukturách přístav–přístavní město–přimořský region; veřejné pobídky a investice; diverzifikaci hospodářské struktury přístavních měst a oblastí; propojení s pozemní dopravou a vnitrozemskou vodní dopravou; propojení s železniční dopravou; problémy v oblasti životního prostředí; územní plánování přístavu, města a pobřeží; začlenění přístavu do společenského života města;

28. upozorňuje na to, že nutnost vyváženého rozvoje přístavních měst vyžaduje inovativní a integrovaná řešení, jež budou v souladu se zásadami integrovaného rozvoje měst v EU a budou zohledňovat hospodářské, sociální a ekologické aspekty daného místa;

Potřeba synergií ve strukturách přístav–město

29. konstatuje, že kromě pozorovaného přesunu moderních kontejnerových terminálů a terminálů pro volně ložené náklady mimo přístavní oblasti propojené s městem, a nežádka s jeho centrem, procházejí synergické účinky ve strukturách přístav–město transformací, nedochází však k jejich oslabení, zejména co se týče dopravního spojení s vnitrozemím, telekomunikační a elektroenergetické infrastruktury, přístupu k městským službám, kvalifikované pracovní síly, zajištění bezpečnosti a také vysoce specializovaných přístavních služeb a podnikatelského prostředí;

30. zdůrazňuje, že by měly být identifikovány a posíleny synergické účinky ve strukturách přístav–město. Užitečnými nástroji mohou být v případě nutnosti „měkké“ nástroje politik, jako je vytváření podmínek pro výměnu zkušeností, sdělení, kodexy chování, pokyny atd.;

Veřejné pobídky a investice v přístavních oblastech

31. konstatuje, že přístavní oblasti, v nichž byla překládka či příbřežní průmyslová činnost omezena nebo zrušena, představují pro přístavní města na jednu stranu značné zatížení, na druhou stranu však skýtají velkou příležitost pro rozvoj, přičemž to zda, se bude jednat o hrozbu, nebo naopak o šanci, záleží především na povaze struktury přístav–město;

32. poukazuje na skutečnost, že bývalé přístavní a příbřežní průmyslové oblasti vyžadují téměř vždy nákladnou, dlouhodobou a obtížnou technickou a environmentální obnovu, zatímco okolní městské oblasti mohou vyžadovat obnovu sociální, což je základní a nezbytný předpoklad pro to, aby bylo umožněno do uvedených oblastí investovat. Velký význam mohou mít investice, jež podporují revitalizaci a napomáhají transformaci;

33. požaduje, aby v průběhu provádění městské agendy a Amsterodamského paktu byly vytvořeny právní nástroje, jež by umožňovaly právní a finanční podporu technické a environmentální obnovy těchto oblastí;

34. přístavy rovněž představují životně důležité hospodářské, kulturní a historické tepny pro venkovské, ostrovní a okrajové oblasti. Klíčovým faktorem pro růst je rozmach činnosti v oblasti cestovního ruchu, výletních plavbe a plachtění, které umožňují maximální využití přírodního a kulturního dědictví. Ve venkovštějších, ostrovních či odlehlých komunitách může být význam, který mají obnova center měst a investice, ještě zásadnější;

35. navrhuje, aby v bývalých přístavních a příbřežních průmyslových oblastech byla umožněna institucionální řešení podobná zvláštním ekonomickým zónám, přičemž je třeba dodržet zásady subsidiarity a transparentnosti financování a určit jasná kritéria pro státní podporu;

36. poukazuje rovněž na možnosti využití dosavadních zkušeností a řešení v oblasti partnerství veřejného a soukromého sektoru vypracovaných na úrovni EU i členských států, a to zejména pokud jde o městské pobřežní/nábřežní oblasti („waterfront“);

Soukromé investice v přístavních oblastech

37. připomíná, že přístavy tvoří část veřejné dopravní infrastruktury EU a jejich správa zůstává převážně v rukou celostátních, regionálních či místních orgánů, což by v zájmu podpory a vyvážení hospodářského rozvoje na úrovni EU mělo být zachováno;

38. je si vědom toho, že k revitalizaci přístavních oblastí a s ní spojenému hospodářskému oživení přístavních měst jsou zapotřebí investice, které daleko přesahují možnosti veřejných rozpočtů, a proto je nutné přispění v podobě investic ze soukromého sektoru, a tedy od finančních institucí. Žádá proto naléhavě, aby veřejné orgány na všech úrovních v celé Evropě zajistily takovou kombinaci politik, jež bude z hlediska těchto investic atraktivní. Veřejné rozpočty, především ty, jež jsou výrazně zatíženy, se tak budou moci lépe zaměřit na případy, kdy tržní síly samy o sobě nemohou náležitě reagovat;

39. zdůrazňuje, že vyvážení veřejných a soukromých zájmů – s ohledem na rozdílný význam přístavů a přístavních měst pro EU a na rozdílnou úroveň jejich rozvoje – vyžaduje individuální přístup v jednotlivých případech a úsilí o kompromis s cílem dosáhnout v dlouhodobém horizontu společného prospěchu;

40. vyzývá Evropskou komisi, aby vypracovala řešení umožňující realizaci soukromých investic v přístavních oblastech a přitom zaručila hospodářskou svobodu, rovné zacházení se subjekty, transparentnost financování a jasná kritéria pro veřejnou podporu a současně zohlednila dlouhodobé regionální a místní zájmy;

Funkční diverzifikace přístavních měst a oblastí

41. připomíná, že v důsledku postupující globalizace a technologických změn v námořní i pozemní dopravě se mění postavení mnoha evropských přístavů a přístavních měst, pokud jde o osidlování a celostátní a regionální dopravní a hospodářské systémy;

42. poukazuje na to, že tyto změny nevedou pouze k oslabení hospodářské základny, ale také k funkční diverzifikaci měst a jejich místních komunit a k nutnosti obnovit využívání bývalých přístavních a příbřežních průmyslových oblastí.

Zdůrazňuje, že nové hospodářské funkce přístavů a přístavních měst nevyžadují vždy polohu u vody, ale investoři je vybírají kvůli dobré dostupnosti v rámci města, existující infrastruktuře a také kvůli hodnotě z hlediska krajiny a kultury;

43. obzvláště vyzdvihuje skutečnost, že mnohé přístavy – námořní i vnitrozemské – mají značnou kulturní hodnotu a vzhledem ke své specifitě vyžadují zvláštní opatření v rámci programů a projektů zaměřených na zachování evropského kulturního dědictví;

44. domnívá se, že v rámci programů a nástrojů na podporu obnovy bývalých přístavních a příbřežních průmyslových oblastí by měly být podporovány soukromé i veřejné projekty zaměřené na zlepšení využívání těchto oblastí, a to i pokud nemají souvislost s námořními záležitostmi a vodní dopravou;

Význam dopravního propojení přístavu s přístavním městem a vnitrozemím

45. poukazuje na to, že překážky bránící rozvoji evropských námořních přístavů jsou z podstatné části zapříčiněny nedostatečným dopravním spojením s vnitrozemím, jež oslabuje efektivitu dopravních a logistických řetězců. Vybízí proto k lepšímu propojení přístavů a přístavních oblastí se všemi dalšími druhy dopravy, zejména s železniční dopravou, a k tomu, aby v těchto oblastech byly vykonávány činnosti vytvářející přidanou hodnotu, a to s cílem přispět k udržitelnému rozvoji daných území;

46. připomíná, že s ohledem na integrovanou logistiku je nezbytně nutné, aby budování efektivní dopravní sítě provázelo vytvoření logistických platforem v pevninské části přístavů, které budou využívány ke skladování, třídění a uchování zboží a budou odpovídat požadavkům intermodality;

47. upozorňuje, že by Evropská komise měla podporovat – a to především vytvořením právního rámce, ale také nových finančních nástrojů – projekty s cílem zlepšit dostupnost vnitrozemí z existujících i plánovaných přístavů a spojení s odlehlými, ostrovními a nejvzdálenějšími oblastmi prostřednictvím modernizace stávajících dopravních spojení v rámci TEN-T a TEN-R a také transevropské energetické (TEN-E) a telekomunikační (TEN-Tele) sítě, přičemž je třeba zohlednit potřeby a zájmy přístavních měst v oblasti městské a regionální dopravy;

48. pobřežní regiony, zvláště ty s přístavy, mají vzhledem ke svým přírodním přednostem velký potenciál stát se středisky excelence v oblastech energie z obnovitelných zdrojů, udržitelného cestovního ruchu a kreativních odvětví. Pobřežní oblasti se však často nacházejí v okrajových a nejvzdálenějších regionech a vyžadují rozvoj infrastruktury, jež by je propojila s centrem jednotného trhu EU a zbytkem příslušného regionu;

Ekologická hlediska fungování a rozvoje přístavů a přístavních měst

49. konstatuje, že fungování a rozvoj přístavů vede k mnoha tíživým problémům v oblasti životního prostředí, jež se týkají nejen samotných přístavních měst, ale i celých pobřežních regionů a povodí: narušení rovnováhy břehů a jejich zastavění, znečištění vod, degradace vodních ekosystémů; na místní úrovni pak vznik odpadů, včetně nebezpečných odpadů, bakteriologické nebezpečí, hluk a emise škodlivých látek do atmosféry;

50. připomíná, že bývalé přístavní a příbřežní průmyslové oblasti jsou obvykle silně kontaminovány a je v nich nutná environmentální obnova, na kterou by měla být vyhrazena zvláštní podpora v rámci ekologických programů a projektů na různé úrovni, včetně programů a projektů na ochranu životního prostředí a mořského pobřeží či břehů řek. To platí zejména pro terminály pro překládku ropy, ropných produktů a zemního plynu a s nimi související zařízení pro zpracování, kde vzniká značné riziko pro životní prostředí;

51. zdůrazňuje, že výstavba nových terminálů pro překládku – zpravidla daleko od stávajících přístavních oblastí – má obvykle za následek vážná poškození životního prostředí, což vyžaduje zvláště pečlivé plánování se zapojením místních a regionálních orgánů, zainteresovaných veřejných subjektů a ekologických organizací za účelem minimalizace těchto škod a zajištění případné environmentální nápravy;

52. systémy posuzování rizik a řízení bezpečnosti za účelem podpory pracovníků mají v rámci nepřetržitého provozu přístavů a rekreačních přístavů mimořádný význam. Přístavy EU a okolní oblasti si nemohou dovolit, aby jejich pověst v tomto ohledu byla poškozena;

53. připomíná nové povinnosti stanovené směrnicí 2014/94/EU o zavádění infrastruktury pro alternativní paliva. Směrnice ukládá, aby přístavy do 31. prosince 2025 zajistily dostupnost zkapalněného zemního plynu (LNG) a elektřiny. Tato nová ustanovení jsou naprosto odůvodněná z hlediska životního prostředí a zdraví obyvatel přístavních měst, vyžadují však evropskou finanční podporu, která by měla být zahrnuta do balíčku pro dopravu již v této fázi, ale především v programovém období po roce 2020;

54. upozorňuje na to, že problematika životního prostředí by měla být stálým prvkem veškerých programů a projektů EU zaměřených na revitalizaci přístavních měst a oblastí, a to ve spojení s programy a projekty na ochranu životního prostředí, zejména mořského a vodního prostředí;

Zapojení přístavu do života přístavního města

55. připomíná, že vzhledem k tehdejším technickým a hospodářským podmínkám se přístavní oblasti historicky formovaly obvykle v bezprostředním sousedství center měst, někdy jsou dokonce jejich nejatraktivnější částí;

56. je si vědom toho, že v důsledku přesunutí četných funkcí do okrajových částí měst vyžadují centra mnoha evropských měst technickou, hospodářskou a sociální obnovu za účelem zvýšení jejich atraktivity pro obyvatele, obchod, gastronomii, kulturní zařízení a veřejné a sociální instituce;

57. vidí příležitost ve vytvoření společné koncepce pro zchátralá centra měst, bývalé přístavní a příbřežní průmyslové oblasti, jež vyžadují obnovu a podporu v souladu s městskou agendou a Amsterodamským paktem;

58. zdůrazňuje, že klíčovými faktory pro úspěch tohoto druhu projektů je zapojení místní komunity a přeměna alespoň části revitalizované oblasti ve veřejný prostor přístupný jak stálým obyvatelům, tak turistům;

59. poukazuje na to, že by se při obnově přístavních oblastí mělo rozsáhleji využívat evropských, státních a regionálních programů a projektů zaměřených na uzpůsobování veřejného prostoru a na podporu místních komunit;

Strategické a územní plánování – moře, pobřeží, města a přístavní oblasti

60. domnívá se, že náležité řízení obnovy přístavních měst a oblastí vyžaduje úzkou spolupráci všech zainteresovaných subjektů (soukromých, veřejných a sociálních) a inovativní řešení v oblasti strategického a územního plánování pro přímořské oblasti na místní a regionální úrovni, která se týkají moře, vnitrozemských vod, přístavních měst a příbřežních oblastí;

61. konstatuje, že nesoulad zásad a postupů strategického a územního plánování a správy přístavních oblastí výrazně ztěžuje jejich revitalizaci, proto je zapotřebí podpora, výměna zkušeností a případně „měkká“ regulace na úrovni EU;

Městská agenda EU a Amsterodamský pakt a problémy přístavních měst a oblastí různé velikosti

62. požaduje, aby městská agenda EU zohlednila zeměpisné a funkční rozdíly mezi městy, včetně konkrétních problémů přístavních měst v oblasti rozvoje, což by v průběhu dalších prací na jejím provádění bylo třeba doplnit;

63. je potěšen tím, že oba dokumenty přijaly zásadu partnerství, jakož i rozhodujícího zapojení městských orgánů, subjektů občanské společnosti, institucí pro získávání poznatků a vytváření inovací a podnikatelské sféry;

ZÁVĚRY A ZÁVĚREČNÁ DOPORUČENÍ

64. konstatuje, že přestože za problémy přístavů a přístavních měst nesou primární odpovědnost regionální a celostátní orgány, účinná spolupráce a podpora na úrovni EU může být přínosná. Je důležité, aby se pokračovalo v rozvoji různých transevropských sítí – TEN-T, TEN-E a TEN-Tele, a to se zvláštním důrazem na modernizaci dopravních spojení a s TEN-R coby prioritou –, aniž by bylo vyloučeno vytváření nových spojení;

65. doporučuje, aby politiky EU zabývající se dopravou, námořními záležitostmi a ochranou mořského a vodního prostředí zohledňovaly výzvy pro přístavy a přístavní města v oblasti rozvoje;
66. doporučuje, aby byla v průběhu dalších prací na provádění městské agendy a Amsterodamského paktu zohledněna specifika fungování a rozvoje přístavních měst;
67. doporučuje, aby se rozšířila a zlepšila propojení přístavů a přístavních měst okrajových regionů s železniční dopravou.

V Bruselu dne 8. února 2017.

předseda
Evropského výboru regionů
Markku MARKKULA

Stanovisko Evropského výboru regionů – Rámec pro partnerství s třetími zeměmi v oblasti migrace

(2017/C 207/07)

Zpravodaj: Peter BOSSMAN (SL/SES), starosta města Piran**Odkaz:** sdělení Komise Evropskému parlamentu, Evropské radě, Radě a Evropské investiční bance o zřízení nového rámce pro partnerství se třetími zeměmi v Evropském programu o migraci

COM(2016) 385 final

POLITICKÁ DOPORUČENÍ**Obecné souvislosti**

Podle Úřadu vysokého komisaře OSN pro uprchlíky (UNHCR) žije ve světě přes 60 milionů uprchlíků a vysídlených osob, z nichž více než polovina pochází ze dvou částí světa – Blízkého východu a Afriky.

Mezinárodní organizace pro migraci odhaduje, že v roce 2015 připlulo do Evropy po moři více než 1,2 milionů migrantů a téměř 35 000 jich přišlo suchozemskou cestou. Pro srovnání – za celý rok 2014 přišlo po zemi a po moři 280 000 osob. Tyto údaje nezahrnují ty, kteří se do Evropy dostali nelegálně.

Zatímco dohoda EU s Tureckem významně snížila počty migrantů přijíždějících na lodích z Turecka, jejich příliv ze severního pobřeží Afriky se opět zvýšil. Pro migranty ze západní a střední Afriky je hlavní křižovatkou Niger ležící v západní Africe. Odhaduje se, že do května 2016 prošlo přes Niger více než 16 000 lidí směřujících na sever. Podle některých odhadů jsou v Libyi tisíce migrantů, kteří hledají způsoby, jak se dostat do EU.

Výbor regionů důrazně prosazuje, aby byl k migraci zaujat ucelený přístup umožňující decentralizovanější a účinnější řízení migračních toků. VR se zcela ztotožňuje s názorem Agendy pro udržitelný rozvoj 2030, že mezinárodní migrace je vícerozměrným dějem, který významným způsobem souvisí s rozvojem zemí původu, zemí tranzitních i cílových zemí, a je na ni třeba reagovat koherentním a komplexním způsobem.

VR se také ztotožňuje s tím, že je nutné provádět činnosti vyplývající ze čtyř pilířů řízení migrace podle Evropského programu pro migraci z roku 2015: snižování atraktivity nelegální migrace, zlepšení správy hranic a zabezpečení vnějších hranic EU včetně úsilí o prevenci ohrožení migrantů na moři, uplatňování silné společné azylové politiky a zavedení nové politiky pro legální migraci.

VR poukázal na to, že základní příčiny nelegální migrace, tedy i ekonomické nebo sociální příčiny, by EU měla řešit u zdroje.

VR podporuje regionální a místní spolupráci v zájmu zajištění bezpečné, pořádané a legální migrace probíhající za plného respektování lidských práv a humánního nakládání s migranty bez ohledu na jejich migrační status, s uprchlíky a vysídlenými osobami, jak požaduje Agenda pro udržitelný rozvoj 2030.

EVROPSKÝ VÝBOR REGIONŮ

1. vítá sdělení o zřízení nového rámce pro partnerství, protože to zdůrazňuje skutečnost, že migrace je složitým problémem, jenž je třeba řešit na různých úrovních. Připomíná, že právo na azyl je základním lidským právem zaručeným

mezinárodními právními předpisy a mezinárodními závazky, které jsou závazné pro všechny členské státy. Naléhavě proto žádá EU a členské státy, aby pro uprchlíky vytvořily bezpečné legální cesty, jako jsou např. humanitární koridory, vydávaly víza z humanitárních důvodů a více využívaly institutu sloučení rodiny. Členské státy by měly posoudit možnost, že by se žádosti o azyl podávaly na jejich velvyslanectvích a konzulátech;

2. oceňuje, že sdělení obsahuje inovativní přístup založený v první řadě na spolupráci se třetími zeměmi, přičemž v zájmu zajištění lepšího řízení migrace bere v úvahu jak zájmy EU, tak zájmy partnerských zemí;

3. uznává a podporuje nutnost toho, aby EU vystupovala jednotně a aby zapojila všechny příslušné zúčastněné strany a orgány; místní a regionální orgány mohou a měly by sehrát svou úlohu v rámci společného úsilí na úrovni EU a na úrovni členských států a se třetími zeměmi při provádění komplexních partnerství v oblasti migrace (dohody), zejména regiony a obce s významnou diasporou pocházející ze zemí, jimiž se rámec pro partnerství zabývá;

4. souhlasí s tím, že je třeba vyvinout mnohem větší snahu, neboť EU stále čelí humanitární krizi. V třetích zemích a partnerských zemích EU pobývají miliony uprchlíků, mnohé z nich tvoří nezletilé děti bez doprovodu, které byly nuceny opustit své domovy, stejně jako je zde mnoho ekonomických migrantů, kteří chtějí přijít do Evropy. V tomto ohledu musí mezinárodní spolupráce mezi EU a třetími zeměmi dosáhnout nové dimenze a je nutné zavést další specifické nástroje, které budou vhodně reagovat na nynější i nadcházející migrační výzvy;

5. naléhavě žádá Evropskou komisi, aby vybízela všechny aktéry – členské státy, instituce EU a klíčové třetí země k partnerské spolupráci, která by přinesla řád do migračních toků a zamezila nebezpečné přepravě přes moře, kdy se osoby usilující o získání azylu a ekonomičtí migranti bez dokladů ocitají v rukou převaděčů a obchodníků s lidmi. Zároveň si VR uvědomuje, že je třeba přijmout naléhavá opatření k řešení a odstranění základních příčin nelegální migrace a nuceného vysídlování v zemích původu. Má-li se společná evropská migrační politika stát skutečností, musí se v souladu s Evropským programem pro migraci uplatnit mezinárodní, vnitrostátní, regionální a místní spolupráce;

6. uznává, že migrační a rozvojová politika jsou úzce propojeny. Tato vazba byla nedílnou součástí jednání o Rozvojovém programu OSN po roce 2015, o kterém bylo rozhodnuto v září 2015 v New Yorku. Pro úspěšné provádění programu je třeba považovat za zásadní efektivní a humánní řízení migrace. VR si dobře uvědomuje výhody a příležitosti, které přináší bezpečná, pořádaná a legální migrace, a to jak migrantům, tak zemím původu, tranzitním a cílovým zemím. Poukazuje rovněž na význam zapojení diaspory do rozvoje v zemích původu. Rovněž si je vědom škodlivých účinků nelegální migrace na migranty a povinnosti zemí původu přijímat své státní příslušníky v rámci postupů zpětného přebírání a návratu ve shodě se směrnicí EU o navrácení a mezinárodními nástroji;

7. znovu opakuje, že podporuje Evropský program pro migraci představený v roce 2015, který uvádí různá opatření, která mají být přijata souběžně s řešením vnějších i vnitřních aspektů stávajícího problému migrace. Zahraniční agenda se zaměřuje na partnerství s třetími zeměmi při vytváření spolehlivých a dosažitelných cílů za účelem snížení počtu lidí, kteří jsou přinuceni uprchnout, přičemž zohledňuje hlavní příčiny nelegální migrace;

8. souhlasí s tím, že kromě opatření již přijatých EU, jako je summit ve Vallettě, prohlášení EU a Turecka, rozhovory na vysoké úrovni o migraci, revidovaná evropská politika sousedství, zasedání představitelů západního Balkánu, je třeba dále posílit strategický, dlouhodobý přístup EU ve vztahu k třetím zemím a posílit vnitřní konzistentnost a koordinaci s členskými státy EU. Je nutný koordinovanější, systematictější a strukturovanější přístup s cílem maximalizovat součinnost a nástroje vnitřních a vnějších politik Unie; Kromě toho je třeba zaručit přímý přístup místních a regionálních orgánů k prostředkům evropské politiky sousedství, jakož i k dalším prostředkům, které jsou relevantní pro oblast Středozemního moře;

9. souhlasí s tím, že pro Evropskou unii je omezování možností nelegální migrace a možností nelegálního vstupu na její území stejně potřebné jako to, aby se zeměmi původu byly vypracovány koherentní, spolehlivé a efektivní strategie pro zpětné přebírání a návrat, které budou zahrnovat účast komunit přistěhovalců v zemích EU a budou respektovat lidská práva a zásadu nenavrácení a budou také zohledňovat to, nakolik jsou země původu či tranzitu skutečně schopny zaručit práva převzatých či navracených osob;

10. aniž by byly dotčeny mezinárodní povinnosti poskytovat ochranu žadatelům o azyl a všem osobám majícím nárok na jiné formy mezinárodní ochrany bez ohledu na to, zda na území EU vstoupily řádným způsobem, vyzývá VR k vytvoření hotspotů ve třetích zemích pro osoby žádající o mezinárodní ochranu. Tyto hotpoty by měly být vytvořeny ve třetích zemích, spravovány EU a mezinárodními organizacemi (UNHCR) a pověřeny úkolem přezkoumávat oprávněnost žádostí o azyl. Osobám, jimž bylo přiznáno právo na azyl nebo na mezinárodní ochranu, by měla být umožněna cesta řádnými dopravními prostředky do evropských zemí dle jejich výběru, aby se tak nemusely plavit na chatrných plavidlech provozovaných převaděči;

11. souhlasí s tím, že EU musí zavést cesty pro osoby přicházející do EU legálně, bez ohledu na to, zda žádají o mezinárodní ochranu nebo hledají zaměstnání, vzdělání, výzkumné nebo investiční příležitosti;

12. naléhavě vyzývá EU a Evropskou komisi, aby požadovaly lepší spolupráci mezi jednotlivými orgány a agenturami, které bojují proti obchodníkům s lidmi a převaděčům – jedná se o Frontex, NATO, EU NAVFOR MED, Evropské středisko pro boj proti převaděčství při Europolu, a lepší sdílení zpravodajských informací mezi těmito agenturami a agenturami členských států;

13. vyzývá EU, aby poskytla zvláštní podporu organizacím, jako je Mezinárodní organizace pro migraci (IOM), které pomáhají vracet migranty, kteří se dostali do tranzitních zemí, kde zjistili, že byli oklamáni, nebo se prostě rozhodli nepokračovat v cestě do EU;

Rámec pro partnerství – nová komplexní spolupráce se třetími zeměmi v oblasti migrace

14. vítá konečný cíl rámce pro partnerství, kterým je ucelené a cílené angažmá, kdy Unie a její členské státy postupují koordinovaně a slučují nástroje, prostředky a páky pro dosažení komplexních partnerství (dohod) s třetími zeměmi za účelem lepšího řízení migrace při plném respektování humanitárních závazků a závazků v oblasti lidských práv ze strany všech partnerů;

15. plně podporuje krátkodobý cíl zachraňovat životy ve Středozemním moři a vyzývá k vytyčení dlouhodobého cíle, jímž by bylo ve spolupráci s partnerskými zeměmi zamezit nebezpečným přeplavbám řízeným organizovanými zločinnými skupinami; podporuje cíl vyvinout opatření na podporu navracení a zpětného přebírání v zemích původu a umožnit migrantům a uprchlíkům, aby zůstali v blízkosti svých domovů. Prvořadým hlediskem zde jsou v souladu s rozhodnutími Soudního dvora nejlepší zájmy těchto osob. V tomto smyslu vyzývá Komisi, aby dále pracovala na problematické otázce migrujících nezletilých cizinců bez doprovodu, jejich řešení bývá často v pravomoci regionů. S napětím očekává novou komplexní strategii Komise, jež má být prováděna v návaznosti na akční plán pro nezletilé osoby bez doprovodu (2011–2014), aby byla zohledněna situace pohřešovaných dětí a dětí bez doprovodu;

16. připomíná úsilí EU o řešení dlouhodobých hospodářských, sociálních a demografických výzev a nedostatku pracovní síly v Unii prostřednictvím využití cílených nových strategií legální migrace v souladu s Evropským programem pro migraci a dalšími klíčovými nástroji v oblasti migrační politiky. Toho lze také dosáhnout podporou legitimního očekávání dlouhodobě pobývajících rezidentů, že se zapojí do veřejného a politického života a budou se na něm podílet. Migrace ze třetích zemí by mohla zajistit udržitelný růst hospodářství Evropské unie a Evropa potřebuje kvalifikované lidi k zajištění konkurenceschopnosti ve světovém měřítku. Partnerské země se současně obávají odlivu mozků. Cirkulační migrace by mohla být řešením, jak předcházet riziku odlivu mozků z partnerských zemí;

17. připomíná Radě, že VR může usnadnit dialog a spolupráci s místními a regionálními orgány v zemích původu a tranzitu migrantů, například prostřednictvím stávajících subjektů a platforem (ARLEM, CORLEAP, smíšené poradní výbory a pracovní skupiny). Tato spolupráce je nezbytnou podmínkou pro realizaci opatření před odjezdem, která připravují migranty přicházející legálně do EU nebo uprchlíky před přesídlením z partnerských zemí, kde v současnosti nalezli útočiště (jako je Turecko, Libanon nebo Jordánsko);

18. zastává mínění, že usnadnění informační výměny mezi místními a regionálními orgány v Evropské unii a v zemích původu ekonomických migrantů by významně napomohlo omezit podněty k nelegální migraci; takové informační výměny by měly zahrnovat zvyšování povědomí o dohodách o zpětném přebírání osob, informování lidí směřujících do EU

o skutečných pracovních příležitostech v členských státech EU odrazující od užívání nelegálních migračních cest a o skutečné situaci v oblasti pravidel a nařízení upravujících mezinárodní ochranu, protože informace o nich jsou často zkresleny, aby navadily migranty, kteří se na jejich základě svěřují převaděčům. Rovněž by měly zahrnovat informace o možnostech zaměstnání, dostupných dávkách sociálního zabezpečení atd.;

19. souhlasí s tím, že pozitivní pobídky by měly být součástí rozvojové politiky EU, přičemž by měly odměňovat ty země, jež plní svoje mezinárodní závazky přijímat zpět své vlastní státní příslušníky, a ty, které spolupracují při řízení migrace ze třetích zemí, stejně jako ty, které přijímají opatření k náležitému přijetí osob, které prchají před válečnými konflikty a pronásledováním;

20. souhlasí s tím, že pro úspěch nového přístupu je zapotřebí kombinace pozitivních a negativních pobídek ve vztahu k partnerským zemím. Zároveň je třeba zajistit citlivou rovnováhu mezi podněty k řízení migrace a globální rozvojovou pomocí ze strany Evropské unie. Pomoc by neměla být bezvýhradně podmiňována splněním povinností vyplývajících z dohod o zpětném přebírání osob uzavřených s třetími zeměmi, protože by to mohlo ohrozit dosažení cílů udržitelného rozvoje a závazek vymýtit extrémní chudobu a nerovnost, ke kterému se EU zavázala v Lisabonské smlouvě. Je třeba jasně rozlišovat mezi schopností a ochotou partnerské země spolupracovat s Evropskou unií při řízení migrace, protože se jedná o podstatně odlišné skutečnosti. V tomto smyslu se Výbor domnívá, že použití oficiální rozvojové pomoci by se mělo zaměřit na projekty v oblasti bezpečnosti a správy hranic, pouze pokud jsou jednoznačně přínosné pro příjemce. Partnerské země, v jejichž silách není provedení migračních opatření, by měly mít nadále užitek z finančních a jiných nástrojů zaměřených na uskutečnění migračních dohod Evropské unie;

21. žádá proto naléhavě Evropskou unii, aby vytvářela se třetími stranami partnerská uspořádání šitá na míru, která skutečně odrážejí potřeby, zájmy a možnosti třetích stran, s přihlédnutím ke skutečnosti, že různí partneři se potýkají s různými problémy a odlišnými okolnostmi;

22. vyzývá členské státy EU, které mají tradičně úzké vztahy s konkrétními zeměmi (historické, kulturní, hospodářské atd.), aby využily tyto vazby k podpoře spolupráce s těmito zeměmi i mezi nimi navzájem, aby se usnadnilo zpětné přebírání a reintegrace převzatých osob;

23. vybízí Evropskou komisi, aby co nejdříve dokončila nové priority partnerství s Jordánskem a Libanem v návaznosti na přezkum evropské politiky sousedství z roku 2015. V Libanonu, Jordánsku a Turecku žije většina z 5 milionů syrských uprchlíků. Pokud jde o Jordánsko, v současnosti je v důsledku syrské občanské války každý devátý člověk uprchlíkem, což je téměř 700 000 lidí z 6,7 milionu obyvatel. V Libanonu se jedná o 1,1 milionu osob z celkových 4,6 milionu obyvatel a v Turecku je to více než 2,5 milionu z celkových 79,5 milionu obyvatel;

24. vyjadřuje obavy ohledně dohody mezi EU a Tureckem ze dne 18. března 2016 o uprchlících, zejména z důvodu některých závažných problémů v oblasti lidských práv týkajících se zadržení žadatelů o azyl v „hotspotech“ na řeckých ostrovech v Egejském moři, ale také s ohledem na navrácení žadatelů o azyl do Turecka jako „první země azylu“ nebo „bezpečné třetí země“, a protože se obává, že Turecko může uprchlíky vracet do samotné Sýrie; Výbor je rovněž znepokojen pomalým navyšováním kapacity řeckých azylových systémů pro správu azylového řízení v hotspotech a zpožděními při poskytování podpory Řecku, doposud velmi nízkou mírou znovuúsídlování uprchlíků z Turecka a prodlevami při vyplácení finanční pomoci EU Turecku za úsilí na podporu syrských uprchlíků;

25. kriticky hodnotí, že sdělení označuje 16 zemí jako prioritní pro nové dohody, a to bez skutečných záruk, neboť ne všechny z nich lze považovat za „bezpečné třetí země“ přijatelné respektující lidská práva. Ačkoli se pravidlo „bezpečné třetí země“ v těchto dohodách neuplatňuje, příklad Turecka vysílá v tomto ohledu znepokojivé signály. Je třeba vytvořit mechanismy EU, které budou monitorovat přijímání v těchto zemích;

26. očekává přijetí strategického sdělení týkajícího se Tuniska. Pokračování jeho mírového a demokratického porevolučního přechodu k hospodářské a bezpečnostní stabilitě by do této oblasti vyslalo velmi pozitivní signál, a mělo by tedy být ze strany EU podporováno;

27. připomíná, že situace v Libyi vyžaduje zvláštní pozornost a strategické kroky, a v tomto ohledu vítá angažovanost uvedenou ve sdělení. VR zdůrazňuje význam spolupráce s libyjskými místními a regionálními orgány a žádá Evropskou komisi, aby plně podpořila úsilí VR a ARLEM na podporu iniciativ spolupráce mezi místními a regionálními orgány EU a jejich protějšky v Libyi, jež bylo započato na posledním plenárním zasedání ARLEM v Nikósii (iniciativa z Nikósie);

28. vítá důraz na spolupráci s tranzitními zeměmi, které obvykle zatěžuje významné finanční břemeno, a to zvláště na místní a regionální úrovni při poskytování útočiště žadatelům o azyl a nelegálním migrantům. Prohlášení OSN o uprchlících a migrantech přijaté v New Yorku v září 2016 uznává, že silné toky uprchlíků a migrantů neúměrně zatěžují sousední a tranzitní země a kladou krajní nároky na jejich kapacity. Místní a regionální orgány tranzitních zemí by proto měly těžit z budování kapacit ze strany EU, finanční pomoci a sdílení informací; Vyzývá EU, aby vyčlenila nástroje, které podporují přímou vzájemnou spolupráci mezi místními a regionálními orgány z EU a partnerských zemí s cílem zlepšit plánování a navýšit správní kapacity na místní a regionální úrovni;

29. souhlasí s tím, že nezbytnou součástí každé dohody bude společné úsilí, aby navrácení a zpětné přebírání neúspěšných žadatelů o azyl a nelegálních migrantů fungovalo. VR zastává mínění, že místní a regionální orgány zemí původu zaujímají v oblasti migračních opatření přední místo, jelikož mají mnoho klíčových odpovědností, jako je umožňování přístupu na trh práce, bydlení, vzdělávání a zdravotní péče, které mají všechny přímý dopad na jejich kapacitu opětovně integrovat navrácené osoby, a zajistit tak sociální soudržnost a tím i udržitelnou společnost. Každodenní otázky přijímání, integrace a opětovné integrace migrantů se projevují především na místní a regionální úrovni. Migrační dohody by proto měly směřovat ke zvýšení efektivnosti a udržitelnosti postupu navrácení, zajišťovat odpovídající financování dobrovolných návratů a napomáhat zemím původu při opětovné integraci převzatých občanů;

30. domnívá se, že nejvhodnějším prostředkem, jak vytvořit nezbytný soubor opatření a iniciativ, které by přinesly optimální výsledky v přijímání, integraci a opětovné integraci migrantů, je víceúrovňová správa;

31. připomíná, že je třeba sdílet mezi místními a regionálními orgány v EU a ve třetích zemích osvědčené postupy týkající se všech aspektů migrace, mj. integračních a reintegračních politik, boje proti nelegální migraci, rozeznání prvotních varovných příznaků krizových situací a jejich včasné prevence a boje proti převaděčství a obchodování s migranty (v souladu s akčním plánem EU proti pašování migrantů (2015–2020), Protokolem OSN proti pašování přistěhovalců po zemi, po moři a letecky, se strategií EU pro vymýcení obchodu s lidmi (2012–2016) a Palermským protokolem). Výbor regionů má vhodné postavení k tomu, aby oslovil města a regiony v partnerských zemích, usnadnil a povzbudil výměnu novátorských myšlenek a postupů a podpořil efektivnější zapojení místních a regionálních orgánů do přípravy a provádění migračních a integračních opatření v souladu s víceúrovňovou správou a zásadou subsidiarity;

32. souhlasí, že odborné znalosti a zdroje členských států jsou pro dosažení dohod zásadní a že účinná spolupráce závisí na síti odborníků EU na místě, včetně těch, kteří mají znalosti místního a regionálního rozměru migrace. VR proto vítá vyslání evropských styčných úředníků pro otázky migrace do prioritních zemí původu a tranzitu s cílem pomoci koordinovat evropskou spolupráci v boji proti pašování migrantů a naléhavě vyzývá členské státy, aby urychleně jmenovaly příslušné odborníky pro tento úkol;

Finanční podpora

33. podporuje využívání stávajících finančních nástrojů a stávajících svěrenských fondů za účelem dosažení krátkodobých cílů dohody, ale vyzývá členské státy EU, aby v této souvislosti neprodleně poskytly své příspěvky do těchto fondů, jak bylo dohodnuto;

34. Zdůrazňuje význam využití součinnosti mezi stávajícími fondy jako je: nástroj pro uprchlíky v Turecku (3 mld. EUR), nouzový svěrenský fond EU pro Afriku (1,8 mld. EUR), regionální svěrenský fond EU zřízený v reakci na krizi v Sýrii (1 mld. EUR) jakož i dalších finančních nástrojů, které by mohly v období 2016–2020 potenciálně poskytnout až 8 mld. EUR s cílem dosáhnout výsledků dohod. Měla by být rovněž přezkoumána možná součinnost se strukturálními fondy;

35. vítá návrh Komise na přijetí ambiciózního plánu vnějších investic, který by řešil hlubší příčiny nelegální migrace a podpořil partnerské země při zvládnutí důsledků nelegální migrace v Africe a v zemích v sousedství EU, přičemž by přispěl ke splnění dalších rozvojových cílů OSN, a vyzývá Komisi, aby tento nástroj připravila co nejrychleji, a to v úzké spolupráci s členskými státy EU a mezinárodními partnery;

36. vítá navrhovaný balíček plánu vnějších investic pro Afriku a země v sousedství EU zaměřený na mobilizaci investic (za využití lepšího podnikatelského prostředí, jednotného kontaktního místa pro žádosti o financování investic a financování ze strany soukromého sektoru) a povzbuzení vytváření pracovních míst v partnerských zemích;

37. vítá zintenzivnění technické pomoci Evropské unie a podporu pro hospodářské a strukturální reformy v zájmu zlepšení podnikatelského prostředí. VR zvláště požaduje, aby navrhovaná technická pomoc zahrnovala místní orgány a podniky, podpořila je ve vytváření většího množství financovatelných projektů, což zlepšit všeobecné podnikatelské prostředí a zajistí jim publicitu ve společenství mezinárodních investorů;

38. je přesvědčen, že navrhovaný investiční plán bude mít v krátkodobém i dlouhodobém časovém horizontu příznivý vliv na udržitelný rozvoj v partnerských zemích Evropské unie, které jsou významnými zeměmi původu migrantů nebo zeměmi tranzitu žadatelů o azyl a nelegálních migrantů. Z toho důvodu bude navrhovaný plán přímo řešit hlubší příčiny nelegální migrace a přispěje k omezení pobídek k této migraci;

39. uznává, že je důležité, aby EU, členské státy, třetí země, mezinárodní finanční instituce, evropské bilaterální rozvojové instituce i soukromý sektor přispěly k investičnímu plánu. VR vítá iniciativu Komise předložit ambiciózní plán vnějších investic, jehož cílem je využít 62 miliard EUR jako příspěvek k dosažení rozvojových cílů OSN, a tím řešit základní příčiny migrace;

40. v tomto ohledu žádá, aby byla iniciativa Komise realizována podepsáním konkrétní dohody s členskými státy a dalšími mezinárodními partnery, která by je zavázala k tomu, že poskytnou prostředky ve výši odpovídající celkovému příspěvku EU s cílem podnitit nové veřejné a soukromé investice;

41. vítá plán představený v září, jenž je založen na třech pilířích: aktivaci soukromých investic, zvýšení technické podpory a na zlepšení všeobecného podnikatelského prostředí. Lituje, že ve sdělení se vůbec neodkazuje na místní a regionální orgány, a zdůrazňuje důležitost nasměrování pomoci a zdrojů k místním a regionálním orgánům. Druhý pilíř musí jednoznačně zapojit také místní a regionální orgány a VR by měl být partnerem při jeho provádění. Atlas decentralizované spolupráce VR může být užitečným nástrojem, který pomůže určit projekty, které potřebují financování, a potenciální partnery pro spolupráci; Vyzývá k zastoupení místních a regionálních orgánů v rámci systému řízení plánu vnějších investic;

42. naléhavě proto vyzývá Komisi, aby zapojila VR do navrhování plánu jakožto mluvčího místních a regionálních orgánů v EU, z nichž mnohé mají rozsáhlé zkušenosti v oblasti rozvojové spolupráce;

43. naléhavě vyzývá Komisi, aby hledala způsoby, jak zapojit různé diaspory v členských státech EU, aby se staly partnery při financování investic ve svých zemích původu. V roce 2013 migranti pocházející z rozvojových zemí poslali domů více než 400 miliard EUR. Tyto remitence jsou stabilnější než jiné soukromé kapitálové toky. V průběhu současné celosvětové finanční krize poklesly o pouhých 5 % a rychle se vracejí na úroveň před krizí. Dobrým příkladem potenciálu remitencí je skutečnost, že v roce 2013 dosáhly remitence zaslané diasporou do Senegalu 10 % jeho HDP;

Úloha místních a regionálních orgánů při poskytování informací

44. opakuje, že místní a regionální orgány v EU i ve třetích zemích by měly sehrát svou úlohu v rámci společného úsilí na úrovni EU a na úrovni členských států a se zeměmi s cílem realizovat partnerství v oblasti migrace. Zejména místní a regionální orgány hrají klíčovou úlohu při zvyšování povědomí a poskytování nezbytných informací občanům v zemích původu, tranzitu a určení;

45. potenciální migranti si musí být vědomi rizika a nebezpečí, kterým čelí, když se pokoušejí vstoupit do EU nelegálně. Rovněž musí být informováni o podmínkách a systémech v zemích určení, včetně informací o trhu práce, přístupu k příslušným školením a jazykovým kurzům a podmínkách pro sloučení rodiny. Potenciální migranti by si měli být vědomi souvisejících kulturních odlišností mezi jejich zemí původu a zemí určení a je třeba je varovat před nepřijatelným chováním a jednáním;

46. lidé a podniky v zemích určení by měli být informováni o přínosech migrace a musí být řádně vyškoleni pro poskytování pomoci při integraci migrantů. K těmto informacím je nejlepší přístup na místní a regionální úrovni, kde mají správní orgány nejbližší k občanům. Vhodná opatření v oblasti legální migrace a dlouhodobé integrace na místní a regionální úrovni jsou prostředky proti rasismu a xenofobii;

47. připomíná, že navrhovaný rámec pro partnerství sice uvádí, že při jeho zavádění je nutné posílit budování místních kapacit za využití rozvojové politiky a politiky sousedství, ale nerozvádí konkrétní opatření, která je k tomu třeba podniknout. Výbor regionů je schopen být a bude partnerem při úsilí o budování místních a regionálních kapacit v partnerských zemích;

48. zdůrazňuje, že je nutné investovat do místních kapacit a činnosti místní a regionální správy v partnerských zemích. Místní správa by se měla stát partnerem ve všech pilířích plánu vnějších investic. Výbor regionů sdílí názor organizace PLATFORMA, že spolupráce měst Evropské unie s městy v partnerských zemích je významným nástrojem uplatňování nového přístupu, budování kapacit a sdílení technických odborných poznatků v oblasti místního řízení migrace. V této souvislosti se domnívá, že plán vnějších investic by měl financovat vzájemnou spolupráci mezi městy a regiony;

49. zdůrazňuje, že spolupráce mezi EU, členskými státy a místními a regionálními orgány v EU v zemích původu a tranzitu migrantů může pomoci řídit migraci efektivněji ku prospěchu všech zúčastněných stran. Za tímto účelem musí EU a členské státy podporovat místní a regionální orgány jak finančně, tak politicky.

V Bruselu dne 8. února 2017.

předseda
Evropského výboru regionů

Markku MARKKULA

**Stanovisko Evropského výboru regionů – Návrh nového Evropského konsensu o rozvoji – náš svět,
naše důstojnost, naše budoucnost**

(2017/C 207/08)

Zpravodaj: Jesús Gamallo Aller (ES/ELS), generální ředitel pro vnější vztahy a vztahy s Evropskou unií, regionální vláda Galicie

Odkaz: sdělení Komise – Návrh nového Evropského konsensu o rozvoji – Náš svět, naše důstojnost, naše budoucnost

COM(2016) 740 final

POLITICKÁ DOPORUČENÍ

EVROPSKÝ VÝBOR REGIONŮ

Úvod

1. uznává, že Agenda pro udržitelný rozvoj 2030, kterou Organizace spojených národů schválila v září 2015, vymezuje nový a ambiciózní rámec závazků, který vyzývá všechny země k transformačnímu úsilí s cílem přejít k začleňujícím a udržitelným strategiím rozvoje jak na vnitrostátní, tak na mezinárodní úrovni;
2. uznává, že Agenda pro udržitelný rozvoj 2030 je od počátku definována jako celosvětová, a proto zavazuje všechny země, včetně Evropské unie a jejích členských států, aby přezkoumaly své domácí politiky a mezinárodní závazky s cílem uvést je do souladu s cíli této agendy. Upozorňuje však na to, že tento úkol je třeba provést nejen na vnitrostátní úrovni, ale také v oblasti politik a pravomocí, které jsou vlastní regionálním a místním vládám EU;
3. zdůrazňuje, že EU a její členské státy musí hrát zásadní úlohu při rozvoji a provádění Agendy pro udržitelný rozvoj 2030. V tomto smyslu pozitivně hodnotí kroky provedené prostřednictvím sdělení *Další kroky k udržitelné evropské budoucnosti. Evropské úsilí v oblasti udržitelnosti a Globální strategie zahraniční a bezpečnostní politiky EU*;
4. domnívá se, že Agendu pro udržitelný rozvoj 2030 je třeba chápat jako víceúrovňovou agendu s více subjekty, která vyzývá a zavazuje skupinu orgánů veřejné moci na různých úrovních (místní, regionální, vnitrostátní a mezinárodní) a další sociální činitele mimo vládní sféru. Upozorňuje současně na skutečnost, že mnohé cíle Agendy pro udržitelný rozvoj 2030 mají přímý dopad na oblasti činnosti a pravomocí, které jsou vlastní orgánům moci na nižší než vnitrostátní úrovni, a pro jejich splnění je proto nezbytné podpořit plně zapojení regionů a místních orgánů do provádění cílů udržitelného rozvoje a vytváření politik za účelem jejich dosažení;
5. souhlasí s Komisí ohledně toho, že je nezbytné definovat nový konsensus o rozvoji, který přezkoumá a aktualizuje konsensus, který byl dohodnut v roce 2005, a to s cílem čelit výzvám, které přináší Agenda pro udržitelný rozvoj 2030, a změnám, k nimž došlo v mezinárodním prostředí a v systému rozvojové spolupráce;
6. souhlasí s Komisí ohledně toho, že nejlepším způsobem, jak dosáhnout pokroku v oblasti Agendy pro udržitelný rozvoj 2030, je posílit koordinaci rozvojových politik mezi EU a jejími členskými státy. Trvá však na tom, že z důvodu komplexní povahy této agendy a propojení jejích cílů je nezbytné rovněž prosazovat zlepšení soudržnosti politik, a to unijních politik i politik členských států;

Celosvětové výzvy a Agenda pro udržitelný rozvoj 2030

7. konstatuje, že postup v dynamice globalizace vedl k integrovanějšímu a složitějšímu světu se změnami v přírodě a rozdělením moci na mezinárodní úrovni, k větší různorodosti rozvojového světa, novému rozdělení chudoby ve světě s nárůstem nerovností uvnitř zemí a k rozšíření vlastního prostoru mezinárodních veřejných statků. Má za to, že Agenda pro udržitelný rozvoj 2030 představuje jasný záměr reagovat na výše uvedené změny a na výzvy, které s sebou nese podpora rozvoje v následujících desetiletích;

8. přijímá všeobecnou povahu Agendy pro udržitelný rozvoj 2030, která zavazuje všechny země a společnosti vyvinout společné úsilí a pokusit se sladit své politiky s cíli, jež tato agenda vymezuje. Upozorňuje však na to, že je nezbytné, aby k tomuto úsilí došlo na všech úrovních veřejné činnosti, včetně regionálních a místních orgánů;

9. potvrzuje, že vzhledem k záměrům, z nichž vycházejí cíle udržitelného rozvoje, je nutné překročit vlastní pracovní rámec oficiální rozvojové pomoci (ORP). Má za to, že ačkoli bude ORP nadále zásadní jako zdroj financování pro nejhudší země a mechanismus vyvolávající změny v jiných typech zemí, nová agenda ukládá povinnost zohlednit i jiné toky a nástroje, které se nacházejí mimo vlastní okruh ORP;

10. domnívá se, že z důvodu nezbytnosti mobilizovat zdroje a kapacity nad rámec pomoci je třeba strategičtěji pracovat s různými schématy a způsoby spolupráce, které existují na mezinárodní úrovni. Ačkoli spolupráce mezi zeměmi severu a jihu bude v budoucnosti nadále hrát významnou úlohu, je nutné, aby byla tato úloha koordinovaněji spojena s koncepty spolupráce mezi zeměmi jihu nebo třístranné spolupráce. Podobně upozorňuje na hlavní úlohu, kterou může decentralizovaná spolupráce hrát v nové agendě tím, že podpoří výměnu zkušeností mezi subjekty na nižší než státní úrovni v oblasti jejich zvláštních pravomocí. Má za to, že spolupráce EU a členských států se bude muset intenzivněji zabývat různými mechanismy regionální a vícestranné spolupráce v souladu s víceúrovňovou logikou, jíž se řídí Agenda pro udržitelný rozvoj 2030;

11. domnívá se, že Agenda pro udržitelný rozvoj 2030 vyžaduje kvůli svým ambicím a komplexní povaze skloubení účasti většího a různorodějšího počtu subjektů, které ji podpoří, včetně např. regionálních a místních orgánů a organizací občanské společnosti, podniků, nadací, univerzit nebo studijních center, a to s cílem mobilizovat a využít přidanou hodnotu, jíž mohou jednotlivé subjekty přispět na základě svých zkušeností a oblasti působnosti;

Reakce Evropské unie

12. podporuje cíl, aby EU a její členské státy přijaly pevný a aktivní závazek k provedení Agendy pro udržitelný rozvoj 2030, protože je nutné prosazovat soudržné začleňování cílů udržitelného rozvoje do všech veřejných politik uplatňovaných v rámci EU na různých úrovních – na unijní, vnitrostátní, regionální a místní úrovni. Zdůrazňuje, že je nezbytné postupně uvádět politiky a pobídky, s nimiž subjekty pracují, do souladu s cíli dohodnutými v agendě;

13. souhlasí s tím, že vnější činnost EU má zásadní úlohu při uskutečňování cílů udržitelného rozvoje, a proto vítá pokrok dosažený za účelem splnění tohoto úkolu prostřednictvím priorit definovaných ve Smlouvě o Evropské unii (SEU – čl. 21 odst. 2) a ve Smlouvě o fungování Evropské unie (SFEU – článek 208). Podporuje úmysl Komise zajistit, aby nový konsensus o rozvoji přispěl k uskutečnění priorit vnější činnosti Evropské unie, jak jsou stanoveny v Globální strategii zahraniční a bezpečnostní politiky Evropské unie;

14. podporuje Komisi v úmyslu posílit koordinaci rozvojové politiky s dalšími unijními politikami, které se uplatňují v mezinárodním prostředí, jako je tomu mimo jiné v případě humanitární pomoci, obchodu, regionální integrace, zdravotnictví, vzdělávání, energetiky, rybolovu, zemědělství, životního prostředí, vědy a technologií, migrace a azylu nebo evropské politiky sousedství. Zdůrazňuje však, že nestačí jen zlepšit míru koordinace politik, ale že je nezbytné rovněž zvýšit míru soudržnosti mezi těmito politikami a rozvojovými cíli dohodnutými na mezinárodní úrovni;

15. souhlasí s Komisí ohledně toho, že za účelem zajištění účinnosti musí být reakce jednotná a v souladu s kritérii, které sdílí Evropská unie. Poukazuje však na to, že k tomuto skloubení musí dojít nejen mezi EU a členskými státy, ale také mezi nimi a regionálními a místními orgány, které disponují částí pravomocí, jež jsou nezbytné pro uskutečnění cílů udržitelného rozvoje;

16. podporuje úmysl Komise zaměřit rozvojovou spolupráci Evropské unie a členských států na práva, díky čemuž se hlavním představitelem a příjemcem rozvojového úsilí stanou lidé. Kromě toho se domnívá, že toto zaměření je v souladu s cíli udržitelného rozvoje a se zásadou „nikdo nezůstane opomenut“, která je inspirací Agendy pro udržitelný rozvoj 2030, přičemž se snaží, aby se pokrok v oblasti rozvoje dotkl nejkřehčích a nejzranitelnějších částí společnosti;

17. souhlasí s Komisí, že je třeba trvat na tom, že rovnost pohlaví je ústřední částí tohoto zaměření na práva a musí z ní vycházet všechny činnosti rozvojové spolupráce EU a jejich členských států i decentralizovaná spolupráce, což znamená nejen přijmout opatření vůči stávajícím nerovnostem v této oblasti, ale také na všech úrovních prosazovat práva žen, posílení jejich postavení a jejich přístup ke vzdělávání;

Naše společné priority

18. domnívá se, že jedním z ústředních cílů rozvojové politiky EU a členských států je podpořit země při jejich boji proti chudobě, včetně zlepšení na úrovni poskytování a kvality základních sociálních služeb všem obyvatelům, jak stanoví Agenda pro udržitelný rozvoj 2030. Upozorňuje však na skutečnost, že značná část těchto služeb je poskytována decentralizovanou správou, a proto je při provádění cílů udržitelného rozvoje nezbytné zajistit podporu regionálním a místním orgánům;

19. souhlasí s cílem Agendy pro udržitelný rozvoj 2030 vybudovat prostřednictvím boje proti nerovnosti a podpory sociální soudržnosti inkluzivní společnosti. Současně se domnívá, že při zjišťování a nápravě procesů sociálního vyloučení a marginalizace, které jsou základem těchto nerovností, hraje ústřední úlohu decentralizovaná správa;

20. konstatuje, že je důležité vybudovat mírumilovné společnosti s řádnou správou a současně odstranit nejistotu a násilí a posílit účinné a transparentní instituce. Upozorňuje na to, že je nezbytné, aby tento proces vycházel z územní základny, která je nejbližší občanům, a podpořil zlepšení místních a regionálních institucí, a usnadnil tak zakořenění mechanismů demokratické účasti a dohledu ze strany občanů, kteří se zavázali splnit cíle udržitelného rozvoje stanovené v Agendě pro udržitelný rozvoj 2030, a proto se výchova k celosvětovému občanství musí stát nezbytnou součástí politik a strategií různých subjektů, ať již vládních, či nevládních, které se zapojují do mezinárodního systému rozvojové spolupráce;

21. souhlasí se záměrem Agendy pro udržitelný rozvoj 2030 zajistit podmínky environmentální udržitelnosti rozvojových procesů, přičemž bude zlepšeno řízení přírodních zdrojů a ochrana nejkřehčích ekosystémů. Opět konstatuje, že místní a regionální orgány jsou pro zahájení těchto politik zásadní, neboť se snaží zajistit slučitelnost udržitelnosti s hospodářským a sociálním pokrokem dotčených společenství. Tento záměr je obzvláště příhodný, pokud jde o cíl udržitelného rozvoje 11, podle kterého je nezbytné „učinit města a lidská sídla inkluzivní, bezpečná, odolná a udržitelná“;

22. považuje za důležité podporovat v zemích inkluzivní a udržitelný způsob hospodářského růstu se schopností vytvářet důstojná pracovní místa, jak stanoví Agenda pro udržitelný rozvoj 2030. Upozorňuje na úlohu, kterou mohou mít při podpoře těchto procesů regionální a místní orgány, které prostřednictvím partnerství jednotlivých subjektů, včetně místních malých a středních podniků, vytvářejí produktivní síť na jasně vymezených územních základnách;

23. souhrnem upozorňuje na význam, který má v partnerských zemích pro uskutečnění Agendy pro udržitelný rozvoj 2030 decentralizovaná veřejná správa. Trvá na úloze, kterou může mít decentralizovaná spolupráce při předávání zkušeností a schopností mezi tímto typem subjektů. Naléhavě žádá, aby nový konsensus o rozvoji uznal a podnítil možnosti tohoto způsobu spolupráce;

Partnerství: Evropská unie jako síla pro provedení Agendy pro udržitelný rozvoj 2030

24. uznává, že ačkoli musí být každá země odpovědná za svůj vlastní rozvoj, dosažení cílů udržitelného rozvoje bude možné pouze tehdy, pokud bude ustavena světová aliance, která začlení všechny země, vícestranné instituce a další sociální činitele a bude fungovat na základě spolupráce směřující k vypracování inkluzivních a udržitelných strategií rozvoje, jak požaduje Agenda pro udržitelný rozvoj 2030. Současně opětovně potvrzuje, že součástí tohoto úsilí o spolupráci musí být regionální a místní orgány, jež musí poskytnout vlastní kapacity a zdroje ze své oblasti činnosti;

25. trvá na tom, že decentralizovaná spolupráce může hrát zásadní úlohu při utváření partnerství více subjektů zaměřených na podporu změn v rozvojových zemích ve smyslu stanoveném v Agendě pro udržitelný rozvoj 2030. Přínos této formy spolupráce a její doplňkovost s jinými formami je třeba uznat v novém konsensu o rozvoji;

26. zdůrazňuje, že je vhodné, aby Evropská unie a její členské státy umožnily procesy koordinace, rozdělení úkolů a soudržnosti jednotlivých subjektů v rámci této světové aliance. Domnívá se, že tohoto cíle bude možné snáze dosáhnout, pokud Evropská unie a její členské státy posílí společné plánování v oblasti rozvojové spolupráce na základě společných vizí dohodnutých s partnerskými zeměmi. Upozorňuje nicméně na to, že je nezbytné, aby se na tomto dialogu a dohodě podílely regionální a místní orgány;

27. podobně se domnívá, že toto úsilí o koordinaci se musí projevit z provozního hlediska při zahájení společných orientačních programů v partnerských zemích. Rovněž zdůrazňuje, že je důležité působit, je-li to možné, prostřednictvím společných opatření na vnitrostátní, regionální či mezinárodní úrovni za účelem zlepšení souhrnného dopadu činnosti Evropské unie a jejích členských států. Kromě toho zdůrazňuje, že subjekty decentralizované spolupráce se musí podílet též na definování a provádění těchto programů, jakož i na jejich monitorování a hodnocení;

28. naléhavě požaduje, aby se, bude-li to v partnerských zemích možné, využilo způsobů spolupráce, jako je přímá podpora rozpočtu nebo EU Trust Funds (svěrenské fondy EU), které usnadňují koordinaci mezi subjekty a umožňují integrovanější a pružnější využití zdrojů v partnerských zemích;

29. souhlasí s Komisí ohledně významu, který má hromadná mobilizace domácích a mezinárodních veřejných a soukromých zdrojů ve prospěch cílů Agendy pro udržitelný rozvoj 2030, jak stanoví Akční program z Akkry. Má za to, že za tím účelem je důležité vynaložit veřejné zdroje s cílem mobilizovat a zesílit soukromé zdroje ve prospěch rozvoje prostřednictvím využití inovativních finančních nástrojů a různých forem kombinování zdrojů financování (kombinování darů a úvěrů). Upozorňuje však na to, že je nezbytné náležitě zaručit, aby mobilizované zdroje i) měly jasný cíl rozvoje, ii) odpovídaly prioritám partnerské země, iii) byly jasným doplňkem veřejných zdrojů a iv) byly podřízeny účinným kontrolním mechanismům, které budou kontrolovat jejich využívání a určení, a byly předmětem průběžného hodnocení pokroku v dosahování vytyčených cílů;

30. zdůrazňuje, že je důležité, aby rozvojová spolupráce EU a členských států svolala, mobilizovala a začlenila co nejvíce subjektů na podporu cílů udržitelného rozvoje, které budou zahrnovat mimo jiné místní a regionální orgány, soukromý sektor, občanskou společnost a akademickou obec podle jejich příslušných schopností, zkušeností a zdrojů. Upozorňuje na to, že decentralizovaná spolupráce je způsobem spolupráce, který je zvláště vhodný za účelem podpory a vytváření tohoto typu partnerství více subjektů na územním základě, a vyzývá Komisi a členské státy k podpoře toho, aby místní a regionální veřejná správa mohla zařadit cíle udržitelného rozvoje do svých politik. Zdůrazňuje, že decentralizovaná spolupráce je obzvláště vhodná oblast k vytváření prostoru pro celosvětové občanství, a to proto, aby občané uvažovali o cílech udržitelného rozvoje, zapojovali se do veřejných politik za účelem jejich dosažení a monitorovali provádění Agendy pro udržitelný rozvoj 2030;

31. poukazuje na význam, který má posílení technických a institucionálních kapacit partnerských zemí pro podporu přechodu k inkluzivním a udržitelným strategiím rozvoje, jak požaduje Agenda pro udržitelný rozvoj 2030. Upozorňuje na to, že je nezbytné, aby se tento proces týkal také decentralizované správy partnerských zemí;

32. zdůrazňuje, že je vhodné, aby rozvojová spolupráce EU a jejích členských států rozdělovala své zdroje v souladu s jasnými a transparentními pravidly a zohlednila při tom potřeby a strukturální nedostatky partnerských zemí a jejich schopnost mobilizovat alternativní zdroje. Současně trvá na tom, že uplatňování zdrojů a opatření musí být zaměřeno na dodržování zásady „nikdo nezůstane opomenut“;

33. poukazuje na to, že v souladu s výše uvedeným musí být přednostními příjemci nejvíce zvýhodněných složek mezinárodní pomoci EU a jejích členských států země s nejnižším příjmem a především nejméně rozvinuté země a nestabilní státy nebo státy v situaci po skončení konfliktu;

34. upozorňuje však, že velké skupiny zemí se středními příjmy trpí vážnými strukturálními omezeními a jejich skutečné vnitřní podmínky jsou velmi různorodé, instituce nestabilní a společnost roztržštěná. Rozvojová spolupráce, včetně spolupráce finanční, může být užitečná tím, že těmto zemím umožní, aby překonaly svá omezení a podpořily proces udržitelného rozvoje, který navíc zlepší jejich schopnost aktivněji se účastnit plnění Agendy pro udržitelný rozvoj 2030;

35. má za to, že řízená migrace může kromě toho, že je přínosem pro samotné migranty, představovat páku pro pokrok jak pro zemi původu, tak pro cílovou zemi. Domnívá se, že řádné řízení migrace musí být součástí cílů rozvojové činnosti, přičemž by se mělo pokusit nabídnout náležitá regulatorní řešení a odpovídající podporu pro obranu lidských práv migrantů v průběhu jejich migrační cesty a v cílové zemi a příležitosti pro migranty v zemi původu, aby se zmírnil tlak nekontrolovaných migračních toků;

36. konstatuje, že oblast nástrojů rozvojové spolupráce přesahuje specifika mezinárodní pomoci, neboť začleňuje prostředky, které, ačkoli nejsou počítatelné jako ORP, mohou svým působením vytvářet příležitosti rozvoje. Domnívá se, že rozvojová spolupráce EU a jejích členských států musí tuto skupinu nástrojových prostředků aktivně začlenit a přizpůsobit

používané zdroje a nástroje vlastním podmínkám jednotlivých partnerských zemí, včetně zemí se středními příjmy;

37. podporuje návrh Komise zavést ambiciózní plán vnějších investic s cílem pokusit se mobilizovat soukromé investice, posílit technickou pomoc za účelem náležitě sestavování projektů místních orgánů a podniků a vytvořit dobré podmínky pro obchodování, přičemž je třeba náležitě zohlednit priority místních a regionálních orgánů v oblasti územního rozvoje. Domnívá se, že tento plán je třeba uvést do souladu s cíli stanovenými v Agendě pro udržitelný rozvoj 2030 a že tento plán musí usnadnit účast místních a regionálních orgánů, aby mohl být vhodným způsobem prováděn;

38. souhlasí s Komisí ohledně toho, že je důležité podpořit schémata regionální integrace s cílem umožnit posílení procesů rozvoje dotčených zemí a zlepšit poskytování regionálních veřejných statků za účelem lepšího plnění Agendy pro udržitelný rozvoj 2030. Přijímá přezkum politiky sousedství na základě nových priorit vycházejících z Agendy pro udržitelný rozvoj 2030. Zároveň upozorňuje na to, že je v rámci této politiky potřeba posílit spolupráci mezi regiony prostřednictvím vhodných podpůrných opatření;

Zlepšení dopadu Evropské unie

39. poukazuje na to, že je třeba pokračovat v úsilí o zlepšení účinnosti rozvojové spolupráce a uplatňovat to, co bylo dohodnuto na summitech v Římě, Paříži, Akkré a Pusanu. Současně se domnívá, že je důležité podporovat rozvoj institucionálních kapacit v partnerských zemích a pobízet mimo jiné k tomu, aby partnerské země ve svých vnitrostátních plánovacích dokumentech zohledňovaly rovněž nejdůležitější priority místních a regionálních orgánů, aby tak úsilí vynaložené v rámci spolupráce přineslo ovoce a odráželo potřeby jednotlivých území a jejich obyvatel;

40. uznává, že rozvojová spolupráce sama o sobě není schopna financovat změny, které požaduje Agenda pro udržitelný rozvoj 2030. Zdůrazňuje proto, že je nezbytné, aby EU a členské státy využívaly spolupráci jako pákový mechanismus pro dodatečné prostředky pocházející z jiných zdrojů a jako katalytický prostředek pro změnu pobídek a podporu pozitivních změn v rozvojových zemích;

41. připomíná, že pokud chtějí být země EU důvěryhodným referenčním subjektem v mezinárodním prostředí, musí splnit své závazky. Domnívá se proto, že si země musí předsevzít, že dosáhnou cílů stanovených EU v rámci mezinárodní agendy v oblasti financování rozvoje. Podporuje rovněž to, aby země musely plnit závazky Rámcové úmluvy Organizace spojených národů o změně klimatu, včetně dohod o financování v oblasti životního prostředí;

42. potvrzuje zájem přizpůsobit spolupráci okruhu nástrojů a opatření, které se nad rámec pomoci začínají využívat v mezinárodním systému na podporu rozvojových procesů. Souhlasí v tomto smyslu se zájmem navázat na úsilí OECD s cílem dodat oblasti financování rozvoje nový rozměr, včetně vytvoření koncepce celkové oficiální pomoci pro udržitelný rozvoj (*Total Official Support for Sustainable Development*);

43. uznává, že pro mnohé z problémů, na něž poukazuje Agenda pro udržitelný rozvoj 2030, chybí věrohodná technická řešení, přičemž je nezbytné hledat alternativy založené na kreativitě, podporovat znalosti a přinášet technologické a sociální inovace. Domnívá se, že decentralizovaná spolupráce může v této oblasti hrát důležitou úlohu tím, že bude předávat zkušenosti uplatňované v místních a regionálních oblastech;

44. konstatuje, že Agenda pro udržitelný rozvoj 2030 nebude proveditelná, pokud se významně nezlepší soudržnost politik, přičemž je třeba vzít v úvahu dopad, který na rozvojové cíle mají všechny veřejné politiky. Dále trvá na tom, že k pokroku ohledně soudržnosti musí dojít jak mezi oblastmi veřejné činnosti (horizontální), tak mezi úrovněmi vlády (místní, regionální, vnitrostátní a unijní) prostřednictvím celovládního přístupu („*whole-of-government*“) ve veřejných krátkodobých, střednědobých a dlouhodobých politikách a programech;

45. upozorňuje na to, že je nezbytné, aby se všechny subjekty spolupráce EU zapojily do úsilí týkajícího se transparentnosti, které by mělo mít dopad na zdroje, jež tyto jednotlivé subjekty mobilizovaly. Má za to, že orgány veřejné moci (na unijní, vnitrostátní, regionální a místní úrovni) musí v tomto úsilí hrát hlavní úlohu jako prostředek, jak zlepšit odpovědnost a kvalitu jejich zásahů;

46. domnívá se, že nejlepším způsobem, jak podpořit náročný a rozptýlený proces přechodu k inkluzivním a udržitelným modelům rozvoje, může být ustavení transformačních činností na daném území se zapojením subjektů, které zde společně působí, a s podporou decentralizované spolupráce;

47. v souladu s výše uvedeným Výbor regionů opakuje svou nabídku přispět k provedení Agendy pro udržitelný rozvoj 2030 a k výměně znalostí a zkušeností s ostatními orgány veřejné moci a s jejich protějšky v rozvojových zemích prostřednictvím informační a diskusní platformy (portálu) pro regionální a místní orgány v oblasti rozvoje, dialogu (konference) o decentralizované spolupráci pořádaného pololetně a mezinárodních fór Evropsko-středomořského shromáždění zástupců regionů a měst (ARLEM) a výroční Konference regionálních a místních orgánů zemí Východního partnerství (Corleap). Výbor regionů si přeje stimulovat a koordinovat decentralizovanou spolupráci místních a regionálních orgánů Evropské unie s místními a regionálními orgány sousedních zemí v rámci specifických iniciativ, jako je iniciativa z Nikósie pro Libyi;

48. považuje za důležité provádět účinnou komunikační politiku zaměřenou na udržitelný rozvoj, která přispěje k informovanější vizi o výzvách a politikách, jež budou prováděny, a povede k uvědomělejší a aktivnější podpoře ze strany občanů, přičemž by byly rozvojová spolupráce a závazek týkající se Agendy pro udržitelný rozvoj 2030 pojmány jako investice do budoucna. Je také nezbytné zvýšit povědomí evropských občanů o významu cílů rozvojové spolupráce tím, že budou informováni o přínosech plynoucích z této politiky, jako je vytváření oblastí regionální stability. V neposlední řadě je nutné zviditelnit činnost různých subjektů zapojených do tohoto procesu včetně místních a regionálních orgánů a především nejbližších regionů, které již léta rozvíjejí úspěšně politiky spolupráce se sousedními zeměmi;

Monitorování našich závazků

49. schvaluje, aby všechny strany spolupráce postupně přizpůsobovaly své systémy podávání zpráv a své ukazatele monitorování obsahu Agendy pro udržitelný rozvoj 2030. Schvaluje také, aby byly sestavovány společné shrnující zprávy, ve kterých bude informováno o pokrocích v oblasti Agendy pro udržitelný rozvoj 2030 a jež budou moci být poskytnuty politickému fóru na vysoké úrovni Organizace spojených národů. Trvá na tom, aby se na vypracovávání těchto zpráv aktivně podílely regionální a místní orgány a aby informovaly o opatřeních, která přijaly v oblasti svých pravomocí a prostřednictvím decentralizované spolupráce;

50. souhlasí s tím, že za účelem monitorování Agendy pro udržitelný rozvoj 2030 je nezbytné posílit statistické systémy. Upozorňuje na to, že je třeba, aby k tomuto posílení došlo také při poskytování informací regionální a místní povahy, aby se zaručilo, že zlepšení se dostanou do všech odvětví a na všechna území.

V Bruselu dne 8. února 2017.

předseda
Evropského výboru regionů
Markku MARKKULA

Stanovisko Evropského výboru regionů – Účinný systém hospodaření s vodou – přístup k inovativním řešením

(2017/C 207/09)

Zpravodaj: Cees Loggen (NL/ALDE), člen výkonné rady provincie Severní Holandsko**POLITICKÁ DOPORUČENÍ**

EVROPSKÝ VÝBOR REGIONŮ

Obecné připomínky

1. konstatuje, že voda, která je zdrojem našeho života, je nezbytná pro naše zdraví a náš blahobyt. Nabízí řadu příležitostí pro rozvoj, ale je také hrozbou. Povodně, sucha a špatná kvalita vody ohrožují naše životy, naše zdraví a naši prosperitu;
2. oceňuje, že Evropská komise přijala v roce 2000 rámcovou směrnici o vodě, která – doplněna o konkrétnější právní předpisy Unie ⁽¹⁾ – zjednodušila velkou část starších právních předpisů, legislativně upravila přístup k hospodaření s vodou na základě povodí a stanovila ambiciózní dlouhodobé cíle v oblasti hospodaření s vodou;
3. je si vědom toho, že Evropská komise pracuje na následujících úsecích evropské vodní politiky:
  - a) přezkum rámcové směrnice o vodě (2000/60/ES) plánovaný na rok 2019: Výzkumná služba Evropského parlamentu vypracovala analýzu na téma Právní předpisy týkající se vody – náklady vyplývající z neexistence společného evropského postupu. Analýza identifikuje soubor problémů týkajících se provádění;
  - b) opatření zahrnující návrh legislativního nástroje na podporu opětovného využívání vody: Opětovné využívání vody je klíčovou složkou evropské ekologicko-průmyslové krajiny. Iniciativa na podporu opětovného využívání vody je klíčovým faktorem v akčním plánu oběhového hospodářství, jenž vyžaduje návrh právního předpisu o minimálních požadavcích na kvalitu opětovně využívané vody, např. pro účely zavlažování a doplňování podzemních vod;
  - c) přezkum směrnice o pitné vodě (98/83/ES) plánovaný na rok 2017: Konzultace a přípravné studie poukázaly na nutnost zlepšení politiky EU týkající se pitné vody, pokud jde o provádění lidského práva na vodu a hygienu;
  - d) případný přezkum směrnice o čištění městských odpadních vod (91/271/EHS).
4. upozorňuje na skutečnost, že ve většině zemí jsou to místní a regionální orgány, jež mají institucionální a politické odpovědnosti a pravomoci týkající se hospodaření s vodou, a určují tak podobu provádění většiny směrnic EU týkajících se vody. Místní a regionální orgány jsou navíc většinou zodpovědné i za politické oblasti, které jsou důležité pro udržitelné hospodaření s vodními zdroji, k nimž patří územní plánování, infrastruktura, politika mobility, udělování povolení, zemědělství a správa krajiny, dodávky vody, ochrana povrchových a podzemních vod, přizpůsobení se změně klimatu a ochrana před záplavami;
5. bere na vědomí závěry Evropské rady ze dne 17. října 2016 týkající se udržitelného hospodaření s vodou. VR tyto závěry ze summitu Rady – a konkrétně to, že voda je prioritou – podporuje a vyjadřuje souhlas s argumentem, že se odpovědnosti v oblasti hospodaření s vodou v jednotlivých členských státech liší, a že je tudíž nezbytná určitá flexibilita, pokud jde o možná řešení, mj. potřebu zavést infrastrukturu pro regulaci vodních zdrojů, aby se dosáhlo vysoké úrovně životního prostředí a vodních mas a uspokojila se poptávka;

⁽¹⁾ Směrnice o podzemních vodách (2006), směrnice o normách environmentální kvality (2008), směrnice o čištění městských odpadních vod (1991), směrnice o dusičnanech (1991), nová směrnice o vodách ke koupání (2006), směrnice o pitné vodě (1998), směrnice o povodních (2007), rámcová směrnice o strategii pro mořské prostředí (2008) a dvě rozhodnutí Komise (2005 a 2008) o ekologickém stavu.

6. upozorňuje proto, že je důležité dodržovat zásadu subsidiarity a proporcionality. Národní, regionální a místní podmínky jsou rozhodující například u opatření souvisejících s opětovným využíváním vody či zvýšením účinnosti na straně poptávky (hospodárné využívání vody), neboť míra dostupnosti vody je různá. Proto je důležité poskytnout v evropském rámci prostor pro projednání těchto otázek na vnitrostátní, regionální a místní úrovni a pro přijetí nezbytných opatření na těchto úrovních;
7. uznává velmi ambiciózní dobrovolnou „Agendu pro komunální vody pro rok 2030“ přijatou na konferenci měst o vodě v Leeuwardenu v únoru 2016, a podporuje města v Evropě, aby ji podepsala;
8. podporuje záměr Evropské komise předložit v roce 2017 v rámci provádění akčního plánu oběhového hospodářství návrh na minimální požadavky týkající se opětovného využívání vody a provést (v rámci REFIT) přezkum směrnice o pitné vodě⁽²⁾, přičemž je třeba dbát na to, aby nedocházelo k nepřiměřeným negativním dopadům na jiná odvětví, jako je např. zemědělství;
9. upozorňuje na to, že je třeba zohlednit rozdíly mezi jednotlivými regiony, pokud jde o dostupnost vodních zdrojů. Neměla by být stanovena povinnost vodu opětovně využívat, pokud ji nelze zdůvodnit. Opětovné využívání vody může být v zásadě řešením v regionech, v nichž je dostupnost vodních zdrojů problémem;
10. v této souvislosti vyzývá Evropskou komisi, aby na základě vyváženého a jednotného přístupu zajistila, že opětovné využívání vody bude pouze dodatečnou možností zásobování vodou a bude doprovázeno souběžným zlepšováním účinnosti na straně poptávky a že případné dopady snížené dostupnosti vody budou analyzovány a zohledněny;
11. považuje za nezbytné, aby místní a regionální orgány mohly prostřednictvím tohoto stanoviska předložit doporučení ke zlepšení provádění právních předpisů EU týkajících se vody a aby byly i nadále úzce zapojeny do budoucí evropské vodní politiky;

Souvislosti a oblast působnosti stanoviska

12. již v minulosti se vícekrát vyslovil k tématům týkajícím se hospodaření s vodou. Předkládané stanovisko navazuje na předchozí stanoviska VR, k nimž patří:
- a) stanovisko k *návrhu směrnice Evropského parlamentu a Rady, kterou se mění směrnice 2000/60/ES a 2008/105/ES, pokud jde o prioritní látky v oblasti vodní politiky*, CdR 1120/2012⁽³⁾;
  - b) stanovisko *Sedmý akční program Evropské unie pro životní prostředí*, CdR 593/2013⁽⁴⁾;
  - c) stanovisko *Udělování koncesí*, CdR 100/2012⁽⁵⁾;
  - d) stanovisko *Úloha místních a regionálních orgánů při podpoře udržitelného hospodaření s vodními zdroji*, CdR 5/2011⁽⁶⁾.
13. zdůrazňuje, že pokud jde o dopady změny klimatu na hospodaření s vodou, musí být politiky prováděné na místní, regionální, státní a unijní úrovni úzce spjaty s opatřeními přijatými v rámci strategie EU pro přizpůsobení se změně klimatu, a v této souvislosti odkazuje na stanovisko z vlastní iniciativy *Směrem k nové strategii EU pro přizpůsobení se změně klimatu – integrovaný přístup*, CdR 2430/2016;
14. je si vědom rozsahu oblasti vodní politiky, přičemž toto stanovisko z vlastní iniciativy je zaměřeno na vnitrozemské vodní hospodářství, konkrétně na kvalitu vody, na nedostatek sladké vody a na protipovodňovou ochranu. Nezabývá se v tomto stanovisku hospodařením s vodou moří a oceánů, tedy rámcovou směrnicí o strategii pro mořské prostředí ani směrnicí o územním plánování námořních prostor, jimž se věnoval ve svých předchozích stanoviscích;

Význam řádného hospodaření s vodou

15. upozorňuje na velké výzvy, jež nás v oblasti hospodaření s vodou v důsledku změny klimatu a stále intenzivnějšího využívání půdy čekají:

⁽²⁾ Pracovní program Komise na rok 2017, COM(2016) 710 final, příloha I.

⁽³⁾ Úř. věst. C 17, 19.1.2013, s. 91.

⁽⁴⁾ Úř. věst. C 218, 30.7.2013, s. 53.

⁽⁵⁾ Úř. věst. C 277, 13.9.2012, s. 74.

⁽⁶⁾ Úř. věst. C 259, 2.9.2011, s. 13.

- a) v krátkodobém horizontu zvyšuje rostoucí proměnlivost srážkového režimu riziko záplav a sucha. Růst teploty vody a proměnlivost extrémních jevů, včetně povodní a období sucha, mají vliv na kvalitu vody. Stejně tak ovlivňují změny objemu a kvality vody její dostupnost, stálost a přístupnost a mají vliv na fungování a využívání stávající infrastruktury a postupy hospodaření;
- b) ve střednědobém horizontu je problémem účinné dosažení požadovaných cílů v oblasti kvality vody;
- c) v dlouhodobém horizontu jsou hlavními problémy dopady vzestupu hladiny moří a nedostatek (sladké) vody, jež budou mít významné sociálně-ekonomické důsledky, jako je např. migrace z oblastí, kde už moře zaplavilo pevninu nebo kde už je sladké vody nedostatek. Očekávané srážkové a teplotní změny budou mít mimoto pravděpodobně dopad na výskyt záplav, jež budou mít velké socioekonomické a zdravotní důsledky;

16. upozorňuje na vysokou hospodářskou hodnotu odvětví vodního hospodářství a na hospodářský význam řádné správy vodních zdrojů. Několik příkladů:

- a) celosvětové dodávky, úprava a distribuce vody jsou rozhodujícím faktorem našeho soužití: zajišťují nám potraviny, hygienická zařízení, zdraví a blahobyt. Z celosvětové ekonomiky o hodnotě cca 70 bilionů EUR je 63 bilionů EUR přímo závislých na vodě ⁽⁷⁾;
- b) nedávná zpráva OSN uvádí, že 1 miliarda pracovních míst na celém světě, tj. přibližně 40 % veškerých pracovních míst, silně závisí na vodě, a další miliarda na ní závisí částečně. To znamená, že na vodě závisí 80 % všech pracovních míst na světě ⁽⁸⁾;
- c) evropské vodohospodářské odvětví zahrnuje 9 000 aktivních malých a středních podniků a v samotných veřejných vodohospodářských zařízeních zajišťuje 600 000 pracovních míst ⁽⁹⁾;
- d) celková odhadovaná hrubá přidaná hodnota odvětví zahrnujícího služby v oblasti hygieny a dodávek vody dosáhla v roce 2010 výše 44 miliard EUR a představovala přibližně 500 000 pracovních míst ⁽¹⁰⁾;
- e) během posledních 15 let způsobily povodně – vedle nepojištěných škod – nejméně 25 mld. EUR pojištěné škody. Jen v roce 2014 dosáhla odhadovaná škoda téměř 5 mld. EUR. Podle předpovědí vzroste tato roční výše škod do roku 2050 na pětinasobek ⁽¹¹⁾;

Nutnost jiného druhu politiky

17. vzhledem k tomu, že ohledně rozsahu a dopadu budoucích problémů týkajících se vody dosud panuje značná nejistota a liší se i právní rámec, se Výbor domnívá, že politiku založenou na „plánu“ lze považovat za dobré východisko pro zlepšení vztahů mezi různými institucemi a prozkoumání nových inovativních způsobů tvorby politiky, jež by umožnily spolupráci různých odvětví díky hledání synergií a předcházení konfliktům. Musí se zavést něco, co lze nazvat „přízpusobitelnou politikou“. Následující tabulka ukazuje různé možnosti:

		Normy a hodnoty	
		shodné	rozdílné
Znalosti	shoda	plánovaná politika	jednání o normách
	rozpor	jednání o znalostech	přízpusobitelná politika

⁽⁷⁾ WssTP Water Vision 2030, *The Value of Water: Towards a Future proof model for a European water-smart society*, říjen 2016 (<http://wsstp.eu/publications/>).

⁽⁸⁾ Zpráva OSN o světovém vývoji v oblasti vody z roku 2016.

⁽⁹⁾ COM(2012) 216 final.

⁽¹⁰⁾ Eurostat (2013), COM(2014) 363 final.

⁽¹¹⁾ „Multi-hazard assessment in Europe under climate change“ (Giovanni Forzieri a další, *Climatic Change*, červenec 2016, číslo 137, část 1, s. 105–119).

18. vyzývá Evropskou komisi, aby v rámci nadcházející revize směrnice o pitné vodě, opatření týkajících se opětovného využívání vody, případného přezkumu směrnice o čištění městských odpadních vod a do budoucna přezkumu rámcové směrnice o vodě provedla průzkum možností přizpůsobitelné politiky v oblasti vodní politiky. Tento průzkum by se měl zaměřit na nejdůležitější podmínky přizpůsobitelné politiky, tj. na ucelenost, výměnu informací, flexibilitu a diferenciaci týkající se cílů a úsilí, jakož i na inovace. Při zkoumání možností nové politiky by Komise měla konzultovat místní a regionální orgány s cílem zajistit, aby budoucí návrhy co nejlépe odpovídaly jejich zájmům a aby jejich pravomoci spíše podporovaly, než snižovaly;

Ucelená politika

19. vyzývá Evropskou komisi, aby své převážně odvětvové vodní politiky změnila v politiku ucelenou, a žádá ji tedy, aby zajistila, že hospodaření s vodou bude začleněno jako průřezový prvek do dalších oblastí politiky, jež s tímto zdrojem úzce souvisejí, jako je například lidská spotřeba, energetika, zemědělství, rybolov, cestovní ruch, životní prostředí atd.;

20. domnívá se, že základem vodní politiky musí být i nadále zásada předběžné opatrnosti a zásada znečišťovatel platí. Diferencovaný přístup však musí umožnit zachování všech možností, aby se dospělo k těm nejúčinnějším a nejefektivnějším řešením, tak aby bylo možné se ve výjimečných případech odchýlit od východiska. Tato řešení budou zavedena prostřednictvím inovativních, cílených a environmentálně udržitelných vědeckých přístupů;

21. v této souvislosti poukazuje na to, že energie, resp. energetické náklady mohou být hlavní překážkou zavádění inovací a nekonvenčních řešení nedostatku vody, např. dopravy vody do suchých oblastí či provozu odsolovacích zařízení, a zdůrazňuje, že při koncipování politik EU je nutné brát v úvahu využívání energie z obnovitelných zdrojů v tomto kontextu i potenciál samotné vody jako zdroje;

22. upozorňuje na rostoucí využívání léčiv, např. antibiotik, jejichž účinné látky se kanalizací dostávají do povrchových vod. To přináší nejen vyšší nároky na výrobu pitné vody z povrchové vody, ale může rovněž způsobit zvýšené riziko imunity bakterií. Řešení tohoto problému spočívá v přístupu zaměřeném na různé zdroje zbytků léčiv, tedy nespotřebované léčivé přípravky a pozůstatky léčiv v moči a výkalech;

23. vybízí členské státy a místní a regionální orgány, aby do svých politik v oblasti vodohospodářství začlenily koncepci zelené infrastruktury a opatření pro přirozené zadržování vody jako doplněk nebo jako alternativu k tradičním šedým strukturálním opatřením (například snížení hydromorfologických tlaků v povodí řek), či do svých operačních programů financovaných z evropských strukturálních a investičních fondů (například na obnovu mokřadů a lesů), nebo do územního plánování (např. pro skladování dešťové vody (pro opakované použití) nebo aby zvýšily schopnost zadržovat vodu za účelem snížení dopadu povodní);

24. upozorňuje na nutnost zlepšit řízení vodních zdrojů pomocí ochrany dodávek čisté vody v době přírodních pohrom⁽¹²⁾;

25. vybízí místní a regionální orgány, aby vstoupily v jednání s pojišťovacími společnostmi a vládami členských států a zajistily, že všechny domácnosti, zemědělské provozy a podniky, jež mohou být postiženy povodní, budou mít možnost získat dostupné pojištění. Dále je třeba pracovat na zajištění toho, aby všechny zainteresované strany uznaly, že odolnost budov od samého počátku je nejefektivnější možností, jak minimalizovat rizika a dlouhodobě snížit náklady související s přírodními katastrofami;

Výměna informací mezi vykonavateli a tvůrci politik

26. konstatuje, že cíle jednotlivých oblastí politiky jsou samy o sobě slučitelné s ostatními oblastmi politiky („plánovaná politika“). Nicméně provádění nezbytných opatření je často ve vzájemném rozporu. Výbor poukazuje na skutečnost, že v regionech a městech, kde provádění probíhá, je často nutné dělat mezi takto si odporujícími opatřeními kompromisy;

27. vyzývá Evropskou komisi, aby posílila výměnu informací mezi vykonavateli vodní politiky, tj. místními a regionálními orgány, a tvůrci této politiky v Bruselu, a aby informace např. o vzájemně si odporujících cílech začlenila do své nové politiky nebo do změn své politiky;

⁽¹²⁾ CdR 2646/2014.

Přezkum a provádění stávajících právních předpisů

28. očekává plánovanou revizi směrnice o pitné vodě s cílem zlepšit systémy monitorování a analytické ukazatele, zajistit lepší přístup k informacím týkajícím se jakosti pitné vody pro občany, řešit problémy úniků vody, rozvíjet regulační rámec pro malé dodávky pitné vody či pro jednotlivce, navrhnout řešení problémů, které způsobují materiály ve styku s pitnou vodou, a aktualizovat stávající odchylky od právních předpisů;

29. trvá na tom, aby budoucí revize směrnice o čištění městských odpadních vod měla za cíl zejména zlepšení monitorování, podávání zpráv a veřejné šíření údajů, a důrazně doporučuje mít na zřeteli souvislost s oběhovým hospodářstvím a účinným využíváním zdrojů v EU. Při podávání zpráv by se členskými státy mělo pomoci alespoň v té míře, v níž splnily své povinnosti;

30. vítá nový přístup Evropské komise spočívající v posuzování „míry nesouladu“, kdy se soustředí na zbývající slabiny současného řádného sbírání, shromažďování a čištění odpadních vod a doplňuje tak oficiální posuzování souladu s právními závazky vyplývajícími ze směrnice o čištění městských odpadních vod. S uspokojením zaznamenává, že Evropská komise ve své 8. zprávě o provádění této směrnice poprvé zpracovala a uvedla výsledky, k nimž se dospělo na regionální úrovni, a vyzývá Evropskou komisi, aby zachovala posuzování „míry nesouladu“ i regionální přístupy a dále je rozvíjela ve spolupráci s místními a regionálními aktéry;

31. vyzývá Evropskou komisi, členské státy a místní a regionální orgány ke snížení nedostatku vody a k dalšímu zvýšení racionálního hospodaření s vodou, zejména tím, že:

- a) jasně upřednostní řízení poptávky po vodě, využívání vody při zavlažování, stavebnictví a v odvětví energetiky;
- b) bude řešit nadměrné využití u přezkumu povolení nebo lepšího prosazování předpisů v souladu s rámcovou směrnicí o vodě;
- c) co nejrychleji přijme nutná opatření v rámci politiky týkající se výrobků, včetně budoucích právních předpisů s cílem zvýšit účinnost využívání vody u zařízení v pracovním plánu podle směrnice o ekodesignu;
- d) dále podpoří měření spotřeby vody ve všech odvětvích a u uživatelů;
- e) bude řešit úbytek vody v důsledku netěsností tím, že podpoří investice do infrastruktury, financované rovněž prostřednictvím vhodných poplatků za vodu a příslušných donucovacích opatření;

Flexibilita a diferenciací cílů

32. konstatuje, že existují rozpory mezi cíli v oblasti kvality vody a společnou zemědělskou politikou (SZP), a žádá Evropskou komisi, aby zajistila lepší sladění těchto dvou oblastí politiky. EU by měla zamezit zvyšování těchto konfliktů a administrativní zátěže spojené s nutností uplatňovat potenciálně konfliktní právní úpravu, a spíše usilovat o nacházení nejúčinnějších, nákladově efektivních a vzájemně se doplňujících kompromisních řešení;

33. domnívá se, že je vhodné a potřebné začlenit do rámcové směrnice o vodě směrnicí 91/676/EHS ze dne 12. prosince 1991 o ochraně vod před znečištěním dusičnany ze zemědělských zdrojů, aby se sjednotila opatření k dosažení dobrého stavu vodních mas a byla zaručena kvalita pitné vody;

34. žádá Evropskou komisi, aby prozkoumala možnosti zavedení flexibilnější a diferencovanější vodní politiky. Flexibilita je nezbytná vzhledem k nejistotě týkající se budoucích problémů v oblasti vody. Proto je nevyhnutelné, aby cíle a přístup vodní politiky zajistily rovnováhu mezi nezbytnou právní jistotou umožňující dlouhodobé plánování a víceleté nákladově intenzivní investice na jedné straně a schopností přizpůsobit se v případě potřeby novým okolnostem na straně druhé. Diferenciací cílů podle času a místa je proto nutná k posílení účinnosti opatření a ke zlepšení jejich akceptace⁽¹³⁾, nesmí to však vést ke snižování ambic;

⁽¹³⁾ Například v povodí řek je mnohem účinnější přijímat opatření proti záplavám nebo ke zlepšení kvality vody na horním toku než na dolním. Je přitom samozřejmé, že se regiony na dolním toku podílejí na opatřeních prováděných na horním toku.

35. vyzývá Evropskou komisi, aby v rámcové směrnici o vodě vytvořila alternativu standardu sledování „one out, all out“. Pravidlo „one out, all out“ neposkytuje příliš přesný obraz skutečného ekologického a chemického stavu ani úsilí, které již bylo na zlepšení kvality vody vynaloženo. Je nutné vyvinout takový nástroj sledování, jenž bude zohledňovat výsledky, kterých už bylo v členských státech dosaženo, a to mimo jiné v zájmu zachování akceptace nezbytných opatření;

Výzkum a inovace

36. je přesvědčen, že pro řešení současných i budoucích problémů týkajících se vody mají vedle politických inovací nejdůležitější význam další inovace technické⁽¹⁴⁾. V zájmu podpory tohoto typu inovací zdůrazňuje možný přínos agendy na úrovni EU, která by se zabývala akcemi v oblasti inovací hospodaření s vodou a směřovala ke společnosti s inteligentním udržitelným a oběhovým hospodařením s vodou. Takový rámec by pomáhal vybízet členské státy a místní a regionální orgány, aby s podporou Evropské komise zaujímal systematické inovativní přístupy a vytvářely nebo usnadňovaly partnerství v oblasti inovativních projektů hospodaření s vodou. Přestože se současná platforma znalostí a možnosti financování inovací silně rozvíjejí, posilují a rozšiřují, vidí Výbor dvě zásadní překážky, jež brání zavádění inovativních řešení. Výbor proto rovněž vyzývá Evropskou komisi, aby:

- a) dále snižovala administrativní zátěž související se získáním přístupu k evropským fondům pro inovace prostřednictvím spolupráce a investic s cílem zabránit významným dlouhodobým výzvám pro hospodaření s vodou v celé EU. Pozornost je třeba věnovat zejména vzájemně si odporujícím předpisům týkajícím se politiky v oblasti státní podpory a obtížnému přístupu podniků k fondům pro inovace;
- b) prozkoumala možnost vytvoření prostoru pro experimentování v situacích, kdy existují omezení vycházející z jiných oblastí politiky, jež brání uskutečňování inovačních řešení;

Závěr

37. upozorňuje na to, že hospodaření s vodou je kapitálově náročnou oblastí politiky, v níž se uskutečňují velké investice. Tyto investice v budoucnu ještě porostou. Uplatněním širšího pojetí definice tohoto problému a jeho případných řešení a zlepšením integrace příbuzných oblastí politiky (např. zemědělství, energetiky, zdravotnictví), kterou již obhájí stávající předpisy, se snižuje riziko odlivu investic, vytváří se nové příležitosti a vzniká živná půda pro inovace. Problém spočívá v tom, že je nutné dělat uvážlivá rozhodnutí, která berou v úvahu to, co chceme zachovat dnes, ale zároveň ponechávají dostatečný prostor pro zvládnutí nejistých budoucích výzev v duchu zásady **Manage the source of life!**

V Bruselu dne 9. února 2017.

předseda
Evropského výboru regionů
Markku MARKKULA

⁽¹⁴⁾ Např. odpadní voda je po sekundárním vyčištění vhodným zdrojem pro výrobu pitné vody, každopádně srovnatelným s odsolováním. Úkolem je zde však dosažení akceptace veřejností.

Stanovisko Evropského výboru regionů – Směrem k nové strategii EU pro přizpůsobení se změně klimatu – integrovaný přístup

(2017/C 207/10)

Zpravodajka: Sirpa Hertell (FI/ELS), členka rady města Espoo

POLITICKÁ DOPORUČENÍ

VÝBOR REGIONŮ

1. zdůrazňuje, že mnohá z jeho doporučení ke strategii EU pro přizpůsobení se změně klimatu (CdR 3752/2013) stále platí a měla by být prostudována současně s tímto stanoviskem. Upozorňuje zejména na: návrhy přimějí propojit strategii pro přizpůsobení s koncepcí odolnosti vůči změně klimatu a dále rozvinout koncepci a posouzení „zranitelnosti“ různých území; návrh položit větší důraz na řešení v oblasti přizpůsobení založená na zelené infrastruktuře a zřeteli k biologické rozmanitosti a ekosystémům; varování, že může být rovněž potřeba sestavit scénáře pro přizpůsobení se nárůstu teploty vyššímu než 2 stupně, pokud nebude úsilí v kontextu Pařížské dohody úspěšné;

2. oceňuje, že probíhá práce pod hlavičkou všech osmi akcí strategie EU pro přizpůsobení se změně klimatu a že se již začínají projevovat výsledky (např. přijetí vnitrostátních strategií pro přizpůsobení v 75 % členských států EU či spuštění iniciativy Mayors Adapt, která je nyní součástí Paktu starostů a primátorů), a proto očekává hodnocení a přezkum této strategie ze strany Evropské komise. Zdůrazňuje, že to je trvajícím proces, v jehož rámci by členské státy měly rovněž neustále aktualizovat své vlastní strategie, aby držely krok s vývojem znalostní základny a příslušnými právními rámci a mezinárodními dohodami;

A. SPRÁVA

Posílení rámce víceúrovňové správy

3. uznává, že Komise a členské státy sice hrají klíčovou úlohu při stanovování politického a regulačního rámce, avšak jsou to místní a regionální orgány, které stojí v čele úsilí o zmírňování zranitelnosti svého území vůči různým dopadům změny klimatu prostřednictvím konkrétních opatření pro přizpůsobení, a proto zdůrazňuje, že zásadní význam má dobře fungující rámec víceúrovňové správy;

4. vyzývá Evropskou komisi, aby podporovala větší spolupráci mezi různými úrovněmi správy (EU, členské státy, místní a regionální orgány) s cílem sladit priority, minimalizovat protichůdné nebo paralelní vzájemně nesouvisející procesy, maximalizovat synergie mezi strategiemi a plány vypracovanými na úrovni EU a na vnitrostátní úrovni a dokumenty vypracovanými na regionální a místní úrovni, a tím zajistit větší soudržnost politik, ale také koordinovanou a doplňkovou činnost;

5. podporuje iniciativy EU, jako je Pakt starostů a primátorů v oblasti klimatu a energetiky a nová partnerství v rámci městské agendy EU, jež podporují vznik koordinovaných systémů víceúrovňové správy a platform pro spolupráci. Měla by se zvážit úloha, již by mohly hrát v úvahách o potřebách měst a regionů a zlepšení spolupráce. VR také očekává, že bude v rámci městské agendy včas vytvořeno partnerství k tematické prioritě přizpůsobení se změně klimatu, včetně jejího hospodářského, sociálního a environmentálního rozměru;

6. zdůrazňuje v této souvislosti, že je potřeba více zapojit města a regiony do přípravy a provádění národních strategií a plánů pro přizpůsobení. Vyzývá proto členské státy EU, aby se zohledněním svých specifických podmínek vytvořily vhodnou institucionální strukturu nebo platformu, jež by usnadňovala neustálé konzultace a užší spolupráci (např. prostřednictvím pracovních skupin), a žádá Evropskou komisi, aby tento vývoj podpořila;

7. domnívá se, že by se v přezkumu strategie EU pro přizpůsobení se změně klimatu měla lépe zohlednit zásadní úloha regionů (např. prostřednictvím samostatné kapitoly) a mělo by se lépe podpořit jejich úsilí. Regiony totiž v procesu přizpůsobení fungují jako koordinátor/zprostředkovatel, a zajišťují tak, že priority stanovené členskými státy odpovídají

reálným potřebám a očekáváním a naopak. Mohou také fungovat jako katalyzátor, a to podpořením úsilí vyvíjeného místními orgány o posílení odolnosti vůči rizikům změny klimatu a katastrof, budováním kapacit a rozdělováním dostupných finančních prostředků, jak dokazují regiony, jež jsou již zapojeny do Paktu starostů a primátorů jako „koordinátoři“. Vyzývá Evropskou komisi, aby dále uznala odpovědnosti a činnosti, jež v rámci Paktu starostů a primátorů vykonávají nejen místní, ale i regionální orgány (např. v podobném duchu, jako je současná práce RegionsAdapt);

8. poukazuje na to, že místní a regionální orgány v některých členských státech vnímají neexistující legislativní normativní rámec jako překážku pro svou činnost. Uvítaly by tedy jednoznačnější mandát od EU a vnitrostátních orgánů k přijetí opatření v oblasti přizpůsobení. Pokud jde o vnitrostátní úroveň, vítá VR nedávné úsilí, jež některé členské státy vyvinuly v oblasti začleňování aspektů přizpůsobení do konkrétních právních předpisů (např. na základě rámcové směrnice o vodě a směrnice o povodních);

9. vyzývá Evropskou komisi, aby přezkoumala, kolik místních a regionálních orgánů v EU a v jednotlivých členských státech má strategii nebo plán pro přizpůsobení. Na tomto základě by mohla Evropská komise ve spolupráci s místními a regionálními orgány navrhnout cíle pro EU jako celek a cíle pro jednotlivé členské státy, aby podpořila další rozvoj místních a regionálních strategií a plánů pro přizpůsobení ze strany místních a regionálních orgánů;

B. ZAPOJENÍ a ŘÍZENÍ

Posílení zapojení více zúčastněných stran a prolomení izolovaných přístupů

10. zdůrazňuje, že kromě dobře fungujícího rámce víceúrovňové správy by se v přezkumu strategie EU pro přizpůsobení se změně klimatu měl položit větší důraz na nezbytnost zapojení mnoha zúčastněných stran a meziodvětvový přístup (namísto izolovaných přístupů), aby bylo možné provádět účinnější a integrovanější místní opatření v oblasti přizpůsobení. Přezkum by mohl zahrnovat (nebo odkazovat na) několik konkrétních příkladů, které dokazují výhody spolupráce před izolovanou činností při společném hledání řešení na regionální/místní úrovni. Tyto participativní přístupy by se měly silně povzbuzovat a podporovat, a to i prostřednictvím projektů financovaných EU (např. prostřednictvím budoucích výzev v rámci programu LIFE nebo Horizontu 2020);

11. zdůrazňuje, že je důležité důkladně prozkoumat faktory úspěšnosti a překážky různých podob spolupráce mezi vědci, odborníky a tvůrci politik na místní/regionální úrovni. Z těchto informací by mohla vzejít praktická doporučení založená na konkrétních příkladech partnerství (partnerství mnoha zúčastněných stran, partnerství veřejného a soukromého sektoru), která by měla být obecně šířena, např. prostřednictvím evropské platformy pro přizpůsobení se změně klimatu (Climate-ADAPT);

12. připomíná potřebu zvýšit prostřednictvím všech dostupných komunikačních kanálů povědomí o nutnosti přijímat integrovaná opatření k přizpůsobení a zmírňování, aby se dosáhlo co nejvyšších synergií mezi těmito dvěma prvky politiky v oblasti změny klimatu a zamezilo se „nesprávnému přizpůsobení“. Vyzývá proto Evropskou komisi, aby v přezkumu prozkoumala inovativní mechanismy ke zvýšení povědomí a přijetí mezi místními a regionálními subjekty (včetně občanů i podniků) a ke stimulaci změny chování;

Investice do budování kapacit a sdílení znalostí

13. zdůrazňuje, že je důležité budovat další kapacity a řešit nedostatek znalostí v evropských městech a regionech, a domnívá se, že dobrým výchozím bodem pro to je portál Climate-ADAPT a související nástroj na podporu přizpůsobení měst (Urban Adaptation Support Tool). Tento nástroj je však zapotřebí neustále konsolidovat a obohacovat, dále propagovat a lépe propojit s platformou Paktu starostů a primátorů a rovněž se musí zlepšit jeho uživatelská vstřícnost. Vyzývá Komisi, aby provedla konzultaci s městy a regiony s cílem společně stanovit, jak uzpůsobit portál Climate-ADAPT tak, aby co nejlépe vyhovoval jejich potřebám, a rozhodnout, zda by měl být zahrnut do internetové stránky Paktu starostů a primátorů;

14. zdůrazňuje, že je třeba pokračovat ve shromažďování osvědčených postupů vyzkoušených v praxi. Osvědčené postupy stanovené ve městech a regionech musí být uloženy v jediném, veřejně přístupném a snadno prohledatelném archivu (jako je např. portál Climate-ADAPT nebo katalog příkladů z praxe na internetových stránkách Paktu starostů a primátorů), aby se usnadnilo sdílení zkušeností mezi partnery. Tato databáze by měla zejména obsahovat prvky vhodné ke zjištění příkladů, které vycházejí z podobných poměrů (např. možná klimatická rizika, hustota obyvatel) nebo vykazují podobné zeměpisné charakteristiky (např. poloha v horách, na břehu řeky nebo moře nebo v jejich blízkosti), aby bylo možné vytvořit typologii přizpůsobení. Je připraven přispět k identifikaci úspěšných postupů na regionální úrovni

a k mobilizaci průkopnických regionů, počínaje činností, kterou vykonává jeho komise ENVE a skupina „velvyslanců Paktu VR“, která by měla být dále rozšířena a podporována;

15. zdůrazňuje, že by se předávání znalostí mělo rovněž usnadňovat pomocí spolupráce mezi městy. Komise by měla určit, propagovat a odpovídajícím způsobem financovat vhodné partnerské a poradenské činnosti. Twinningové programy, které již navrhl Pakt starostů a primátorů, se ukázaly jako úspěšné a cenné, a měly by proto být v budoucnosti opakovány a rozšířeny (např. prostřednictvím ročních výzev k podávání žádostí);

16. naléhavě vyzývá Komisi, aby upevnila úsilí o vytvoření příznivého rámce pro budování kapacit ve městech a regionech. Z velkého množství iniciativ, nástrojů a programů EU, které již poskytují městům a regionům různé příležitosti pro budování kapacit (např. workshopy, internetové semináře, pokyny), jsou jejich příjemci v současné době zmateni;

17. domnívá se, že by Komise i navzdory určitým současným snahám (zahrnujícím zejména nedávné spuštění nového portálu „jednotného kontaktního místa“ v rámci městské agendy EU) měla vyjasnit konkrétní rysy, ale rovněž doplňkovost různých služeb navrhovaných městům a regionům v oblastech přizpůsobení (a oblastech s ním souvisejících) a zavázat se k odstranění nedostatků ve znalostech, které se objeví během procesu určování a shromažďování. Žádá Komisi, aby v rámci tohoto procesu:

- a) co nejlépe využila hlavní iniciativu EU pro města a regiony v oblasti přizpůsobení, tj. Pakt starostů a primátorů v oblasti klimatu a energetiky, a aby jí přisoudila pozici hlavní zastřešující iniciativy pro místní opatření v oblasti klimatu;
- b) pokračovala v začleňování otázek přizpůsobení do všech ostatních stávajících iniciativ EU s městským, regionálním nebo venkovským rozměrem;
- c) posílila součinnost s dalšími partnerskými iniciativami (např. RegionsAdapt, Under2MoU, kampaň za odolná města) s cílem využít jejich zkušeností a know-how, zajistit větší soudržnost a stimulovat společné akce ve prospěch měst a regionů;
- d) podporovala vazby na vnitrostátní, regionální a místní iniciativy, jež sledují ambiciózní cíle a poskytují příležitosti k vytváření sítí a partnerství, a to neohledně na jejich zapojení či nezapojení do výše uvedených iniciativ;

Posílení znalostní základny týkající se klimatických rizik a zranitelných míst

18. uznává, že všechny úrovně správy včetně měst a regionů musí náležitě chápat klimatická rizika a zranitelná místa svých území a musí se jimi řídit při přijímání rozhodnutí a v tvorbě politik. Vyzývá v této souvislosti Komisi, aby dále podporovala rámce pro posuzování rizik a zranitelných míst na regionální a místní úrovni, jelikož jsou výchozím bodem jakékoliv strategie pro přizpůsobení a základem opatření vycházejících z faktů;

19. zdůrazňuje, že místní a regionální orgány pravidelně upozorňují na tyto překážky pro provádění opatření k přizpůsobení: 1) chybějící užitečné a srozumitelné informace o klimatu (či přístup k nim) a 2) chybějící odborné znalosti pro výklad těchto informací a zkušenosti s ním. Je proto nutná další podpora formou dokumentace a sdílení osvědčených postupů, díky nimž se nejprve seznámí s již existujícími informacemi a která jim poté usnadní převedení informací do menšího měřítka a výklad dopadů na úrovni města/regionu;

20. vyzývá Komisi, aby dále podporovala probíhající úsilí měst a regionů, pokud jde o klimatické projekce a posuzování rizik, tím, že posílí své (výzkumné) činnosti týkající se identifikace vhodných nástrojů a metod (modelování rizik), sestavování (makro)regionálních scénářů klimatických dopadů a vytvoření sítí klimatických služeb (v rámci programu Horizont 2020) na mezinárodní a evropské úrovni a na (nižší než) vnitrostátní úrovni. Tyto sítě klimatických služeb mobilizují příslušné odborníky a poskytovatele dat (např. výzkumnou obec) a dávají místním a regionálním politikům k dispozici stávající informace a znalosti ve srozumitelné podobě;

21. zdůrazňuje, že je s ohledem na podporu přijímání opatření k přizpůsobení důležité podporovat zveřejňování klimatických rizik. Začalo se objevovat několik nových dobrovolných nebo soukromě iniciovaných iniciativ v oblasti zveřejňování klimatických rizik, jež by Komise mohla dále podpořit a propagovat;

22. vítá v této souvislosti iniciativu Komise prozkoumat možnosti spolupráce s odvětvím pojišťovnictví jakožto hlavním poskytovatelem dat a potenciálních investic. Vyzývá Komisi, aby posoudila pojistné mechanismy, jež by mohly stimulovat prevenci rizik a podporovat snižování škod, a aby spolupracovala s pojišťovacími společnostmi a zajistila, že se budou s veřejným sektorem dělit o své znalosti a expertízu v oblasti modelování rizik a řízení rizik katastrof. V přezkumu by se měla dále podpořit existující úspěšná partnerství, jež by mohla inspirovat a motivovat ostatní. Zdůrazňuje v této souvislosti rovněž to, že naopak města nebo regiony, jež pojišťovatelé považují za „vysoce rizikové“, se mohou setkávat se specifickými překážkami v oblasti investic a rozvoje, a vyzývá Komisi, aby se v přezkumu zabývala tím, jak tyto problémy řešit;

Zkoumání socioekonomických přínosů

23. domnívá se, že by měl přezkum dále propagovat výhody posuzování socioekonomických důsledků přizpůsobení. Taková socioekonomická analýza je vodítkem pro osoby přijímající rozhodnutí, jelikož jim poskytuje jasnější přehled možných nákladů a přínosů opatření k přizpůsobení ve srovnání s nečinností, a tím přispívá ke zvyšování povědomí, pochopení kapacitních omezení a určení ekonomicky nejspříhodnějších přístupů;

24. zdůrazňuje, že města a regiony potřebují další informace o různých stávajících metodách, které lze použít pro takové posouzení (např. analýza nákladů a přínosů, větší počet kritérií, rozhodnutí zúčastněných stran, pokusy a pozorování), a jejich vhodnosti v různých situacích, a navrhuje proto, aby Komise poskytla odpovídající podporu prostřednictvím svých referenčních platformů Climate-ADAPT a Paktu starostů a primátorů;

Monitorování, podávání zpráv a hodnocení opatření

25. zdůrazňuje, že je potřeba vybavit místní a regionální orgány vhodnými nástroji a ukazateli v oblasti monitorování, podávání zpráv a hodnocení, jež usnadní a podpoří plánování opatření k přizpůsobení na místní úrovni. To by mohlo být rovněž prosazováno prostřednictvím referenčních platformů pro přizpůsobení (Climate-ADAPT a Paktu starostů a primátorů);

26. je přesvědčen, že je důležité zajistit, aby byly mezinárodní, evropské, vnitrostátní a regionální či místní rámce monitorování, podávání zpráv a hodnocení vzájemně slučitelné a aby se vzájemně posilovaly, což zaručí soudržnost a minimalizaci zátěže pro města a regiony;

27. vítá pokrok, kterého bylo v tomto směru dosaženo od zveřejnění strategie EU pro přizpůsobení se změně klimatu díky zavedení srovnávacího přehledu připravenosti na přizpůsobení pro členské státy EU a šablony Paktu starostů a primátorů pro monitorování a vykazování pro signatářská města, a je potěšen úzkou vazbou mezi nimi, domnívá se však, že jsou zapotřebí další propagace a pokyny pro jejich používání (např. prostřednictvím internetové stránky Paktu starostů a primátorů);

28. zdůrazňuje, že by se ještě měly prozkoumat další synergie s jinými partnerskými iniciativy navrženými současně na mezinárodní nebo evropské úrovni (např. RegionsAdapt, CRAFT, odolná města), jež disponují vlastními systémy monitorování, podávání zpráv a hodnocení, upozorňuje však, že další úsilí o harmonizaci nebo další spolupráce by neměly být na úkor potřeb a zájmů měst a regionů;

C. FINANCOVÁNÍ

Podpora přístupu k veřejnému financování

29. vítá existující finanční nástroje EU na podporu místních a regionálních opatření v oblasti klimatu (např. evropské strukturální a investiční fondy, ale také program Horizont 2020, LIFE, Fond solidarity EU či nástroj financování přírodního kapitálu), ale zdůrazňuje, že přístup k těmto fondům je pro města a regiony stále největší výzvou. Žádá proto Komisi, aby evropským místním a regionálním orgánům poskytla 1) snadno dostupné a srozumitelné informace o fondech a finančních nástrojích, které jsou pro provádění jejich akčních plánů k dispozici, a 2) další vedení a podporu, co se týče přístupu ke stávajícím nástrojům a možnost jejich uplatňování a případně i kombinování (např. pomocí školení připravených na míru);

30. připomíná svůj návrh zaujmout při posuzování nákladů a přínosů kapitálu přístup „celého životního cyklu“, aby se zajistila dlouhodobá návratnost investic do odolnosti vůči změně klimatu. Mělo by se vyžadovat, aby byly do účtů a rejstříků rizik zahrnuty hospodářské, environmentální a sociální důsledky opatření a kapitálových investic, které nezohledňují změnu klimatu, nebo možnosti spočívající v nečinnosti;

31. doufá, že přezkum bude klást větší důraz na potenciální úlohu regionů při usnadňování přístupu k některým režimům financování. Některé regiony již asistují při řízení a přerozdělování strukturálních fondů EU tím, že spojují a shromažďují projekty menšího měřítka vypracované obcemi na jejich území nebo přímo nabízejí financování. Upozorňuje však na to, že je stále zapotřebí další vedení, jež těmto řídicím orgánům pomůže využít celý potenciál dostupných evropských fondů a inovativních finančních nástrojů;

32. vyzývá Komisi, aby dále prozkoumala myšlenku rychlého přístupu k finančním nástrojům pro vybrané místní a regionální orgány, který by byl založen na faktorech, jako je to, že se již veřejně zavázaly ke komplexnímu přizpůsobení (např. tím, že se připojily k Paktu starostů a primátorů, že již provedly komplexní posouzení rizik a zranitelnosti či že již předložily akční plán pro přizpůsobení). Takový „zrychlený přístup“ by mohla Komise umožnit a podpořit prostřednictvím revize nezbytných předpokladů pro přístup k některým fondům nebo kritérií pro výběr a poskytování grantů v rámci různých programů (např. Horizont 2020 a LIFE). Tato cesta by také měla být prozkoumána přesvědčivějším způsobem v rámci evropských strukturálních a investičních fondů, a všem řídicím orgánům by se mělo doporučit využití možnosti již vyjádřené v několika regionálních operačních programech, tj. upřednostnění zásahů obsažených v akčních plánech udržitelné energetiky a v akčních plánech pro udržitelnou energetiku a klimatická opatření, které přijaly obce účastníci se Paktu starostů a primátorů;

Vylepšení stávajících finančních nástrojů

33. vítá iniciativu Komise zhodnotit v rámci přípravy příštího víceletého finančního rámce (VFR) pokrok ve využívání různých fondů EU, grantů a dalších finančních nástrojů (např. poučení z programu LIFE a začlenění opatření v oblasti klimatu do ESI fondů). Mělo by tak být snazší 1) navrhnout správný poměr standardních finančních nástrojů a nástrojů konkrétněji zaměřených na přizpůsobení, aniž by byly sníženy nezbytné rozpočtové prostředky na zmírňování změny klimatu, a 2) sestavit doporučení pro nadcházející výzvy k předkládání projektů (např. v rámci programů LIFE a Horizont 2020), a zaplnit tak zbývající mezery ve financování místních opatření v oblasti klimatu;

34. zdůrazňuje, že města a regiony považují program LIFE a konkrétněji jeho integrované projekty v oblasti klimatu za jeden z klíčových finančních nástrojů k testování, zkoušení a demonstrování opatření v oblasti přizpůsobení prostřednictvím víceoborového přístupu a ve velkém územním měřítku (regionálním, multiregionálním, národním či nadnárodním), a proto vřele doporučuje Komisi, aby ho rozšířila a podporovala;

Podpora investic

35. uznává, že mnoho evropských měst a evropských regionů má značný nevyužitý potenciál, pokud jde o přilákání více investic, a mnoho z nich rovněž čelí závažným překážkám při rozvoji vlastních investic;

36. domnívá se, že by Komise proto měla i nadále zkoumat inovativní způsoby, jak investice do opatření k přizpůsobení se změně klimatu směřovat k místním a regionálním orgánům, a žádá Komisi, aby jim poskytla odpovídající odborné poradenství, vedení a podporu při přípravě schůdných investic (např. prostřednictvím Evropského centra pro investiční poradenství nebo jiných cílených činností v oblasti budování kapacit) a při zajištění financování. Přezkum by mohl poskytnout příklady mechanismů jednání se soukromými investory a spolupráce s pojišťovny a Komise by měla více podpořit pilotní iniciativy v tomto směru;

Prolínání a kombinování veřejných a soukromých prostředků

37. zdůrazňuje, že městům a regionům by se mělo pomoci s hledáním kombinace veřejných a soukromých prostředků z mezinárodních, evropských, vnitrostátních a místních zdrojů, která bude v jejich místních podmínkách nejvhodnější k financování opatření v oblasti přizpůsobení. Jak se zdůrazňuje v přezkumu VFR na období 2014–2020, měla by Komise důkladněji prošetřit způsoby řešení zbývajících investičních potřeb pomocí propojování unijních, vnitrostátních a soukromých prostředků;

D. VSTUP na mezinárodní scénu**Mezinárodní výzva, jež si žádá mezinárodní reakci**

38. konstatuje, že se v posledních letech prohloubil mezinárodní dialog o klimatických otázkách a vyústil v nové mezinárodní dohody (např. sendajský rámec pro snižování rizika katastrof na období 2015–2030, Agenda pro udržitelný rozvoj 2030 a Pařížská dohoda o změně klimatu), a proto vyzývá Komisi, aby svoje opatření více zakládala na těchto globálních rámcích, posílila svoji příkladnou úlohu a také přispěla k budování synergií mezi nimi;

39. zdůrazňuje, že by se přezkum měl více zabývat přeshraničním aspektem otázky řízení klimatických rizik. V této souvislosti se jako vhodný přístup k učinění pokroku v přizpůsobení se změně klimatu v EU jeví makroregionální spolupráce, která podporuje výměnu informací a sdílení úsilí, jež překračují administrativní hranice. Komise by proto měla zvážit rozšíření a další podporu svých pilotních nadnárodních iniciativ (např. v regionech Podunají, Baltského moře, alpském či jadransko-iónském regionu) do dalších evropských i mimoevropských makroregionů;

40. vyzývá Komisi, aby položila větší důraz na výhody spolupráce mezi regiony (a mezi městy). V tomto ohledu by nový Globální pakt starostů a primátorů v oblasti klimatu a energetiky mohl nabídnout jiným regionům ve světě nové příležitosti k využití evropských zkušeností a příkladů a na druhé straně by evropským a místním orgánům dal šanci něco se přiučit od partnerů na jiných kontinentech;

41. poukazuje na to, že by se s ohledem na nedávné předpovědi UNFCCC ohledně budoucích migračních proudů měla v přezkumu prozkoumat vazba mezi přizpůsobením se změně klimatu a migrací. Měl by proto obsahovat novou kapitolu týkající se výzev a příležitostí spojených s migrací v důsledku klimatu. V této souvislosti by Komise měla prozkoumat způsoby, jak dále podpořit města a regiony v řešení mobility a případné integrace migrantů a uprchlíků;

42. závěrem by chtěl vyjádřit své přání účastnit se procesu konzultací zúčastněných stran ohledně přezkumu strategie EU pro přizpůsobení se změně klimatu, které Komise provede na začátku roku 2017, a má za to, že doporučení obsažená v tomto stanovisku, ale i v dalších stanoviscích k tématům souvisejícím s přizpůsobením ⁽¹⁾ jsou dobrým základem pro nadcházející diskusi.

V Bruselu dne 9. února 2017.

předseda
Evropského výboru regionů
Markku MARKKULA

⁽¹⁾ Účinný systém hospodaření s vodou – přístup k inovativním řešením (zpravodaj: Cees Loggen).
Hodnocení programu LIFE v polovině období (zpravodaj: Witold Stepień).
Akční plán pro sendajský rámec pro snižování rizika katastrof na období 2015–2030 – Uplatňování přístupu založeného na znalosti rizik katastrof ve všech politikách EU (zpravodaj: Adam Banaszak).
Plnění globální dohody o klimatu – územní přístup ke konferenci COP22 v Marrákeši (zpravodaj: Francesco Pigliaru).

Stanovisko Evropského výboru regionů – Podpora mladých evropských zemědělců

(2017/C 207/11)

Zpravodaj: Arnold Hatch (UK/EKR), člen rady okresu Craigavon**POLITICKÁ DOPORUČENÍ**

EVROPSKÝ VÝBOR REGIONŮ

1. upozorňuje, že v EU pouze asi 6 % všech osob vedoucích zemědělský podnik je mladších 35 let, zatímco více než polovina jich je starších než 55 let. Zvyšování podílu starších osob v obyvatelstvu EU je obecný jev způsobený zvyšující se střední délkou života a klesající porodností. V zemědělství je však tento trend ve srovnání s jinými hospodářskými odvětvími více umocněn. Jelikož starší zemědělci žijí déle a mají silnou motivaci v zemědělství setrvat, zato slabou motivaci k odchodu, pracovní síly v evropském zemědělství postupně stárnou, což vytváří značné překážky pro příchod nových sil;
2. na neochotu starších zemědělců předat svůj zemědělský podnik má obecně vliv také skutečnost, že zemědělství je komunitní životní styl, který přetrvává po dosažení zákonem stanoveného věku odchodu do důchodu. V tom se zemědělství liší od mnoha jiných hospodářských činností. Potíže s předáním často pramení z toho, že pro starší řídicí pracovníky zemědělských podniků není snadné se vzdát svých pozemků a postupně zemědělství zanechat, protože místo pobytu je u nich totožné s místem provozování zemědělské činnosti. Obecný „odliv mozků“ z venkovských oblastí tento problém ještě zhoršuje, neboť stále vzdělanější pracovní síly již nemají o pracovní místa v zemědělství zájem;
3. je toho názoru, že mnoho mladých lidí má tendenci považovat zemědělství kvůli nízkému příjmu, nízké návratnosti investic, dlouhé pracovní době, omezené možnosti čerpat dovolenou – zejména v případě chovatelů hospodářských zvířat – a četným souvisejícím rizikům a nejistotám za nežádoucí povolání. Přestože přímé následnictví v rámci jedné rodiny zůstává nejběžnějším mechanismem zahájení zemědělské činnosti, určitá fakta nasvědčují tomu, že roste počet začínajících zemědělců, kteří svůj zemědělský podnik nezdědili. Tento problém znásobují potíže, s nimiž se potýkají venkovské oblasti – omezená nebo obtížná dostupnost dopravy, nedostatek komunikací a vzdělávacích, kulturních, sociálních nebo zdravotních služeb. Mají-li mladí lidé na venkově zůstat, potřebují rozvinuté venkovské hospodářství se službami a možnostmi trávení volného času – v opačném případě často dají přednost stěhování do měst a nezemědělským povoláním;
4. domnívá se, že skutečnost, že se zemědělským povoláním nevěnuje dost mladých lidí, ohrožuje hospodářskou a sociální udržitelnost venkovských oblastí. Podpora mladých zemědělců je nezbytným předpokladem pro udržení zemědělství ve všech regionech EU a zachování venkovských komunit, má-li být splněn cíl územní soudržnosti zakotvený v Lisabonské smlouvě;
5. opakuje svou výzvu Komisi a členským státům, aby proaktivněji podporovaly a usnadňovaly usazování mladých lidí, zejména žen, ve venkovských oblastech, a to skrze podporu činností, jež zemědělcům usnadní dosáhnout rovnováhy mezi pracovním a soukromým životem ⁽¹⁾;
6. má za to, že by se měly dále hledat a odstraňovat překážky, na něž narážejí mladé ženy na začátku a v průběhu své profesní dráhy v odvětví zemědělství;
7. bere na vědomí „Manifest mladých zemědělců“ zveřejněný Evropskou radou mladých zemědělců v roce 2015, který požaduje zajištění přístupu k půdě a úvěrům prostřednictvím opatření veřejné podpory, přijetí předpisů omezujících používání nekalých obchodních praktik v potravinovém řetězci, zavedení opatření ke snížení nestability příjmů mladých zemědělců, právní ochranu všech norem EU v obchodních jednáních a větší podporu výrobců z EU a podporu přístupu k půdě za účelem zabezpečení a ochrany půdy a optimalizace využívání půdy mladými zemědělci k produkci potravin;

⁽¹⁾ Úř. věst. C 225, 27.7.2012, s. 174.

8. sdílí znepokojení vyjádřené v prohlášení z konference Cork 2.0 ze dne 6. září 2016 týkající se vyhledávání venkova a odlivu mladých lidí a souhlasí s potřebou zajistit, aby venkovské oblasti a komunity (venkov, zemědělské podniky, vesnice a malá města) zůstaly přitažlivým místem k životu i práci tím, že se zlepší dostupnost služeb a příležitostí pro venkovské obyvatele a bude podporováno podnikání v tradičních venkovských odvětvích i nových hospodářských odvětvích;

Financování

9. je toho názoru, že současná hospodářská krize ztížila přístup k úvěrům mnoha mladým venkovským podnikatelům, kteří často nemohou poskytnout potřebné zajištění půjčky a mohou se potýkat s nadměrnou byrokracií;

10. vítá vytvoření nástroje pro zemědělské záruky navrženého Komisí a Evropskou investiční bankou v březnu 2015, který by měl mladým zemědělcům usnadnit přístup k úvěrům;

11. vítá skutečnost, že reforma SZP na období 2014–2020 zavedla nová opatření na podporu mladých zemědělců při zakládání zemědělských podniků. Vyjadřuje však znepokojení nad tím, že byrokracie může přijímání těchto opatření zpomalit. Je zapotřebí zajistit, aby mladým zemědělcům v co nejlepším využívání těchto nových opatření nebránila nadměrná byrokracie. V řadě členských států mladí zemědělci například využívají partnerské struktury. Opatření z Bruselu proto musí být s takovými místními právními a finančními strukturami v souladu;

12. vyzývá členské státy, aby využívaly možnosti podpory mladých zemědělců a generační obnovy, jež nabízí nová SZP, jako je například podpora podle článků 50 a 51 nařízení (EU) č. 1307/2013;

13. upozorňuje na možnosti nabízené fondy ESI⁽²⁾, pokud jde o koncipování a provádění finančních nástrojů pro mladé zemědělce v podobě půjček, záruk nebo kapitálových fondů za účelem zajištění přístupu k financování pro ty, kdo ho potřebují;

14. domnívá se však, že posílení ekonomické situace mladých zemědělců je největší a neúčinnější poté, kdy skutečně převezmou podnik. V zájmu posílení ekonomické situace mladých zemědělců při přebírání podniku v partnerských strukturách by měl být změněn čl. 50 odst. 5 nařízení (EU) č. 1307/2013. Výbor regionů proto navrhuje, aby byla při případné budoucí revizi tohoto nařízení vyškrtnuta celá druhá věta čl. 50 odst. 5 a text zněl následovně: „Platba pro mladé zemědělce se poskytuje jednomu zemědělci po dobu nejvýše pěti let.“ Výbor regionů rovněž žádá Evropskou komisi, aby našla dočasné řešení, jež mladým zemědělcům umožní, aby mohli těchto opatření co nejlépe využívat;

15. upozorňuje, že Komise ve svém souhrnném nařízení navrženém v roce 2016 hodlá rozšířit možnosti použití podpory v podobě finančních nástrojů také na podporu zahájení činnosti mladých zemědělců, což umožní vyšší míru financování této skupiny s ohledem na povahu tohoto druhu nástrojů (rozsah podpory je u půjčky nebo záruky mnohem menší než u grantu);

16. je toho názoru, že podpora by se měla poskytovat především rodinným zemědělským podnikům, protože vytvářejí přidanou hodnotu i pracovní místa a umožňují vstoupit do odvětví novým generacím zemědělců, neboť zemědělské podniky, jež jsou životaschopné a mají přiměřenou velikost, se snadněji předávají;

Přístup k půdě a boj proti „zabírání půdy“⁽³⁾

17. připomíná, že zpráva Evropské komise o potřebách mladých zemědělců ukazuje, že největším problémem, s nímž se potýkají mladí a začínající zemědělci, je dostupnost půdy, kterou lze koupit nebo si pronajmout⁽⁴⁾;

⁽²⁾ Řídí se články 37–46 nařízení o společných ustanoveních (EU) č. 1303/2013 a souvisejícími akty v přenesené pravomoci a prováděcími akty.

⁽³⁾ „Zabíráním půdy“ se rozumí skupování zemědělské půdy ve velkém měřítku bez předchozí konzultace místního obyvatelstva či bez jeho souhlasu. To ve výsledku vede k tomu, že místní obyvatelé mají stále méně možností samostatného provozování zemědělského podnikání.

⁽⁴⁾ http://ec.europa.eu/agriculture/external-studies/2015/young-farmers/final-report-1_en.pdf.

18. se znepokojením konstatuje, že ze zemědělství se stále rychleji vytrácí model rodinných hospodářství, přičemž rychlost tohoto procesu je taková, že rok 2014 byl vyhlášen Mezinárodním rokem rodinných farem, aby se na tento problém upozornilo v celosvětovém měřítku. Je toho názoru, že jelikož je půda pro nezemědělské investory obvykle bezpečnou investicí, pro mladé zemědělce, kteří chtějí založit zemědělský podnik, se přístup k půdě stává stále obtížnějším;

19. vyzývá Komisi, aby vyhodnotila přímé i nepřímé dopady evropské politiky na koncentraci a zabírání půdy v Evropě: například společná zemědělská politika (SZP) a dotace, které jsou v jejím rámci poskytovány, jasně upřednostňují velké podniky a odsouvají na okraj malé zemědělské podniky a mohou mít v různých odvětvích rozdílné dopady;

20. vzhledem k tomu, že některé členské státy mají vnitrostátní právní předpisy, které zamezují koncentraci půdy a skupování půdy cizinci, například díky možnosti využít předkupní právo, je toho názoru, že členské státy a regiony by měly mít větší pravomoc regulovat zemědělskou půdu a stanovit příslušná omezení zejména za účelem řešení problému zabírání a koncentrace půdy v Evropě, který omezuje možnosti mladých zemědělců, když začínají podnikat;

21. ačkoli má Evropská komise jen velmi omezenou možnost zasahovat do právních předpisů týkajících se trhu s půdou (jež spadají do působnosti členských států), mohla by zvážit tyto podněty:

- podnítit využití možností podpory nových opatření přispívajících k mobilitě půdy v rámci regionálního rozvoje (pozemkové banky, iniciativy propojující nabídku zemědělské půdy s poptávkou po ní a další iniciativy na místní úrovni na podporu přístupu k půdě pro nové zemědělce),
- rozšířit rámec podpory na nové modely zemědělského podnikání (zejména inovativní druhy partnerství mezi zemědělci);
- podpořit prostřednictvím doporučení EU týkajících se přístupu k půdě a osvědčených postupů aktivnější vnitrostátní politiky (v závislosti na míře ambic);

22. je toho názoru, že průmysl, trávení volného času a zejména rostoucí urbanizace vedou k rychlým změnám ve využití a k mizení zemědělské půdy. Domnívá se proto, že místní komunity by měly být zapojeny do rozhodování o využití půdy a měla by jim být tudíž poskytnuta dodatečná práva a možnosti;

Zaměstnanost a odborná příprava

23. zdůrazňuje, že má-li se předejít vyhlídkám venkova, je třeba mladým zemědělcům poskytnout dlouhodobé vyhlídky, a proto vyzývá Komisi a členské státy, aby zavedly iniciativy na podporu podnikání, nově vznikajících odvětví a trhu práce v zemědělství a lesnictví s cílem vytvořit nová a zachovat stávající pracovní místa v zemědělství a zvýšit jejich přitažlivost pro mladé lidi;

24. konstatuje, že mladí zemědělci mají rozsáhlé a velmi různorodé potřeby, pokud jde o odbornou přípravu a osvětu: někteří v zájmu zajištění životaschopnosti svého zemědělského podniku potřebují především technologické dovednosti a dovednosti týkající se rozvoje zemědělského hospodaření, zatímco jiní potřebují podnikatelské dovednosti – například dovednosti v oblasti marketingu, vytváření sítí, komunikace a financí. Ne vždy si uvědomují, že by jim mohly být k užítku všechny uvedené druhy dovedností, mívají tendenci vést svůj podnik tradičním způsobem a nevidí potřebu změny;

25. je proto toho názoru, že by se mělo vynaložit úsilí na zvyšování informovanosti o těchto možnostech a přínosech zvyšování kvalifikace v sekundárním a terciárním vzdělávání. V tomto ohledu mohou hrát významnou úlohu místní a regionální orgány a vnitrostátní agentury a agentury EU;

26. zdůrazňuje, že mladí zemědělci jsou rovněž mladými podnikateli, a proto poukazuje na značný potenciál programu Erasmus pro mladé podnikatele (financovaný z rámcového programu COSME pro konkurenceschopnost malých a středních podniků). Tento program, který umožňuje přeshraniční výměny, jež dávají novým nebo budoucím podnikatelům příležitost učit se taje řemesla od zkušených podnikatelů, by měl být patřičně využit a zaveden také v primárním sektoru;

27. připomíná, že ve svém stanovisku k inovaci a modernizaci hospodářství venkovských oblastí Výbor regionů doporučuje modernizovat odborné vzdělávání ve venkovských oblastech, přizpůsobit je podmínkám celosvětové hospodářské soutěže a potřebám místních podniků a zvýšit finanční prostředky z ESF vyčleněné na odborné vzdělávání ve venkovských oblastech ⁽⁵⁾.

V Bruselu dne 9. února 2017.

předseda
Evropského výboru regionů
Markku MARKKULA

⁽⁵⁾ Úř věst. C 120, 5.4.2016, s. 10.

Stanovisko Evropského výboru regionů — Potřeba vypracovat strategii EU týkající se alkoholu a cesta k jejímu přijetí

(2017/C 207/12)

Zpravodajka: Ewa-May KARLSSON (SE/ALDE) členka zastupitelstva obce Vindeln

POLITICKÁ DOPORUČENÍ

EVROPSKÝ VÝBOR REGIONŮ,

PŘEDPOKLADY PRO ŘEŠENÍ OTÁZEK SPOJENÝCH S ALKOHOLEM NA ÚROVNI EU

Zohlednění subsidiarity, okolností a pracovních příležitostí

1. doporučuje obecně, že je nutné na základě vědeckých kritérií definovat pojmy „nadměrná“, „škodlivá“ a „nebezpečná“ konzumace alkoholu;
2. konstatuje, že škodlivé užívání alkoholu způsobuje vysoké náklady pro společnost. Zdůrazňuje, že blaho, zdraví a prosperita evropských občanů by měly mít přednost před ekonomickými zájmy;
3. poukazuje na to, že cílem opatření v oblasti zdraví je podle Smlouvy zlepšování veřejného zdraví, podpora výzkumu a prevence nemocí a zdravotních rizik, včetně rizik spojených s životními návyky, jako je nadměrná konzumace alkoholu;
4. poukazuje na mimořádnou zranitelnost vůči alkoholu během těhotenství, dětství a dospívání a na neurologické poškození způsobené poruchami vývoje nervové soustavy;
5. domnívá se, že by se při řešení otázek spojených s alkoholem měly dodržovat zásady subsidiarity a proporcionality, mělo se usilovat o doplnění příslušné vnitrostátní politiky a činnosti členských států v oblasti veřejného zdraví a měla by se stimulovat spolupráce mezi členskými státy;
6. poukazuje na to, že by se měly zohledňovat konzumační návyky v jednotlivých zemích, zdravotní stav jejich občanů, rozložení zdravotního stavu a kulturní, zeměpisné a historické souvislosti. Musí být zohledněny různé podmínky a potřeby, které panují v různých regionech a obcích v Evropě;
7. zdůrazňuje, že důležitou funkci hrají instituce EU, jež by měly různými způsoby podporovat členské státy v tom, aby propagovaly výzkum, a hodnotit politiky, opatření, úsilí a účinky změněných zákonů a omezení;
8. bere na vědomí význam, který má vinařství, jež zaměstnává 3 miliony osob⁽¹⁾, pivovarnictví, v jehož celém výrobním řetězci pracuje 2,3 milionu osob⁽²⁾, a lihovarnictví, kde je ve výrobě a prodeji zaměstnán více než milion osob⁽³⁾. Výroba kromě toho prospívá pohostinství, čímž přispívá k tvorbě dalších pracovních příležitostí;

⁽¹⁾ <http://www.ceev.eu/about-the-eu-wine-sector>.

⁽²⁾ http://www.brewersofeurope.org/uploads/mycms-files/documents/publications/2016/EU_economic_report_2016_web.pdf.

⁽³⁾ <http://spirits.eu/spirits/a-spirit-of-growth/introduction-2>.

Společenské, sociální a ekonomické důsledky nadměrné konzumace alkoholu

9. konstatuje, že alkohol je u osob ve věku 15–49 let největším rizikovým faktorem celkové nemocnosti, na druhém místě je kouření⁽⁴⁾. Ze statistik členských států vyplývá, že konzumace alkoholu je příčinou 1 ze 7 úmrtí u mužů a 1 z 13 úmrtí u žen ve věkové skupině 15–64 let⁽⁵⁾;

10. je si vědom toho, že důsledkem rizikové konzumace, nadměrné konzumace a závislosti na alkoholu jsou vysoké ekonomické náklady spočívající v poklesu produktivity (11,3 miliardy eur) a v nezaměstnanosti (17,6 miliardy eur)⁽⁶⁾;

11. všímá si, že přímé sociální náklady škod spojených s konzumací alkoholu dosahují v EU 155,8 miliardy eur, z nichž se větší část (82,9 miliardy eur) nachází mimo systém zdravotní péče⁽⁷⁾. Pokud se započtou i druhotné škody, kam patří škody, jež mohou postihnout společnost a nezletilé dívky a chlapce, ženy a muže v okruhu těch, kdo pijí alkohol, jsou sociální náklady plynoucí z konzumace alkoholu dvojnásobné⁽⁸⁾;

12. trvá na potřebě přijmout opatření k předcházení násilí, přičemž zvláštní pozornost je třeba věnovat nejzranitelnějším skupinám a konkrétním situacím, jako je např. sexuální zneužívání v nočních podnikcích;

13. zdůrazňuje, že náklady, které společnosti vznikají v souvislosti s konzumací alkoholu, se v průměru odhadují na zhruba 1,3 % HDP země⁽⁹⁾;

14. konstatuje, že nadměrná konzumace alkoholu je rizikovým faktorem více než 60 chronických onemocnění. Výskyt chronických onemocnění v EU roste a náklady na s nimi spojenou péči se odhadují na 700 miliard eur ročně⁽¹⁰⁾;

Budoucí řešení otázek spojených s alkoholem na úrovni EU

15. požaduje, aby byla vypracována nová strategie EU týkající se alkoholu, a rád by se přesvědčil o tom, že instituce EU i nadále posilují kapacitu členských států a jejich účinnou koordinaci. Podporuje proto požadavek Rady ministrů a Evropského parlamentu na silné politické vedení v této otázce⁽¹¹⁾;

16. poukazuje na to, že společná práce v rámci EU by měla obsahovat doporučení a osvědčené postupy týkající se toho, co lze učinit pro posílení vnitrostátní, regionální a místní činnosti;

17. zdůrazňuje, že Evropská komise by měla podporovat členské státy, které se rozhodnou rozvíjet činnost v oblasti prevence konzumace alkoholu, a nebránit jim v ní;

18. zdůrazňuje, že je důležité, aby místní a regionální úroveň dostaly možnost přispět svými zkušenostmi a znalostmi, jelikož nejlépe znají potřeby a předpoklady v oblasti předcházení škodlivé konzumaci alkoholu a snížení negativních dopadů požívání alkoholu na společnost a jsou v této oblasti kompetentní. Místní úroveň je zvláště důležitá z toho důvodu, že je nejbližší občanům a jejich komunitám;

⁽⁴⁾ http://www.euro.who.int/_data/assets/pdf_file/0008/178163/E96726.pdf?ua=1.

⁽⁵⁾ http://www.euro.who.int/_data/assets/pdf_file/0017/190430/Status-Report-on-Alcohol-and-Health-in-35-European-Countries.pdf.

⁽⁶⁾ Centre for Addiction and Mental Health (2012). *Alcohol consumption, alcohol dependence and attributable burden of disease in Europe*.

⁽⁷⁾ Tamtéž.

⁽⁸⁾ Viz poznámka pod čarou 4.

⁽⁹⁾ http://ec.europa.eu/health/archive/ph_determinants/life_style/alcohol/documents/alcohol_europe_en.pdf.

Anderson P & Baumberg B (2006). *Alcohol in Europe: A public health perspective*. London: Institute of Alcohol Studies.

⁽¹⁰⁾ http://ec.europa.eu/health/major_chronic_diseases/docs/reflection_process_cd_en.pdf.

⁽¹¹⁾ [http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=CELEX%3A52015XG1216\(01\)](http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=CELEX%3A52015XG1216(01)).

19. domnívá se, že práce Komise na poli prevence konzumace alkoholu v rámci budoucího úsilí týkajícího se chronických onemocnění je dobrá, ale nepostačující, protože postrádá rozměr prevence a nepokrývá druhotné škody⁽¹²⁾;
20. je přesvědčen, že je třeba do společných opatření na úrovni EU zahrnout doporučení, jež by měla za cíl zabránit tomu, aby nadměrná konzumace alkoholu a související rizika byly využívány k propagaci turistických destinací;
21. považuje za důležité, aby strategická činnost související s otázkami spojenými s konzumací alkoholu podporovala probíhající činnost na mezinárodním poli a byla s ní koordinována. V této souvislosti zdůrazňuje, že by se v další činnosti mělo více usilovat o synergické účinky navázané na akční plán WHO⁽¹³⁾ a cíle udržitelného rozvoje OSN;
22. poukazuje na to, že důležitými subjekty pro spolupráci jsou nevládní organizace, jež mají know-how a zkušenosti na mezinárodní, vnitrostátní, regionální a místní úrovni;

ZAMĚŘENÍ NA BUDOUCÍ ŘEŠENÍ OTÁZEK SPOJENÝCH S ALKOHOLEM NA ÚROVNI EU

Potřeba vymezených prostorů pro spolupráci na úrovni EU

23. konstatuje, že během čtyř roků, které uplynuly od vypršení platnosti minulé strategie týkající se alkoholu (2006–2012)⁽¹⁴⁾, se činnost a zřízení platformy pro spolupráci (CNAPA a EAHF) určitým způsobem posunuly kupředu. Jejich potřeba a potřeba dalších vymezených prostorů, kde lze řešit otázky spojené s konzumací alkoholu, přetrvává. Musí se využít a rozvinout získané schopnosti a poznatky;
24. upozorňuje na to, že v roce 2016 skončí platnost jak akčního plánu týkajícího se konzumace alkoholu mladistvými a těžké nárazové konzumace alkoholu (Action Plan on Youth Drinking and on Heavy Episodic Drinking), tak společné akce týkající se snižování škod souvisejících s alkoholem (Joint Action on Reducing Alcohol Related Harm). Poukazuje na to, že je nezbytné prodloužit platnost tohoto plánu či zahájit nový akční plán pro děti a mladistvé;
25. zdůrazňuje, že je důležité, aby se na úrovni EU podporoval výzkum a rychlejší převádění poznatků do praxe a nových způsobů práce. Je důležité objasnit, jak mohou opatření současně přispět ke snížení nerovností v oblasti zdraví;
26. staví se kladně k výměně osvědčených postupů v rámci členských států a mezi nimi. Je strategicky důležitá a stimuluje k učení, získávání poznatků a určování společných problémů. Opatření a úsilí by se z důvodu nákladové efektivnosti měly zakládat na důkazech a prověřených zkušenostech;
27. zdůrazňuje význam náležitého sledování vývoje politiky týkající se konzumace alkoholu. Je důležité dále vyvíjet existující databáze, které využívají porovnatelné, spolehlivé a normalizované údaje ke sledování a analýze;
28. domnívá se, že by se mohla zřídit vědecká skupina na podporu vědeckého shromažďování údajů;

Marketing a reklamy na alkoholické nápoje

29. zdůrazňuje, že marketing a reklama přesahují státní hranice, a proto je zásadně důležitá spolupráce mezi členskými státy;
30. domnívá se, že opatření proti vystavení dětí a nezletilých marketingu a reklamě na alkohol by měla mít omezující a donucovací povahu, tzn. že by vystavení nezletilých marketingu i reklamě na alkohol měla zakázat;

⁽¹²⁾ Výraz „druhotné škody“ odkazuje na škody, jež mohou zasáhnout společnost a jednotlivce nacházející se v okruhu těch, kdo pijí alkohol. Odpovídající anglický výraz je „alcohol's harm to others“.

⁽¹³⁾ Viz poznámka pod čarou 4.

⁽¹⁴⁾ Stanovisko Výboru regionů Strategie EU na podporu členských států při snižování škod souvisejících s alkoholem (Úř. věst. C 197, 24.8.2007, s. 48).

31. klade důraz na to, že je důležité, aby výrobci a dodavatelé alkoholických nápojů striktně dodržovali platné předpisy v oblasti marketingu a reklamy;

32. domnívá se, že se při činnosti v oblasti snižování vystavení dětí a mládeže marketingu a reklamě na alkohol musí vzít v úvahu marketing prováděný prostřednictvím sociálních médií a internetu a rovněž umístování produktů a další produkty spojené se značkami alkoholu. Ve Finsku platí od roku 2015 zákaz soutěží a her při marketingu v oblasti alkoholu a zákaz reklamy na alkohol na veřejných místech a v sociálních médiích⁽¹⁵⁾;

33. upozorňuje na to, že rostoucí trh a nákladově efektivní marketingovou strategii představuje sponzorování sportovních a kulturních akcí. Mládež je skupinou, která se tímto způsobem oslovuje a je vystavena marketingu souvisejícímu s alkoholem jak na konkrétním místě, tak prostřednictvím televizních přenosů daných akcí;

34. poukazuje na to, že je důležité, aby v rámci uvádění alkoholických nápojů na trh a reklamy na ně byly uváděny informace o rizicích nadměrné konzumace;

35. je si vědom toho, že se v oblasti marketingu souvisejícího s alkoholem v EU ve velkém rozsahu používá sebekontrola/samoregulace. A to i navzdory tomu, že nepanuje shoda ohledně toho, zda má tato metoda dopad na oblast alkoholu⁽¹⁶⁾, a že to k ochraně těhotných žen, dětí a mladistvých před škodlivými dopady alkoholu není postačující⁽¹⁷⁾;

Práva dítěte a mladistvých

36. poukazuje na to, že příliš mnoho dětí a mladistvých vyrůstá v rodinách, jejichž příslušníci jsou závislí na alkoholu nebo alkohol konzumují v nadměrné míře. Počet dětí žijících v rodinách, kde se alkohol konzumuje ve škodlivé míře, se v EU odhaduje na 5–9 milionů⁽¹⁸⁾. U těchto dětí hrozí, že budou mít horší předpoklady ke vzdělávání a dobrému zdravotnímu stavu;

37. domnívá se, že je důležité označit ty oblasti činnosti, které by se měly v členských státech rozvíjet za účelem omezení rozsáhlé konzumace alkoholu mladistvými a tím i zajištění bezpečného a zdravého prostředí pro děti a mladistvé. V této souvislosti zdůrazňuje, že je důležité podporovat volnočasové aktivity a oslavy, které by nebyly spojeny s konzumací alkoholu;

38. poukazuje na mimořádnou zranitelnost období těhotenství a kojení, neboť v tomto období dochází ke vzniku spektra vrozených alkoholových poruch. Alkohol působí na růst a vývoj plodu během celého těhotenství a není známo, že by existovalo nějaké množství alkoholu, jež by během těhotenství bylo možné považovat za bezpečné;

39. souhlasí s tím, že úmluva o právech dítěte znamená, že se děti a mladiství mají chránit před škodlivými účinky alkoholu. Státy, které jsou smluvní stranou úmluvy, mají podle článku 33 zohledňovat ve všech rozhodnutích týkajících se dětí zájem dítěte a rovněž zjišťovat vlastní názory dítěte a věnovat jim pozornost;

40. považuje za prioritní uplatňovat preventivní opatření v těhotenství, útlém dětství a dospívání, za účelem podpory kultury prevence a zdraví;

41. poukazuje na to, že důležitým prostorem pro propagaci zdraví posílením ochranných faktorů u dítěte je škola, která je také důležitá při včasném odhalení nadměrné konzumace alkoholu a potenciálně ohrožených dětí. Školní vzdělávání dětí v oblasti rizik spojených s alkoholem by se mělo zakládat na důkazech, neboť pouze informační programy a opatření nejsou tak účinné a musí do nich být ucelenou formou zapojeny všechny subjekty v oblasti vzdělávání: žáci, rodina a učitelé;

⁽¹⁵⁾ <http://www.finlex.fi/sv/esitykset/he/2013/20130070.pdf>.

⁽¹⁶⁾ Babor, T. F. (2010). Alcohol: No Ordinary Commodity – a summary of the second edition. Addiction.

⁽¹⁷⁾ CAMY. (2003). Alcohol Advertising on Sports Television 2001 to 2003: Center on Alcohol Marketing and Youth, Madden, P. A., & Grube, J. W. (1994). The frequency and nature of alcohol and tobacco advertising in televised sports, 1990 through 1992. *Am J Public Health*.

⁽¹⁸⁾ http://ec.europa.eu/health/archive/ph_determinants/life_style/alcohol/documents/alcohol_europe_en.pdf, strana 6.

42. zdůrazňuje, že je důležité snížit mj. prostřednictvím vzdělávacích opatření nadměrnou konzumaci alkoholu u dospělých, jelikož vzor, jímž jsou dospělí, je předpokladem možnosti optimalizovat účinky opatření v oblasti prevence zaměřených na mladistvé a mladé lidi. Vzdělávací materiál určený jak dospělým, tak mladistvým by měl připravit nezávislý výzkumný orgán. Za tímto účelem je důležité spolupracovat s odvětvím hotelových služeb a pohostinství na šíření osvěty zaměřené na odpovědné podávání alkoholických nápojů s cílem omezit nadměrnou konzumaci alkoholu u dospělých;

43. považuje za prioritní, aby byly prováděny programy prevence zaměřené na rodiny, jelikož se jedná o zásadně důležité prostředí pro vzdělávání a výchovu dětí a pro předávání vzorců chování, hodnot, dovedností a schopností;

Informace pro spotřebitele – složení výrobku obsahující nutriční údaje a kalorickou hodnotu

44. vyzývá orgány EU, aby zlepšily označování alkoholu na úrovni EU a připravila zprávu o tom, jak se mají alkoholové obaly začlenit do platných zákonů o složení výrobku zahrnujícího jeho složky, nutriční údaje a kalorickou hodnotu. Zdůrazňuje, že spotřebitelé mají právo vědět, co výrobky obsahují, aby se mohli informovaně rozhodnout;

45. domnívá se, že důležitým doplňkem a nástrojem ke zdůraznění a snížení rizik souvisejících s konzumací alkoholu je specifický varovný text určený těhotným ženám, dětem, mladistvým a řidičům. Je důležité, aby byl varovný text upřísobený různým cílovým skupinám. Vítá opatření, která již v této oblasti podnikli někteří výrobci a distributoři;

46. doporučuje, aby se vzdělávání a informační kampaně zaměřovaly na zvyšování povědomí o rizicích spojených s opilostí a o tom, kde lze hledat rady, podporu a péči;

47. zdůrazňuje důležitou úlohu sdělovacích prostředků při přesném informování o rizicích konzumace alkoholu;

Dostupnost alkoholu a prodej levného alkoholu

48. poukazuje na to, že sociálně a ekonomicky ohrožené skupiny a mladiství jsou častěji zasaženi špatným zdravotním stavem, a byl by rád, aby se zabránilo rostoucím nerovnostem v oblasti zdraví. Problémem je příliš nízká cena alkoholu a jeho příliš snadná dostupnost, jež mohou vést k jeho vysoké konzumaci, která pak může způsobit poškození jater a předčasné úmrtí⁽¹⁹⁾. Členské státy mohou zvážit společná opatření, včetně výzkumu, k zabránění prodeji velmi levného alkoholu včetně prodeje na internetu;

49. konstatuje, že přístup k alkoholu má význam pro míru škodlivé konzumace alkoholu a s ním spojených škod. Z výzkumu vyplývá, že větší dostupnost alkoholu vede k jeho vyšší konzumaci a v důsledku pak ke zhoršujícímu se zdravotnímu stavu a nárůstu škod⁽²⁰⁾;

50. domnívá se, že členské státy mohou dále posílit omezení prodeje a nákupu a dohled nad nimi, přestože je věková hranice ve většině členských států stanovena na 18 let. Dalšími možnostmi jsou snížení počtu prodejních míst, zákaz konzumace a prodeje ve veřejném prostoru v určitých hodinách, omezení otevírací doby a povolení k podávání alkoholických nápojů a uplatňování odpovědného podávání alkoholických nápojů prostřednictvím kurzů pro zaměstnance, dodavatele a odvětví pohostinství. Omezení by měla být doplněna dohledem nad jejich dodržováním;

Prevence na pracovišti

51. poznamenává, že riziková konzumace, nadměrná konzumace a závislost na alkoholu zvyšují riziko pracovní neschopnosti a horšího pracovního výkonu a mají negativní dopad na jiné osoby. Osoby pod vlivem alkoholu představují bezpečnostní riziko a jsou zapojeny do 20–25 % všech pracovních úrazů. Pracoviště je důležitým prostorem pro opatření v oblasti prevence škodlivého požívání alkoholu⁽²¹⁾;

⁽¹⁹⁾ http://www.easl.eu/medias/EASLimg/News/3f9dd90221ef292_file.pdf

⁽²⁰⁾ Viz poznámka pod čarou 4.

⁽²¹⁾ http://ec.europa.eu/health/alcohol/docs/science_02_en.pdf.

52. poukazuje na to, že je třeba uvažovat o možnosti zapojit osoby, které porušily předpisy, do osvětových a rehabilitačních programů namísto ukládání pokut či přijímání jiných donucovacích opatření, a to zvláště tehdy, kdy jsou údajní porušovatelé předpisů nezletilí;

53. zdůrazňuje, že konzumace alkoholu na pracovišti by se měla řešit prostřednictvím včasné intervence. Pracoviště by měla mít pokyny, co v takových situacích dělat. Představovalo by to dobrou preventivní pracovní zdravotní péči;

54. zdůrazňuje, že průkopníkem činnosti v oblasti prevence konzumace alkoholu v zájmu bezpečného pracoviště může být veřejný sektor, mj. protože mnoho jeho zaměstnanců poskytuje občanům důležité sociální služby;

Prevence v rámci zdravotní péče

55. domnívá se, že je potřebný přístup k včasným opatřením, péči a léčbě a že se má věnovat pozornost dětem, jejichž rodiče se léčí ze závislosti na alkoholu a jeho nadměrné konzumace, a poskytnout jim poradenství a podporu. Jedním ze způsobů předcházení nemocem je propagace zdravého životního stylu prostřednictvím podpory při zamezení rizikové konzumaci alkoholu;

56. má za to, že by se v zaměstnání měly podporovat dohody mezi odborovými organizacemi a organizacemi zaměstnavatelů, které by zapojily zaměstnavatele do navrhovaných preventivních opatření;

57. konstatuje, že onemocněními jater souvisejícími s konzumací alkoholu jsou často postiženi lidé v produktivním věku. Existuje rovněž souvislost mezi nadměrnou konzumací alkoholu a mnoha dalšími závažnými onemocněními, jako jsou rakovina, kardiovaskulární onemocnění a psychické choroby ⁽²²⁾;

Bezpečnost silničního provozu

58. poukazuje na to, že k vyšší bezpečnosti silničního provozu přispívají omezení obsahu alkoholu v krvi při řízení, osvěta, vzdělávání a dohled. Alkohol při řízení je příčinou 25 % všech smrtelných autonehod v EU ⁽²³⁾;

59. hodnotí kladně studii o alkoholových imobilizérech a jejich možném přínosu ke snížení počtu dopravních nehod souvisejících s požitím alkoholu, již Komise zveřejnila v roce 2014 ⁽²⁴⁾;

60. domnívá se, že lze učinit další kroky ke společnému zvýšení bezpečnosti silničního provozu v EU mj. sledováním dopravních nehod souvisejících s požitím alkoholu a sdílením zkušeností s efektivními opatřeními v této oblasti mezi členskými státy. Je důležité, aby si noví řidiči byli vědomi důsledků alkoholu za volantem.

V Bruselu dne 9. února 2017.

předseda
Evropského výboru regionů
Markku MARKKULA

⁽²²⁾ http://www.eurocare.org/library/updates/eurocare_eu_alcohol_strategy2.

⁽²³⁾ http://ec.europa.eu/transport/road_safety/topics/behaviour/fitness_to_drive/index_cs.htm.

⁽²⁴⁾ https://ec.europa.eu/transport/road_safety/sites/roadsafety/files/pdf/behavior/study_alcohol_interlock.pdf.

III

(Přípravné akty)

VÝBOR REGIONŮ

121. PLENÁRNÍ ZASEDÁNÍ VE DNECH 8. A 9. ÚNORA 2017

Stanovisko Evropského výboru regionů – Reforma společného evropského azylového systému – balíček opatření, II. část a rámec Unie pro znovuušídlování

(2017/C 207/13)

Zpravodaj: Vincenzo Bianco (IT/SES), starosta města Catania**Odkazy:** návrh směrnice Evropského parlamentu a Rady, kterou se stanoví normy pro přijímání žadatelů o mezinárodní ochranu (přepracované znění)

COM(2016) 465 final

návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady o normách, které musí splňovat státní příslušníci třetích zemí nebo osoby bez státní příslušnosti, aby mohli požívat mezinárodní ochrany, o jednotném statusu pro uprchlíky nebo osoby, které mají nárok na doplňkovou ochranu, a o obsahu poskytnuté ochrany a o změně směrnice Rady 2003/109/ES ze dne 25. listopadu 2003 o právním postavení státních příslušníků třetích zemí, kteří jsou dlouhodobě pobývajícími rezidenty

COM(2016) 466 final

návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se stanoví společný postup pro mezinárodní ochranu v Unii a zrušuje směrnice 2013/32/EU

COM(2016) 467 final

návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se stanoví rámec Unie pro přesídlování, a o změně nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 516/2014

COM(2016) 468 final

I. DOPORUČENÉ POZMĚŇOVACÍ NÁVRHY

COM(2016) 466 final (Normy, jejichž splnění je nutné k požívání ochrany)

Pozměňovací návrh 1

Čl. 8 odst. 3 – Vnitrostátní ochrana

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
<p>Při posuzování otázky, zda má žadatel opodstatněný důvod se obávat pronásledování nebo zda mu hrozí reálné nebezpečí vážné újmy či zda má v části země původu přístup k ochraně před pronásledováním nebo vážnou újmu v souladu s odstavcem 1, přihlížejí rozhodující orgány při rozhodování o žádosti k celkové situaci panující v dotyčné části země a k osobní situaci žadatele v souladu s článkem 4. Za tímto účelem si rozhodující orgány opatří přesné a aktuální informace ze všech relevantních zdrojů, včetně informací Unie o zemích původu a společné analýzy informací o zemích původu ve smyslu článků 8 a 10 nařízení (EU) č. XXX/XX [nařízení o Agentuře EU pro azyl] a rovněž informace a pokyny vydané vysokým komisařem OSN pro uprchlíky.</p>	<p>Při posuzování otázky, zda má žadatel opodstatněný důvod se obávat pronásledování nebo zda mu hrozí reálné nebezpečí vážné újmy či zda má v části země původu přístup k ochraně před pronásledováním nebo vážnou újmu v souladu s odstavcem 1, přihlížejí rozhodující orgány při rozhodování o žádosti k celkové situaci panující v dotyčné části země a k osobní situaci žadatele v souladu s článkem 4. Za tímto účelem si rozhodující orgány opatří přesné a aktuální informace ze všech relevantních zdrojů, včetně informací Unie o zemích původu a společné analýzy informací o zemích původu ve smyslu článků 8 a 10 nařízení (EU) č. XXX/XX [nařízení o Agentuře EU pro azyl] a rovněž informace a pokyny vydané vysokým komisařem OSN pro uprchlíky. Bude možné posuzovat rovněž informace a pokyny vydávané nezávislými zdroji a odborníky.</p>

Odůvodnění

Má se za to, že nezávislé informace a nezávislá hodnocení mohou přispět k poskytování údajů, které oficiální zdroje nedávají vždy k dispozici.

Pozměňovací návrh 2

Článek 15 – Přezkum postavení uprchlíka

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
<p>Za účelem provedení čl. 14 odst. 1 rozhodující orgán přezkoumá postavení uprchlíka zejména:</p> <p>(a) v případě, že informace Unie o zemích původu a společná analýza informací o zemích původu uvedené v člancích 8 a 10 nařízení (EU) č. XXX/XXX [nařízení o Agentuře EU pro azyl] hovoří o výrazné změně situace v zemi původu, která je relevantní z hlediska potřeb žadatele v souvislosti s ochranou;</p> <p>(b) při prvním prodloužení platnosti povolení k pobytu, jež bylo uprchlíkovi vydáno.</p>	<p>Za účelem provedení čl. 14 odst. 1 rozhodující orgán přezkoumá postavení uprchlíka zejména:</p> <p>(a) v případě, že informace Unie o zemích původu a společná analýza informací o zemích původu uvedené v člancích 8 a 10 nařízení (EU) č. XXX/XXX [nařízení o Agentuře EU pro azyl] hovoří o výrazné změně situace v zemi původu, která je relevantní z hlediska potřeb žadatele v souvislosti s ochranou;</p> <p>(b) při prvním prodloužení platnosti povolení k pobytu, jež bylo uprchlíkovi vydáno. Uplatní při tom zjednodušený postup. Pokud během zjednodušeného postupu vystanou skutečnosti, jako jsou např. skutečnosti uvedené v písm. a), které by vedly k případnému zamítnutí prodloužení, změní se zjednodušený postup okamžitě v postup řádný a tato změna se dá žadateli na vědomí. V žádném případě není dotčena možnost podat proti neprodloužení opravný prostředek.</p>

Odůvodnění

Cílem návrhu Komise je přezkum statusu udělovaného uprchlíků. Ten se provede: a) z úřední moci, kdykoli jsou prostřednictvím EASO oznámeny výrazné změny situace v zemi původu, b) vždy v pravidelných intervalech, i když žádné změny oznámeny nebyly. Má se však za to, že v druhém případě by prodloužení mohlo a mělo být uděleno zjednodušeným postupem, aby uprchlíci nebyli přílišně zatěžováni a aby nevznikl pocit přílišné nestability.

COM(2016) 467 final (Společný postup pro uznání mezinárodní ochrany)**Pozměňovací návrh 3**

Čl. 7 odst. 4 – Povinnosti žadatelů

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
<p>Žadatel informuje rozhodující orgán členského státu, v němž je povinen být přítomen, o svém bydlišti nebo adrese nebo telefonním čísle, na kterých jej rozhodující orgán nebo jiné příslušné orgány mohou zastihnout. Žadatel rozhodující orgán informuje o veškerých změnách. Žadatel přijímá veškerou komunikaci v posledním bydlišti nebo na adrese jím uvedené, a to zejména pokud podává žádost v souladu s článkem 28.</p>	<p>Žadatel informuje rozhodující orgán členského státu, v němž je povinen být přítomen, o svém bydlišti nebo adrese a telefonním čísle, na kterých jej rozhodující orgán nebo jiné příslušné orgány mohou zastihnout. Žadatel rozhodující orgán informuje o veškerých změnách. Žadatel přijímá veškerou komunikaci v posledním bydlišti nebo na adrese jím uvedené, a to zejména pokud podává žádost v souladu s článkem 28.</p>

Odůvodnění

Žadatel by měl orgán informovat o svém bydlišti a adrese a nikoli pouze telefonním čísle, aby bylo možné ho včas informovat o rozhodnutích týkajících se jeho probíhajícího řízení.

Pozměňovací návrh 4

Čl. 15 odst. 5 – Bezplatná právní pomoc a zastupování (v odvolacím řízení)

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
<p>Poskytnutí bezplatné právní pomoci a zastupování v odvolacím řízení může být zamítnuto v případě, že:</p> <p>(a) žadatel má dostatečné zdroje;</p> <p>(b) odvolání nemá reálnou šanci na úspěch;</p> <p>(c) odvolání nebo přezkum probíhá na druhém nebo vyšším odvolacím stupni podle vnitrostátního práva, včetně znovuprojednání věci nebo dovolání.</p> <p>Přijme-li rozhodnutí o nepřiznání bezplatné právní pomoci a zastupování orgán jiný než soud nebo tribunál proto, že odvolání nemá reálnou šanci na úspěch, má žadatel právo na účinnou nápravu takového rozhodnutí u soudu nebo tribunálu a za tímto účelem má nárok na to, aby požádal o bezplatnou právní pomoc a zastupování.</p>	<p>Poskytnutí bezplatné právní pomoci a zastupování v odvolacím řízení může být zamítnuto v případě, že:</p> <p>a) žadatel má dostatečné zdroje.</p> <p>Je-li odvolání podáno z čistě účelových důvodů nebo je-li zjevně nedůvodné, může soud rozhodnout o zrušení bezplatné právní pomoci a zastupování a snížit nebo anulovat odměnu, kterou má stát právnímu poradcí vyplatit (pokud je tato odměna stanovena).</p>

Odůvodnění

Má se za to, že především v případech odvolacího řízení (ať již prvního nebo druhého stupně nebo i vyšších stupňů) musí být odepření práva na právní pomoc v souladu s nevyhnutelně přísným a co nejméně pravděpodobnostním či diskrečním kritériem a že příslušné posouzení musí bezpodmínečně provést soud.

Pozměňovací návrh 5

Čl. 33 odst. 2 – Posouzení žádosti

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
<p>2. Rozhodující orgán rozhoduje o žádostech o mezinárodní ochranu po přiměřeném posouzení přípustnosti nebo podstaty žádosti. Rozhodující orgán posuzuje žádosti objektivně, nestranně a na individuálním základě. Pro účely posouzení žádosti rozhodující orgán zohlední:</p> <p>(a) relevantní prohlášení a doklady předložené žadatelem, včetně informací o tom, zda žadatel byl nebo by mohl být pronásledován nebo zda utrpěl nebo by mohl utrpět vážnou újmu;</p> <p>(b) veškeré relevantní, přesné a aktuální informace týkající se situace v zemi původu žadatele v okamžiku rozhodování o žádosti, včetně právních předpisů země původu a způsobu jejich uplatňování, jakož i další relevantní informace získané od Agentury Evropské unie pro azyl, Úřadu vysokého komisaře Organizace spojených národů pro uprchlíky a od příslušných mezinárodních organizací na ochranu lidských práv nebo z jiných zdrojů;</p> <p>(c) společnou analýzu informací o zemi původu podle článku 10 nařízení (EU) XXXX/XXX (nařízení o Agentuře EU pro azyl);</p> <p>(d) individuální postavení a osobní okolnosti žadatele, včetně faktorů jako původ, pohlaví, věk, sexuální orientace a genderová identita, aby bylo možno posoudit, zda na základě osobních okolností žadatele lze činy, kterým žadatel byl nebo by mohl být vystaven, považovat za pronásledování nebo vážnou újmu;</p> <p>(e) to, zda činnosti žadatele od odchodu ze země původu byly prováděny s jediným či hlavním cílem, a to vytvořit podmínky nezbytné pro požádání o mezinárodní ochranu, aby bylo možno posoudit, zda by tyto činnosti vystavily žadatele pronásledování nebo vážné újmě, kdyby se do uvedené země vrátil;</p>	<p>2. Rozhodující orgán rozhoduje o žádostech o mezinárodní ochranu po přiměřeném posouzení přípustnosti nebo podstaty žádosti. Rozhodující orgán posuzuje žádosti objektivně, nestranně a na individuálním základě. Pro účely posouzení žádosti rozhodující orgán zohlední:</p> <p>a) relevantní prohlášení a doklady předložené žadatelem, včetně informací o tom, zda žadatel byl nebo by mohl být pronásledován nebo zda utrpěl nebo by mohl utrpět vážnou újmu;</p> <p>b) veškeré relevantní, přesné a aktuální informace týkající se situace v zemi původu žadatele v okamžiku rozhodování o žádosti, včetně právních předpisů země původu a způsobu jejich uplatňování, jakož i další relevantní informace získané od Agentury Evropské unie pro azyl, Úřadu vysokého komisaře Organizace spojených národů pro uprchlíky a od příslušných mezinárodních organizací na ochranu lidských práv nebo z jiných zdrojů;</p> <p>c) společnou analýzu informací o zemi původu podle článku 10 nařízení (EU) XXXX/XXX (nařízení o Agentuře EU pro azyl);</p> <p>d) individuální postavení a osobní okolnosti žadatele, včetně faktorů jako původ, pohlaví, věk, sexuální orientace a genderová identita, aby bylo možno posoudit, zda na základě osobních okolností žadatele lze činy, kterým žadatel byl nebo by mohl být vystaven, považovat za pronásledování nebo vážnou újmu;</p> <p>e) to, zda činnosti žadatele od odchodu ze země původu byly prováděny s jediným či hlavním cílem, a to vytvořit podmínky nezbytné pro požádání o mezinárodní ochranu, aby bylo možno posoudit, zda by tyto činnosti vystavily žadatele pronásledování nebo vážné újmě, kdyby se do uvedené země vrátil;</p>

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
<p>(f) to, zda lze důvodně předpokládat, že by žadatel využil ochrany jiné země, ve které by se mohl dožadovat občanství.</p>	<p>f) to, zda lze důvodně předpokládat, že by žadatel využil ochrany jiné země, ve které by se mohl dožadovat občanství;</p> <p>g) prohlášení, pokud jsou podložena úředními dokumenty, a doklady předložené žadatelem, z nichž jasně vyplývá, jaká jsou jeho přání, rodinné vazby, spojení s komunitou ze země původu a jazykové či odborné schopnosti, které by mohly usnadnit jeho začlenění v jenom či několika členských státech určení.</p>

Odůvodnění

Pozměňovací návrh je v souladu s obsahem stanoviska k revizi dublinského nařízení (...), které přijala komise CIVEX a podle nějž je třeba zohlednit přání a vazby žadatele i při určení příslušného členského státu.

Pozměňovací návrh 6

Článek 34 – Délka posuzovacího řízení

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
<p>1. Posouzení za účelem rozhodnutí o přípustnosti žádosti podle čl. 36 odst. 1 netrvá déle než jeden měsíc od podání žádosti.</p> <p>Lhůta pro toto posouzení je deset pracovních dní, kdy v souladu s čl. 3 odst. 3 písm. a) nařízení XXXX/XXX (dublinské nařízení) členský stát první žádosti uplatní pojem první země azylu nebo bezpečné třetí země podle čl. 36 odst. 1 písm. a) a b).</p> <p>2. Rozhodující orgán zajistí, aby posouzení podstaty žádosti bylo dokončeno co nejdříve a nejpozději do šesti měsíců od podání žádosti, aniž by tím bylo dotčeno adekvátní a úplné posouzení.</p> <p>3. Rozhodující orgán může prodloužit lhůtu šesti měsíců o ne více než tři měsíce, pokud:</p> <p>a) o mezinárodní ochranu žádá současně neúměrně velký počet státních příslušníků třetí země nebo osob bez státní příslušnosti, v důsledku čehož je v praxi obtížné dokončit toto řízení ve lhůtě šesti měsíců;</p> <p>b) se jedná o případ, který je složitý po skutkové nebo právní stránce.</p>	<p>1. Posouzení za účelem rozhodnutí o přípustnosti žádosti podle čl. 36 odst. 1 netrvá déle než jeden měsíc od podání žádosti.</p> <p>2. Rozhodující orgán zajistí, aby posouzení podstaty žádosti bylo dokončeno co nejdříve a nejpozději do šesti měsíců od podání žádosti, aniž by tím bylo dotčeno adekvátní a úplné posouzení.</p> <p>3. Rozhodující orgán může prodloužit lhůtu šesti měsíců o ne více než dalších šest měsíců, pokud:</p> <p>a) o mezinárodní ochranu žádá současně neúměrně velký počet státních příslušníků třetí země nebo osob bez státní příslušnosti, v důsledku čehož je v praxi obtížné dokončit toto řízení ve lhůtě šesti měsíců;</p> <p>b) se jedná o případ, který je složitý po skutkové nebo právní stránce.</p>

Odůvodnění

Různá délka lhůt může narušit výkon práva na obhajobu, neboť zvýší břemeno spojené s ověřením a aktualizací situace, v níž se nachází žadatel, které nese obhajoba.

Vzhledem k možnosti krizových situací či příliš velkého počtu žádostí a i přes mimořádnou podporu EASO a dalších členských států se doporučuje prodloužit maximální lhůtu pro dobu trvání řízení z devíti měsíců na jeden rok (celkově).

Pozměňovací návrh 7

Čl. 36 odst. 2 – Rozhodnutí o přípustnosti žádosti a o **příslušnosti**

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
<p>Žádost se neposuzuje z hlediska podstaty v případech, kdy žádost není posuzována podle nařízení (EU) XXXX/XXX (dublinké nařízení), včetně případů, kdy mezinárodní ochranu žadateli udělil jiný členský stát nebo kdy je žádost zamítnuta jako nepřijatelná podle odstavce 1.</p>	<p>Žádost se neposuzuje z hlediska podstaty v případech, kdy žádost není posuzována podle nařízení (EU) XXXX/XXX (dublinké nařízení), včetně případů, kdy mezinárodní ochranu žadateli udělil jiný členský stát nebo kdy je žádost zamítnuta jako nepřijatelná podle odstavce 1 nebo kdy žadatel v souladu s článkem 7 nařízení (EU) XXXX/XXX (dublinké nařízení) uvedl, že dává přednost jednomu nebo několika členským státům určení, v nichž podle čtvrtletních údajů poskytovaných EASO nebyla dosažena prahová hodnota stanovená v člancích 7 a 35 uvedeného nařízení.</p>

Odůvodnění

I v tomto případě je pozměňovací návrh v souladu se stanoviskem k revizi dublinkého nařízení (...), které přijala komise CIVEX. Za uvedeného předpokladu totiž přezkum věci přísluší členskému státu, který byl určen na základě kritéria prání a vazeb, a nikoli zemi prvního vstupu, která má pouze zajistit přesun žadatele do příslušné země.

Pozměňovací návrh 8

Článek 39 – Konkludentní zpětvzetí žádostí

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
<p>1. Rozhodující orgán žádost zamítne jako odstoupenou v případech, kdy:</p> <p>[...]</p> <p>2. Za okolností uvedených v odstavci 1 příslušný orgán ukončí posuzování žádosti a do bydliště nebo na adresu podle čl. 7 odst. 4 žadateli zašle písemné oznámení, v němž ho informuje o tom, že posuzování jeho žádosti bylo ukončeno a že žádost bude s konečnou platností zamítnuta jako odstoupená, ledaže se žadatel ohlásí u rozhodujícího orgánu do jednoho měsíce ode dne odeslání oznámení.</p> <p>3. Pokud se žadatel během této jednoměsíční lhůty u rozhodujícího orgánu ohlásí a prokáže, že jeho selhání bylo zapříčiněno okolnostmi, které nemohl ovlivnit, obnoví rozhodující orgán posuzování žádosti.</p>	<p>1. Rozhodující orgán žádost zamítne jako odstoupenou v případech, kdy:</p> <p>[...]</p> <p>2. Za okolností uvedených v odstavci 1 příslušný orgán ukončí posuzování žádosti a do bydliště nebo na adresu podle čl. 7 odst. 4 žadateli zašle písemné oznámení, v němž ho informuje o tom, že posuzování jeho žádosti bylo ukončeno a že žádost bude s konečnou platností zamítnuta jako odstoupená, ledaže se žadatel ohlásí u rozhodujícího orgánu do dvou měsíců ode dne odeslání oznámení.</p> <p>3. Pokud se žadatel během této dvouměsíční lhůty u rozhodujícího orgánu ohlásí a prokáže, že jeho selhání bylo zapříčiněno okolnostmi, které nemohl ovlivnit, obnoví rozhodující orgán posuzování žádosti.</p>

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
<p>4. Pokud se žadatel během této jednoměsíční lhůty u rozhodujícího orgánu neohlásí a neprokáže, že jeho selhání bylo zapříčiněno okolnostmi, které nemohl ovlivnit, prohlásí rozhodující orgán jeho žádost za konkludentně vzatou zpět.</p>	<p>4. Pokud se žadatel během této dvouměsíční lhůty u rozhodujícího orgánu neohlásí a neprokáže, že jeho selhání bylo zapříčiněno okolnostmi, které nemohl ovlivnit, prohlásí rozhodující orgán jeho žádost za konkludentně vzatou zpět.</p>

Odůvodnění

Má se za to, že kvůli komunikačním obtížím, které může žadatel mít, by měla být zavedena lhůta umožňující větší jistotu.

Pozměňovací návrh 9

Článek 43 – Výjimky z práva setrvat v případě následných žádostí

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
<p>Aniž je dotčena zásada nenavracení, mohou členské státy stanovit výjimku z práva setrvat na jejich území a odchýlit se od čl. 54 odst. 1, pokud:</p> <p>(a) následnou žádost rozhodující orgán zamítl jako nepřipustnou nebo zjevně nedůvodnou;</p> <p>(b) je druhá nebo další následná žádost učiněna v kterémkoli členském státě po konečném rozhodnutí o zamítnutí předchozí následné žádosti jako nepřipustné, nedůvodné nebo zjevně nedůvodné.</p>	<p>Aniž je dotčena zásada nenavracení, mohou členské státy stanovit výjimku z práva setrvat na jejich území a odchýlit se od čl. 54 odst. 1, pokud:</p> <p>(a) následnou žádost rozhodující orgán zamítl jako nepřipustnou nebo zjevně nedůvodnou;</p> <p>(b) je druhá nebo další následná žádost učiněna v kterémkoli členském státě po konečném rozhodnutí o zamítnutí předchozí následné žádosti jako nepřipustné, nedůvodné nebo zjevně nedůvodné.</p> <p>Ustanovení písmene b) se nepoužije, jestliže byla předchozí žádost předložena před vstupem tohoto nařízení v platnost a zejména pokud žadatel nepožíval právní pomoci.</p>

Odůvodnění

Vzhledem k tomu, že se povinné informování, zastupování a pomoc na všech úrovních zavádí teprve až prostřednictvím nynějšího balíčku návrhů předloženého Komisí, má se za to, že členské státy musejí přiznat právo pobytu na svém území v případě, že žadatel při podání své první žádosti nepožíval právní pomoci.

Pozměňovací návrh 10

Čl. 43 odst. 3 – Pojem bezpečné třetí země

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
<p>Rozhodující orgán považuje třetí zemi za bezpečnou třetí zemi pro konkrétního žadatele po individuálním posouzení žádosti pouze tehdy, pokud se ujistí o bezpečnosti dotčené třetí země pro konkrétního žadatele v souladu s kritérii podle odstavce 1 a pokud zjistí, že:</p> <p>a) existuje vazba mezi žadatelem a dotčenou třetí zemí, na jejímž základě by bylo rozumné, aby tato osoba odešla do dotčené země, mimo jiné proto, že žadatel procházel touto třetí zemí, která je zeměpisně blízka zemi původu žadatele;</p>	<p>Rozhodující orgán považuje třetí zemi za bezpečnou třetí zemi pro konkrétního žadatele po individuálním posouzení žádosti pouze tehdy, pokud se ujistí o bezpečnosti dotčené třetí země pro konkrétního žadatele v souladu s kritérii podle odstavce 1 a pokud zjistí, že:</p> <p>a) existuje vazba mezi žadatelem a dotčenou třetí zemí, na jejímž základě by bylo rozumné, aby tato osoba odešla do dotčené země, mimo jiné proto, že žadatel v této třetí zemi určitou dobu pobýval nebo že v ní má rodinné vazby či vztahy s krajany;</p>

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
b) žadatel nepředložil závažné důvody pro to, aby tuto zemi nebylo možné považovat za bezpečnou třetí zemi v jeho konkrétních okolnostech.	b) žadatel nepředložil závažné důvody pro to, aby tuto zemi nebylo možné považovat za bezpečnou třetí zemi v jeho konkrétních okolnostech.

Odůvodnění

Pouhý průchod třetí zemí na cestě do EU (nebo pobyt pouze na dobu nezbytně nutnou k přípravě odchodu) nelze považovat za dostatečný důvod k přesunu žadatele do dotčené země.

Pozměňovací návrh 11

Čl. 53 odst. 6 – Právo na účinný opravný prostředek

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
<p>Žadatelé podávají odvolání proti jakémukoli rozhodnutí podle odstavce 1:</p> <p>a) do jednoho týdne v případě rozhodnutí o zamítnutí následné žádosti jako nepřijatelné nebo zjevně nedůvodné;</p> <p>b) do dvou týdnů v případě rozhodnutí o zamítnutí žádosti jako nepřijatelné nebo v případě rozhodnutí o zamítnutí žádosti jako výslovně vzaté zpět nebo odstoupené nebo v případě rozhodnutí o zamítnutí žádosti jako nedůvodné nebo zjevně nedůvodné ve vztahu k postavení uprchlíka nebo statusu doplňkové ochrany v návaznosti na zrychlené posuzovací řízení nebo řízení na hranicích nebo zatímco je žadatel v zajišťovacím zařízení;</p> <p>c) do jednoho měsíce v případě rozhodnutí o zamítnutí žádosti jako nedůvodné ve vztahu k postavení uprchlíka nebo statusu doplňkové ochrany, pokud není posouzení zrychlené, nebo v případě rozhodnutí o odnětí mezinárodní ochrany.</p> <p>Pro účely písmene b) mohou členské státy z moci úřední stanovit přezkum rozhodnutí přijatých v rámci řízení na hranicích.</p> <p>Lhůty uvedené v tomto odstavci začínají běžet ode dne, kdy je rozhodnutí rozhodujícího orgánu oznámeno žadateli, nebo pokud žadatel podal žádost o bezplatnou právní pomoc a zastupování, od okamžiku, kdy je ustanoven právní poradce nebo jiný poradce.</p>	<p>Žadatelé podávají odvolání proti jakémukoli rozhodnutí podle odstavce 1:</p> <p>a) do patnácti dnů v případě rozhodnutí o zamítnutí následné žádosti jako nepřijatelné nebo zjevně nedůvodné;</p> <p>b) do patnácti dnů v případě rozhodnutí o zamítnutí žádosti jako nepřijatelné nebo v případě rozhodnutí o zamítnutí žádosti jako výslovně vzaté zpět nebo odstoupené nebo v případě rozhodnutí o zamítnutí žádosti jako nedůvodné nebo zjevně nedůvodné ve vztahu k postavení uprchlíka nebo statusu doplňkové ochrany v návaznosti na zrychlené posuzovací řízení nebo řízení na hranicích nebo zatímco je žadatel v zajišťovacím zařízení;</p> <p>c) do jednoho měsíce v případě rozhodnutí o zamítnutí žádosti jako nedůvodné ve vztahu k postavení uprchlíka nebo statusu doplňkové ochrany, pokud není posouzení zrychlené, nebo v případě rozhodnutí o odnětí mezinárodní ochrany.</p> <p>Pro účely písmene b) mohou členské státy z moci úřední stanovit přezkum rozhodnutí přijatých v rámci řízení na hranicích.</p> <p>Lhůty uvedené v tomto odstavci začínají běžet ode dne, kdy je rozhodnutí rozhodujícího orgánu oznámeno žadateli, nebo pokud žadatel podal žádost o bezplatnou právní pomoc a zastupování, od okamžiku, kdy je ustanoven právní poradce nebo jiný poradce.</p>

Odůvodnění

Má se za to, že mj. vzhledem k judikatuře Soudního dvora by měly být zavedeny takové minimální lhůty, které budou ve vzájemném souladu, nikoli rozporu.

COM(2016) 465 final (Normy pro přijímání)

Pozměňovací návrh 12

Čl. 7 odst. 5 – Pobyť a svoboda pohybu

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
Členské státy požadují, aby žadatelé nahlásili příslušnému orgánu své současné místo pobytu nebo svou současnou adresu nebo telefonní číslo, na němž jsou k zastížení, a oznámili mu co nejdříve každou jejich změnu.	Členské státy požadují, aby žadatelé nahlásili příslušnému orgánu své současné místo pobytu nebo svou současnou adresu a telefonní číslo, na němž jsou k zastížení, a oznámili mu co nejdříve každou jejich změnu.

Odůvodnění

Žadatel by měl orgán informovat o svém bydlišti a adrese a nikoli pouze telefonním čísle, aby bylo možné ho včas informovat o rozhodnutích týkajících se jeho probíhajícího řízení.

Pozměňovací návrh 13

Článek 19 – Nahrazení, omezení nebo odnětí výhod materiálních podmínek přijetí

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
<p>1. Členské státy mohou v situacích popsanych v odstavci 2 žadatelům, kteří jsou povinni být přítomni na jejich území podle nařízení (EU) č. XXX/XXX [dublinkské nařízení]:</p> <p>a) nahradit ubytování, stravu, ošacení a jiné základní nepotravinové potřeby poskytované ve formě peněžitých dávek nebo poukázek materiálními podmínkami přijetí poskytovanými ve formě věcného plnění, nebo</p> <p>b) omezit nebo ve výjimečných a řádně odůvodněných případech odejmout denní příspěvky.</p> <p>2. Odstavec 1 se použije, pokud žadatel:</p> <p>a) opustí místo pobytu určené příslušným orgánem, aniž by jej o tom vyrozuměl anebo aniž by získal povolení, je-li nezbytné, nebo uprchne; nebo</p> <p>b) v přiměřené lhůtě stanovené vnitrostátním právem nesplní ohlašovací povinnost, neposkytne požadované informace nebo se nedostaví na osobní pohovor týkající se azylového řízení, nebo</p> <p>c) podal následnou žádost ve smyslu čl. [4 odst. 2 písm. i)] nařízení (EU) č. XXX/XXX [nařízení o společném postupu], nebo</p> <p>d) zatajil, že disponuje peněžními prostředky, a tak neoprávněně požíval výhod materiálních podmínek přijetí, nebo</p> <p>e) závažně porušil pravidla ubytovacího střediska nebo se dopustil hrubého násilí, nebo</p>	<p>1. Členské státy mohou v situacích popsanych v odstavci 2 žadatelům, kteří jsou povinni být přítomni na jejich území podle nařízení (EU) č. XXX/XXX [dublinkské nařízení]:</p> <p>a) nahradit ubytování, stravu, ošacení a jiné základní nepotravinové potřeby poskytované ve formě peněžitých dávek nebo poukázek materiálními podmínkami přijetí poskytovanými ve formě věcného plnění, nebo</p> <p>b) omezit denní příspěvky.</p> <p>2. Odstavec 1 se použije, pokud žadatel:</p> <p>a) opustí místo pobytu určené příslušným orgánem, aniž by jej o tom vyrozuměl anebo aniž by získal povolení, je-li nezbytné, nebo uprchne na dobu, kterou vnitrostátní právo stanoví jako přiměřenou; nebo</p> <p>b) v přiměřené lhůtě stanovené vnitrostátním právem nesplní ohlašovací povinnost, neposkytne požadované informace nebo se nedostaví na osobní pohovor týkající se azylového řízení, nebo</p> <p>c) podal následnou žádost ve smyslu čl. [4 odst. 2 písm. i)] nařízení (EU) č. XXX/XXX [nařízení o společném postupu], nebo</p> <p>d) zatajil, že disponuje peněžními prostředky, a tak neoprávněně požíval výhod materiálních podmínek přijetí, nebo</p> <p>e) závažně porušil pravidla ubytovacího střediska nebo se dopustil hrubého násilí, nebo</p>

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
<p>f) se neúčastní povinných integračních opatření, nebo</p> <p>g) nesplnil povinnost vymezenou v čl. [4 odst. 1] nařízení (EU) č. XXX/XXX [dublinkské nařízení] a nedůvodně vycestoval do jiného členského státu, kde poté učinil žádost, nebo</p> <p>h) byl odeslán zpět poté, co uprchl do jiného členského státu.</p> <p>Je-li žadatel v situaci podle písmen a) a b) nalezen, nebo přihlásí-li se dobrovolně příslušnému orgánu, přijme se s přihlédnutím k důvodům, proč místo opustil, řádně odůvodněné rozhodnutí o opětovném přiznání některých nebo všech nahrazených, odejmutých nebo omezených výhod materiálních podmínek přijetí.</p> <p>3. Rozhodnutí o nahrazení, omezení nebo odnětí výhod materiálních podmínek přijetí se přijímají vždy objektivně a nestranně ve věci samé příslušného případu a musí obsahovat odůvodnění. Rozhodnutí musí vycházet z konkrétní situace dotyčné osoby, zejména pokud jde o žadatele se zvláštními potřebami při přijetí, a zohledňovat zásadu proporcionality. Za všech okolností musí členské státy zajistit přístup ke zdravotní péči podle článku 18 a důstojné životní podmínky pro všechny žadatele.</p> <p>4. Členské státy zajistí, aby výhody materiálních podmínek přijetí nebyly nahrazeny, odejmuty ani omezeny před přijetím rozhodnutí podle odstavce 3.</p>	<p>f) se neúčastní povinných integračních opatření, nebo</p> <p>g) nesplnil povinnost vymezenou v čl. [4 odst. 1] nařízení (EU) č. XXX/XXX [dublinkské nařízení] a nedůvodně vycestoval do jiného členského státu, kde poté učinil žádost, nebo</p> <p>h) byl odeslán zpět poté, co uprchl do jiného členského státu.</p> <p>Je-li žadatel v situaci podle písmen a) a b) nalezen, nebo přihlásí-li se dobrovolně příslušnému orgánu, přijme se s přihlédnutím k důvodům, proč místo opustil, řádně odůvodněné rozhodnutí o opětovném přiznání některých nebo všech nahrazených, odejmutých nebo omezených výhod materiálních podmínek přijetí.</p> <p>3. Rozhodnutí o nahrazení, omezení nebo odnětí výhod materiálních podmínek přijetí se přijímají vždy objektivně a nestranně ve věci samé příslušného případu a musí obsahovat odůvodnění. Rozhodnutí musí vycházet z konkrétní situace dotyčné osoby, zejména pokud jde o žadatele se zvláštními potřebami při přijetí, a zohledňovat zásadu proporcionality. Za všech okolností musí členské státy zajistit přístup ke zdravotní péči podle článku 18 a důstojné životní podmínky pro všechny žadatele.</p> <p>4. Členské státy zajistí, aby výhody materiálních podmínek přijetí nebyly nahrazeny, odejmuty ani omezeny před přijetím rozhodnutí podle odstavce 3.</p>

Odůvodnění

Má se za to, že útěk lze prohlásit pouze v případech, že žadatel je nepřítomen po přiměřenou dobu, tak aby se zabránilo tomu, že občasná nebo po určitou dobu nutná nepřítomnost bude mít za následek nepřiměřený trest. Co se týče příspěvků, navrhuje se pouze jejich možné omezení, neboť úplné odejmutí by mohlo být příčinou vzniku sociální nestability.

Pozměňovací návrh 14

Článek 23 – Nezletilé osoby bez doprovodu

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
<p>Nezletilé osoby bez doprovodu</p> <p>Členské státy přijmou co nejdříve a nejpozději do pěti pracovních dnů od okamžiku, kdy nezletilá osoba bez doprovodu učiní žádost o mezinárodní ochranu, opatření k zajištění opatrovníka, který bude nezletilé osoby bez doprovodu zastupovat a pomáhat jim, tak aby mohly uplatňovat svá práva a plnit povinnosti podle této směrnice.</p>	<p>Nezletilé osoby bez doprovodu</p> <p>Členské státy přijmou do pěti pracovních dnů od okamžiku, kdy nezletilá osoba bez doprovodu učiní žádost o mezinárodní ochranu, nebo co nejdříve opatření k zajištění zástupce nebo ručitele, který bude nezletilé osoby bez doprovodu zastupovat a pomáhat jim, tak aby mohly uplatňovat svá práva a plnit povinnosti podle této směrnice.</p>

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
	<p>Členské státy zajistí, že během přechodného období až do jmenování zástupce nebo ručitele bude i pro účely této směrnice dostačující jakákoli vhodná forma zastupování, kterou stanoví členské státy a která bude s to chránit zájmy dítěte v naléhavých záležitostech, jež by vůči němu mohly vzbudit nevyhnutnou podjatost, a může být zavedena i ze zákona.</p>

Odůvodnění

V období, kdy se přijímá velké množství nezletilých osob bez doprovodu, se může ukázat nezbytné neklást přísné podmínky na jmenování opatrovníka. Pojem „opatrovník“ i jeho samotný smysl může být zavádějící a není v souladu s právními předpisy řady členských států, proto se navrhuje ho změnit na „ručitele“.

II. POLITICKÁ DOPORUČENÍ

EVROPSKÝ VÝBOR REGIONŮ,

Obecné připomínky

1. zdůrazňuje, že je nutné zaujmout komplexní a ucelený přístup, který podpoří udržitelnost azylové politiky a politiky v oblasti integrace žadatelů a který se bude uplatňovat v celé Unii a v rámci systému skutečné solidarity i mezi členskými státy;
2. dále zdůrazňuje, že místní a regionální orgány mají jakožto nezbytní partneři členských států a Evropské unie při přijímání uchazečů o azyl a zacházení s nimi enormní primární zájem na spravedlivých a transparentních právních předpisech upravujících tuto problematiku, které budou zohledňovat podmínky soužití ve společnosti a základní lidská práva. Rovněž zdůrazňuje, že místní a regionální orgány, které obecně zaručují práva občanů, budou moci tuto funkci zastávat lépe, pokud budou mít k dispozici celounijní právní rámec a odpovídající prostředky k zaručení bezpečnosti občanů a základních práv žadatelů o azyl;
3. znovu opakuje, jak již vyzdvihl ve svém stanovisku k prvnímu balíčku návrhů, nutnost udržitelných řešení, jež budou k této problematice přistupovat strukturálním způsobem a oprostí se od myšlenky, že je třeba řešit jednotlivé naléhavé potřeby. Proto sice oceňuje snahu Komise nabídnout řešení reagující na naléhavou situaci a politický tlak, který z ní vyplývá, nicméně se domnívá, že je nutné se nad problémy zamýšlet hlouběji a jít k jádru věci a přihlížet při tom k mezinárodním závazkům, právům migrantů a potřebám různých správních úrovní i celé Unie, aniž by se z formálních a principiálních důvodů kladla neúměrná zátěž na členské státy ležící na hranicích EU nebo státy, které jsou nejvíce vystaveny proudům žadatelů nebo se mezi nimi těší největší oblibě;
4. vítá sblížování a sjednocování podmínek poskytování pomoci žadatelům, neboť mj. odradí od druhotných pohybů osob v rámci Evropské unie. Domnívá se však, že přístup založený výhradně na vyrovnání materiálních podmínek a sankcích ukládaných za nepovolené druhotné pohyby není dostačující;
5. má totiž za to, že má-li být podpořena integrace a co nejširší vymýcení příčin druhotných pohybů, je důležité a nezbytné zohledňovat skutečné vazby, pracovní dovednosti a přání žadatelů ohledně jednoho či několika členských států, jak již bylo zdůrazněno ve stanovisku k prvnímu balíčku návrhů Evropské komise. Proto vyzdvihuje nutnost shromažďovat ve spolupráci se zainteresovanými stranami příslušné údaje, které usnadní sociální i pracovní integraci žadatelů;
6. přestože vítá urychlení postupů pro posuzování žádostí o mezinárodní ochranu, upozorňuje na to, že to nesmí vést k omezení základních práv a že souhrnné postupy stanovené v balíčku návrhů musí být uplatňovány s maximální obezřetností a po pečlivém ověření podmínek umožňujících jejich použití;
7. vyjadřuje značné znepokojení z právního řešení přijatého v souvislosti s rámcem Unie pro znovusídlování – COM (2016) 468 final (přijetí referenčního rámce formou nařízení Rady a jeho provedení formou rozhodnutí Komise), které vylučuje Evropský parlament a v této oblasti je na rozdíl od oblasti zahraniční a bezpečnostní politiky velmi neobvyklé;

8. vítá návrhy Komise na usnadnění přístupu osob požívajících mezinárodní ochrany na trh práce a ke vzdělávání, včetně odborné přípravy. Vyzývá také Komisi a členské státy, aby přijaly pružné a účinné mechanismy, které umožní uznávání dosaženého vzdělání a diplomů a odborných kvalifikací, aby měli žadatelé o mezinárodní ochranu snazší přístup na trh práce;
9. vítá posílení úlohy úřadu EASO při podporování členských států;
10. vítá výslovné stanovení obecného práva na právní pomoc a poukazuje na jeho potenciální pozitivní vliv i na zkrácení lhůt a snížení počtu odvolání u soudu;
11. doporučuje, aby provádění opatření týkajících se podmínek přijímání bylo podpořeno větším přístupem a větším množstvím prostředků z rozpočtu EU, čímž se usnadní přístup místních a regionálních orgánů, které musí mít správné předpoklady k tomu, aby mohly žadatelům o azyl a nově přichozím nabídnout dobré přijetí;
12. vítá, že návrhy Komise v zásadě zohledňují nejlepší zájem a blaho nezletilých osob bez doprovodu a mj. stanoví co nejrychlejší jmenování zástupce nebo ručitele. V období, kdy EU přijímá velké množství nezletilých osob bez doprovodu, se však může ukázat nezbytné neklást přísné podmínky na jmenování, k němuž v řadě členských států dochází v rámci soudního řízení. Takový postup je spojen s příslušnými procesními zárukami, jako je jmenování tlumočnicka, a s určitými požadavky na vyšetřování, které nelze ve lhůtách navržených Komisí splnit;
13. uznává, že návrhy jsou v souladu se zásadou subsidiarity a dopodrobna řeší problémy nadnárodní povahy, jako je solidarita mezi členskými státy, vytvoření integrovanějšího azylového systému a posílení výměny informací mezi členskými státy. Tyto cíle by jednotlivé členské státy nemohly samy splnit. Dále uznává, že navrhovaná opatření stanoví jednotná pravidla, která budou platit v celé Evropské unii, a jsou rovněž v souladu se zásadou proporcionality. Doufá, že během celého rozhodovacího procesu bude probíhat průběžné monitorování, aby byl ověřen soulad s uvedenými zásadami;

COM(2016) 467 final

14. doporučuje, aby z definice pojmu „opatrovník“ (čl. 4 odst. 2 písm. f)) jasně vyplývala objektivita osoby nebo organizace ustanovené, aby nezletilé osobě bez doprovodu pomáhala a zastupovala ji v průběhu postupů podle tohoto nařízení, a její nezávislost na správním orgánu;
15. doporučuje, aby byl nezletilé osobě při pohovorech s rozhodujícím orgánem, který posuzuje její žádost, vždy nápomocen také právní poradce (článek 22);
16. dále doporučuje (také v souvislosti s článkem 22), aby zástupcem nezletilé osoby, který je přítomen pohovoru, byla osoba nebo orgán nezávislý na správním orgánu a jmenovaný ze zákona nebo z vůle soudu a jednající výlučně v zájmu nezletilé osoby;
17. v souvislosti s následnými žádostmi (článek 42) doporučuje stanovit, aby bylo při předběžném posouzení žádosti pro účely její přípustnosti zjištěno, zda žadatel při podání předchozí žádosti obdržel nezbytné informace a požíval právní pomoci, a aby se neposkytnuté informace nebo neposkytnutá právní pomoci považovala za důvod k uznání oprávněnosti následné žádosti;
18. doporučuje přepracovat ustanovení čl. 22 odst. 4 návrhu nařízení, podle něž lze osobu jednající jako opatrovník vyměnit pouze tehdy, pokud příslušné orgány usoudí, že tato osoba vykonávala úkoly opatrovníka nedostatečně. Určení jiného zástupce v místě by mohlo být nařízeno například v případě změny místa pobytu nezletilé osoby;
19. v souvislosti s koncepcí první země azylu doporučuje, aby se výraz „požíval ochrany“ vykládal v tom smyslu, že tato ochrana byla oficiálně uznána a ne pouze fakticky poskytnuta;
20. v souvislosti s délkou prvního stupně odvolání (článek 55) zdůrazňuje a doporučuje, aby lhůty nebyly chápány jako neodvolatelné dané a aby (jak se v článku výslovně uvádí) nebránily adekvátnímu a úplnému posouzení odvolání;

COM(2016) 466 final

21. rozhodně odmítá zavedení pravidelného přezkumu a postupu odnětí mezinárodní ochrany. Ty totiž mohou být nejenom příčinou vzniku potenciální zátěže pro správní orgány (včetně místních a regionálních) při uplatňování postupů a plnění úkolů spojených se začleňováním uprchlíků, ale také zdrojem nejistoty pro žadatele. V této souvislosti odsuzuje politické, xenofobní a populistické projevy, které vedou k násilí a kriminalizaci všech žadatelů o azyl, což vyvolává zbytečné napětí ve společnosti, a vyzývá politické orgány a činitele k zodpovědnému vystupování;

22. vyjadřuje značné znepokojení ze zavedení časového omezení u maximální doby trvání mezinárodní ochrany a z jeho legálnosti a vyzývá spoluvůrce právních předpisů, aby se nad touto otázkou znovu zamyslili;

23. navrhuje zvážit v případech odnětí mezinárodní ochrany možnost poskytnout delší lhůtu (například šest měsíců) pro získání povolení k pobytu na základě jiných důvodů (například hledání zaměstnání), než je lhůta stanovená v návrhu Komise, která je dosti krátká (tři měsíce);

COM(2016) 465 final

24. doporučuje přehodnotit ustanovení článku 17a návrhu Komise, podle něž není žadatel oprávněn využívat žádnou materiální pomoc stanovenou nařízením v jiném členském státě než v tom, který je příslušný, přičemž je stanoveno, že pokud žadatel zdůvodní svou nepřítomnost naléhavostí nebo vyšší mocí, lze tyto podmínky s případným omezením výhod stanoveným v článku 19 po určitou omezenou dobu zaručit;

25. doporučuje přepracovat ustanovení čl. 23 odst. 1 návrhu směrnice, podle něž lze osobu jednající jako opatrovník změnit „jen v nezbytných případech“. Určení jiného zástupce v místě by mohlo být nařízeno například v případě změny místa pobytu nezletilé osoby;

26. doporučuje přehodnotit ustanovení čl. 17a návrhu Komise, který stanoví, že členské státy zajistí všem žadatelům důstojnou životní úroveň, a uložit Evropské unii a členským státům povinnost, aby mj. i finančně podpořily místní orgány, které přispívají k zaručení důstojné životní úrovně všem žadatelům;

COM(2016) 468 final

27. doporučuje přehodnotit rozhodnutí vyloučit ze znovuusídlení do jiného členského státu ty žadatele, kteří během posledních pěti let nelegálně vstoupili na území Evropské unie. Vzhledem k často nelegálním okolnostem souvisejícím s opuštěním území sousedních zemí se toto rozhodnutí jeví v případě žadatelů, kteří jsou často oběťmi tohoto jevu, příliš přísné.

V Bruselu dne 8. února 2017.

předseda
Evropského výboru regionů

Markku MARKKULA

Stanovisko Evropského výboru regionů – Autorské právo na jednotném digitálním trhu

(2017/C 207/14)

Zpravodaj: Mauro D'Attis (IT/ELS), člen zastupitelstva města Brindisi

Odkazy: sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů Podpora spravedlivé, efektivní a konkurenceschopné ekonomiky orientované na autorské právo na jednotném digitálním trhu

COM(2016) 592 final

návrh směrnice Evropského parlamentu a Rady o autorském právu na jednotném digitálním trhu

COM(2016) 593 final

I. DOPORUČENÉ POZMĚŇOVACÍ NÁVRHY

Pozměňovací návrh 1

Návrh směrnice

13. bod odůvodnění

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
<i>Není potřeba</i> poskytovat nositelům práv náhradu za užití v rámci výjimky pro vytěžování textů a dat zavedené touto směrnicí, neboť vzhledem k povaze a rozsahu této výjimky by <i>měla být</i> utrpěná škoda minimální.	Členské státy mohou poskytovat nositelům práv náhradu za užití v rámci výjimky pro vytěžování textů a dat zavedené touto směrnicí, neboť vzhledem k povaze a rozsahu této výjimky by utrpěná škoda – i když bude minimální – nicméně znamenala konkrétní výhodu pro uživatele výjimky.

Odůvodnění

V 10. bodu odůvodnění jsou mezi uživatele zahrnuti i výzkumné ústavy zapojené „do partnerství veřejného a soukromého sektoru“. Z toho vyplývá, že soukromý sektor může díky výjimce získat nepřímou výhodu. Komise by proto neměla vyloučit otevřenější přístup k otázce náhrad.

Pozměňovací návrh 2

Návrh směrnice

24. bod odůvodnění

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
Pro účely těchto mechanismů udělování licencí je důležitý přísný a řádně fungující systém kolektivní správy. Tento systém zahrnuje zejména pravidla řádné správy, transparentnosti a podávání zpráv, jakož i to, že budou pravidelně, s náležitou péčí a přesně rozdělovány a vypláceny částky příslušející nositelům práv, jak je stanoveno ve směrnici 2014/26/EU. Všichni nositelé práv by měli mít k dispozici další vhodná ochranná opatření a zároveň by měli mít možnost uplatnění těchto mechanismů na svá díla nebo jiné předměty ochrany vyloučit. Podmínky spojené s těmito mechanismy by neměly mít vliv na jejich praktický význam pro instituce kulturního dědictví.	Pro účely těchto mechanismů udělování licencí a ku prospěchu zapojených nositelů práv je nezbytný přísný a řádně fungující systém kolektivní správy. Základy tohoto systému jsou zejména pravidla řádné správy, transparentnosti a podávání zpráv, jakož i to, že budou s využitím technologického pokroku, jenž je za tímto účelem k dispozici , pravidelně, s náležitou péčí a přesně rozdělovány a vypláceny částky příslušející nositelům práv, jak je stanoveno ve směrnici 2014/26/EU. Všichni nositelé práv by měli mít k dispozici další vhodná ochranná opatření a zároveň by měli mít možnost uplatnění těchto mechanismů na svá díla nebo jiné předměty ochrany vyloučit. Podmínky spojené s těmito mechanismy by neměly mít vliv na jejich praktický význam pro instituce kulturního dědictví.

Odůvodnění

Komise zdůrazňuje klíčovou úlohu organizací kolektivní správy, měla by však jasně povzbuzovat jejich ambicióznější modernizaci. Tato úvaha vychází z toho, že pokud organizace kolektivní správy přijmou a plně rozvinou technologický pokrok, zlepšily by se tak především stávající postupy pro získání licencí, shromažďování a šíření práv a v důsledku i prosperita členů.

Pozměňovací návrh 3

Návrh směrnice

38. bod odůvodnění

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
<p>Pokud poskytovatelé služeb informační společnosti ukládají díla chráněná autorským právem nebo jiné předměty ochrany nahrávané jejich uživateli a zpřístupňují je veřejnosti, čímž překračují rámec pouhého poskytnutí fyzického zařízení a provádějí úkon sdělení veřejnosti, jsou povinni uzavřít s nositeli práv licenční dohody, pokud nejsou způsobilí pro výjimku z odpovědnosti stanovenou v článku 14 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2000/31/ES ⁽¹⁾.</p> <p>Pokud jde o článek 14, je třeba ověřit, zda poskytovatel služeb hraje aktivní úlohu včetně toho, že optimalizuje prezentace nahraných děl nebo předmětů ochrany nebo je propaguje, a to bez ohledu na povahu prostředků, které k tomu použije.</p> <p>Pro zajištění fungování jakékoli licenční dohody by poskytovatelé služeb informační společnosti, kteří ukládají velké množství děl chráněných autorským právem nebo jiných předmětů ochrany nahrávaných jejich uživateli a poskytují k nim přístup veřejnosti, měli přijmout vhodná a přiměřená opatření k zajištění ochrany těchto děl nebo jiných předmětů ochrany, jako je zavedení účinných technologií. Tato povinnost by měla platit i v případě, že jsou poskytovatelé služeb informační společnosti způsobilí pro výjimku z odpovědnosti stanovenou v článku 14 směrnice 2000/31/ES.</p> <p>⁽¹⁾ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2000/31/ES ze dne 8. června 2000 o některých právních aspektech služeb informační společnosti, zejména elektronického obchodu, na vnitřním trhu (Úř. věst. L 178, 17.7.2000, s. 1).</p>	<p>Pokud poskytovatelé služeb informační společnosti ukládají díla chráněná autorským právem nebo jiné předměty ochrany nahrávané jejich uživateli a zpřístupňují je veřejnosti, čímž překračují rámec pouhého poskytnutí fyzického zařízení a provádějí úkon sdělení veřejnosti, jsou povinni uzavřít s nositeli práv licenční dohody, pokud nejsou způsobilí pro výjimku z odpovědnosti stanovenou v článku 14 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2000/31/ES ⁽¹⁾.</p> <p>Pokud jde o článek 14, je třeba ověřit, zda poskytovatel služeb hraje aktivní úlohu včetně toho, že optimalizuje prezentace nahraných děl nebo předmětů ochrany nebo je propaguje, a to bez ohledu na povahu prostředků, které k tomu použije.</p> <p>Pro zajištění fungování jakékoli licenční dohody by poskytovatelé služeb informační společnosti, kteří ukládají velké množství děl chráněných autorským právem nebo jiných předmětů ochrany nahrávaných jejich uživateli a poskytují k nim přístup veřejnosti, měli přijmout vhodná a přiměřená opatření k zajištění ochrany těchto děl nebo jiných předmětů ochrany, jako je zavedení účinných technologií způsobilých k dosažení spravedlivého přerozdělení hodnoty mezi nositele práv. Tato povinnost by měla platit i v případě, že jsou poskytovatelé služeb informační společnosti způsobilí pro výjimku z odpovědnosti stanovenou v článku 14 směrnice 2000/31/ES.</p> <p>⁽¹⁾ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2000/31/ES ze dne 8. června 2000 o některých právních aspektech služeb informační společnosti, zejména elektronického obchodu, na vnitřním trhu (Úř. věst. L 178, 17.7.2000, s. 1).</p>

Odůvodnění

Komise v čl. 13 odst. 3 správně podtrhuje význam zavedení postupů pro rozpoznávání obsahu.

S tím úzce souvisí otázka přerozdělení hodnoty, která byla vytvořena dříve přiznanými díly, ve prospěch nositelů práv. Domníváme se, že by v zájmu větší jednotnosti mezi oběma částmi dokumentu (38. bod odůvodnění a čl. 13 odst. 3) měl být tento detail v textu vysvětlen, protože pouhé rozpoznání děl je jen první fází hodnotového řetězce.

Pozměňovací návrh 4

Návrh směrnice

Článek 3

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
<p>1. Členské státy stanoví výjimku z práv stanovených v článku 2 směrnice 2001/29/ES, v čl. 5 písm. a) a čl. 7 odst. 1 směrnice 96/9/ES a v čl. 11 odst. 1 této směrnice s ohledem na rozmnožování a extrakce prováděné výzkumnými organizacemi za účelem vytěžování textů a dat z děl nebo jiných předmětů ochrany, k nimž mají zákonný přístup, pro účely vědeckého výzkumu.</p> <p>2. Jakékoli smluvní ustanovení, které je v rozporu s výjimkou uvedenou v odstavci 1, je nevymahatelné.</p> <p>3. Nositelé práv mohou uplatňovat opatření k zajištění bezpečnosti a <i>integrity</i> sítí a databází, v nichž jsou díla nebo jiné předměty ochrany uloženy. Tato opatření nepřekročí rámec toho, co je k dosažení tohoto cíle nezbytné.</p> <p>4. Členské státy podporují nositele práv a výzkumné organizace v tom, aby k uplatňování opatření uvedených v odstavci 3 vymezili společně dohodnuté osvědčené postupy.</p>	<p>1. Členské státy stanoví výjimku z práv stanovených v článku 2 směrnice 2001/29/ES, v čl. 5 písm. a) a čl. 7 odst. 1 směrnice 96/9/ES a v čl. 11 odst. 1 této směrnice s ohledem na rozmnožování a extrakce prováděné výzkumnými organizacemi za účelem vytěžování textů a dat z děl nebo jiných předmětů ochrany, k nimž mají zákonný přístup, pro účely vědeckého výzkumu.</p> <p>2. Jakékoli smluvní ustanovení, které je v rozporu s výjimkou uvedenou v odstavci 1, je nevymahatelné.</p> <p>3. Nositelé práv mohou uplatňovat opatření k zajištění bezpečnosti sítí a databází, v nichž jsou díla nebo jiné předměty ochrany uloženy, a to z hlediska integrity, dostupnosti a důvěrnosti. Tato opatření nepřekročí rámec toho, co je k dosažení tohoto cíle nezbytné.</p> <p>4. Členské státy podporují nositele práv a výzkumné organizace v tom, aby k uplatňování opatření uvedených v odstavci 3 vymezili společně dohodnuté osvědčené postupy, včetně těch, které jsou způsobilé k dosažení spravedlivého přerozdělení hodnoty mezi nositele práv.</p>

Odůvodnění

Klasický model bezpečnosti informací definuje pro bezpečnost tři cíle: zachování důvěrnosti, integrity a dostupnosti. Každý cíl souvisí s jiným prvkem ochrany informací. Komise by v tomto odstavci měla konkretizovat explicitní cíl: podpořit opatření, jež odstraní rozdíl v hodnotě, který vznikne mezi poskytovateli služeb a nositeli práv, jejichž díla jsou využita.

Pozměňovací návrh 5

Návrh směrnice

Článek 10

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
<p>Mechanismus vyjednávání</p> <p>Členské státy zajistí, že pokud strany, jež chtějí uzavřít dohodu za účelem zpřístupnění audiovizuálních děl na platformách videa na vyžádání, narazí na problémy v souvislosti s udělením licence na práva, bude jim k dispozici pomoc nestranného orgánu s odpovídajícími zkušenostmi. Tento orgán poskytuje pomoc při vyjednávání a pomáhá dosáhnout dohody.</p>	<p>Mechanismus vyjednávání</p> <p>Členské státy zajistí, že pokud strany, jež chtějí uzavřít dohodu za účelem zpřístupnění audiovizuálních děl na platformách videa na vyžádání, narazí na problémy v souvislosti s udělením licence na audiovizuální práva, bude jim k dispozici pomoc nestranného orgánu s odpovídajícími zkušenostmi. Tento orgán poskytuje pomoc při vyjednávání a pomáhá dosáhnout dohody.</p>

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
Členské státy oznámí Komisi orgán uvedený v odstavci 1 nejpozději do [data uvedeného v čl. 21 odst. 1].	Členské státy oznámí Komisi orgán uvedený v odstavci 1 nejpozději do [data uvedeného v čl. 21 odst. 1].

Odůvodnění

Původní znění článku lze vykládat dvojznačně, pokud nebude vyjasněno, že se jedná pouze o audiovizuální práva, a nikoli např. o práva k hudebním dílům, jež jsou součástí audiovizuální produkce. Doplněním se tato původní dvojznačnost odstraní.

Pozměňovací návrh 6

Návrh směrnice

Článek 13

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
1. Poskytovatelé služeb informační společnosti, kteří ukládají velké množství děl a jiných předmětů ochrany nahrávaných jejich uživateli a zpřístupňují je veřejnosti, přijmou ve spolupráci s nositeli práv opatření, která zajistí fungování dohod uzavřených s nositeli práv ohledně užití jejich děl nebo jiných předmětů ochrany nebo která zabrání tomu, aby byla prostřednictvím jejich služeb dostupná díla nebo jiný předmět ochrany, který nositelé práv na základě spolupráce s poskytovateli služeb identifikují. Tato opatření, např. používání účinných technologií rozpoznávání obsahu, musí být vhodná a přiměřená. Poskytovatelé služeb poskytují nositelům práv dostatečné informace o fungování a zavedení těchto opatření a případně jim podávají i odpovídající zprávy o rozpoznání a užití děl a jiných předmětů ochrany.	1. Poskytovatelé služeb informační společnosti, kteří ukládají velké množství děl a jiných předmětů ochrany nahrávaných jejich uživateli a zpřístupňují je veřejnosti, přijmou ve spolupráci s nositeli práv opatření, která zajistí fungování dohod uzavřených s nositeli práv ohledně užití jejich děl nebo jiných předmětů ochrany nebo která zabrání tomu, aby byla prostřednictvím jejich služeb dostupná díla nebo jiný předmět ochrany, který nositelé práv na základě spolupráce s poskytovateli služeb identifikují. Tato opatření, např. používání účinných technologií rozpoznávání obsahu, musí být vhodná a přiměřená, a také způsobilá k dosažení spravedlivého přerozdělení hodnoty mezi nositele práv. Poskytovatelé služeb poskytují nositelům práv dostatečné informace o fungování a zavedení těchto opatření a případně jim podávají i odpovídající zprávy o rozpoznání a užití děl a jiných předmětů ochrany.

Odůvodnění

Komise v čl. 13 odst. 3 správně podtrhuje význam zavedení postupů pro rozpoznávání obsahu.

S tím úzce souvisí otázka přerozdělení hodnoty, která byla vytvořena dříve přiznanými díly, ve prospěch nositelů práv. Domníváme se, že by v zájmu větší jednotnosti mezi oběma částmi dokumentu (čl. 13 odst. 1 a 3) měl být tento detail v textu vysvětlen, protože pouhé rozpoznání děl je jen první fází hodnotového řetězce.

Pozměňovací návrh 7

Návrh směrnice

Článek 14

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
1. Členské státy zajistí, aby subjekty, kterým autoři a výkonní umělci udělili licenci na svá práva nebo na ně tato práva převedli, těmto autorům a výkonným umělcům pravidelně a s přihlédnutím ke zvláštnostem jednotlivých odvětví poskytovaly včasné, přiměřené a dostatečné informace o využívání jejich děl a výkonů, zejména pokud jde o způsoby využívání, vytvářené příjmy a odměny, které jim náleží.	1. Členské státy zajistí, aby subjekty, kterým autoři a výkonní umělci udělili licenci na svá práva nebo na ně tato práva převedli, těmto autorům a výkonným umělcům alespoň jednou za rok a s přihlédnutím ke zvláštnostem jednotlivých odvětví poskytovaly včasné, přiměřené a dostatečné informace o využívání jejich děl a výkonů, zejména pokud jde o způsoby využívání, vytvářené příjmy a odměny, které jim náleží.

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
<p>2. Povinnost podle odstavce 1 musí být přiměřená a účinná a musí zajišťovat odpovídající úroveň transparentnosti v jednotlivých odvětvích. V případech, kdy by administrativní zátěž vyplývající z této povinnosti byla s ohledem na příjmy plynoucí z využívání díla nebo výkonu neúměrná, však členské státy mohou povinnost podle odstavce 1 upravit za předpokladu, že tato povinnost zůstane i nadále účinná a zajistí vhodnou úroveň transparentnosti.</p> <p>3. Členské státy mohou rozhodnout, že se povinnost podle odstavce 1 neuplatní, pokud příspěvek autora nebo výkonného umělce k celkovému dílu nebo výkonu není významný.</p>	<p>2. Povinnost podle odstavce 1 musí být přiměřená a účinná a musí zajišťovat odpovídající úroveň transparentnosti v jednotlivých odvětvích. V případech, kdy by administrativní zátěž vyplývající z této povinnosti byla s ohledem na příjmy plynoucí z využívání díla nebo výkonu neúměrná, však členské státy mohou povinnost podle odstavce 1 upravit za předpokladu, že tato povinnost zůstane i nadále účinná a zajistí vhodnou úroveň transparentnosti.</p> <p>3. Členské státy mohou rozhodnout, že se povinnost podle odstavce 1 neuplatní, pokud příspěvek autora nebo výkonného umělce k celkovému dílu nebo výkonu není významný.</p>

Odůvodnění

Výraz „pravidelně“, tak jak je uveden v odstavci 1, by mohl být nejednoznačný. Na základě praxe v odvětví se doba 12 měsíců zdá jako přiměřená, aniž by se vylučovalo, že kratší doba je zjevně žádoucí a často využívána.

Pozměňovací návrh 8

Návrh směrnice

Článek 15

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
<p>Mechanismus smluvních úprav</p> <p>Členské státy zajistí, aby byli autoři a výkonní umělci oprávněni požádat o dodatečnou a přiměřenou odměnu od strany, s níž uzavřeli smlouvu o využívání práv, pokud je původně sjednaná odměna nepřiměřeně nízká ve srovnání s následnými příslušnými příjmy a výhodami vyplývajícími z využívání děl nebo výkonů.</p>	<p>Mechanismus smluvních úprav</p> <p>Členské státy zajistí, aby byli autoři a výkonní umělci oprávněni požádat o dodatečnou a přiměřenou odměnu od strany, s níž uzavřeli smlouvu o využívání práv, pokud je původně sjednaná odměna nepřiměřeně nízká ve srovnání s následnými příslušnými příjmy a výhodami vyplývajícími z využívání děl nebo výkonů. Tento mechanismus musí zaručit dosažení spravedlivé odměny s přihlédnutím ke zvláštnostem jednotlivých odvětví.</p>

Odůvodnění

Tento mechanismus by mohl vytvořit právní nejistotu, pokud by nebyl uplatňován stejně ve všech oblastech tvůrčího odvětví, jak například uvádí i Komise ve 42. bodu odůvodnění.

II. POLITICKÁ DOPORUČENÍ

EVROPSKÝ VÝBOR REGIONŮ

Úvodní připomínky

1. potvrzuje stěžejní úlohu a potenciál místních a regionálních orgánů v oblasti digitálních služeb pro občany a tvorby a řízení digitální infrastruktury, často v rámci přeshraniční a meziregionální spolupráce, s cílem překonat překážky on-line činnosti;

2. vítá návrhy zásahů do vnitřního trhu s elektronickými komunikacemi, které mohou urychlit dynamický a udržitelný růst všech hospodářských odvětví a vytvářet nová pracovní místa, jakož i zásahů, jejichž cílem je zaručit aktualizaci právních předpisů v oblasti autorského práva s přihlédnutím k digitální revoluci a ke změně chování spotřebitelů;
3. podporuje vývoj opatření, jejichž cílem je zlepšit postavení nositelů práv, pokud jde o vyjednávání související s využíváním obsahu, jehož se tato práva týkají. Jde zejména o využívání obsahu online službami umožňujícími přístup k obsahu nahrávanému uživateli, jež za toto využití někdy neposkytují spravedlivou odměnu. Zdůrazňuje však, že regionální a místní subjekty, začínající podniky a malé podniky mají často slabší postavení než velcí nositelé práv a nesmí být přespříliš omezovány;
4. konstatuje, že Komise předkládá zcela přesvědčivé důvody, pokud jde o přínos přijímání právní úpravy v této oblasti na úrovni Evropské unie, a je tudíž dodržena zásada subsidiarity. Totéž platí pro uvedené důvody týkající se proporcionality⁽¹⁾;

Autorské právo na digitálním trhu

5. oceňuje, že Komise ponechala členským státům volnost při uplatňování výjimek pro využití chráněných děl ke vzdělávacím účelům. Jsou tak respektovány národní, regionální a místní identity a z toho vyplývající výskyt specifických druhů licencí, jež vycházejí z rozdílných politických a sociálních souvislostí;
6. přeje si, aby byla prohloubena úloha, kterou organizace kolektivní správy zastávají ve snaze dospět k tomu, aby provádění autorského práva bylo zároveň spravedlivé, moderní a účinné;
7. zdůrazňuje, že je důležité, aby bylo možné využívat digitální vyučovací pomůcky např. i při dálkovém studiu nebo při přechodném pobytu v zahraničí, a nikoli pouze v členském státě, kde se vzdělávací instituce fyzicky nachází;
8. navrhuje zejména, aby Komise připomněla, že nebudou-li organizace kolektivní správy investovat do nástrojů modernizace, budou tak trhu a svým členům bránit ve využití služby, ježlepší jak licenční systémy, tak výběr a rozdělování příjmů;
9. souhlasí s výzvou k uplatňování transparentních postupů na trhu, kde po dlouhou dobu chyběly a kde se zvýhodňovaly zájmy privilegovaných kategorií, což často vedlo ke smluvním ujednáním poškozujícím tvůrce;
10. nesouhlasí rovněž se záměrem zavést výjimku z povinnosti transparentnosti, pokud příspěvek autora nebo umělce není významný. Stávající technologie rozpoznávání a zaznamenání repertoáru mohou s dostatečnou přesností určit celkovou hodnotu díla a jeho jednotlivých částí nezávisle na míře individuálních příspěvků;
11. souhlasí s myšlenkou, aby hlavním účelem posílení ustanovení o transparentnosti smluv mezi tvůrci a jejich protějšky bylo vyvážení vyjednávací síly autorů v situacích, kdy jsou znevýhodněni. Poukazuje tedy na to, že tento zásah nepředstavuje porušení smluvní svobody, a zachovává tak úlohu trhu při určení nabídky odpovídající požadavkům dotčených subjektů;
12. navrhuje, aby Komise vybídla poskytovatele služeb a organizace zapojené do hodnotového řetězce ke společnému vypracování standardních způsobů výměny informací o využívání děl, aby byla zaručena účinnější správa a interoperabilita;

Zachování kulturního dědictví

13. oceňuje, že Evropská komise klade důraz na zachování děl podléhajících technologickému zastarávání nebo degradaci původních nosičů. Je přesvědčen, že tato výjimka usnadní postup pro zachování kulturního a uměleckého bohatství členských států, a doufá, že povzbudí spolupráci navázanou za účelem zachování ve veřejném zájmu, do níž budou zapojeny instituce zabývající se kulturním dědictvím a výzkumné organizace⁽²⁾;

⁽¹⁾ Podle zprávy skupiny expertů VR na subsidiaritě, která vychází z konzultace provedené v období od 4. do 14. října 2016.

⁽²⁾ Již v roce 1996 vedla spolupráce mezi LIM (Laboratoř hudební informatiky při univerzitě v Miláně) a milánským divadlem La Scala k digitalizaci více než 5 000 magnetických pásek ze zvukového archivu, díky čemuž byly trvale a ve vysoké kvalitě zpřístupněny budoucím generacím.

Růst evropského katalogu audiovizuálních děl

14. souhlasí se záměrem Komise rozšířit přítomnost evropského katalogu audiovizuálních děl na různých digitálních platformách, zejména z důvodu nedostatečné přítomnosti děl, jež kvůli své omezené ekonomické hodnotě nemohou nalézt místo v tradičních distribučních kanálech;
15. podporuje rozšíření kolektivních licencí na komerčně nedostupná díla mezi organizace vykonávající správu práv a instituce pro uchování kulturního dědictví. Upozorňuje zejména na přínos těchto opatření k zaručení přiměřené odměny pro nositele práv a právní jistoty pro instituce;
16. kritizuje však, že se text nezmiňuje o místní a regionální povaze těchto děl. Je vhodné poukázat zejména na to, že bez časté spolupráce mezi umělci, podnikateli a místními orgány, které poskytují finanční příspěvky na kulturu, by mnoho z těchto děl nikdy nevzniklo;

Úloha vydavatelů

17. podporuje ochranu zásadní úlohy vydavatelů při distribuci kvalitních publikací, k nimž je zapotřebí značných investic, aby byla zachována nezávislost a integrita;
18. souhlasí s podporou vydavatelů, aby měli k dispozici vhodné právní nástroje, které jim umožní konkurovat v digitální oblasti.

V Bruselu dne 8. února 2017.

předseda
Evropského výboru regionů
Markku MARKKULA

Stanovisko Evropského výboru regionů – Přezkum telekomunikačního balíčku

(2017/C 207/15)

<p>Zpravodaj: Mart Vörklaev (EE/ALDE), starosta obce Rae</p> <p>Odkazy: sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů – Připojení pro konkurenceschopný jednotný digitální trh – na cestě k evropské gigabitové společnosti</p> <p>COM(2016) 587 final</p> <p>sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů – Akční plán 5G pro Evropu</p> <p>COM(2016) 588 final</p> <p>návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se mění nařízení (EU) č. 1316/2013 a (EU) č. 283/2014, pokud jde o podporu připojení k internetu v místních komunitách</p> <p>COM(2016) 589 final</p>
--

I. DOPORUČENÉ POZMĚŇOVACÍ NÁVRHY

Pozměňovací návrh 1

Nový pozměňovací návrh

11. bod odůvodnění

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
<p>Vzhledem k potřebám internetového připojení v Unii a naléhavosti potřeby podpořit přístupové sítě, které mohou v celé EU přinést internetové připojení vysoké kvality založené na širokopásmových službách s velmi vysokou rychlostí, by finanční pomoc měla usilovat o zeměpisně vyvážené rozdělení.</p>	<p>Vzhledem k potřebám internetového připojení v Unii a naléhavosti potřeby podpořit přístupové sítě, které mohou v celé EU přinést internetové připojení vysoké kvality založené na širokopásmových službách s velmi vysokou rychlostí, by finanční pomoc měla usilovat o zeměpisně vyvážené rozdělení, které – v rámci obdržených návrhů a v plném souladu se zásadami pro zvláštní formy finanční pomoci, jak je stanoveno ve finančním nařízení – přispěje k hospodářské, sociální a územní soudržnosti EU tím, že zvláště zohlední potřeby místních komunit.</p>

Odůvodnění

Zeměpisně vyvážené rozdělení postrádá smysl, pokud neslouží cíli soudržnosti.

Pozměňovací návrh 2

Nový pozměňovací návrh

11. bod odůvodnění

Vložit:

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
	<p>Aby bylo zaručeno, že budou místní bezdrátové přístupové body zřízeny i v menších městech a ve venkovských oblastech, je nutné uskutečnit ve spolupráci s členskými státy, regionálními orgány a příslušnými sdruženími místních orgánů zvláštní informační kampaň ohledně této finanční pomoci.</p>

Odůvodnění

Je důležité, aby se informace o iniciativě WiFi4EU dostaly i do menších měst a obcí na venkově.

Pozměňovací návrh 3

Nový pozměňovací návrh

Čl. 2 odst. 3

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
<p>3. Článek 5 se mění takto:</p> <p>a) odstavec 7 se nahrazuje tímto:</p> <p>„7. Celková částka rozpočtových prostředků přidělených na finanční nástroje pro širokopásmové sítě nepřekročí minimální částku nezbytnou k zajištění nákladově efektivních intervencí, které se stanoví na základě předběžného hodnocení uvedeného v čl. 14 odst. 1 nařízení (EU) č. 1316/2013.</p> <p>Tato částka představuje až 15 % z finančního krytí určeného pro odvětví telekomunikací uvedeného v čl. 5 odst. 1 písm. b) nařízení (EU) č. 1316/2013.“</p> <p>b) doplňuje se nový odstavec, který zní:</p> <p>„5 a. Opatření podporující projekty společného zájmu v oblasti poskytování bezplatného místního bezdrátového připojení v místních komunitách, jsou podporovány:</p> <p>a) granty; a/nebo</p> <p>b) jinými formami pomoci, než jsou finanční nástroje.“</p>	<p>3. Článek 5 se mění takto:</p> <p>a) odstavec 7 se nahrazuje tímto:</p> <p>„7. Celková částka rozpočtových prostředků přidělených na finanční nástroje pro širokopásmové sítě nepřekročí minimální částku nezbytnou k zajištění nákladově efektivních intervencí, které se stanoví na základě předběžného hodnocení uvedeného v čl. 14 odst. 1 nařízení (EU) č. 1316/2013.</p> <p>Tato částka představuje až 15 % z finančního krytí určeného pro odvětví telekomunikací uvedeného v čl. 5 odst. 1 písm. b) nařízení (EU) č. 1316/2013.“</p> <p>b) doplňuje se nový odstavec, který zní:</p> <p>„5 a. Opatření podporující projekty společného zájmu a splňující stanovené minimální technické standardy v oblasti poskytování bezplatného místního bezdrátového připojení v místních komunitách, jsou podporovány:</p> <p>a) granty; a/nebo</p> <p>b) jinými formami pomoci, než jsou finanční nástroje.</p> <p>c) Komise stanoví minimální technické standardy, o nichž je řeč v odstavci 5 a, prostřednictvím aktu v přenesené pravomoci.“</p>

Odůvodnění

Je důležité stanovit minimální technické požadavky na síť WiFi4EU. Vypracování jednotných požadavků zamezí tomu, aby byla vybudována síť, která bude založena na zastaralé technologii nebo bude mít problémy s kvalitou.

Pozměňovací návrh 4

Nový pozměňovací návrh

Čl. 2 odst. 6

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
<p>6. V příloze se vkládá nový oddíl, který zní:</p> <p>„ODDÍL 4 BEZDRÁTOVÉ PŘIPOJENÍ V MÍSTNÍCH KOMUNITÁCH</p> <p>Opatření, jejichž cílem je poskytování bezplatného místního bezdrátového připojení ve střediscích veřejného života, včetně veřejných prostor přístupných široké veřejnosti, které hraje důležitou roli ve veřejném životě místních komunit, jsou způsobilá pro finanční pomoc.</p> <p>Finanční pomoc je k dispozici pro subjekty s veřejným posláním, jako jsou například místní orgány a poskytovatelé veřejných služeb, aby poskytovali bezplatné místní bezdrátové připojení prostřednictvím zřízení místních bezdrátových přístupových bodů.</p> <p>Projekty na poskytování bezdrátového připojení prostřednictvím bezplatných místních bezdrátových přístupových bodů mohou obdržet financování, pokud:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) jsou prováděny subjektem působícím ve veřejném zájmu schopným naplánovat zřízení vnitřních či venkovních místních bezdrátových přístupových bodů ve veřejných prostorách a vykonávat nad nimi dohled; 2) jsou založeny na širokopásmovém připojení s velmi vysokou rychlostí, které umožňuje uživatelům vysokou kvalitu internetového připojení, které je <ol style="list-style-type: none"> a. bezplatné, snadno dostupné a využívá nejmodernější zařízení a b. podporuje přístup k inovativním digitálním službám, jako jsou například služby nabízené prostřednictvím infrastruktur digitálních služeb; 3) používá společnou vizuální identitu, kterou poskytuje Komise, a odkaz na související internetové nástroje. <p>Projekty duplikující již stávající soukromé nebo veřejné nabídky podobných vlastností, včetně kvality, v téže se nezahrnují.</p>	<p>6. V příloze se vkládá nový oddíl, který zní:</p> <p>„ODDÍL 4 BEZDRÁTOVÉ PŘIPOJENÍ V MÍSTNÍCH KOMUNITÁCH</p> <p>Opatření, jejichž cílem je poskytování bezplatného místního bezdrátového připojení ve střediscích veřejného života, včetně veřejných prostor přístupných široké veřejnosti, které hraje důležitou roli ve veřejném životě místních komunit, jsou způsobilá pro finanční pomoc.</p> <p>Finanční pomoc je k dispozici pro subjekty s veřejným posláním, jako jsou například místní orgány a poskytovatelé veřejných služeb, aby poskytovali bezplatné místní bezdrátové připojení prostřednictvím zřízení místních bezdrátových přístupových bodů.</p> <p>Projekty na poskytování bezdrátového připojení prostřednictvím bezplatných místních bezdrátových přístupových bodů mohou obdržet financování, pokud:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) jsou prováděny subjektem působícím ve veřejném zájmu schopným naplánovat zřízení vnitřních či venkovních místních bezdrátových přístupových bodů ve veřejných prostorách a vykonávat nad nimi dohled; 2) splňují minimální technické specifikace uvedené v článku 5b a jsou založeny na širokopásmovém připojení s velmi vysokou rychlostí, které umožňuje uživatelům vysokou kvalitu internetového připojení, které je <ol style="list-style-type: none"> a. bezplatné, snadno dostupné a využívá nejmodernější zařízení a b. podporuje přístup k inovativním digitálním službám, jako jsou například služby nabízené prostřednictvím infrastruktur digitálních služeb; 3) používá společnou vizuální identitu, kterou poskytuje Komise, a odkaz na související internetové nástroje. <p>Projekty duplikující již stávající soukromé nebo veřejné nabídky podobných vlastností, včetně kvality, v téže se nezahrnují.</p>

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
<p>Dostupné rozpočtové prostředky jsou přidělovány geograficky vyváženým způsobem projektům, které splňují výše uvedené podmínky, pokud jde o obdržené návrhy, a podle zásady „kdo dřív přijde, je dřív na řadě“.</p>	<p>Dostupné rozpočtové prostředky jsou přidělovány projektům, které splňují výše uvedené podmínky, geograficky vyváženým způsobem, který – v rámci obdržených návrhů a v plném souladu se zásadami pro zvláštní formy finanční pomoci, jak je stanoveno ve finančním nařízení – přispěje k hospodářské, sociální a územní soudržnosti EU tím, že zvláště zohlední potřeby místních komunit.</p>

Odůvodnění

Je důležité stanovit minimální technické požadavky na síť WiFi4EU. Vypracování jednotných požadavků zamezí tomu, aby byla vybudována síť, která bude založena na zastaralé technologii nebo bude mít problémy s kvalitou.

II. POLITICKÁ DOPORUČENÍ

EVROPSKÝ VÝBOR REGIONŮ

1. poukazuje na to, že základní přístup k širokopásmovému připojení je ponejprv považován za univerzální službu. Evropští občané mají právo na přístup k funkčním internetovým službám za dostupné ceny, jež jim umožňují plně se zapojit do digitální ekonomiky a společnosti, a to na celém území Evropské unie. Jedná se o velice důležitý krok na cestě k digitálnímu začlenění, i s ohledem na nezbytnost speciálních tarifů či na vydávání poukázek občanům se zvláštními potřebami a také obcím a městům, aby mohly nabízet bezplatné veřejné přístupové body Wi-Fi;
2. je toho názoru, že zajištění základního přístupu k širokopásmovému připojení představuje cíl obecného zájmu a jeho uznání jako univerzální služby musí doprovázet plné uznání povinností poskytovat univerzální službu. To má prvořadý význam v oblastech, v nichž trh neplní svou funkci a kde jsou zásadně důležité veřejné investice;
3. je si vědom toho, že od revize regulačního rámce EU pro oblast telekomunikací v roce 2009 nastaly podstatné změny. Tento rámec sice pomohl zaručit v celé EU základní širokopásmové připojení, v mohutné míře se však objevují nové potřeby a vzorce spotřeby a bude tomu tak i v nadcházejících letech. Rozvoj internetu věcí, virtuální a rozšířená realita, cloud computing, správa velkého objemu dat, služby a aplikace ekonomiky sdílení, Průmysl 4.0 – to vše povede k ještě větší poptávce po sítích a připojeních s vysokou kapacitou;
4. zdůrazňuje, že nyní navrhujeme infrastrukturu, která nám bude sloužit v budoucnu;
5. zdůrazňuje, že vzhledem k nárůstu spotřeby dat ⁽¹⁾ a souběžného přístupu k datům, vzhledem ke směřování k velkým rychlostem odesílání resp. stahování a vzhledem k nutnosti celoplošného a okamžitého přenosu, který bude zároveň probíhat s krátkou odezvou a spolehlivě, bude nezbytné zajistit v celé Evropě síť s velmi vysokou kapacitou, které budou stále blíže ke koncovým uživatelům. V některých zemích (Japonsko, Korea) je již gigabitové připojení realitou a Evropa by ho měla zajistit v zájmu svého růstu a pracovních míst a své konkurenceschopnosti a vnitřní soudržnosti;
6. považuje za důležité, aby hospodářské a sociální subjekty (jako jsou školy, vysoké školy, výzkumná střediska a dopravní uzly), poskytovatelé veřejných služeb (například nemocnice a vzdělávací zařízení) a podniky měli k dispozici vysokorychlostní připojení k internetu, které uživatelům umožňuje odesílat a stahovat data při rychlosti nejméně 1 Gb/s;
7. domnívá se, že všechny domácnosti v EU – ve městech i na venkově – by měly mít internetové připojení s rychlostí stahování minimálně 100 Mb/s, která by se dala zvýšit až na 1 Gb/s;

⁽¹⁾ Studie dokládají, že podniky, které analyzují data velkého objemu, mohou zvýšit svou produktivitu o 5 až 10 % více než podniky, které tak nečiní, a že zpracovávání dat velkého objemu by v Evropě mohlo v letech 2014 až 2020 přinést nárůst HDP o 1,9 %.

8. sdílí názor Komise, že všechny městské oblasti a hlavní pozemní dopravní cesty by měly mít souvislé pokrytí 5G. Schvaluje střednědobý cíl, podle něhož by v roce 2020 mělo být alespoň v jednom velkém městě v každém členském státě EU dostupné připojení 5G jako komerční služba. Evropská komise musí co nejdříve dokončit chybějící potřebnou standardizaci této nové bezdrátové technologie, aby se zamezilo uplatňování izolovaných řešení. Cíl zavést tuto technologii do roku 2020 je velice ambiciózní i z jiných důvodů – u stávajících sítí 4G, které byly zavedeny teprve nedávno, lze zvýšit rychlost na mnohem více než 1 000 Mb/s a telekomunikační operátoři investovali do jejich zavádění značné prostředky. Je tudíž možné, že zde nebude příliš velká ochota k opětovnému přechodu na novou technologii, jestliže pro to nebudou vytvořeny odpovídající rámcové podmínky;

9. vítá nový systém poukázek na bezplatné Wi-Fi připojení, zřízení fondu pro širokopásmové připojení ve spolupráci s EIB a záměr navýšit budoucí finanční podporu v rámci finančního plánování po roce 2020 a pokládá to za kroky správným směrem;

10. je potěšen návrhem Komise, aby byla do konce roku 2016 ve spolupráci s Výborem regionů zřízena participativní širokopásmová platforma, která zajistí vysokou úroveň zapojení veřejných a soukromých subjektů do investic do širokopásmového připojení a jejich spolupráce a rovněž pokrok při provádění vnitrostátních plánů pro širokopásmové připojení. Je připraven rozsáhle a konstruktivně se do zřizování této platformy zapojit;

11. vybízí k tomu, aby byly schůze této platformy zaměřeny na tato témata: **možná politická opatření** – je třeba zvážit neadekvátnější politická opatření s přihlédnutím k různým místním a regionálním pravomocem a ke specifickým potřebám na místní a regionální úrovni; **technologické možnosti** – je třeba prodiskutovat uplatňování nevhodnějších technologií pro tyto oblasti; **možnosti financování** – je třeba zapojit do jednání EIB a posoudit možnou součinnost jednotlivých fondů (Nástroj pro propojení Evropy, EFSI, ESI fondy) a nového systému poukázek, který je navrhován v rámci WiFi4EU; **další záležitosti** – co se týče opatření pro budování kapacit na místní a regionální úrovni, mapování investic do informačních technologií a širokopásmového připojení a podpory digitálních dovedností a elektronické veřejné správy;

12. má za to, že nejdůležitějším **přínosem širokopásmové platformy** by mělo být to, že bude přispívat k rychlejšímu, lepšímu a udržitelnějšímu zavádění vysokorychlostních širokopásmových sítí ve venkovských a řídko osídlených oblastech EU z důvodu jejich závažných strukturálních, hospodářských a sociálních problémů, a tím i ke zmenšování digitální propasti v těchto oblastech;

13. konstatuje, že tyto plány jsou v souladu se zásadami subsidiarity a proporcionality, jelikož se jedná o otázky přesahující působnost jednotlivých členských států, které lze jednotně, náležitě a účinně upravit pouze na úrovni EU;

14. je si vědom toho, že vytvořit evropský jednotný digitální trh znamená přestat uplatňovat nepružný přístup a digitalizovat vnitřní trh EU. Cílem přezkumu telekomunikačního balíčku je pozvednout evropskou ekonomiku a konkurenceschopnost, motivovat komunity k aktivní účasti na jednotném digitálním trhu a uspokojit rostoucí potřeby Evropanů, pokud jde o připojení k internetu;

15. poukazuje na to, že označení typu „venkovský“, „odlehlý“, „nejvzdálenější“ a „řídko osídlený“ odrazují soukromé investory od investování do infrastruktury IKT v těchto oblastech. Na rozdíl od městských aglomerací se tyto oblasti potýkají se společnými problémy, pokud jde o zavádění širokopásmového připojení, k nimž patří například strukturálně nižší a roztržitější poptávka a vyšší jednotkové náklady (tzn. na koncového uživatele) na zavádění a údržbu infrastruktury;

16. upozorňuje na to, že obzvláště poptávka po připojení k internetu představuje rozhodující podnět pro soukromé investice. V důsledku toho se tržním subjektům nevyplácí investovat do oblastí, v nichž není kvůli hustotě obyvatelstva zaručena poptávka, která by ospravedlňovala náklady na zavádění infrastruktury. V oblastech, v nichž došlo k selhání resp. narušení trhu, připadají veřejným orgánům nejrůznější úkoly. Je totiž doloženo, že místní a regionální orgány v Evropě v souvislosti s iniciativami v oblasti zavádění a modernizace širokopásmových sítí působí jako subjekty poskytující financování a přebírající riziko či jako iniciátoři/zprostředkovatelé;

Gigabitová společnost

17. vyzdvihuje význam zavádění vysokorychlostních širokopásmových sítí příští generace, a to zejména v řídkce osídlených oblastech. Je třeba uvítat veškerá regulační opatření a také všechna finanční opatření v tomto směru;
18. varuje před nadměrnou přetížeností, ke které může vést větší dostupnost vysokokapacitního připojení v oblastech se špičkovými výsledky nebo znalostmi. V těchto oblastech by se soustředila výrobní činnost a přicházelo by do nich více obyvatel, což by mělo na příslušné regiony nepříznivé dopady. V jiných oblastech by naopak došlo k výraznému propadu, především co se týče digitálních inovačních činností a pracovníků v technologických odvětvích. Vysokokapacitní připojení je proto třeba podporovat co nejstejněji;
19. poukazuje na to, že pro rozvoj celé EU je důležité vyřešit problém účastnického vedení (tzv. poslední míle – angl. „last mile“) a že je za tímto účelem nutné přijmout flexibilní opatření;
20. navrhuje, aby byly počínaje příštím programovým obdobím vedle prostředků na rozvoj základní sítě vyčleňovány také prostředky na zavádění přístupových sítí ve venkovských a nejvzdálenějších oblastech;
21. zdůrazňuje, že ceny připojení poskytují užitečné informace o intenzitě hospodářské soutěže a efektivitě na trzích v oblasti komunikací. Porovnáním těchto cen mohou příslušné subjekty, včetně telekomunikačních operátorů, politických činitelů a spotřebitelů, posoudit pokrok při naplňování svých cílů. Mohlo by být přínosné mít k dispozici ukazatele pro porovnávání cen připojení, jak uvádí OECD ve své zprávě „Measuring the Digital Economy. A New Perspective“⁽²⁾;
22. zdůrazňuje, že při zavádění a plánování sítě je důležité, aby měly veřejné orgány bezprostředně k dispozici bezporuchové připojení k internetu. Pro kvalitu tohoto připojení hraje důležitou roli vedení ze strany státu a konzultace na místní úrovni, aby mohly být co nejoptimálněji investovány prostředky a aby mohl dané služby rychle začít využívat co největší počet uživatelů;
23. konstatuje, že v zájmu dosažení cílů Evropské unie do roku 2020 týkajících se zavádění a rozšiřování širokopásmových sítí již byly v programovém období 2014–2020 vyčleněny prostředky EU ve výši přibližně 22 miliard EUR na modernizaci stávající širokopásmové infrastruktury resp. na zavádění infrastruktury nové. Prostředky EU mají rozhodující význam nejen proto, že bezprostředně přispívají k financování širokopásmové infrastruktury, ale také kvůli jejich kýženému aktivačnímu účinku, jelikož mají přilákat investice z jiných zdrojů, včetně těch soukromých;

Akční plán 5G

24. zdůrazňuje, že telekomunikační systémy páté generace (5G) budou v nadcházejícím desetiletí nejdůležitějším stavebním kamenem digitální společnosti. Evropa podnikla významné kroky s cílem vést globální vývoj směrem k této strategické technologii, v jejímž rámci je pro pevnou i bezdrátovou komunikaci využívána stejná infrastruktura, a urychlit tak budoucí propojení společnosti. Tato technologie poskytne nejen jednotlivým uživatelům, ale také propojeným objektům (tzv. internet věcí) téměř univerzální připojení s ultravysokou přenosovou rychlostí. Proto se počítá s tím, že budoucí infrastruktura 5G bude sloužit celé řadě aplikací a odvětví, včetně komerčního využití (například asistované řízení, elektronické zdravotnictví, hospodaření s energií, popřípadě bezpečnostní aplikace atd.);
25. poukazuje na sdělení o prioritách pro normalizaci IKT⁽³⁾, které Komise zveřejnila v dubnu a v němž byla navržena konkrétní opatření pro urychlení vypracování společných norem tím, že bude důraz položen na pět prioritních oblastí, mezi něž byly zařazeny i komunikační sítě 5G;
26. důrazně upozorňuje na to, že je v každém případě nutné zabránit tomu, aby byly v jednotlivých regionech zaváděny normy 5G, které nebudou navzájem kompatibilní;
27. poukazuje na to, že místní úroveň může přispět k rozvoji sítě a podávání žádostí a může být nápomocna při plánování sítě. Díky tomu budou moci být již při plánování a budování nových sítí 5G zohledněny plány místní úrovně týkající se výstavby nových silnic a umístění jiných infrastruktur;

⁽²⁾ Zpráva byla zveřejněna dne 8. prosince 2014, <http://www.oecd.org/sti/measuring-the-digital-economy-9789264221796-en.htm>.

⁽³⁾ COM(2016) 176 final, sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů – Priority pro normalizaci IKT pro jednotný digitální trh.

28. považuje za důležité poukázat na to, že celounijní zavádění produktů a služeb, které budou založeny na vysokorychlostním síťovém připojení 5G, bude možné pouze za předpokladu, že bude v celé EU k dispozici rychlé internetové připojení. Dále pokládá za důležité vyvarovat se chyb, k nimž došlo při zavádění sítě 4G, a dbát na to, aby se kvalita a rychlost sítě v jednotlivých členských státech EU nijak výrazně nelišila. Síť 5G by měla být v celé EU budována současně a stejným tempem;

Iniciativa WiFi4EU

29. vítá iniciativu, jejímž cílem je umožnit všem zainteresovaným místním orgánům, aby občanům bezplatně nabízely vysoce kvalitní připojení Wi-Fi, a sice uvnitř a v blízkosti veřejných budov, v parcích, na veřejných prostranstvích atd. V EU je ještě mnoho míst, v nichž dostatečné internetové připojení není k dispozici, a stejně tak jsou zde občané, kteří si internetové připojení nemohou dovolit. Díky tomuto programu bude možné to napravit;

30. zdůrazňuje, že je nutné zajistit, aby tento systém zůstal omezen na nové a bezplatné přístupové body Wi-Fi. Je třeba zamezit tomu, aby iniciativy financované z veřejných prostředků konkurovaly existujícím soukromým systémům;

31. vítá plány Komise týkající se rychlého vytvoření možností pro realizaci iniciativy „WiFi4EU“, v důsledku čehož budou moci místní orgány dle stávajícího plánu předložit příslušné žádosti již začátkem léta 2017;

32. vítá rychlá opatření v oblasti financování, která zatím v souvislosti s finanční pomocí ze strany EU nebyla využívána a jsou založena na poukázkách veřejného sektoru. Tato opatření se dají rychle provést a přinášejí brzké výsledky a méně byrokracie. Zdůrazňuje však, že možné slabiny systému poukázek (nedostatek transparentnosti, zpoždění či problémy související s vyplacením, rozdílné podmínky pro zadávání zakázek v jednotlivých členských státech) musí být náležitě předběžně zohledněny, aby neodrazovaly podniky od využívání tohoto systému pro projekty;

33. zdůrazňuje, že při rozdělování finanční pomoci je nutné nalézt metody, které zaručí, aby z iniciativy WiFi4EU měly užitek i menší obce a venkovské oblasti;

34. zdůrazňuje, že prostředků, které mají být rozděleny, je omezené množství a že Komise usiluje o co nejrychlejší a nejrozsáhlejší realizaci iniciativy WiFi4EU. Z tohoto důvodu by také měly být veřejné orgány co nejdříve informovány o plánovaném programu a příslušných podmínkách;

35. včasné informování místním orgánům mimoto umožní začít ihned s přípravami, aby bylo možné při zveřejnění výzvy k předkládání návrhů neprodleně zažádat o prostředky a rychle využít dostupné zdroje ve prospěch místního obyvatelstva, dané země a EU obecně;

36. je toho názoru, že s ohledem na zapojení místních a regionálních orgánů a na podporu výměny informací a osvědčených postupů připadá Výboru regionů bezpochyby rozhodující úloha;

37. považuje za důležité poukázat na to, že je nutné místním orgánům objasnit, že jsou povinny poskytnout pro budovanou síť Wi-Fi širokopásmové připojení a zajišťovat každodenní údržbu této sítě. Upozorňuje na to, že iniciativa WiFi4EU musí být udržitelná a režijní náklady vznikající místním orgánům v souvislosti s jejím prováděním musejí být nízké;

38. doporučuje vypracovat pro síť WiFi4EU minimální požadavky. Vypracování jednotných požadavků zamezí tomu, aby byla vybudována síť, která bude založena na zastaralé technologii nebo bude mít problémy s kvalitou. Dále doporučuje vytvořit internetovou stránku iniciativy WiFi4EU, na níž by byly představeny podrobnosti o této iniciativě a jejich lokalitách;

39. poukazuje na to, že vytvářené sítě musejí být pro uživatele bezpečné, a proto doporučuje, aby byly uplatněny síťové modely po vzoru eduroam⁽⁴⁾/govroam⁽⁵⁾. Takovýto model umožňuje uživateli, který je již v síti identifikován, celoevropský roaming, přičemž k identifikaci uživatelů lze využít řešení eIDAS⁽⁶⁾;

⁽⁴⁾ eduroam – *World Wide Education Roaming for Research & Education* <https://www.eduroam.org/>.

⁽⁵⁾ Govroam je odvozeno od „government roaming“ a jedná se o infrastrukturu využívající protokol RADIUS – <http://govroam.be/>.

⁽⁶⁾ Služby vytvářející důvěru a elektronická identifikace <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/trust-services-and-eid>.

40. vzhledem k nutnosti zaručit uživatelskou vstřícnost pokládá za vhodné, aby nebyl používán *captive portal* a aby se popřípadě až po identifikaci uživatele otevřela *landing page*. Koncový uživatel tak bude moci síť využívat snáze a rychleji. Na *landing page*, která se zobrazí po identifikaci, se mohou uživatelé případně dozvědět o službách, které místní orgány nabízejí, a získat stručné informace o cílech iniciativy WiFi4EU;

41. zdůrazňuje, že je třeba vystříhat se zjišťování údajů od uživatelů, jelikož je to uživatelům nepříjemné a může to v nich vyvolat neodůvodněné obavy, že budou tyto údaje použity k zasílání reklamních e-mailů a pro jiné nežádoucí účely. Proto vítá skutečnost, že poskytování osobních údajů je uvedeno mezi kritérii, které by znemožňovaly, aby bylo místní bezdrátové připojení považováno za bezplatné;

42. je potěšen tím, že má být u sítě WiFi4EU neustále monitorována kvalita a výsledky tohoto monitorování mají být zveřejňovány;

43. připisuje zásadní význam propojení celé Evropy v rámci WiFi4EU (SSID), což by jednak bylo dobrou reklamou pro iniciativu EU týkající se zavádění bezplatných sítí Wi-Fi, jednak by to představovalo obchodní značku celoevropského rychlého a bezpečného připojení Wi-Fi. Aby se rozšířila působnost této iniciativy, měla by existovat možnost zahrnout do této společné značky na vlastní žádost také podobné stávající systémy, které splňují minimální technické požadavky a veškerá další kritéria iniciativy WiFi4EU, ale neobdržely finanční pomoc.

V Bruselu dne 8. února 2017.

předseda
Evropského výboru regionů
Markku MARKKULA

Stanovisko Evropského výboru regionů – Směrem ke strategii EU pro mezinárodní kulturní vztahy

(2017/C 207/16)

Zpravodaj: Apostolos Tzitzikostas (EL/ELS), guvernér Střední Makedonie**Odkaz:** společné sdělení Evropskému parlamentu a Radě – Směrem ke strategii EU pro mezinárodní kulturní vztahy

JOIN(2016) 29 final

POLITICKÁ DOPORUČENÍ

EVROPSKÝ VÝBOR REGIONŮ

Obecné připomínky

1. vítá společné sdělení s názvem „Směrem ke strategii EU pro mezinárodní kulturní vztahy“⁽¹⁾ a v něm obsažená opatření, a považuje to za cenný základ pro vytvoření uceleného a integrovaného strategického přístupu k mezinárodním kulturním vztahům zaměřeným na podporu spolupráce s partnerskými zeměmi a posilování úlohy Evropské unie jako silného globálního aktéra;
2. domnívá se, že výsledek by byl velmi odlišný, kdyby návrh předložil konečnou strategii spíše než kroky, které k ní vedou, neboť projednávaná otázka má klíčový význam. VR proto vyzývá členské státy, aby proces přijímání strategie urychlily;
3. zdůrazňuje, že kultura musí být jádrem mezinárodních vztahů EU, v neposlední řadě proto, že mezinárodní diplomacie je v dnešním globalizovaném prostředí obohacena novými odpovědnostmi a byly vytvořeny alternativní způsoby a přístupy. Mezi ně patří kulturní diplomacie, na kterou se ve sdělení odkazuje pouze omezeně;
4. souhlasí s tím, že se klade důraz na povinnost států dodržovat, chránit a prosazovat právo na svobodu přesvědčení a projevu, včetně různých forem uměleckého a kulturního projevu. Smyslem kulturní politiky je zaručit, aby kultura mohla být ve společnosti svobodná, nezávislá a provokativní. To by mělo být východiskem při podpoře vzájemné úcty a mezikulturního dialogu;
5. vyzývá proto Evropskou komisi, aby upřednostňovala další rozvoj kulturní diplomacie s cílem zavést ji v rámci zahraniční politiky EU;
6. oceňuje skutečnost, že kultura a kulturní dědictví jsou uznávány napříč sdělením jakožto nástroje regionálního a místního rozvoje. Vytvoření komplexního rámce a konzistentního přístupu k posílení kulturních činností bude na jedné straně vytvářet vysokou evropskou přidanou hodnotu a na druhé straně může podpořit vznik a rozvoj programů na regionální a městské úrovni v členských státech EU a s partnery ze třetích zemí, což bude vzájemně výhodné pro všechny zúčastněné strany;
7. zdůrazňuje, že kulturní rozmanitost je nedílnou součástí hodnot Evropské unie a že EU je pevně odhodlána prosazovat mezinárodní řád založený na míru, právním státu, svobodě projevu, vzájemném porozumění a dodržování základních práv. Kromě toho by EU jako klíčový partner Organizace spojených národů (OSN) měla i nadále úzce spolupracovat s UNESCO⁽²⁾ v zájmu ochrany světového kulturního dědictví. Jako strana Úmluvy UNESCO z roku 2005⁽³⁾ by EU měla dostát svým závazkům podporovat v rámci svých mezinárodních kulturních vztahů rozmanitost kulturních projevů;

⁽¹⁾ JOIN(2016) 29 final.⁽²⁾ Organizace Spojených národů pro výchovu, vědu a kulturu.⁽³⁾ http://portal.unesco.org/en/ev.php-URL_ID=31038&URL_DO=DO_TOPIC&URL_SECTION=201.html

8. vítá uznání úlohy kultury uvnitř zeměpisného rámce EU pro spolupráci, k němuž patří: a) politika rozšíření, b) evropská politika sousedství (EPS), c) rozvojová spolupráce a d) Dohoda o partnerství, která byla podepsána v červnu 2000 v Cotonou⁽⁴⁾;

9. poukazuje na to, že se evropská kulturní diplomacie soustředí na propagaci Evropy a jejích členských států, včetně vzdělávacích a kulturních výměn. Zaměřuje se však i na občany třetích zemí a středem jejího zájmu je jednoznačně prosazování pozitivního vnímání Evropy a jejích členských států. Význam kulturní diplomacie se vztahuje i na dialog mezi zeměmi, prosazování míru a kulturní rozmanitosti a hospodářskou výměnu;

10. soudí, že význam kulturní diplomacie se v posledních letech projevila jejím nástupem v nově se rozvíjejících ekonomikách a v zemích Východního partnerství. Je důležité rozvíjet kulturní diplomacii v Evropské unii, abychom na světové scéně mohli nově vznikajícím mocnostem konkurovat ve všech rovinách, včetně kulturní;

11. připomíná, že jednou ze základních zásad pro činnost EU v oblasti mezinárodních kulturních vztahů je „zajistit soulad se zásadami doplňkovosti a subsidiarity“⁽⁵⁾. Evropská unie má v oblasti kultury pravomoc provádět činnosti, jimiž podporuje, koordinuje nebo doplňuje činnosti členských států⁽⁶⁾. Nedávné závěry Rady o kultuře ve vnějších vztazích EU poukázaly na to, že je „potřeba lépe koordinovat úsilí o dosažení strategického evropského přístupu“⁽⁷⁾.

12. důrazně poukazuje na potřebu lepší a hlubší spolupráce na místní, regionální a vnitrostátní úrovni při zahajování a rozvíjení strategií na podporu mezinárodních kulturních vztahů a činností. Cílem by mělo být sjednotit strategie jako prostředek vytváření odlišnější a pluralitní evropské kulturní identity, která bude uznána na mezinárodní úrovni a v rámci EU občany všech členských států;

13. je přesvědčen o tom, že je důležité, aby občanská společnost, nevládní organizace, kluby, podniky, umělci, sdružení a organizace přispívaly ještě aktivnějším a koordinovanějším způsobem k rozvíjení iniciativ v rámci strategie EU v oblasti mezinárodních kulturních vztahů;

Priority

14. konstatuje, že strategie EU pro mezinárodní kulturní vztahy bude mít omezený dopad, pokud přímo nevytvoří konsolidované činnosti a hmatatelné výhody, nebo pokud se tyto výhody projeví až v daleké budoucnosti;

15. vyzdvihuje vnitřní hodnotu umělecké a kulturní tvorby a poukazuje na to, že kulturu nelze pojímat jen jako prostředek sloužící k určitému účelu. Z tohoto důvodu je třeba se přednostně zaměřit na kontakty mezi tvůrci. Podpora mobility umělců a kulturního obsahu je jedním z důležitých úkolů EU v oblasti kulturní politiky, jelikož přináší evropskou přidanou hodnotu;

16. domnívá se, že navrhovaná strategie EU pro mezinárodních kulturní vztahy musí být cílená v úzké koordinaci s členskými státy, a musí tedy obsahovat následující ustanovení: a) konkrétní mechanismy pro provádění a prosazování, jež budou vycházet ze společného rámce pro koordinaci a budou zahrnovat všechny zúčastněné subjekty, b) konkrétní cíle a jasné lhůty pro provedení jednotlivých politik. Je rovněž žádoucí mít možnost měřit účinnost a účelnost prováděných strategií;

17. připomíná své předchozí postoje týkající se kulturních a tvůrčích odvětví pro růst a zaměstnanost⁽⁸⁾, a své výzvy na jedné straně k tomu, aby kulturní a tvůrčí odvětví byla lépe začleněna do strategie Evropa 2020, a na druhé straně k tomu, aby byl uznán význam vazeb mezi těmito odvětvími a dalšími oblastmi politik, jako je průmysl, cestovní ruch, životní prostředí, vzdělávání a financování;

⁽⁴⁾ <http://ec.europa.eu/europeaid/node/1584>

⁽⁵⁾ JOIN(2016) 29 final.

⁽⁶⁾ Článek 6 Smlouvy o fungování Evropské unie (SFEU).

⁽⁷⁾ Závěry Rady o kultuře ve vnějších vztazích EU se zaměřením na kulturu v rozvojové spolupráci, 24. listopadu 2015.

⁽⁸⁾ CdR 181/2010 fin.

18. konstatuje, že prioritou pro členské státy EU a jejich partnerské země musí být to, aby se kulturní činnosti staly skutečně inkluzivními a přístupnými pro všechny bez ohledu na věk, pohlaví, zdravotní postižení, státní příslušnost, rasu, etnický původ, náboženství či socioekonomické poměry. Klíčový význam pro sociální integraci má to, aby mladí lidé byli motivováni k větší aktivitě a účasti, pokud jde o vytváření a provádění inkluzivních kulturních činností;

19. upozorňuje na to, že kulturní odvětví (kino, umění, literatura atd.) jsou jednou z oblastí s největším vlivem na kulturní diplomacii a díky svému způsobu šíření se dostanou k velmi různorodému publiku. Kulturní diplomacie by měla důrazně podporovat šíření těchto odvětví v zahraničí s cílem posílit image Evropy ve světě;

20. domnívá se, že jedním ze zvláštních aspektů strategie EU v oblasti mezinárodních kulturních vztahů je koordinace činnosti EU s partnerskými zeměmi v oblasti uprchlíků a migrantů. Nedávná krize a zvýšení přílivu uprchlíků do EU představuje nové výzvy, jimiž je třeba se přiměřeně zabývat. Rozvoj kulturních činností by mohl být zásadní při: a) zmírňování strachu, nepokoje a nedůvěry, b) podpoře bližšího porozumění kulturních identit a prostředí, c) posilování procesu integrace uprchlíků do společnosti, d) konsolidaci a ochraně etablovaného unijního modelu svobodné, demokratické a tolerantní společnosti, e) posilování vzájemného respektu mezi uprchlíky a hostitelskými komunitami a f) připomínání evropské společnosti, že se našim předkům v minulosti dostalo přijetí, když museli z hospodářských, politických či náboženských důvodů nebo kvůli válce opustit kontinent;

21. upozorňuje zejména na nedávný nárůst projevů extremismu a populismu s xenofobní agendou, který se může projevat i určitou formou euroskepticismu. VR se proto domnívá, že je naléhavě nutné posílit kulturní činnosti zaměřené na podporu lepších znalostí uměleckého a kulturního projevu a kulturního dědictví, které Evropa má. Je toho názoru, že v této souvislosti jsou důležitými nástroji programy mobility, jako např. Erasmus+, spolupráce mezi vysokými školami a program Horizont 2020, který je největším vícestranným programem pro výzkum a inovace ve světě, neboť udržují komunikační kanály otevřené a usnadňují výměnu nápadů bez ohledu na kulturní, etnické nebo náboženské zázemí osob;

Zvýšení hospodářského dopadu

22. vítá důraz kladený na posílení kulturních a tvůrčích odvětví, neboť jsou důležitými subjekty, které poskytují kvalitní pracovní místa a posilují inteligentní a udržitelný růst podporující začlenění;

23. opakuje své již dříve vyjádřené názory na kulturní a tvůrčí odvětví pro růst a zaměstnanost⁽⁹⁾, že pokud mají být hospodářské přínosy co největší, bude nutné podporovat produkci a spotřebu kulturních produktů a podněcovat tvořivost. Výbor regionů zdůrazňuje, že je nutné podněcovat kreativní dovednosti již od útlého věku, a to jak v oblasti vzdělávání, tak i jako rekreační činnost, aby mohla mladá generace plně užívat výhod nových forem přístupu ke kultuře;

24. poukazuje na to, že vzhledem k zeměpisným podmínkám nemohou např. ostrovní či nejbzdálenější regiony rozvíjet svá kulturní a tvůrčí odvětví stejným způsobem jako ostatní evropské regiony. Příhraniční a nejbzdálenější regiony EU jsou významné tím, že poskytují Evropské unii jedinečnou přidanou hodnotu svými historickými, kulturními a jazykovými vazbami s ostatními kontinenty, které se vytvářely po staletí. Z tohoto důvodu je nutné podpořit kulturní výměnu a komunikaci těchto regionů se zbytkem EU a přijmout opatření, která umělcům z těchto regionů a jejich dílům usnadní cestování do ostatních evropských a sousedních zemí a naopak. To jim umožní požívat stejných konkurenčních výhod, jaké mají kulturní a tvůrčí odvětví, zejména v oblasti hospodářského růstu a zaměstnanosti. Tyto výhody VR připomněl ve stanovisku CDR2391-2012_00_00_TRA_AC;

25. upozorňuje na následky, které mají politická rozhodnutí, zejména co se týče sestavování rozpočtu a přidělování zdrojů, pro kulturní dědictví a kulturní politiku, a to i v dlouhodobém horizontu;

⁽⁹⁾ CDR181-2010_FIN_AC.

26. domnívá se, že je nezbytné vytvořit nástroj, který se zaměří konkrétně na mladé talenty, podporu jejich mobility a jejich možností v oblasti vzdělávání a výměn s dalšími zeměmi, a to nejen v EU, ale i v zahraničí. Jako základ lze použít program Erasmus určený mladým tvůrcům, v jehož rámci by se věnovala zvláštní pozornost mladým lidem v nejdlejších regionech, jako jsou nejbližší regiony. Ti mají z důvodu zvláštní povahy oblastí, ve které pobývají, často omezený přístup k programům mobility za stejných podmínek jako mladí lidé žijící v kontinentální Evropě;

27. konstatuje, že v době hospodářských a finančních problémů byly investice v oblasti kultury v mnoha členských státech výrazně omezeny;

28. zdůrazňuje, že výdaje v oblasti kultury nejsou luxus, ale investice, a že růstový potenciál odvětví, které zaměstnává více než tři miliony lidí a dotýká se milionu společností v Evropě, vyžaduje strategickou podporu;

Úloha regionálních a místních orgánů

29. zdůrazňuje, že ve většině členských států jsou za odvětví uvedená ve společném sdělení odpovědné místní a regionální orgány, a to zejména za kulturu, kulturní dědictví, výzkum, vzdělávání, cestovní ruch, rozvojovou spolupráci a zaměstnanost;

30. zdůrazňuje, že je vhodné začlenit oblast kultury do vnitrostátních a regionálních plánů internacionalizace a zasadit se o internacionalizaci kulturních odvětví samotných;

31. poukazuje na význam zachování tradičního aspektu krajiny a měst a na zásadní úlohu tohoto tématu při ochraně kulturního dědictví. Ve snaze učinit města atraktivními by bylo vhodné podporovat programy, které po architektonické stránce respektují tradice, a to jak při plánování, tak i používání materiálů, a odpovídají současným požadavkům v oblasti prostoru;

32. upozorňuje na skutečnost, že budoucí strategie by mohla přispět k vytvoření základů pro udržitelný cestovní ruch v zemích sousedících s EU a podporovat uznávání významných přínosů, jež vytváří kulturní dědictví na místní a regionální úrovni;

33. vyzývá Komisi, aby v souladu se zásadou subsidiarity zapojila Výbor regionů ve fázi plánování a regionální a místní orgány do vývoje a provádění oblastí činnosti a opatření, které jsou navrženy ve společném sdělení;

34. považuje za důležité, aby se zjednodušily a urychlily postupy pro získávání finančních prostředků pro kulturní činnosti, a aby se zajistil přímější přístup regionálních a místních orgánů ke stávajícímu rámci spolupráce a k financování tematických programů EU na podporu mezinárodních kulturních vztahů;

35. vítá návrh na zřízení domů evropské kultury, jež budou založeny na partnerství mezi EU a dotyčnou partnerskou zemí. Domnívá se, že je zapotřebí další rozpočtová analýza, a žádá, aby při tom byly společně s kulturními instituty a jinými subjekty zapojeny také místní a regionální orgány. VR konstatuje, že skutečná střediska by mohla mít celou řadu forem. Mohou být například vedeny jako knihovny, a to digitální či jiné. V tomto ohledu zajistí pokračující odborná příprava zainteresovaných stran úspěch iniciativy pouze tehdy, bude-li mezi subjekty EU působícími v partnerských zemích existovat skutečná spolupráce namísto konkurence;

36. navrhuje, aby byly do platformy pro kulturní diplomacii, jež byla vytvořena v únoru 2016, zapojeny místní a regionální zainteresované strany, a to zejména strategičtí partneři;

37. připomíná předchozí názory VR na akci Evropská hlavní města kultury, kterou považuje za cennou iniciativu, jež podtrhuje bohatství, rozmanitost a společné aspekty evropských kultur⁽¹⁰⁾. Vedle označení „Evropské dědictví“ by mohla být dále využívána jako laboratoř pro spolupráci a účast občanů;

⁽¹⁰⁾ CDR191-2011_FIN_AC.

38. zachovává svůj dřívější postoj ve prospěch otevření iniciativy evropských hlavních měst kultury nejen městům z kandidátských a potenciálních kandidátských zemí, ale rovněž ze zemí evropské politiky sousedství a ESVO ⁽¹¹⁾. Iniciativa Evropská hlavní města kultury představuje možný příspěvek k evropské politice sousedství (EPS), ale i ke vztahům s jinými evropskými státy, neboť umožňuje nejen posílení kulturní spolupráce v rámci EU, nýbrž i zintenzivnění vztahů mezi EU a východními a jižními sousedními zeměmi s cílem podporovat blahobyt, stabilitu a bezpečnost na vnějších hranicích EU;

39. zdůrazňuje, že místní a regionální orgány mají důležité pravomoci v oblasti podpory mezikulturního dialogu, neboť mnoho mezikulturních iniciativ je koordinováno na místní nebo regionální úrovni. Místní a regionální orgány mají vzhledem ke své blízkosti k občanům strategické postavení a mohou reagovat na specifické potřeby a požadavky různých kulturních skupin v oblasti své působnosti a účinně je mobilizovat za účelem podpory širšího mezikulturního dialogu ⁽¹²⁾;

40. s velkým zájmem očekává legislativní návrh Komise týkající se boje proti obchodování s kulturním dědictvím. Zdůrazňuje, že by se tento návrh neměl týkat pouze nezákonného dovozu kulturních statků do EU, ale rovněž nezákonného vývozu kulturních statků z EU, a to s cílem bojovat proti obchodování a chránit národní kulturní poklady, které mají uměleckou, historickou nebo archeologickou hodnotu. Zdůrazňuje však, že tento návrh nesmí stanovit nepřiměřená omezení pro zákonný obchod s kulturními statky a musí zajistit, aby administrativní zátěž pro legitimní obchodníky byla naprosto minimální. Domnívá se, že je zásadní navrhnout přísná opatření také v souvislosti s nepovolenými vykopávkami v EU;

41. zdůrazňuje, že návrh Komise vyhlásit rok 2018 Evropským rokem kulturního dědictví poskytne mimo jiné příležitost prosazovat mezikulturní dialog a kulturu pro mírové vztahy mezi komunitami.

V Bruselu dne 8. února 2017.

předseda
Evropského výboru regionů

Markku MARKKULA

⁽¹¹⁾ CDR2077-2012_00_00_TRA_AC.

⁽¹²⁾ CDR11-2006_FIN_RES.

Stanovisko Evropského výboru regionů – Politika Evropské unie pro Arktidu

(2017/C 207/17)

Zpravodajka: Pauliina HAIJANEN (FI/ELS), členka rady města Laitila**Odkaz:** společné sdělení Evropskému parlamentu a Radě – Integrovaná politika Evropské unie pro Arktidu

JOIN(2016) 21 final

POLITICKÁ DOPORUČENÍ

EVROPSKÝ VÝBOR REGIONŮ

1. vítá společné sdělení Evropské komise a vysoké představitelky pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku ze dne 27. dubna 2016 a je přesvědčen, že prioritní oblasti budoucí integrované politiky EU pro Arktidu, které jsou ve sdělení popsány, představují krok správným směrem;
2. zdůrazňuje, že problémy, jimž arktická oblast čelí, vyžadují soustředěné úsilí na místní, regionální a mezinárodní úrovni, a chválí Komisi za to, že zajistila, že integrované politiky přispívající ke splnění regionálních potřeb a cílů vycházejí ze specifických zeměpisných a demografických charakteristik této oblasti;
3. konstatuje, že toto sdělení je třetím sdělením týkajícím se arktické oblasti. V prvním sdělení, zveřejněném v roce 2008, předložila Komise návrhy opatření na ochranu a zachování arktické oblasti, která se opírala mj. o různé dohody týkající se životního prostředí a o mezinárodní spolupráci. Kromě toho navrhla opatření na podporu udržitelného využívání zdrojů a modelu víceúrovňové správy v arktické oblasti. Účelem sdělení bylo propagovat strukturovaný a soudržný přístup k záležitostem týkajícím se Arktidy a otevřít nové možnosti pro spolupráci s arktickými státy;
4. konstatuje, že v roce 2012 zveřejnila Komise společné sdělení s vysokou představitelkou pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku, v němž se v důsledku změny klimatu a většího potenciálu udržitelného využívání zdrojů založeného na nových technologiích a znalostech dostala do popředí možnost nových dopravních tras (včetně severovýchodní cesty), která doplnila silný rozměr ochrany životního prostředí. Ve sdělení bylo rovněž zdůrazněno, že mezinárodní spolupráce je důležitá k podpoře míru a bezpečnosti;
5. rád by vyzdvihl tři priority budoucí integrované politiky EU, které jsou vytyčeny v posledním sdělení: změna klimatu a ochrana životního prostředí Arktidy; udržitelný rozvoj v Arktidě a jejím okolí; mezinárodní spolupráce v otázkách Arktidy. Jednou z největších výzev je nalézt rovnováhu mezi zajištěním ochrany životního prostředí a využíváním nových možností, které nabízí sociální a hospodářský rozvoj;
6. konstatuje, že sdělení v zásadě navazuje na přístup, který byl dříve zaujat k otázkám klimatu a životního prostředí, udržitelného rozvoje a regionální spolupráce. Stanovisko VR se snaží upozornit zejména na ty otázky, jimž se v předchozích sděleních nedostalo takové pozornosti (například sociální a hospodářské záležitosti) nebo které byly označeny za nové priority;
7. podporuje cíle, které sdělení vytyčuje v souvislosti s bezpečností celé oblasti, její stabilitou, udržitelným rozvojem a prosperitou. Sdělení podává ucelený obrázek o činnosti EU v arktické oblasti. Ústředním prvkem politiky EU pro Arktidu je i nadále udržitelný rozvoj, ale stále více je zmiňována také schopnost přizpůsobit se. Ve sdělení se uvádí, že by středem pozornosti budoucí činnosti měly být tradiční životní podmínky osob žijících v oblasti a dopad hospodářského rozvoje na křehké prostředí Arktidy. Výbor regionů vítá, že je ve sdělení vyslovené zdůrazněna nutnost posílit spolupráci v otázkách týkajících se arktické oblasti;

8. poukazuje na to, že sdělení pohlíží na arktickou oblast ze dvou různých úhlů pohledu. Z pohledu Evropy leží v arktické oblasti nejsevernější evropské regiony, pro něž je typická odlehlost, náročné podmínky, řídké osídlení a stárnoucí populace. Z pohledu celé arktické oblasti vyzdvihuje sdělení přírodní zdroje (nerostné suroviny, lesy, námořní hospodářství a rybolov), vysoce rozvinuté komunity a značné know-how, například co se týče rozvoje environmentálně udržitelných technologických řešení. Analýza provedená v tomto stanovisku se soustředí na pohled Evropy;

9. konstatuje, že „arktická oblast“ je ve sdělení Komise pojímána jako oblast kolem severního pólu, severně od polárního kruhu (66°32' s. š.). Patří sem Severní ledový oceán a území osmi arktických států: Spojených států amerických, Kanady, Dánska (včetně Grónska a Faerských ostrovů), Finska, Islandu, Norska, Ruské federace a Švédska. Grónsko a Faerské ostrovy, které mají značnou autonomii, nicméně oficiálně patří k Dánsku, nejsou součástí Evropské unie, ale podepsaly s EU dohody o rybolovu a obchodu. Grónsko má rovněž zvláštní status zámořského území EU. V arktické oblasti žijí celkem 4 miliony lidí, z nichž zhruba třetina jsou původní obyvatelé;

10. upozorňuje na to, že definice arktické oblasti uvedená ve sdělení odkazuje velmi konkrétně na oblast na sever od polárního kruhu. Integrovaná politika EU však bude mít dopad na území, které tuto oblast zdaleka přesahuje. Výbor regionů navrhuje, aby bylo zeměpisné vymezení arktické oblasti uvedené ve sdělení rozšířeno vzhledem k otázkám, jako je podpora udržitelného rozvoje, přizpůsobování se změně klimatu a zvýšení konkurenceschopnosti Evropy, a zohledňovalo potřeby a potenciál místních komunit a původních obyvatel;

Změna klimatu a ochrana životního prostředí Arktidy

11. považuje za důležité, že mezi politickými opatřeními uvedenými ve sdělení zaujímají přední místo zmírňování změny klimatu a přizpůsobení se jí a ochrana křehkého prostředí Arktidy. Je důležité poznamenat, že kromě důsledků oteplování arktické oblasti, které mají také dopad na činnost EU, mají evropská a globální opatření vliv na postup změny klimatu v tomto regionu. Budoucnost arktické oblasti značně ovlivní také celosvětová dohoda o klimatu. Ve sdělení se dále upozorňuje na další mezinárodní smlouvy nebo na potřebu je uzavírat, mj. i v oblasti ochrany životního prostředí;

12. uznává stávající i budoucí význam výzkumu a vědecké spolupráce týkající se arktické oblasti, které Komise vyzdvihuje. Dobrým příkladem rozsáhlé, významné vědecké spolupráce mezi vysokými školami a výzkumnými ústavy z celé Evropy je iniciativa EU-PolarNet, o níž se sdělení zmiňuje. Jejím cílem je prohloubit mezioborovou spolupráci a vytyčit krátkodobé i dlouhodobé vědecké priority, co se týče výzkumu v arktické oblasti. V této souvislosti je navrhovaným cílem sít rozšířit spolupráci se zúčastněnými stranami z Arktidy. Výbor regionů se domnívá, že při rozhodování o cílech a prostředcích týkajících se provádění výzkumu v rozmanitých podmínkách panujících v arktické oblasti je mimořádně důležitá také spolupráce s místními a regionálními zástupci;

13. chtěl by klást větší důraz na úlohu arktických měst při rozvojové práci. Města jsou klíčovými subjekty nejen pro tuto činnost, ale i pro přizpůsobování se měnícím se podmínkám. Např. díky investicím do komunální infrastruktury a energeticky účinných řešení nebo díky řešením potřebným pro veřejné služby, zejména v řídké osídlených oblastech, se rodí nové podnikatelské činnosti. Výbor regionů však poukazuje na to, že konkrétní problémy spojené s velkými vzdálenostmi, řídké osídlenými oblastmi či stárnutím obyvatelstva budou v rámci rozvojové politiky i nadále vyžadovat zvláštní pozornost;

Udržitelný rozvoj v Arktidě a jejím okolí

14. považuje udržitelné využívání přírodních zdrojů za jeden z klíčových aspektů udržitelného hospodářského růstu a úsilí o zvyšování prosperity v arktické oblasti. Předpokladem toho jsou efektivní dopravní a telekomunikační spojení. Je důležité vybudovat rozvětvenější severo-jihní dopravní propojení, jako je spojení TEN-T z Finska přes Norsko k Severnímu ledovému oceánu, ale rovněž východo-západní spojení, jež by propojila regiony v severním Norsku, Švédsku a Finsku a napojila je na dopravní síť EU. Investice do arktické oblasti, včetně investic do budování silniční, železniční, širokopásmové a elektrické rozvodné sítě, zpravidla přesáhnou do širší oblasti, a mají tak pozitivní dopad na podmínky podnikání v celé dotčené zemi, včetně průmyslu;

15. v této souvislosti vyzdvihuje strategii EU pro modrý růst, která podporuje dlouhodobý a udržitelný námořní rozvoj. V oblasti Severního ledového oceánu jsou podporována také opatření zapracovaná do strategie a související se znalostmi v námořní oblasti, územním plánováním námořních prostor a integrovaným námořním dohledem. Mimořádný význam pro arktickou oblast mají opatření na podporu rozvoje v oblasti akvakultury a využívání mořských zdrojů energie;

16. zdůrazňuje, že využívání arktického know-how v průmyslu, energetice, čistých technologiích, rozvoji infrastruktury a cestovním ruchu zvýší konkurenceschopnost Evropy jako celku. Je důležité podporovat spolupráci v oblasti výzkumu mezi vysokými školami a výzkumnými středisky v Arktidě. Středem pozornosti je zejména podpora inovací a jejich přeměna v produkty a obchodní služby jakožto prostředek k prosazování udržitelného rozvoje. Zlepšení podnikatelského prostředí v arktické oblasti je jedním z aspektů provádění strategie pro jednotný digitální trh;

17. poukazuje na to, že prioritami politiky soudržnosti EU v arktické oblasti v programovém období 2014–2020 jsou výzkum a inovace, konkurenceschopnost malých a středních podniků a přechod na nízkouhlíkové hospodářství. Strategie inteligentní specializace pro severní regiony a program Interreg pro severní periferní oblasti a Arktidu, Interreg Sever, Botnia-Atlantica a Norsko-Švédsko (pokud jde o přeshraniční spolupráci), jejichž cílem bylo vybudovat silné, konkurenceschopné a udržitelné komunity, poskytnou pevný základ pro projekty v arktických oblastech EU financované ze strukturálních fondů. Spolupráci se severními regiony Finska, Švédska a Norska a oblastí Barentsova moře podpoří rovněž program přeshraniční spolupráce Kolarctic pro vnější hranice EU;

18. zdůrazňuje, že při provádění budoucí politiky soudržnosti by rovněž měla být k dispozici široká škála finančních nástrojů pro rozvoj arktické oblasti, které lze využít k nalezení způsobů podpory místního průmyslu a zdokonalení know-how, inovací, produktů a služeb zvyšujících konkurenceschopnost EU jako celku. Mezi nové otázky klíčového významu patří rozvoj oběhového hospodářství v Arktidě a obecné pojetí arktického designu. EU se musí více podílet na výzkumu a investicích v arktické oblasti, mj. i v příštím programovém období;

19. upozorňuje na to, že sdělení poukazuje na potenciál nových technologií v oblasti elektronických komunikací, například v souvislosti se zachováním a rozvojem místního podnikání, know-how a kultury. To je obzvláště důležité pro zástupce původních obyvatel. Sdělení se zmiňuje o každoročních jednáních Komise se zástupci původních národů Arktidy. Zohlednění názorů původních obyvatel Arktidy a jejich zapojení do rozhodování je mimořádně důležité mj. v souvislosti s vnitrostátními a regionálními záležitostmi;

20. vítá mimořádný důraz na význam spolupráce při provádění integrované politiky pro Arktidu. Další otázkou, na niž se upozorňuje, je nutnost účinnějšího využívání různých nástrojů financování s cílem podpořit investice v arktické oblasti. Proto Komise navrhuje vytvoření dočasného fóra pro evropskou spolupráci v Arktidě (Fórum zúčastněných stran pro evropskou Arktidu). Představitelé orgánů EU, členských států a místních a regionálních orgánů jsou ve sdělení vyzváni, aby se do tohoto fóra pro spolupráci zapojili a přispěli ke zjištění klíčových priorit v oblasti investic a výzkumu, na které má EU do konce roku 2017 poskytovat finanční prostředky. Výbor regionů navrhuje upřesnit jeho konkrétní složení a mandát, neboť toto fórum je stále ještě v začátcích;

21. navrhuje, aby Komise v rámci činnosti fóra pro spolupráci sestavila příručku o možnostech financování dostupných v arktické oblasti (jako tomu bylo v případě strategie EU pro region Baltského moře) a prostřednictvím různých akcí a schůzek za účelem navazování kontaktů poskytovala informace o této problematice, a aby tak byl spolu s činností v rámci fóra zúčastněných stran pro evropskou Arktidu vytvořen základ pro výroční Arktické fórum EU, jež Komise navrhuje zřídit počínaje rokem 2018;

Mezinárodní spolupráce v otázkách Arktidy

22. za jednu z klíčových otázek zmíněných ve sdělení považuje podporu mezinárodní spolupráce. Rostoucí strategický význam arktické oblasti může vést ke střetům zájmů, což znamená, že úzká mezinárodní spolupráce bude ještě důležitější. Spolupráce v Arktidě probíhá v rámci několika stávajících struktur. Hlavním mezivládním fórem, které podporuje

spolupráci v záležitostech týkajících se Arktidy mezi zeměmi, komunitami původních obyvatel a dalšími lidmi žijícími v arktické oblasti, je Arktická rada. Podporou stabilního a udržitelného rozvoje v oblasti Barentsova moře se zabývá Rada Barentsova euroarktického regionu a Regionální rada Barentsova moře. Spolupráce EU v oblasti Baltského moře rovněž souvisí s obecným rámcem spolupráce v Arktidě;

23. vyzdvihuje význam trvalé spolupráce s Ruskem v rámci Severní dimenze. Možnosti spojit podniky, výzkumné pracovníky a občany díky spolupráci pomohly rozvíjet specifické environmentální, obchodní a kulturní projekty;

24. domnívá se, že je důležité, aby byly při plnění cílů uvedených ve sdělení využívány stávající struktury pro spolupráci. EU je aktivně zapojena do činnosti různých mezinárodních organizací a fór. Podala žádost o přiznání statusu pozorovatele v Arktické radě a je důležité, aby členské státy naléhaly na dokončení tohoto procesu;

25. na závěr konstatuje, že strategický význam arktické oblasti pro EU neustále roste, stejně jako nutnost, aby EU přijala opatření k řešení problémů spojených s přirozeným prostředím a specifickými sociálními a hospodářskými podmínkami v arktické oblasti. EU by měla podporovat spolupráci mezi členskými státy a třetími zeměmi s cílem zajistit stabilitu celkového životního prostředí v arktické oblasti. Je třeba posílit integrovaný přístup mj. hledáním vazeb a synergií mezi různými programy financování a dalšími nástroji financování. Místní a regionální orgány musí být zapojeny do hlavních programů a projektů na podporu regionální spolupráce, dopravních spojení a udržitelného hospodářského rozvoje v arktické oblasti.

V Bruselu dne 8. února 2017.

předseda
Evropského výboru regionů

Markku MARKKULA

Stanovisko Evropského výboru regionů – Hodnocení programu LIFE v polovině období

(2017/C 207/18)

Zpravodaj: Witold STĘPIEŃ (PL/ELS), maršálek Lodžského vojvodství**Odkaz:** dopis místopředsedy Evropské komise ze dne 26. září 2016**POLITICKÁ DOPORUČENÍ**

EVROPSKÝ VÝBOR REGIONŮ

1. vítá žádost Evropské komise o vypracování předběžného stanoviska k tomuto tématu a hodlá tímto stanoviskem přispět k hodnocení programu LIFE 2014–2020 v polovině období, které bylo naplánováno v čl. 27 odst. 2 nařízení (EU) č. 1293/2013 („nařízení o programu LIFE“), k prováděcímu aktu, jímž bude přijat druhý víceletý pracovní program pro program LIFE na období 2018–2020 (čl. 24 odst. 4 nařízení o programu LIFE), a k vypracování následujícího programu LIFE v příštím víceletém finančním rámci na období 2020–2027;
2. domnívá se, že ochrana životního prostředí a zachování biologické rozmanitosti nadále zůstává jedním z hlavních cílů Evropské unie. Program LIFE pro životní prostředí posiluje přírodní kapitál Evropy a s ním spojené ekosystémové služby, přispívá k vytváření zelených pracovních míst, místního podnikání a inteligentního a udržitelného růstu podporujícího sociální začlenění, což odpovídá cílům strategie Evropa 2020 a politickým prioritám VR. S ohledem na nové evropské výzvy související s klimatem je zásadní význam připisován zřizování nových nástrojů, jako je podprogram pro oblast klimatu, a to i z toho důvodu, že to připravuje půdu pro místní a regionální agendu v rámci strategie EU pro přizpůsobení se změně klimatu⁽¹⁾ a pro naplňování cílů EU v oblasti energetiky a klimatu na období 2020–2030⁽²⁾ a přispívá to k Pařížské dohodě⁽³⁾;
3. poukazuje na to, že místní a regionální orgány patří k největším příjemcům programu LIFE a těží z něho přímo – díky realizaci projektů LIFE – i prostřednictvím navazování místních a regionálních partnerství. Atraktivita tohoto programu pro místní a regionální orgány vyplývá z velké rozmanitosti financovaných tematických priorit, z možnosti spolupracovat s řadou subjektů a z mnoha různých modelů financování;
4. opakuje, že je rozhodně pro to, aby program LIFE jakožto nezávislý a přímo řízený program financování, který je zcela zaměřen na životní prostředí a má významné účinky z hlediska vytváření pracovních míst a růstu, pokračoval i po roce 2020 a aby byl výrazně navýšen jeho rozpočet⁽⁴⁾. Vzhledem k novým výzvám v oblasti životního prostředí a klimatu a k potřebě inovací je nutné zaujmout zvláštní přístupy, aby bylo možné překonat nerovnoměrnou integraci environmentálních a klimatických cílů do postupů jednotlivých členských států a nejednotné provádění právních předpisů;

Oddíl 1 – Změny v oblasti způsobilosti výdajů*Souvislost s prioritami EU*

5. domnívá se, že tematické priority programu LIFE uvedené v příloze III nařízení o zřízení tohoto programu⁽⁵⁾ jsou nadále platné, a proto nepovažuje za nutné, aby byly přezkoumány v polovině období prostřednictvím aktu v přenesené pravomoci, jak se stanoví v čl. 9 odst. 2 nařízení o programu LIFE;

⁽¹⁾ COM(2013) 216 final.⁽²⁾ COM(2014) 015 final.⁽³⁾ Viz též COR-2016-01412-00-01-AC-TRA.⁽⁴⁾ CDR86-2012_FIN_AC.⁽⁵⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1293/2013 ze dne 11. prosince 2013.

6. je i nadále velice znepokojen tím, že celkový rozpočet vyčleněný na prioritní oblast „příroda a biologická rozmanitost“ programu LIFE v období 2014–2020 činí zhruba 1,155 miliardy EUR, zatímco podle odhadů Komise je třeba investovat ročně 5,8 miliardy EUR⁽⁶⁾ do celé sítě Natura 2000, aby bylo možné zajistit náležitou ochranu přírody v EU v souladu s požadavky článku 8 směrnice o ochraně přírodních stanovišť. VR očekává, že jedním z podstatných závěrů probíhající kontroly účelnosti směrnice o ochraně přírodních stanovišť a směrnice o ochraně ptáků bude to, že na jejich řádné provádění není k dispozici dostatek finančních prostředků, což zdůraznil i VR⁽⁷⁾. VR tudíž vyzývá Komisi, aby v souladu s čl. 9 odst. 4 nařízení o programu LIFE přijala akt v přenesené pravomoci s cílem navýšit finanční prostředky určené na granty na opatření v rámci prioritní oblasti programu LIFE „příroda a biologická rozmanitost“ a zachovat výrazně vyšší rozpočet i po roce 2020 tak, aby se podstatně zvýšil podíl programu LIFE na financování sítě Natura 2000;

7. důrazně doporučuje zachovat a posílit podprogram pro oblast klimatu ve druhém víceletém pracovním programu LIFE a po roce 2020, jelikož připravuje půdu pro místní a regionální opatření v rámci unijní a mezinárodní politické agendy týkající se klimatu. Toho by se dalo dosáhnout výrazným navýšením rozpočtu vyčleněného na opatření v oblasti zmírňování změny klimatu a přizpůsobování se jí a zohledněním nadcházejícího přezkumu strategie EU pro přizpůsobení se změně klimatu⁽⁸⁾. Kromě toho je třeba vymezit tematické priority a témata projektů v rámci podprogramu pro oblast klimatu a provázat je s granty na akce. Zejména u prioritní oblasti „zmírňování změny klimatu“ by tyto cíle měly zohledňovat politické priority EU a podíl hlavních hospodářských odvětví, například energetiky a dopravy, na vývoji emisí skleníkových plynů;

8. domnívá se, že program LIFE představuje důležitý prvek, který přispívá k vypracovávání nových řešení v oblasti ochrany životního prostředí a klimatu, podpoře ekologických inovací a budování kapacit u takových nových nástrojů, jako jsou zelená infrastruktura⁽⁹⁾ a řešení inspirovaná přírodou⁽¹⁰⁾. VR vybízí Komisi, aby tento přístup zachovala ve stávajícím víceletém programu i po roce 2020;

9. zdůrazňuje, že rozvoj oběhového hospodářství, který je popsán v akčním plánu Komise pro oběhové hospodářství a který VR podpořil⁽¹¹⁾, bude vyžadovat veřejné a soukromé zdroje financování, aby bylo možné dále rozvíjet zdokonalené technologie a procesy, budovat infrastrukturu a posílit spolupráci mezi jednotlivými subjekty hodnotového řetězce. VR se domnívá, že tematické priority v oblasti odpadů a účinného využívání zdrojů této koncepci do značné míry odpovídají, a žádá, aby v tomto směru pokračoval i druhý víceletý pracovní program, přičemž by mělo být výslovně zmíněno oběhové hospodářství a přednostní důraz by měl být kladen na otázky, které je třeba vyřešit v nadcházející strategii pro plasty v rámci oběhového hospodářství, a na stavební odpad v budoucím programu LIFE;

10. vítá, že program LIFE hraje roli při překonávání nerovnoměrného a nedostatečného provádění právních předpisů a při kontrole dodržování právních předpisů v oblasti životního prostředí v jednotlivých členských státech, což je jedna z klíčových priorit VR⁽¹²⁾. Tento přístup by měl být zachován a výrazně posílen v příštím programu prostřednictvím dalšího provádění integrovaných projektů a prioritní oblasti programu LIFE „správa a informace v oblasti životního prostředí“;

11. v této souvislosti vyzdvihuje také přínos programu LIFE pro realizaci cíle zlepšování právní úpravy v EU, pro vytváření udržitelného růstu a pracovních míst a pro provádění unijní politiky v oblasti životního prostředí a změny klimatu, a to stanovením odpovídajících cílů a jejich přizpůsobováním, vylepšením mechanismů pro poskytování zpětných informací a shromažďováním zkušeností z podporovaných projektů. Zdůrazňuje však rovněž to, že nadřazeným cílem programu LIFE musí být i nadále ochrana životního prostředí a biologické rozmanitosti jako taková, jelikož tady jde o biologické dědictví Evropy a lidstva;

⁽⁶⁾ http://ec.europa.eu/environment/nature/natura2000/financing/docs/financing_natura2000.pdf. Pozn.: není zde zahrnuto Chorvatsko.

⁽⁷⁾ COR-2015-02624-00-01-AC-TRA, CDR86-2012_FIN_AC.

⁽⁸⁾ Viz též připravované stanovisko VR ENVE-VI/015.

⁽⁹⁾ COM(2013) 249 final.

⁽¹⁰⁾ *Towards an EU Research and Innovation policy agenda for Nature-Based Solutions & Re-Naturing Cities*, EK 2015.

⁽¹¹⁾ COR-2016-01415-00-01-AC-TRA, COM(2015) 614 final.

⁽¹²⁾ COR-2015-05660-00-00-AC-TRA.

Rozpočet a struktura způsobilosti výdajů

12. je i nadále znepokojen nízkým rozpočtem programu LIFE, který ve víceletém pracovním programu na období 2014–2020 tvoří přibližně pouze 0,3 % celkové výše prostředků na závazky, o nichž je řeč v nařízení (EU) č. 1311/2013. VR opakuje svou výzvu z roku 2012, aby byl výrazně navýšen rozpočet tohoto programu v období po roce 2020 ⁽¹³⁾;

13. konstatuje, že dosažení cílů programu LIFE by mohla bránit suboptimální míra spolufinancování ⁽¹⁴⁾, kvůli čemuž příjemci (zejména partneři z neziskového sektoru) při žádostech o finanční podporu postupují selektivně. VR vyzývá Komisi, aby tuto míru spolufinancování v příštím programu LIFE zvýšila a aby míru spolufinancování v rámci programu LIFE lépe sladila s mírou spolufinancování a s jejím odstupňováním pro méně rozvinuté regiony v rámci jiných přímo či společně řízených unijních programů financování. Specifická míra spolufinancování grantů na opatření v prioritní oblasti „příroda a biologická rozmanitost“ by se dala určit na základě faktoru, který by byl odvozen z rozlohy chráněných oblastí a ekonomické síly daného regionu (například úroveň NUTS 3), aniž by však vznikla nerovnováha v neprospěch rozvinutějších regionů;

14. má výhrady k pravidlu 102 % stanovenému pro veřejné organizace, podle něhož musí být úhrn vlastních příspěvků na rozpočet projektu nejméně o 2 % vyšší než předpokládaný úhrn nákladů na platy zaměstnanců ve státní správě. Toto pravidlo veřejným organizacím (obzvláště vědeckým a výzkumným střediskům a nevládním organizacím) často ztěžuje či znemožňuje účast na projektech – jejich zapojení má přitom nezřídka zásadní význam pro dosažení cílů projektů v rámci programu LIFE;

15. pozastavuje se nad omezeným financováním infrastruktury v rámci programu LIFE, zejména pokud jde o financování velkých infrastrukturních projektů. Vyzývá Komisi, aby při probíhajícím hodnocení věnovala pozornost potenciálnímu nebezpečí, že projekty realizované v rámci programu LIFE budou spíše zaměřeny na budování kapacit, než aby měly nějaký skutečný efekt v oblasti životního prostředí či klimatu;

16. žádá, aby byly v zájmu zjednodušení vykazování DPH více využívány paušální sazby a jednorázové částky, aniž by byla ohrožena způsobilost nákladů na DPH ⁽¹⁵⁾, jak je již stanoveno ve 38. bodě odůvodnění stávajícího nařízení o programu LIFE. VR opakuje svůj názor, že vyloučení DPH ze způsobilých nákladů by odradilo mnoho potenciálních žadatelů od přípravy návrhu. DPH by měla být nadále uznávána za způsobilý náklad, pokud mohou příjemci prokázat, že jim nemůže být vrácena ⁽¹⁶⁾;

17. zdůrazňuje, že je nutné, aby byly i v budoucnu pro financování v rámci programu LIFE způsobilé náklady na nákup pozemků (čl. 20 odst. 3 nařízení o programu LIFE), přičemž musí být zachována i podmínka, že tyto plochy musí být dlouhodobě vyhrazeny pro účely ochrany přírody. Nákup pozemků je často nezbytným předpokladem pro zachování lokalit sítě Natura 2000 a pro zaručení dlouhodobé ochrany přírody;

Zjednodušení řízení

18. zdůrazňuje, že administrativní zátěž spojená s přípravou a předkládáním projektů často regiony odrazuje od podání žádosti o podporu v rámci programu LIFE. Je tomu tak zejména v případě velkých (například integrovaných) projektů, u nichž je k vyplnění a předložení úspěšné žádosti zapotřebí velkého množství času, energie a lidských zdrojů, obzvláště pokud jde o méně zkušené partnery. Z tohoto důvodu je nutné –jak již VR doporučil v jednom z předchozích stanovisek ⁽¹⁷⁾ – zjednodušit postupy podávání žádostí a administrativní postupy a zkrátit dobu čekání na rozhodnutí o financování projektu;

⁽¹³⁾ COM(2015) 614 final, podpořeno ve stanovisku VR COR-2016-01415-00-01-AC-TRA.

⁽¹⁴⁾ Tradiční projekty v prioritní oblasti „příroda a biologická rozmanitost“: spolufinancování ve výši 60 %, avšak 75 % u projektů, které se týkají prioritních stanovišť nebo druhů. Integrované projekty, přípravné projekty a projekty technické pomoci: spolufinancování ve výši 60 %. Projekty budování kapacit: spolufinancování ve výši 100 %. Všechny ostatní projekty, tj. tradiční projekty v rámci podprogramu pro oblast klimatu a tradiční projekty v rámci prioritních oblastí „životní prostředí a účinné využívání zdrojů“ a „správa a informace v oblasti životního prostředí“ a projekty v rámci podprogramu pro životní prostředí: spolufinancování ve výši 60 % v prvním víceletém pracovním programu (2014–2017) a 55 % ve druhém víceletém pracovním programu (2018–2020).

⁽¹⁵⁾ CDR86-2012_FIN_AC, CDR6-2011_FIN_AC.

⁽¹⁶⁾ CDR86-2012_FIN_AC.

⁽¹⁷⁾ CDR112-2010_FIN_AC.

19. vybízí Komisi, aby zvážila, zda by mohly být žádosti týkající se tradičních projektů v rámci programu LIFE předkládány ve dvou fázích, jako tomu bylo až doposud u integrovaných projektů. První fáze by měla zahrnovat stručný obecný popis navrhovaného projektu (koncepční dokument) a v případě jeho pozitivního ohodnocení by pak měl příjemce předložit kompletní žádost. Mimoto Komisi vybízí, aby se zamyslela nad tím, jak by se daly zjednodušit postupy konečného schvalování finančních a technických aspektů projektu a rozložit na celou dobu jeho trvání. Hospodářským subjektům to poskytne větší flexibilitu a omezí se tím riziko, že se budou příliš soustřeďovat na finanční a administrativní aspekty projektu na úkor jeho technického obsahu;

20. vítá důraz, který je v článku 3 nařízení o programu LIFE a v prvním víceletém pracovním programu na období 2014–2017 položen na měření úspěšnosti programu LIFE pomocí nových kvalitativních a kvantitativních environmentálních, sociálních a hospodářských ukazatelů. Vyzývá však k jejich dalšímu zjednodušení, neboť některé ukazatele nelze v průběhu projektů spolehlivě posoudit. Ukazatele by měly být rovněž flexibilnější a přizpůsobené místním a regionálním zvláštnostem a měl by být co nejvíce zredukován čas strávený vykazováním;

Oddíl 2 – Doplnkovost systémů financování a provádění u programů financovaných EU

Doplnkovost s jinými fondy EU

21. uznává, že ve stávajícím víceletém pracovním programu byla posílena doplnkovost a soudržnost programu LIFE s jinými fondy EU, jako jsou fondy politiky soudržnosti (ESF, EFRR, Fond soudržnosti), fond pro rozvoj venkova (EZFRV) či Evropský námořní a rybářský fond (ENRF). Naléhavě žádá, aby byla s ohledem na další rozvoj programu LIFE po roce 2020 ⁽¹⁸⁾ navázána součinnost a strukturovaná spolupráce s ostatními fondy EU;

22. domnívá se, že program LIFE je sice malým, ale pružným programem, který podporuje ambiciózní cíle v oblasti životního prostředí a klimatu, jež nejsou přímo podporovány v jiných programech EU nebo jsou v nich uskutečňovány v jiném ohledu. V rámci tohoto programu jsou podporovány konkrétní projekty na regionální úrovni, díky čemuž je skvělým katalyzátorem pro jiné projekty a pro mobilizaci vnitrostátních a soukromých prostředků ⁽¹⁹⁾. VR vybízí Komisi, aby rozvíjela model rozsáhlé koordinace programu LIFE s jinými programy EU, které přímo či nepřímou souvisí s ochranou životního prostředí a klimatem;

Využívání programu v jednotlivých členských státech

23. je znepokojen nerovnoměrným využíváním programu LIFE v jednotlivých členských státech EU a regionech. Je nezbytný účinný akční plán, aby byl program LIFE zviditelněn v méně úspěšných zemích a aby se zvýšil zájem o účast na tomto programu ⁽²⁰⁾, a to jak ve druhém víceletém pracovním programu, tak v budoucím programu LIFE. Tento akční plán by mohl být zaveden při každoroční kontrole efektivitě využívání prostředků v jednotlivých členských státech;

24. vzhledem k výše uvedenému doporučuje znovu se zamyslet nad probíhajícím postupným rušením vnitrostátních přidělů na tradiční projekty programu LIFE. Zrušení vnitrostátních přidělů může ještě více prohloubit geografické rozdíly ve využívání prostředků programu LIFE a omezit možnosti zemí, které mají menší zkušenosti a potýkají se s ekologickými a klimatickými problémy. VR doporučuje, aby bylo zváženo zavedení systému přidělování prostředků na jeden rok, a nikoli na čtyřleté období, což zvýší flexibilitu, pokud jde o dostupné rozpočtové prostředky a geografické rozložení využívání prostředků, nicméně upozorňuje na to, že projekty, jimž byly přiděleny finanční prostředky, musejí splňovat požadavky na inovativnost a reprodukovatelnost, aby měly evropskou přidanou hodnotu. Jako alternativní možnost navrhuje, aby byl zachován určitý podíl z rozpočtu, který by byl přidělován jednotlivým zemím, a aby byla zbývající část za zcela konkurenčních podmínek zpřístupněna všem členským státům;

25. uznává, že některá vnitrostátní kontaktní místa vyvinula dodatečné úsilí, aby přilákala nové žadatele. Vyzývá členské státy, v nichž je program využíván v malé míře, aby svá vnitrostátní kontaktní místa zapojily do aktivní propagace tohoto programu mezi místními a regionálními orgány;

⁽¹⁸⁾ COM(2013) 840 final.

⁽¹⁹⁾ CDR86-2012_FIN_AC, CDR6-2011_FIN_AC.

⁽²⁰⁾ Viz též GHK et al. (2011), *Combined Impact Assessment and Ex Ante Evaluation of the Review of the LIFE+ Regulation*.

26. vyzývá Komisi, aby i nadále podporovala vzdělávací opatření v těch členských státech, které mají menší zkušenosti a v nichž jsou prostředky využívány v menší míře. Cílem by mělo být posílení kapacity vnitrostátních a regionálních kontaktních míst a aktivní podpora žadatelů, aby se zvýšil počet kvalitních žádostí, a to zejména v zemích, které se potýkají se značnými ekologickými a klimatickými problémy a mají menší zkušenosti s žádostmi o čerpání prostředků z programu LIFE;

Oddíl 3 – Dosažení veřejného konsenzu a posílení regionálních a meziregionálních partnerství

Vztahy mezi zainteresovanými stranami a sociální otázky

27. poukazuje na to, že program LIFE nabízí řadu nástrojů a mechanismů, které podněcují k reprodukování a předávání řešení, a je ideálním prostředkem, jak místním a regionálním orgánům předvést výhody investování do oblasti životního prostředí a klimatu. Stálost vztahů mezi zainteresovanými stranami závisí na jejich zkušenostech, kontaktech na místní úrovni a mezi regiony, ochotě spolupracovat a informovanosti, která se vytváří v dlouhodobém procesu. VR vybízí k tomu, aby se dále investovalo do budování těchto kapacit ⁽²¹⁾ tím, že budou k tomu určené projekty financovány i po roce 2020;

28. je toho názoru, že v rámci ochrany životního prostředí a přírody a boje proti změně klimatu je vždy nutné vytvářet rovnováhu mezi jednotlivými cíli pro zajištění bezpečnosti lidí a jejich života a majetku. Je třeba podniknout kroky a podpořit projekty, které umožní dosáhnout přijatelných kompromisů v této oblasti mezi všemi zainteresovanými stranami, k čemuž mohou projekty programu LIFE přispět. VR vybízí Komisi, aby při posuzování projektových žádostí výslovně zohledňovala, zda má daný projekt potenciál podpořit vypracování nových právních předpisů, v nichž bude sladěna ochrana lidského života, pro který představují nebezpečí určité druhy, s ochranou ohrožených druhů. Navrhuje rovněž, aby jednou z podmínek pro kladné ohodnocení projektů bylo to, že budou v rámci otevřené veřejné diskuse vyslechnuty zainteresované strany na příslušném území a budou prozkoumány jejich návrhy;

Ekologické inovace a uvádění na trh

29. oceňuje význam programu LIFE pro rozvíjení inovativnosti v EU a vyzývá ke zvážení, jak by se dala pomocí vhodného finančního modelu posílit komercializace prototypů a řešení vyvinutých v rámci projektů programu LIFE. Zavedení zrychleného postupu po dokončení realizace projektů programu LIFE by umožnilo účinněji uvádět na trh inovace, jež byly v rámci těchto projektů vyvinuty, což zvýší konkurenceschopnost EU na světových trzích a přispěje ke vzniku nových zelených pracovních míst;

30. upozorňuje na to, že při vyvíjení a komercializaci ekologických inovací hraje zásadní roli zapojení vědeckých a výzkumných středisek a soukromého sektoru. Vybízí Komisi, aby zachovala mechanismy, které tuto spolupráci usnadňují. Mimo jiné vyzývá k tomu, aby bylo přezkoumáno ustanovení, podle něhož smí být prototypy vyvinuté v rámci projektů programu LIFE uvedeny na trh až po dokončení realizace daného projektu. Toto ustanovení snižuje zájem podnikatelů a vědeckých a výzkumných středisek o účast na inovačních projektech;

31. domnívá se, že má-li se zvýšit dopad programu LIFE na transformaci hospodářství EU v dekarbonizovaný oběhový systém výroby a spotřeby, bude ve druhém víceletém pracovním programu a budoucím programu LIFE nejdůležitějším úkolem převést projekty ekologických inovací a demonstrační a pilotní projekty do průmyslového měřítka. Je třeba prozkoumat nové způsoby, jak podpořit šíření a tržní replikaci výsledků inovačních projektů programu LIFE. VR vyzývá Komisi, aby posoudila, zda by bylo v budoucím programu LIFE možné poskytovat dodatečnou podporu úspěšným projektům, například na podporu dalšího rozvoje nejlepších ekologických inovací i pomocí jiných finančních nástrojů;

Dlouhodobá udržitelnost, reprodukovatelnost a přenositelnost výsledků projektů

32. uznává, že projekty programu LIFE do značné míry přinášejí dlouhodobé pozitivní účinky a reprodukovatelné a přenositelné výsledky ⁽²²⁾, spatřuje zde však ještě prostor pro zlepšení. Ve druhém víceletém pracovním programu a po roce 2020 je třeba soustavně dbát na to, aby byly výsledky projektů udržitelné, přenositelné a reprodukovatelné, což má

⁽²¹⁾ CDR86-2012_FIN_AC.

⁽²²⁾ Evropská komise, GR pro životní prostředí (2014): LIFE Focus *Long-term impact and sustainability of LIFE Nature*; Evropský parlament, GR IPOL (2016).

rozhodující význam pro naplňování cílů programu LIFE, pro efektivní využívání finančních prostředků, pro posílení ekologických inovací a pro podporu udržitelného a odpovědného růstu. VR vyzývá Komisi k určení jasných kritérií výběru pro to, aby bylo možné odhadnout ve fázi žádosti potenciál udržitelnosti, reprodukovatelnosti a přenositelnosti výsledků daného projektu, a ke stanovení ukazatelů, pomocí nichž se bude dát během jeho realizace a po jeho dokončení posuzovat, zda tomu tak skutečně je;

33. zvláštní význam připisuje podpoře projektů, jejichž cílem je statisticky vykázat stavy druhů, které spadají do kategorie chráněných živočichů, a velikost jejich životního prostoru, a projektů, jejichž cílem je zmapovat, jak moc ohrožená jsou přírodní stanoviště, která spadají do kategorie chráněných, důvody tohoto stavu a rizikové faktory;

34. vyjadřuje znepokojení nad tím, že jsou volně žijící živočichové stále častěji vytlačováni ze svého přirozeného prostředí, a proto vyzývá k tomu, aby byla vypracována a integrovaným způsobem prováděna inovační opatření v oblasti řešení krizí, jejichž cílem bude zachovat přirozené prostředí zvířat;

35. doporučuje, aby Komise vypracovala plán týkající se udržitelnosti, reprodukovatelnosti a přenositelnosti výsledků v rámci programu LIFE, aby se ještě více zlepšila účinnost tohoto programu z tohoto hlediska. Tento plán by mohl mimo jiné zahrnovat⁽²³⁾: další rozvoj „inovační platformy“ – na základě on-line databáze projektů v rámci programu LIFE pro vyhledávání reprodukovatelných ekologických nápadů; účinné a cílené šíření informací o inovacích; vytvoření tematických platforem, sítí a souborů projektů v jednotlivých prioritních oblastech; lepší využívání komunikačních nástrojů, jež jsou k dispozici na internetových stránkách programu LIFE; další rozvoj procesu výběru a šíření výsledků vůbec nejlepších projektů programu LIFE⁽²⁴⁾;

36. je toho názoru, že pro další posílení dlouhodobé udržitelnosti projektů programu LIFE je třeba zachovat povinnost předkládat u těchto projektů plán na dobu po jejich dokončení. V tomto plánu musí být doloženo, že budou i nadále k dispozici finanční prostředky pro zajištění udržitelnosti výsledků projektu, musí v něm být uveden odpovědný subjekt s personální kontinuitou, a také formální podpora příslušných orgánů a komunikace s místními zainteresovanými stranami;

Druhy zásahů a nové finanční nástroje

37. domnívá se, že druhy financování v rámci programu LIFE, které jsou vymezeny v článku 17 nařízení o tomto programu, jsou účelné a skýtají regionům celou řadu různých možností financování. Vyslovuje se však pro to, aby byly vyhodnoceny výsledky dosažené v období 2014–2017, díky čemuž se bude moci v příštím programu LIFE docílit lepších výsledků;

38. je si vědom toho, že integrované projekty plní důležitou katalytickou funkci pro veřejné orgány, jelikož odstraňují rozdíly v provádění politiky EU v oblasti životního prostředí. Má za to, že zatím nebyly shromážděny dostatečné zkušenosti s tímto druhem financování, a proto doporučuje, aby byl ve druhém víceletém pracovním programu zachován rozpočet na toto financování ve výši, která je uvedena v čl. 17 odst. 5 nařízení o programu LIFE. VR doporučuje zhodnotit koncem roku 2020 výsledky integrovaného projektu a domnívá se, že by tento nástroj mohl být v budoucím programu LIFE ještě důležitější. Platí to zejména pro podporu prioritních akčních rámců prostřednictvím integrovaných projektů za účelem sestavení plánů řízení lokalit sítě Natura 2000;

39. vyzývá k tomu, aby byly v budoucím programu LIFE zachovány „projekty technické pomoci“, aby mohla být s ohledem na složitost, časovou náročnost a zdroje potřebné pro přípravu žádosti poskytována podpora příjemcům, kteří ještě nikdy nerealizovali žádný integrovaný projekt⁽²⁵⁾;

40. je potěšen zavedením dvou nových finančních nástrojů – nástroje soukromého financování pro energetickou účinnost (PF4EE) a nástroje financování přírodního kapitálu (NCFE) –, které přinášejí novou příležitost, jak přimět soukromé investory k financování projektů týkajících se energetické účinnosti a přírodního kapitálu, a pomáhají zahájit všeobecný přechod k zelenému financování. Je si vědom toho, že zatím nebyl plně využit potenciál těchto dvou nástrojů, a to především z toho důvodu, že jde o nové projekty a v prvních měsících provádění to s sebou nese určitou složitost

⁽²³⁾ Evropský účetní dvůr (2014), zvláštní zpráva (SR 15/2013); Evropská komise, GR pro životní prostředí (2014): LIFE Focus *Long term impact and sustainability of LIFE Nature*; Evropský parlament GR IPOL (2016), Výbor pro rozpočtovou kontrolu, Pracovní dokument o zvláštní zprávě Evropského účetního dvora (PE535.987), závěrečné hodnocení programu LIFE+.

⁽²⁴⁾ Program LIFE, internetové stránky GR pro životní prostředí, komunikační nástroje jsou k dispozici zde: <http://ec.europa.eu/environment/life/toolkit/comtools/index.htm>.

⁽²⁵⁾ CDR86-2012_FIN_AC.

administrativních postupů. VR vyzývá Komisi, aby tyto programy dále sledovala a aby vypracovala metodiku pro posuzování jejich účinnosti. Mimoto Komisi žádá, aby zvažila rozšíření stávajících nástrojů nebo zavedení nového finančního nástroje, na který by byl vyčleněn dostatek prostředků, a to s cílem přimět investory, aby vkládali prostředky i do prioritní oblasti „životní prostředí a účinné využívání zdrojů“. Připojuje se k požadavku Evropského parlamentu, že se u nástroje soukromého financování pro energetickou účinnost musí zajistit, aby měly projekty náležitě pozitivní a vědecky prokazatelné účinky na biologickou rozmanitost;

41. je si vědom významné úlohy nástroje soukromého financování pro energetickou účinnost, v jehož rámci je podporováno provádění vnitrostátních priorit v oblasti energetické účinnosti tím, že je příjemcům poskytována jak finanční, tak technická a odborná pomoc. Výbor navrhuje, že v zájmu lepšího využití potenciálu tohoto nástroje by se dalo zvažít, že by se k tomuto mechanismu mohlo přistupovat jako k doplňkovému financování projektů LIFE v oblasti energetické účinnosti. Komise by o možnosti tohoto doplňkového financování měla informovat v každoročních pokynech pro žadatele. Tento model by měl zůstat zachován až do konce druhého víceletého pracovního programu a v případě pozitivního vyhodnocení tohoto nástroje i v období po roce 2020;

42. vítá, že byl v rámci nástroje financování přírodního kapitálu vytyčen náročný a zcela nový úkol spočívající ve financování projektů souvisejících s ekosystémovými službami a v pobízení soukromého sektoru k investicím do této oblasti. Zastává názor, že investování do ekosystémových služeb je budoucností Evropy, a je potěšen tím, že se program LIFE tohoto úkolu ujal. Doporučuje, aby bylo posouzeno a vyhodnoceno fungování nástroje financování přírodního kapitálu na základě dosažených a očekávaných výsledků s cílem zaručit jeho náležité využívání do konce druhého víceletého pracovního programu a v případě jeho pozitivního vyhodnocení i v období po roce 2020;

43. uznává inovační úlohu programu LIFE a domnívá se, že opatření v oblasti životního prostředí a klimatu nemusí vždy vyžadovat vypracování inovačních řešení, nýbrž že často závisí na dalším provádění již zavedených opatření nebo na využívání inovací, jež byly vyvinuty v rámci jiných projektů. VR vyzývá Komisi, aby zvažila možnost zavedení dvojího financování projektů – inovačních projektů a projektů, které zohledňují aktuální potřeby v oblasti životního prostředí a klimatu. Poskytnutí podpory by nebylo podmíněno vytvořením inovací, ale dalším prováděním opatření s využitím inovací a osvědčených postupů z jiných projektů programu LIFE.

V Bruselu dne 9. února 2017.

předseda
Evropského výboru regionů
Markku MARKKULA

ISSN 1977-0863 (elektronické vydání)
ISSN 1725-5163 (papírové vydání)

Úřad pro publikace Evropské unie
2985 Lucemburk
LUXEMBURSKO

CS